

PAULO COELHO

UNSPREZECE MINUTE

O, Marie cea zămislită fără de prihană, roagă-te
pentru noi, cei care ne îndreptăm către Tine.

Amin

DEDICATIE

În ziua de 29 mai 2002, cu puțin timp înainte de a pune punct acestei cărți, am fost la Peștera de la Lourdes, în Franța, ca să umplu cîteva sticle cu apa miraculoasă de la izvorul aflat acolo. De îndată ce am intrat în terenul de incintă al catedralei, un domn de vreo șaptezeci de ani mi-a spus: „Știți că semănați cu Paulo Coelho?” I-am răspuns că eram chiar eu. Bărbatul m-a îmbrățișat, mi le-a prezentat pe soția și pe nepoata sa. Mi-a vorbit despre însemnatatea cărților mele în viața lui, spunîndu-mi în încheiere: „Ele mă fac să visez.”

Am mai auzit în repetate rînduri propoziția asta și ea mă umple totdeauna de mulțumire. Atunci însă m-am alarmat — pentru că știam că *Unsprezece minute* trata un subiect delicat, izbitor, şocant. M-am dus la izvor, am umplut sticlele, m-am întors, l-am întrebat unde locuia (în nordul Franței, aproape de Belgia) și mi-am notat numele lui.

Cartea aceasta vă este dedicată, Maurice Gravelines. Am o obligație față de dumneavoastră, față de soția și nepoata dumneavoastră și față de mine însuși: să vorbesc despre ceea ce mă preocupa, nu despre ceea ce le-ar plăcea tuturor să asculte. Unele cărți ne fac să visăm, altele ne aduc la realitate, dar nici una nu poate fugi de lucrul cel mai important pentru autor: onestitatea cu care scrie.

*Pentru că eu sănț cea dintii și cea de pe urmă
Eu sănț cea venerată și cea disprețuită
Eu sănț prostituata și sfântă
Eu sănț soția și fecioara
Eu sănț mama și fiica
Eu sănț brațele mamei mele
Eu sănț cea stearpă și numeroși sănț copiii mei
Eu sănț cea căsătorită și fata bătrînă
Eu sănț cea care aduce pe lume și
cea care nicicînd n-a zămislit
Eu sănț alinarea durerilor nașterii
Eu sănț soția și soțul
Eu am fost bărbatul care m-a crescut
Eu sănț mama tatălui meu
Sânț sora soțului meu
Și el e copilul meu respins
Poartă-mi totdeauna respect
Pentru că eu sănț cea scandaloasă și cea
magnifică*

Imn către Isis, sec. al III-lea sau al IV-lea (?),
descoperit la Nag Hammadi

„Si iată era în cetate o femeie păcătoasă și, aflînd că Isus ia masa în casa fariseului, luă cu ea un vas de alabastru cu parfum și, stînd plîngînd îndărăt, la picioarele lui, cu lacrimi începu să-i ude picioarele și le ștergea cu părul capului său, sărutîndu-i picioarele mereu și ungîndu-le cu parfum. Cînd văzu fariseul care-l invitase, își zise în sinea lui: „Dacă acesta ar fi un profet, ar ști cine și ce fel de femeie este aceea care-l atinge: o păcătoasă.”

Atunci Isus luă cuvîntul și-i zise: „Simon, am să-ți spun ceva.”

„Spune, Învățătorule”, zise el.

„Un creditor avea doi datornici. Unul îi datora cinci sute de dinari, celălalt cincizeci. Cum nu aveau de unde plăti, el îi iertă pe amîndoi. Care din doi îl va iubi mai mult?”

Simon răspunse: „Presupun că acela căruia i-a iertat mai mult.”

„Bine ai judecat”, îi zise el.

Întorcîndu-se apoi către femeie, îi zise lui Simon:

„Vezi această femeie? Am intrat în casa ta; tu nu mi-ai turnat apă pe picioare, pe cînd ea cu lacrimile sale mi-a udat picioarele, iar cu părul său mi le-a șters. Tu nu m-ai sărutat; ea însă de cînd am intrat nu a încetat să-mi sărute picioarele. Tu nu mi-ai turnat untdelemn pe cap, pe cînd ea picioarele mi le-a uns cu parfum. De

aceea îți spun că i se iartă păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit. Acela însă căruia puțin i se iartă, puțin iubește.”

Luca, 7, 37-47

A fost odată ca niciodată o prostituată pe nume Maria.

Un moment. „A fost odată” este cel mai nimerit mod de a începe o poveste pentru copii, pe cînd „prostituata” e un subiect pentru adulți. Cum pot scrie oare o carte cu această aparentă contradicție inițială? Dar, în fine, cum în fiecare clipă din viață săntem cu un picior în basm și celălalt în abis, să păstrăm această formulă introductivă:

A fost odată o prostituată pe nume Maria.

Ca toate prostituatele, se născuse fecioară și nevinovată, iar în adolescentă visase să-l întîlnească pe bărbatul vieții sale (bogat, frumos, inteligent), să se mărite (îmbrăcată în mireasă), să aibă doi copii (care să fie celebri după ce aveau să se facă mari), să locuiască într-o casă minunată (cu vedere la mare). Tatăl ei muncea ca negustor ambulant, mama ei era croitoreasă, orașul ei din interiorul Braziliei avea un singur cinematograf, un centru comercial, o agenție bancară și de aceea Maria nu înceta să aștepte ziua cînd Făt-Frumosul ei avea să sosească pe neașteptate, să-i răpească inima și să plece cu ea spre a cucerî lumea.

Cum însă Făt-Frumos nu apărea, nu-i rămînea decît să viseze. S-a îndrăgostit prima oară la

unsprezece ani, în timp ce mergea pe jos de acasă la școala primară din localitate. În prima zi de clasă, își dădu seama că nu era singură pe drum: împreună cu ea mergea un strengar ce locuia prin vecini și urma școala după același orar. Cei doi nu schimbaseră nici o vorbă, dar Maria începu să observe că cea mai plăcută parte a zilei erau pentru ea tocmai clipele de pe strada plină de praf, oboseală, cu soarele la zenith, cînd băiatul păsea grăbit, iar ea abia își mai trăgea sufletul în efortul de a se ține după el.

Scena s-a repetat mai multe luni de-a rîndul. Maria, care detesta să învețe și n-avea altă distracție în viață în afara televiziunii, nu-și mai dorea decît ca ziua să treacă repede, așteptînd cu nerăbdare fiecare drum la școală și, spre deosebire de celelalte fete de vîrsta ei, găsea că sfîrșiturile de săptămînă erau cum nu se poate mai plăcitoase. Cum pentru un copil orele trec mult mai greu decît pentru un adult, ea suferea din plin, zilele i se păreau prea lungi, pentru că nu-i dăruiau decît zece minute cu iubirea vieții sale și nenumărate ceasuri pe care și le petreceau cu gîndul la ea, imaginîndu-și ce bine ar fi fost dacă ar fi putut sta de vorbă cu el.

Și deodată s-a întîmplat.

Într-o dimineață, strengarul a venit la ea și a rugat-o să-i împrumute un creion. Maria nu a răspuns, a afișat chiar o anumită iritare în fața acelei abordări neașteptate și a iuțit pasul. Rămăsesese împietrită de spaimă cînd îl văzuse înaintînd spre ea, și era teamă să nu afle cît de mult îl iubea, cîte speranțe își punea în el, cum visa să-l ia de mînă, să treacă prin fața porții

școlii și să meargă în continuare pe stradă pînă la capătul ei, unde — după cum se spunea — se aflau un mare oraș, personaje de telenovele, artiști, mașini, multe cinematografe și o infinitate de bunătăți la îndemînă.

În restul zilei nu mai reuși să se concentreze la ore, suferind din pricina comportării sale absurde, dar simțindu-se în același timp usurată, deoarece știa că și băiatul o observase, iar creionul nu fusese altceva decît un pretext ca să angajeze o conversație, întrucît, la apropierea lui, văzuse că avea în buzunar un pix. Așteptă următoarea ocazie și noaptea aceea — ca și noptile care urmăseră — își imagină droaiă de răspunsuri pe care avea să îl le dea pînă cînd avea să găsească o modalitate sigură de-a începe o poveste care să nu se mai sfîrșească niciodată.

Dar altă ocazie n-a mai existat; deși continuaseră să meargă împreună la școală, uneori Maria în fața lui, ținînd în mîna dreaptă un creion, alteori mergînd în urma lui, ca să-l poată contempla cu duioșie — el nu i-a mai adresat nici un cuvînt și ea a trebuit să se mulțumească a-l iubi și a suferi în tacere pînă la finele anului școlar.

Pe durata interminabilei vacanțe care urmase, s-a trezit într-o bună dimineață cu coapsele scăldate în sînge, și-a închipuit că avea să moară; se hotărî să-i lase băiatului o scrisoare în care să-i spună că el fusese marea dragoste a vieții sale și plânui să se afunde în pustietăți ca să fie sfîșiată de unul dintre animalele sălbaticice care-i terorizau pe țăranii din părțile locului: vîrcolacul sau măgarul-fără-cap. Doar aşa s-ar fi putut ca

părinții să nu sufere la moartea ei, căci oamenii săraci nu-și pierd niciodată speranța, în ciuda tragediilor ce li se-ntîmplă mereu. Astfel, ei aveau să trăiască în credința că fusese răpită de o familie bogată și fără copii, dar că poate odată și odată, cîndva în viitor, avea să se întoarcă acasă, covîrșită de glorie și bani — în vreme ce iubitul actual (și etern) al vietii sale avea să o poarte pentru totdeauna în amintire, suferind zi de zi că nu-i mai adresase încă o dată o vorbă.

Nu apucă să scrie scrisoarea, fiindcă maică-sa intră în cameră, văzu cearșaful pătat de sînge, zîmbi și-i spuse:

— Acum te-ai făcut fată mare, draga mamei.

Vru să știe ce legătură era între faptul că se făcuse mare și sîngele care-i curgea, dar mama ei nu știu să-i explice clar, afirmă doar că era ceva normal și că de-acum înainte trebuia să folosească un fel de perniță de păpușă între picioare, vreme de patru, cinci zile pe lună. Întrebă dacă bărbății foloseau un tub pentru a evita ca sîngele să li se scurgă în pantaloni și află că asta li se întîmpla numai femeilor.

Maria i se plînse lui Dumnezeu, dar în cele din urmă se obișnui cu menstruația. Dar cu absența băiatului tot nu izbutea să se obișnuiască și nu contenea să-și reproșeze comportamentul stupid de care făcuse doavadă fugind tocmai de ceea ce dorea mai aprins. Cu o zi înaintea primei zile de școală, se duse la singura biserică din oraș și jură în fața imaginii Sfîntului Anton că avea să ia inițiativa ca să intre în vorbă cu băiatul.

A doua zi, se aranjă cât mai bine cu putință,

îmbrăcîndu-se într-o rochie pe care mama i-o cususe anume pentru ocazia aceea, și plecă — mulțumind lui Dumnezeu că în sfîrșit se terminase vacanța. Dar băiatul nu-și făcu apariția. Si astfel trecu încă o săptămînă chinuitoare, pînă ce află, de la niște colege, că se mutase din oraș.

— S-a dus departe — zise cineva.

În clipa aceea, Maria învăță că unele lucruri se pierd pentru totdeauna. Mai învăță și că există un loc numit „departe”, că lumea era vastă, tîrgul ei era mic, iar persoanele cele mai deosebite plecau pînă la urmă. I-ar fi plăcut și ei să poată pleca, dar era încă foarte tînără; și totuși, privind străzile prăfuite ale orășelului unde locuia, hotărî că într-o bună zi o va lua pe urmele băiatului. În următoarele nouă zile de vineri, potrivit unui obicei ținînd de religia sa, se împărtăși și-o rugă pe Fecioara Maria să o scoată cîndva de-acolo.

Suferi o vreme, încercînd zadarnic să dea de urma băiatului, dar nimeni nu știa unde se mutaseră părinții lui. Atunci, Maria începu să considere lumea prea mare, dragostea ca pe ceva foarte primejdios, iar pe Fecioară drept o sfîntă care sălășlvia într-un cer depărtat și nu lua seama la rugăciunile copiilor.

Trecură trei ani, învăță geografie și matematică, începu să se uite la telenovele, citi la școală primele ei reviste erotice și începu să țină un jurnal unde vorbea despre viața ei monotonă și despre dorința ei de a cunoaște nemijlocit cele învățate — oceanul, zăpada, oamenii cu turban, femeile elegante și acoperite de bijuterii. Cum însă nimeni nu poate trăi din dorințe imposibile — mai ales cînd mama e croitoreasă, iar tatăl nu stă acasă —, înțelese numai decît că trebuie să ia aminte la cele ce se întîmplau în jurul ei. Învăță ca să iasă învingătoare și totodată căuta pe cineva căruia să-i poată împărtăși visele ei de aventuri. Cînd împlini cincisprezece ani, se îndrăgosti de un băiat pe care-l cunoscuse la o procesiune din Săptămîna Sfintă.

Nu repetă greșeala din copilărie: conversaseră, se împrieteniseră și începuseră să meargă împreună la cinema și la petreceri. Observă de asemenea că, la fel cum i se întîmplase cu băiețelul, dragostea era legată mai mult de absența decît de prezența partenerului: trăia ducînd lipsa Tânărului, petrecea ore în sir imaginîndu-și despre ce aveau să stea de vorbă la următoarea întîlnire și-și amintea fiecare secundă cînd fuseseră împreună, străduindu-se să descopere ce făcuse bine sau ce greșise. Îi plăcea să se considere o fată cu experiență, care mai lăsase să-i scape o mare pasiune, cunoștea

durerea pricinuită de asta — și acum era hotărîtă să lupte din răsputeri pentru bărbatul acesta, pentru căsătorie, căci el era bărbatul menit căsătoriei, pentru copii, pentru casa de la malul mării. Stătu de vorbă cu mama ei, care o imploră:

— E încă prea devreme, fata mamei.

— Dar dumneata te-ai măritat cu tata la șaisprezece ani.

Mama nu voia să-i explice că o făcuse din pricina unei sarcini neașteptate, aşa că folosi argumentul „acum sînt alte vremuri”, punînd punct discuției.

A doua zi, cei doi plecară să se plimbe pe un cîmp din împrejurimile orașului. Stăteau de vorbă, Maria îl întrebă dacă nu dorea să călătorească, dar în loc să-i răspundă, el o prinse în brațe și o sărută.

Primul sărut din viața ei! Cît visase momentul acela! Și peisajul era deosebit — zborul stîrcilor, apusul de soare, regiunea semiaridă cu frumusețea ei agresivă și zvonul unei muzici în depărtare. Maria simulă opozitia față de avans, dar numai decît îl îmbrățișă și repetă ceea ce văzuse de-atîtea ori la cinema, în reviste și la televizor: își frecă violent buzele de ale lui, mișcîndu-și capul într-o parte și-n alta, într-o mișcare pe jumătate ritmată, pe jumătate necontrolată. Simți că, din cînd în cînd, limba tînărului îi atingea dinții și i se păru ceva delicios.

El însă încetă brusc să o mai sărute.

— Nu vrei? — întrebă.

Ce trebuia să răspundă? Că voia? Evident că voia! Dar o femeie nu trebuie să se expună aşa, mai cu seamă cu viitorul ei soț, altminteri el va

rămîne tot restul vieții rău impresionat de faptul că ea acceptă totul cu multă ușurință. Preferă să nu spună nimic.

El o sărută din nou, repetînd gestul, de astă dată cu mai puțin entuziasm. Se opri din nou, rușinat — și Maria știa că undeva fusese o mare greșeală, dar se temuse să întrebe. Se prinseră de mîini și o apucară spre oraș, conversînd despre alte subiecte, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

În noaptea aceea, alegîndu-și cu mare grijă cuvintele, deoarece gîndeа că într-o bună zi tot ce scria avea să fie citit, și încredințată că avea să se întîmple ceva foarte grav, consemnă în jurnalul ei:

Cînd ne întîlnim cu cineva și ne îndrăgostim, avem impresia că întreg universul este de acord; azi am văzut că aşa ceva s-a petrecut cu apusul de soare. Cu toate acestea, dacă ceva e greșit, nimic nu rămîne! Nici stîrcii, nici muzica din depărtare, nici savoarea buzelor lui. Cum de poate dispărea atît de repede frumusețea care se află acolo acum cîteva minute?

Viața este foarte rapidă; îi face pe oameni să treacă de la cer la infern în cîteva secunde.

A doua zi se duse să stea de vorbă cu prietenele. Toate văzuseră că plecase la plimbare cu viitorul ei „iubit” — în definitiv nu e suficient să trăiești o mare dragoste, e nevoie și să faci astfel încît toți să știe că ești o persoană foarte dorită. Ele erau foarte curioase să afle ce se întîmplase, iar Maria, plină de sine, zise că cel

mai bun lucru fusese limba care-i atingea dinții. Una dintre fete rîse.

— Tu n-ai deschis gura?

Deodată, totul se clarificase — întrebarea, decepția.

— De ce?

— Ca să lași limba să intre.

— Și care-i deosebirea?

— Nu știu să-ți explic. Așa se sărută.

Dar pe Tânăr nu-l revăzu decât trei zile mai tîrziu, la o serbare de la clubul din oraș, unde o ținea de mînă pe o prietenă de-a ei — aceeași care-i pusesese întrebarea despre sărut. Se prefăcu din nou că n-avea nici o importanță, răbdă pînă la sfîrșitul nopții stînd de vorbă cu amicele despre artiști și băieții din oraș, prefăcîndu-se că ignoră privirile compătimitoare pe care i le arunca din cînd în cînd una dintre ele. O dată ajunsă acasă, universul i se prăbuși, plînse toată noaptea, suferi întruna vreme de opt luni și trase concluzia că dragostea nu era făcută pentru ea și nici ea pentru dragoste. Din acel moment, începu să se gîndească la posibilitatea de a se călugări, închinîndu-și restul vieții aceluia fel de iubire care nu rânește și nu lasă urme dureroase în inimă — iubirea pentru Isus. La școală se vorbea despre misionari care plecau în Africa și ea decisă că acolo era evadarea din viață sa atît de lipsită de emoții. Făcu planuri ca să intre în mînăstire, învăță tehnicile de prim ajutor (de vreme ce, după spusele unor profesori, în Africa mureau mulți oameni), se consacră cu și mai multă perseverență lectiilor de religie și se și vedea ca o sfîntă a vremurilor moderne, salvînd vieți și

cunoscînd pădurile unde trăiau tigri și lei.

Anul celei de-a cincisprezecea aniversări nu-i rezervase însă doar descoperirea faptului că sărutul se face cu gura deschisă sau că dragostea e în primul rînd un izvor de suferință. Descoperi un al treilea lucru: masturbarea. A fost aproape o întîmplare, tot jucîndu-se cu sexul în timp ce aştepta ca mama ei să se întoarcă acasă. Obișnuia să facă asta și cînd era fetiță și-i plăcea mult senzația agreabilă — pînă într-o zi cînd o surprinse tatăl ei și-i trase un pui de bătaie, fără a-i explica de ce. Nu uită niciodată loviturile și învăță că nu trebuia să se atingă aşa de față cu ceilalți; cum nu o putea face în mijlocul străzii și cum acasă nu avea o cameră doar a ei, dădu uitării senzația aceea plăcută.

Pînă în după-amiaza aceea, la aproape șase luni după sărutul cu pricina. Mama întîrzia, ea n-avea ce face, tatăl ei tocmai ieșise cu un prieten și, în lipsa unui program interesant la televizor, începu să-și examineze corpul — în speranța de a găsi fire de păr indezirabile, pe care urma să și le smulgă numai decît cu o pensetă. Spre surprinderea ei, observă un mic bumb la partea superioară a vaginului; începu să se joace cu el și nu se mai putea opri; era tot mai plăcut, mai intens, și tot trupul, mai cu seamă partea pe care o atingea — i se rigidiza. Curînd intră într-un soi de paradis, senzația își spori intensitatea, observă că nu mai distingea sau nu mai auzea bine, totul i se părea decolorat, pînă cînd gemu de placere și avu primul ei orgasm.

Orgasm! Bucurie!

A fost ca și cum s-ar fi înălțat sus de tot în cer și acum ar fi coborât cu parașuta, lent, pe pămînt. Trupul îi era lac de sudoare, dar se simțea întreagă, realizată, plină de energie. Deci asta era sexul! Ce miracol! Gata cu revistele pornografice, cu toată lumea sporovăind despre placere, dar cu fețele îmbufnate. Gata cu nevoia de bărbați, cărora le place trupul femeii, dar îi disprețuiesc inima. Putea face totul de una singură! Repetă și a doua oară, de astă dată imaginându-și că o atingea un actor celebru, și din nou urcă în paradis și coborî cu parașuta, încă mai plină de energie. Cînd se pregătea să înceapă a treia oară, se întoarse acasă mama.

Maria stătu de vorbă cu prietenele sale despre noua ei descoperire, evitînd să le spună însă că avusese prima experiență doar în urmă cu cîteva ore. Toate — cu excepția a două dintre ele — știau despre ce era vorba, dar nici una nu îndrăznise să vorbească despre acest subiect. A fost rîndul Mariei să se simtă revoluționară, lider de grup și, inventînd un absurd „joc al confesiunilor secrete”, i-a cerut fiecăreia să povestească modul favorit de a se masturba. A învățat fel de fel de tehnici diferite, cum ar fi să stai sub pătură în toiul verii (deoarece, zicea una dintre ele, transpirația ajută), să folosești o pană de gîscă spre a atinge locul (nu cunoștea numele locului), să-l lași pe un băiat să facă asta (Mariei i se părea ceva inutil), să folosești dușul de la bideu (ea nu avea aşa ceva acasă, dar de îndată ce avea să meargă în vizită la vreo prietenă bogată, își propunea să experimenteze).

Oricum, după ce descoperi masturbarea și

după ce utiliză unele din tehnicele sugerate de prietene, renunță pentru totdeauna la viața religioasă. Asta îi procura multă plăcere — or, după cum se insinua la biserică, sexul era cel mai mare păcat. Prin intermediul acelorași prietene, începu să audă bazaconii despre asta: masturbarea umplea fața de coșuri, putea duce la nebunie sau la sarcină. Asumîndu-și toate riscurile, continuă să-și provoace plăcerea cel puțin o dată pe săptămînă, de obicei miercurea, cînd tatăl ei pleca să joace cărți cu prietenii.

În același timp, era tot mai nesigură în relațiile cu bărbații — și tot mai doritoare să plece din localitatea unde trăia. Se îndrăgosti pentru a treia, a patra oară, acum știa să sărute, mîngîia și se lăsa mîngîiată cînd era singură cu iubiții — dar totdeauna intervenea ceva gresit și relația se termina exact în momentul cînd era definitiv convinsă că acela era insul nimerit ca să rămînă cu el tot restul vieții. După mult timp, ajunse la concluzia că bărbații aduceau numai durere, frustrare, suferință și senzația că zilele se tîrau. Într-o după-amiază, pe cînd stătea în parc și se uita la o mamă care se juca cu copilul ei de doi ani, luă hotărîrea că putea să se gîndească în continuare la soț, copiii și casă cu vedere la mare, dar că nu se va mai îndrăgosti niciodată — pentru că pasiunea strica totul.

Și aşa se scurseră anii de adolescență ai Mariei. Se făcu tot mai frumoasă, datorită aerului ei misterios și trist, și mulți bărbați îi dădură tîrcoale. Ieși cu unul, cu altul, visă și suferi — în pofida promisiunii făcute de a nu se mai îndrăgosti niciodată. Cu prilejul uneia dintre aceste întîlniri, își pierdu virginitatea pe banca din spate a unei mașini; ea și iubitul ei se mîngîiau cu mai multă ardoare ca de obicei, Tânărul se înflăcără, iar ea — sătulă să fie ultima fecioară din grupul prietenelor sale — îngădui ca el să o pătrundă. Spre deosebire de masturbare, care o ridică la cer, asta nu-i produse decît durere și un firișor de sînge care-i pătă fusta și-o împiedică să plece. Nu avu senzația magică a primului sărut — stîrcii zburînd, apusul de soare, muzica..., nu, nu voia să-și mai aducă aminte de asta.

Făcu dragoste cu același Tânăr în alte cîteva rînduri, după care-l amenință, spunîndu-i că tatăl ei ar fi fost în stare să-l omoare dacă ar fi aflat că-i violase fata. Îl transformă într-un instrument de ucenicie, străduindu-se din răsputeri să înțeleagă în ce stătea plăcerea sexului cu un partener.

Nu putu înțelege; masturbarea cerea mult mai puțină osteneală și oferea mult mai multe recompense. Dar toate revistele, programele TV, cărțile, prietenele, totul, ABSOLUT TOTUL, spuneau că bărbatul este important. Maria

începu să credă că avea vreo problemă sexuală inavuabilă, se concentră și mai mult asupra studiilor și dădu uitării o vreme lucrul acela miraculos și asasin numit Dragoste.

Din jurnalul Mariei, cînd avea șaptesprezece ani:

Scopul meu este să înțeleg dragostea. Știu că eram vie cînd am iubit și mai știu că tot ce am acum, oricît ar părea de interesant, nu mă entuziasmează.

Dragostea însă e teribilă: le-am văzut pe prietenele mele suferind și nu vreau să mi se ntîmpă și mie așa ceva. Ele, care înainte rîdeau de inocența mea, acum mă întreabă cum de reușesc să-i domin atît de bine pe bărbați. Surîd și tac, pentru că știu că remediu este mai rău decît durerea: pur și simplu nu mă îndrăgostesc. Pe zi ce trece, văd și mai limpede că bărbații sunt fragili, inconstanți, nesiguri, surprinzători... pînă și unii tatî ai acestor prietene mi-au făcut propuneri, am refuzat. Înainte eram șocată, acum cred că totul ține de natura masculină.

Deși scopul meu e să înțeleg dragostea, deși sufăr din cauza persoanelor cărora mi-am încredințat inima, văd că cei care mi-au atins sufletul n-au reușit să-mi trezească trupul, iar cei care mi-au mîngîiat trupul n-au reușit să-mi atingă sufletul.

Împlini nouăsprezece ani, termină liceul, își găsi o slujbă într-un magazin de textile, iar șeful se îndrăgosti de ea — Maria însă, în situația ei, știa cum să manevreze un bărbat, fără a se lăsa manevrată de el. Nu-i îngădui niciodată să o atingă, deși se arăta totdeauna insinuantă, conștientă de puterea frumuseții sale.

Puterea frumuseții: cum era oare lumea pentru femeile urite? Avea cîteva prietene cărora nimeni nu le dădea atenție la petreceri, nimeni nu le întreba „ce mai faci?” Oricît ar fi părut de incredibil, fetele acelea prețuiau mult mai mult puțina iubire de care aveau parte, sufereau în tăcere când erau respinse și se străduiau să facă față viitorului căutînd și alte soluții decît să se gătească pentru cineva. Erau mai independente, mai preocupate de ele însеле, cu toate că în închipuirea Mariei lumea trebuie să li se fi părut insuportabilă.

Ea însă era conștientă de propria-i frumusețe. Deși uita aproape totdeauna sfaturile mamei sale, unul măcar nu-i ieșea din cap: „Draga mamei, frumusețea nu durează.” Din cauza asta, continuă să păstreze o relație nici apropiată, nici distantă cu patronul ei, ceea ce a însemnat o majorare considerabilă a salariului (nu știa pînă când va reuși să-i mențină vie speranța că într-o bună zi avea să o ducă la pat, dar pînă atunci cîştiga bine), pe lîngă sporurile pentru ore suplimentare

(la urma urmelor, bărbatului îi plăcea să o aibă lîngă el, pesemne pentru că se temea ca ea să nu iasă noaptea, să nu întîlnească o mare iubire). Munci douăzeci și patru de luni fără întrerupere, putu să le dea și părinților ei un ajutor lunar, și-n cele din urmă izbuti! Făcu rost de suficienți bani ca să petreacă un concediu de o săptămînă în orașul viselor sale, locul artiștilor, cartolina țării sale: Rio de Janeiro!

Şeful îi propuse să o însôtească și să-i plătească toate cheltuielile, dar Maria îl minți, zicînd că singura condiție pe care i-o impusese mama sa, de vreme ce mergea într-unul din locurile cele mai periculoase din lume, fusese să doarmă acasă la un văr care practica jiu-jitsul.

— În plus — continuă ea —, nu puteți nici lăsa magazinul aşa, nesupravegheat de o persoană de încredere.

— Nu mă mai lua cu dumneavoastră — zise el, și Maria zări în ochii lui ceea ce cunoștea de mult: focul pasiunii. Constatarea o surprinse, deoarece credea că bărbatul acela nu era interesat decît de sex; privirea spunea însă exact contrariul: „Pot să-ți dau o casă, o familie și ceva bani pentru părinții dumitale.” Cu gîndul la viitor, se hotărî să întrețină văpaia.

Zise că avea să simtă lipsa slujbei care-i plăcea atît de mult, a persoanelor cu care era încîntată să conviețuiască (avu grijă să nu menționeze pe nimeni în particular, lăsînd să plutească misterul: oare prin „persoane” se referea la el?) și promitea să fie foarte atentă la geanta și integritatea sa. Adevărul era altul: nu voia ca nimeni, absolut nimeni, să-i strice cumva

prima ei săptămînă de libertate totală. Voia să facă de toate — să se scalde în mare, să stea de vorbă cu străini, să admire vitrinele magazinelor și să se arate disponibilă ca să-i apară un Făt-Frumos și să o răpească pentru totdeauna.

— În definitiv, ce înseamnă o săptămînă? — zise ea cu un zîmbet seducător, silindu-se să nu pară falsă —. Trece repede și în scurt timp mă voi întoarce și-mi voi vedea iarăși de treburile mele.

Şeful, deziluzionat, mai luptă puțin, dar pînă la urmă acceptă, căci tocmai atunci își făcea planuri secrete să o ceară în căsătorie imediat după ce avea să se întoarcă și nu voia să fie prea îndrăzneț și să strice totul.

Maria călători patruzeci și opt de ore în autobuz, trase la un hotel de categoria a cincea la *Copacabana* (ah, *Copacabana!* Plaja, cerul de acolo...) și, chiar înainte de a-și desface valizele, scoase un bikini pe care și-l cumpărase, și-l puse și, în ciuda timpului înnorat, se duse pe plajă. Privi marea, se simți speriată, dar în cele din urmă intră în apă, moartă de rușine.

Nimeni de pe plajă nu observă că tînăra aceea era la primul ei contact cu oceanul, cu zeița Iemanja¹, cu curentii maritimi, cu spuma valurilor și cu coasta Africii cu leii săi, de cealaltă parte a Atlanticului. Cînd ieși din apă, fu abordată de o femeie ce încerca să vîndă sandvișuri naturale, de un negru frumos, care o întrebă dacă era liberă

¹ Zeiță a oceanului, de sorginte africană, prezentă în cultul brazilian sincretic Macumba (combinație de religii africane tradiționale, cultură europeană, spiritualism brazilian și catolicism), unde este asimilată și cu Fecioara Maria. (N.t.)

să iasă la noapte, și cu un bărbat care nu știa nici o vorbă în portugheză, dar gesticula și o invita să bea un suc de cocos cu el.

Maria cumpără sandvișul pentru că îi furușine să zică „nu”, dar evită să intre în vorbă cu alții doi străini. O clipă mai tîrziu se încântă; în definitiv, acum cînd putea face tot ce voia, de ce oare se comportă într-un mod absolut reprobabil? În lipsa unei explicații convingătoare, se aşeză, aşteptînd ca soarele să iasă din nori, încă surprinsă de curajul ei și de temperatura apei, atît de rece în plină vară.

Bărbatul care nu vorbea portugheza apără între timp lîngă ea cu un suc de cocos și i-l oferi. Mulțumită că nu era obligată să converseze cu el, bău sucul de cocos, zîmbi, iar el îi răspunse tot cu un zîmbet. O vreme se complăcură în această comunicare confortabilă care nu cere să spui nimic — un zîmbet ici, un zîmbet colo — pînă cînd bărbatul scoase din buzunar un dicționar cu copertă roșie și zise, cu o pronunție stranie: „frumoasă”. Ea zîmbi iarăși; deși i-ar fi plăcut să-l întîlnească pe Făt-Frumos al ei, ar fi trebuit să vorbească însă pe limba ei și să fie ceva mai tînăr.

Bărbatul insistă, răsfoindu-și cărțulia:

— A mîncă azi?

După care comentă:

— Elveția!

Completînd cu cuvinte care sună ca niște clopote paradiziace, în orice limbă ar fi rostite:

— Job! Dolar!

Maria nu cunoștea nici un restaurant „Elveția”, dar e posibil oare ca lucrurile să fie atît de simple și visele i se împlineau atît de iute? Mai

bine să fie prudentă: mulțumesc pentru invitație, săt ocupată, după cum nu era interesată nici să cumpere dolari.

Bărbatul, care nu înțelese nici o boabă din răspunsul ei, începu să se dea de ceasul morții; după o groază de zîmbete ici, zîmbete colo, o părăsi cîteva minute și se întoarse numaidecît cu un interpret. Îl explică prin intermediul lui că venea din Elveția (nu era vorba de un restaurant, ci de țară) și că i-ar fi plăcut să cineze cu ea, căci avea o ofertă de slujbă. Interpretul, care se prezentă ca asistent al străinului și agent de pază la hotelul unde locuia bărbatul, adăugă din proprie inițiativă:

— În locul dumitale, aş accepta. Bărbatul acesta e un impresar artistic important și a venit să descopere talente tinere care să muncească în Europa. Dacă vreți, pot să vă prezint și alte persoane care au acceptat invitația, s-au îmbogățit și astăzi săt căsătorite și au copii fără a fi nevoie să se confrunte cu probleme de șomaj.

Și completă, încercînd să o impresioneze cu cultura sa internațională:

— În afara de asta, în Elveția se fac ciocolate și ceasuri excelente.

Experiența artistică a Mariei se rezuma la interpretarea rolului unei vînzătoare de apă — care intra mută și ieșea tăcută — din piesa despre Patimile lui Cristos pusă totdeauna în scenă de către primărie în Săptămîna Sfîntă. Nu reușise să doarmă în autobuz, dar era surescită de mare, obosită de mîncat sandvișuri naturale și antinaturale și dezorientată pentru că nu

cunoștea pe nimeni și avea nevoie să găsească imediat un prieten. Mai trecuse prin asemenea situații și înainte, când un bărbat promite totul și nu îndeplinește nimic — știa deci că povestea asta cu actrița era doar un mijloc de-a încerca să-i trezească interesul pentru ceva de care se prefăcea că nu voia să știe.

Încredințată însă că Fecioara îi oferise acea sansă, convinsă că trebuia să profite de fiecare secundă a săptămînii sale de concediu, iar posibilitatea de a cunoaște un bun restaurant însemna că ar fi avut ceva foarte important de povestit când avea să se întoarcă acasă, se hotărî să accepte invitația — o dată ce o însotea și interpretul, căci o cuprinsese oboseala să tot zîmbească și să se prefacă a înțelege cele spuse de către străin.

Singura problemă era și cea mai mare: nu avea rochie potrivită. O femeie nu mărturisește niciodată asemenea intimități (e mai lesne de acceptat că te-a înșelat bărbatul decât să mărturisești în ce stare îți e garderoba), cum însă nu-i cunoștea pe oamenii aceia și poate nici nu avea să-i mai întîlnească vreodată, își spuse că nu avea nimic de pierdut.

— Abia am sosit din nord-est, nu am rochie ca să merg la un restaurant.

Bărbatul, prin interpret, o rugă să nu-și facă nici o grijă și-i ceru adresa hotelului unde stătea. În aceeași după-amiază, primi o rochie cum nu-i mai fusese dat să vadă de când era pe lume, însotită de o pereche de pantofi care trebuie să fi costat cât cîştiga ea într-un an de zile.

Simți că era începutul drumului la care jinduise atât de mult în anii copilăriei și ai adolescenței în fundul de provincie braziliană, conviețuind cu seceta, tinerii fără viitor, orașul cinstit, dar sărac, viața repetitivă și neinteresantă: era pe punctul de a se transforma în prințesa universului! Un bărbat îi oferea serviciu, dolari, o pereche de pantofi extrem de scumpi și o rochie ca din povești! Îi lipseau fardurile, dar recepționera care se ocupa de hotelul ei, solidară, îi veni în ajutor, nu fără a o preveni că nu toate cele străine sănt bune și nici toate cele din Rio de Janeiro sănt de lepădat.

Maria nu ținu seama de sfat, se îmbrăcă cu darul acela căzut din cer, rămase ceasuri în sir în fața oglinzii, regretînd că nu-și adusese un aparat fotografic simplu ca să înregistreze momentul, pînă cînd își dădu seama că risca să și întîrzie la întîlnire. Plecă în fugă, la fel ca Cenușăreasa, și se duse la hotelul unde stătea elvețianul.

Spre surprinderea ei, interpretul îi spuse imediat că nu avea să-i însôtească:

- Nu-ți face probleme cu limba. Important este ca el să se simtă bine alături de dumneata.
- Cum aşa, dacă n-o să înțeleagă ce-i spun?
- Tocmai de aceea. Nu e nevoie să vorbești, e o chestiune de energie.

Maria nu știa ce înseamnă o „chestiune de energie”. La ea acasă, oamenii trebuiau să schimbe cuvinte, fraze, întrebări, răspunsuri, ori de câte ori se întîlneau. Dar Mailson — aşa-l chema pe interpretul/agent de pază — o asigură că la Rio de Janeiro și-n restul lumii lucrurile stăteau altfel.

— Nu e nevoie să înteleagă, încearcă doar să-l faci să se simtă bine. Omul e văduv, fără copii, patron al unui local, și caută braziliense doritoare să se prezinte în străinătate. I-am spus că dumneata nu ai fi potrivită, dar el a insistat, zicind că l-ai entuziasmat cînd te-a văzut ieșind din apă. I s-a părut că aveai și un bikini frumos.

Făcu o pauză.

— Sincer vorbind, dacă vrei să-ți găsești un admirator aici, trebuie să cauți alt model de bikini; cu excepția elvețianului, cred că nimănuie de pe lumea asta nu i-ar putea plăcea; e foarte demodat.

Maria se prefăcu că nu auzise. Mailson continuă.

— Cred că nu-și dorește doar o aventură cu dumneata; el crede că ai destul talent ca să devii atracția principală a localului său. Evident, nu te-a văzut cîntînd și nici dansînd, dar astea se pot învăța, pe cînd frumusețea e ceva cu care te naști. Așa sînt europenii ăștia: ajung aici, își închipuie că toate braziliensele sînt senzuale și știu să danseze samba. Dacă o să aibă intenții serioase, te sfătuiesc să închei un contract valabil — și cu semnătura autenticată la consulatul elvețian — înainte de a pleca din țară. Mîine am să fiu pe plajă, în fața hotelului, caută-mă dacă ai vreo nelămurire.

Elvețianul, zîmbind, o luă de brat și-i arăta taxiul care-i aştepta.

— Dacă vezi că el are alte intenții, iar dumneata ești de acord, tariful normal pentru o noapte e de 300 de dolari. Nu lăsa mai puțin.

Nu apucă să-i răspundă, că se și pomeni în drum spre restaurant, cu bărbatul care tot exersa cuvintele pe care voia să i le spună. Conversația a fost foarte simplă:

— A munci? Dolari? Stea braziliană?

Între timp, Maria rămăsese cu gîndul la comentariul agentului de pază/interpret: trei sute de dolari pe noapte! O avere! Nu era nevoie să sufere din dragoste, putea să-l seducă aşa cum făcuse cu patronul magazinului de textile, să se mărite cu el, să aibă copii și să le ofere alor săi o viață înlesnită acasă. Ce avea de pierdut? El era bătrân, poate nu mai avea mult de trăit și ea avea să râmînă bogată — în definitiv, se pare că elvețienii aveau mulți bani și puține femei în țara lor.

Cinară fără a conversa mult — un zîmbet ici, alt zîmbet colo, Maria înțelegînd în cele din urmă ce era cu „energia” — și bărbatul îi arătă un album cu diverse lucruri scrise într-o limbă necunoscută ei; fotografii de femei în bikini (fără îndoială mai bune și mai îndrăznețe decît cel pe care-l folosise în după-amiaza aceea), tăieturi din ziare, broșuri tipătoare unde tot ce pricepea era cuvîntul „Brazil”, greșit scris (la urma urmelor, nu învățase oare la școală că se scria cu „s”?). Bău mult, de teamă că elvețianul avea să-i facă o propunere (în definitiv, deși nu mai făcuse în viață ei aşa ceva, nimeni nu poate disprețui trei sute de dolari, iar cu nițel alcool, lucrurile devin mult mai simple, mai cu seamă dacă nu avea pe nimeni din orașul ei prin apropiere). Bărbatul se purtă însă ca un cavaler, inclusiv împingîndu-i scaunul în momentul cînd ea se aşeză și se ridică.

Într-un tîrziu, zise că era obosită și îi dădu întîlnire pe plajă a doua zi (indicat ceasul, fixat ora, făcut cu mîinile mișcarea valurilor mării, zis „mî-i-ne” tîrîș-grăpiș).

El păru mulțumit, se uită și el la ceas (pesemne elvețian) și fu de acord cu ora.

Nu adormi numai decît. Visă că totul era un vis. Se trezi și văzu că nu era: existau în realitate o rochie pe scaunul din camera modestă, o pereche frumoasă de pantofi și o întîlnire pe plajă.

Din jurnalul Mariei, în ziua cînd îl cunoscuse pe elvețian:

Totul îmi spune că sănătatea să iau o hotărîre greșită, dar greșelile sănătatea sunt un mod de a acționa. Ce vrea lumea de la mine? Să nu-mi asum nici un risc? Să mă-ntorc de unde am venit, fără curajul de-a zice „da” vieții?

Am mai greșit odată cînd aveam unsprezece ani și un băiat m-a rugat să-i împrumut un creion; de atunci am înțeles că, în împrejurările cînd nu există un al doilea prilej, e mai bine să accepți darurile pe care îți le oferă lumea. Evident că e riscant, dar să fie un risc mai mare decît un accident de autobuz căruia i-au trebuit patruzeci și opt de ore ca să mă aducă pînă aici? Dacă e să fiu credincioasă față de cineva sau de ceva, în primul rînd trebuie să-mi fiu fidelă mie însăși. Dacă e să caut dragostea adevărată, mai întîi trebuie să mă satur de iubirile mediocre pe care le-am întîlnit. Puțina mea experiență de viață m-a

învățat că nimeni nu e stăpîn pe nimic, totul este o iluzie — și asta e valabil de la bunurile materiale pînă la bunurile spirituale. Cine a mai pierdut o dată un lucru pe care îl socotea garantat (ceea ce mi s-a întîmplat de-atîtea ori) învață pînă la urmă că nimic nu-i aparține.

Și dacă nimic nu-mi aparține, nu trebuie să-mi pierd timpul bătîndu-mi capul cu lucruri care nu sunt ale mele; mai bine e să trăiesc ca și cum astăzi ar fi prima (sau ultima) zi din viața mea.

A doua zi, împreună cu Mailson, interpretul/agentul de pază, care se considera acum și impresarul ei, spuse că acceptă invitația, cu condiția să aibă un document eliberat de consulatul Elveției. Străinul, care părea obișnuit cu o astfel de exigență, afirmă că asta nu era doar dorința ei, ci și a lui, de vreme ce, pentru a munci în țara lui, era nevoie de un act care să probeze că nimeni nu putea face acolo ceea ce i se propusese ei. Nu era greu de obținut aşa ceva, de vreme ce elvețienii nu aveau o mare înclinație pentru samba. Merseră împreună în centrul orașului, agentul de pază/interpretul/impresarul pretinse un avans în bani gheață la semnarea contractului și se alese cu 30% din cei 500 de dolari primiti.

— Ai aici un avans pe o săptămînă. O săptămînă, înțelegi? O să cîștigi 500 de dolari pe săptămînă, și de astă dată fără comision, fiindcă eu nu-l percep decît la prima plată!

Pînă în clipa aceea, călătoriile, gîndul de a pleca departe, totul părea un vis — și a visa e foarte comod, de vreme ce nu sîntem obligați să punem în practică ceea ce plănuim. Astfel, nu avem de înfruntat riscuri, frustrări, momente dificile, iar cînd îmbătrînim, putem da oricînd vina pe ceilalți — pe părinții sau pe soții sau pe copiii noștri — pentru că n-am realizat ceea ce ne doream.

Brusc, iată șansa pe care o așteptase atîta, dar care amenința să nu se mai ivească nicicind! Cum să facă față sfidărilor și pericolelor unei vieți pe care nu o cunoștea? Cum să abandoneze tot ce-i intrase în obișnuință? De ce oare voise Fecioara ca ea să plece atît de departe?

Maria se consola zicîndu-și că se putea răzgîndi în orice clipă, totul nu era altceva decît o glumă irresponsabilă — ceva mai aparte de povestit cînd avea să se întoarcă acasă. La urma urmelor, locuia la peste o mie de kilometri de-acolo, avea acum 350 de dolari în poșetă, și dacă mîine s-ar fi hotărît să-și facă bagajele și să fugă, ei n-ar izbuti niciodată să afle unde se ascunsese.

În după-amiaza cînd se duseseră la consulat, ea se hotărî să se plimbe singură pe malul mării, uitîndu-se la copii, la jucătorii de volei, la cerșetori, la bețivi, la vînzătorii de artizanat tipic brazilian (fabricat în China), la cei ce alergau și făcea exerciții ca să-și alunge bătrînețea, la turiștii străini, la mamele cu copii, la pensionarii care jucau cărți lîngă plajă. Văzuse Rio de Janeiro-ul, cunoscuse un restaurant de cea mai înaltă clasă, un consulat, un străin, un impresar, primise cadou o rochie și o pereche de pantofi pe care nimeni — absolut nimeni în regiunea ei de baștină nu și le-ar fi putut cumpăra.

Și acum?

Se uită în zare către celâlalt mal al mării: lecția ei de geografie susținea că, dacă ar fi mers în linie dreaptă, ar fi ajuns în cele din urmă în Africa, cu leii și junglele ei pline de gorile. În schimb, dacă ar fi mers nițel mai spre nord, ar fi

păsit pînă la urmă în regatul fermecat numit Europa, unde se aflau Turnul Eiffel, Disneylandul european și turnul înclinat din Pisa. Ce avea de pierdut? Ca orice braziliancă, învățase să danseze samba chiar înainte de a fi spus „mama”; se putea întoarce dacă nu-i plăcea, doar învățase că ocaziile sănt făcute ca să profiți de ele.

Își petrecuse mare parte din timp zicînd „nu” unor lucruri la care i-ar fi plăcut să zică „da”, decisă să trăiască numai experiențele pe care le putea ține sub control — ca unele aventuri cu bărbați, bunăoară. Acum se afla în fața necunoscutului, la fel de necunoscut cum necunoscută fusese odinioară și marea astă pentru navigatorii care o traversau, după cum învățase la orele de istorie. Putea zice tot „nu”, chiar dacă ar fi însemnat să-și petreacă restul vieții lamentîndu-se, cum încă mai făcea la gîndul băiețășului care-i ceruse cîndva un creion și dispăruse o dată cu prima ei dragoste? Putea zice tot „nu”, dar de ce să nu încerce de astă dată un „da”?

Dintr-un motiv foarte simplu: era o fată din interiorul țării, fără nici o altă experiență de viață în afara unui colegiu bun, a unei mari culturi de telenovele și de siguranță că era frumoasă. Asta nu era suficient ca să înfrunte lumea.

Văzu un grup de persoane, rîzînd și uitîndu-se la mare, temîndu-se să se apropiie de ea. Cu două zile în urmă, trăise și ea același sentiment, dar acum nu-i mai era frică, intra în apă ori de câte ori dorea, ca și cum s-ar fi născut acolo. Oare nu la fel avea să se întîmple în Europa?

Spuse o rugăciune în gînd, ceru din nou

sfaturile Fecioarei Maria și cîteva clipe mai tîrziu se simțea împăcată cu hotărîrea ei de a merge înainte, întrucît se simțea protejată. Se putea întoarce oricînd, dar niciodată n-ar mai avea şansa de a pleca atît de departe. Merita osteneala să riște, dacă visul ei rezistase și celor patruzeci și opt de ore de drum în autobuzul fără aer condiționat și dacă elvețianul nu s-ar răzgîndi.

Era atît de însuflețită, încît, cînd el o invită din nou la cină, vru să afișeze un aer senzual și-l luă de mînă, dar bărbatul și-o retrase numai decît și Maria înțelese — oarecum cu teamă, dar și cu ușurare — că propunerea lui era într-adevăr serioasă.

— Steaua samba! — zicea bărbatul —. Frumoasă steaua samba brazilian! Călătorie săptămîna viitor!

Total era un miracol, dar „călătoria săptămîna viitor” era ceva absolut de neconcepuit. Maria încercă să-i explice că nu putea lua o asemenea decizie fără a se consulta cu familia sa. Elvețianul, furios, îi arăta o copie a documentului semnat, și ea, pentru prima oară, se simți cuprinsă de teamă.

— Contract! — zise el.

Decisă totuși să plece, se hotărî să-l consulte pe Mailson, impresarul ei — în definitiv fusese plătit ca să o consilieze.

Mailson însă părea mai preocupat acum să o seducă pe o turistă nemțoaică, abia sosită la hotel și care făcea *topless* pe nisip, sigură că Brazilia e țara cea mai liberală din lume (fără a-și da seama că era singura persoană cu sînii expuși și că toți ceilalți o priveau cu o anumită reticență). A fost

greu să-l facă a da atenție spuselor ei.

— Și dacă m-ăș răzgîndi? — insistă Maria.

— Nu știu ce scrie în contract, dar s-ar putea ca el să ceară să fi arestată.

— N-o să mă găsească niciodată!

— Ai dreptate. Dar nu-ți face griji.

Elvețianul totuși, care apucase să cheltuiască 500 de dolari, o pereche de pantofi, o rochie, două cine și cheltuielile notariale de la consulat, începuse să se îngrijoreze în asemenea măsură, încît, de vreme ce Maria insistă că trebuia neapărat să vorbească cu familia ei, se hotărî să cumpere două bilete de avion dus-întors și să o însotească pînă în localitatea ei natală — cu condiția ca totul să se rezolve în patruzeci și opt de ore și să poată pleca peste o săptămînă, potrivit aranjamentului. Cu zîmbete ici, zîmbete colo, ea începea să priceapă că aşa reieșea din document și că nu trebuie să te joci prea mult cu seducția, sentimentele și contractele.

A fost o veritabilă surpriză și un motiv de orgoliu pentru orășel să o vadă pe frumoasa lor flică Maria sosind însotită de un străin, care dorea să o invite să devină o mare stea în Europa. Toți vecinii și prietenele din liceu o întrebau: „Dar cum a fost?”

„Am avut noroc.”

Voiav să știe dacă aşa se întîmpla mereu la Rio de Janeiro, pentru că văzuseră telenovele cu episoade asemănătoare. Maria nu zise nici da, nici nu, ca să-și pună în valoare experiența și să-și convingă prietenele că era o persoană deosebită.

Se duseră la ea acasă, unde bărbatul arătă din nou broșurile, Brazilia (cu Z), contractul, în vreme ce Maria le dădea explicații că acum avea un impresar și aspira să facă o carieră artistică. Mama, uitîndu-se la dimensiunile bikinilor purtate de tinere în fotografie pe care le arăta străinul, i le dădu imediat înapoi și nu vră să pună întrebări — tot ce o interesa era ca fata ei să fie fericită și bogată sau nefericită — dar bogată.

— Cum îl cheamă?

— Roger.

— Rogerio! Am avut un văr cu numele ăsta!

Bărbatul zîmbi, bătu din palme și toti își dădură seama cu nu înțelesese întrebarea. Tatăl comentă cu Maria:

— Bine, dar e de-o vîrstă cu mine.

Mama îl rugă să nu se amestece în fericirea fetei. Cum toate croitoaresele stau mult de vorbă cu clientele lor și dobîndesc pînă la urmă o mare experiență în materie de căsătorii și dragoste, ea o sfătuie:

— Scumpetea mea, mai bine să fi nefericită cu un bărbat bogat, decît fericită cu unul sărac, iar acolo departe ai mai multe şanse să fi o bogată nefericită. La urma urmelor, dacă nimic nu merge bine, iei un autobuz și te-ntorci acasă.

Maria, fată din provincie, dar cu o inteligență mai ascuțită decît își închipuiau maică-sa ori viitorul ei soț, insistă doar ca să o zgîndăre:

— Mămico, nu există autobuz din Europa în Brazilia. În afară de asta, vreau să-mi fac o carieră artistică, nu vreau să mă mărit.

Mama își privi fiica cu un aer aproape

disperat:

— Dacă ajungi acolo, poți la fel de bine să și pleci. Carierele artistice sănt foarte bune pentru fetele tinere, dar nu durează decât atîta cît ține vocea frumoasă, și asta se termină mai mult sau mai puțin pe la treizeci de ani. Profită totuși, găsește pe cineva care să fie cinstit, iubitor și, te rog, mărită-te. Nu e nevoie să te gîndești mult la dragoste — la început nu-l iubeam pe tatăl tău, dar banii cumpără orice, pînă și dragostea adevărată. Si vezi că tatăl tău nici bogat nu e!

Era un sfat mizerabil de prietenă, dar un excelent sfat de mamă. Patruzeci și opt de ore mai tîrziu se întorcea la Rio, nu fără a fi trecut înainte — singură — pe la vechiul său loc de muncă, înaintîndu-și demisia și auzindu-l pe patronul magazinului de textile:

— Am aflat că un mare impresar francez s-a hotărît să te ducă la Paris. Nu te pot împiedica să-ți cauți fericirea, dar vreau ca, înainte de a pleca de-aici, să știi ceva.

Scoase din buzunar un lăncișor cu un medalion.

— E vorba de Medalionul Făcător de minuni al Maicilor Domnului a Milostivirilor. Biserica ei este la Paris, deci du-te acolo și roag-o să te apere. Vezi ce stă scris aici.

Maria văzu că, în jurul Fecioarei, erau cîteva cuvinte: „ O, Marie cea zămislită fără de prihană, roagă-te pentru noi, cei care ne îndreptăm către Tine. Amin.”

— Nu uita să rostești fraza asta cel puțin o dată pe zi. Si...

Șovăi, dar acum era tîrziu.

— ... dacă te vei întoarce cândva, să ştii că am să te aştept. Am pierdut ocazia să-ţi spun un lucru atât de simplu: „Te iubesc.” Poate e tîrziu, dar mi-ar plăcea să o ştii.

„A pierde ocazia”: ea învăţase foarte repede ce însemna asta. „Te iubesc” era însă o propoziţie pe care o auzise de multe ori de-a lungul celor douăzeci şi doi de ani ai săi şi părea a nu mai avea nici un sens — pentru că niciodată nu dusese la ceva serios, profund, care să se traducă într-o relaţie durabilă. Maria fi mulţumi pentru cele spuse, le notă în subconştientul său (niciodată nu se ştie ce ne pregăteşte viaţa şi e totdeauna bine să ştii unde se află ieşirea de urgenţă), îl sărută cast pe obrajii şi plecă fără a se mai uita în urmă.

Se întoarseră la Rio, în doar o zi îşi obţinu paşaportul (Brazilia se schimbase cu adevărat, comentase Roger cu ajutorul cîtorva cuvinte în portugheză şi cu o droaie de semne, pe care Maria le traduse „Înainte vreme se întîrzie mult”). În scurt timp, cu ajutorul lui Mailson, agentul de pază/interpretul/impresarul, se făcură restul pregătirilor (rochii, pantofi, farduri, tot ceci putea visa o femeie ca ea). Roger o văzu dansând într-un local de noapte pe care-l vizitaseră în ajunul călătoriei în Europa, rămînînd de-a dreptul entuziasmat de alegerea lui — se afla realmente în faţa unei mari stele pentru cabaretul Cologny, frumoasa brunetă cu ochii luminoşi şi părul negru ca aripile *graunei* (o pasare braziliană, cu care scriitorii ţării obişnuiesc să compare părul negru). Atestatul de muncă al consulatului Elveţiei fu gata la timp, îşi făcură

bagajele și o zi mai tîrziu se aflau în drum către țara ciocolatei, a ceasurilor și a brînzei, Maria plănuind în secret să-l facă pe bărbatul acela să se îndrăgostească de ea — în definitiv nu era nici bătrîn, nici urît, nici sărac. Ce-și putea dori mai mult?

Ajunsă epuizată și încă de pe aeroport simții o strângere de inimă și teamă: își dădu seama că era total dependentă de bărbatul de lîngă ea — nu cunoștea țara, limba și frigul. Comportamentul lui Roger se modifica pe măsură ce trecea orele; nu mai încerca să fie amabil și, măcar că nu încercase niciodată să o sărute sau să o mîngîie pe sîni, privirea îi devenise cum nu se poate mai distanță. O instală într-un mic hotel, prezentind-o altei braziliense, o femeie tînără și tristă pe nume Vivian, care urma să se ocupe de pregătirea ei pentru muncă.

Vivian o măsură cu privirea din cap pînă-n picioare, fără cea mai mică ceremonie sau cea mai mică afectiune pentru cineva aflat la prima sa experiență în străinătate. În loc să o întrebe cum se simțea, trecu numaidecît la subiect.

— Nu-ți face iluzii. El se duce în Brazilia de fiecare dată când una dintre dansatoarele lui se căsătoresc și, după cum se vede, asta se întîmplă foarte des. El știe ce vrea și cred că și dumneata știi: se vede că ai venit în căutarea unuia din trei lucruri — aventură, bani sau soț.

Cum și-ar fi putut închipui? Oare toată lumea umbla după același lucru? Sau se vede că Vivian putea citi gîndurile celorlalți?

— Toate fetele de-aici umblă după unul din aceste trei lucruri — continuă Vivian, iar Maria fu convinsă că-i citea gîndurile —. Cît despre

aventură, e foarte frig pentru aşa ceva și de altfel banii nu ajung pentru călătoriei. Cît despre bani, va trebui să muncești aproape un an ca să-ți plătești călătoria retur, nemaipunînd la socoteală cheltuielile pentru locuință și masă.

— Dar...

— Da, știu: nu aşa a fost aranjamentul. La drept vorbind, dumneata ai uitat să întrebi, cum de altfel toată lumea uită. Dacă ai fi fost mai atentă, dacă ai fi citit contractul pe care l-ai semnat, ai fi știut exact în ce te-ai băgat — pentru că elvețienii nu mint, deși se folosesc de tăcere.

Mariei îi fugea pămîntul de sub picioare.

— În sfîrșit, cît despre soț, fiecare fată care se căsătorește înseamnă un mare prejudiciu economic pentru Roger, astfel încît ni se interzice să stăm de vorbă cu clientii. Dacă ai de gînd ceva în sensul ăsta, vei risca foarte mult. Aici nu e un loc unde oamenii se întîlnesc, ca în Rue de Berne.

Rue de Berne?

— Bărbații vin aici cu nevestele lor, iar puținii turiști, de îndată ce-și dau seama de ambianța familială, pleacă să caute femei în alte localuri. Știi să danzezi; dacă ai ști să și cînți, salariul ți-ar crește, ca și invidia celoralte. Chiar dacă ai fi însă cea mai bună voce din Brazilia, îți sugerez să uiți asta și să nu încerci să cînți.

Și mai ales nu folosi telefonul. Ai cheltui tot ce mai poți cîștiga, ceea ce va însemna foarte puțin.

— Dar mi-a promis 500 de dolari pe săptămînă!

— Ai să vezi.

Din jurnalul Mariei, în a doua sa săptămînă în Elveția:

Am fost la local, am găsit un „instructor de dans” dintr-o țară numită Maroc și am fost nevoită să învăț fiecare pas din ceea ce el — fără a fi pus niciodată piciorul în Brazilia — crede că e „samba”. N-am avut timp să mă odihnesc după lunga călătorie cu avionul, a trebuit să zîmbesc și să dansez — încă din prima noapte. Sîntem șase fete, nici una din ele nu e fericită și nici una nu știe ce face aici. Clientii beau și bat din palme, trimit bezele și fac gesturi pornografice pe ascuns, dar nu mai mult de-atît.

Salariul a fost plătit astăzi, doar o zecime din cît ne înțelesesem — restul, potrivit contractului, va fi folosit pentru a-mi plăti călătoria și sederea. După calculele Vivianei, aşa va rămîne timp de un an — adică în perioada asta n-am unde fugi.

Merită să fug însă? Abia am sosit, încă nu cunosc nimic. Care e problema să dansez vreme de șapte nopți pe săptămînă? Înainte făceam asta de placere, acum o fac pentru bani și glorie; picioarele nu se plîng, singurul lucru dificil e să-mi mențin zîmbetul pe buze.

Pot alege între a fi o victimă a lumii sau o aventurieră în căutarea comorii sale. Totul ține de felul cum îmi voi privi viața.

Maria optă să fie o aventurieră în căutarea comorii sale — își lăsă la o parte sentimentele, încetă să mai plângă în fiecare noapte, uită cine era; descoperi că avea suficientă voință ca să simuleze că abia se născuse și ca atare nu era nevoie să-i fie dor de rumeni. Sentimentele puteau să mai aștepte, acum se impunea să cîștige bani, să cunoască țara și să se întoarcă acasă triumfătoare.

De altfel, totul în jurul ei aducea cu Brazilia în general și cu orașul ei în particular: femeile vorbeau în portugheză, se plîngeau de bărbați, vorbeau tare, protestau împotriva orarelor, ajungeau cu întîrziere la local, îl sfidau pe patron, se credeau cele mai frumoase din lume și spuneau povești despre Feți-Frumoșii lor — care de obicei erau foarte departe, sau erau căsătoriți, sau nu aveau bani și trăiau de pe urma muncii lor. Ambianța, spre deosebire de ceea ce-și imaginase cînd văzuse broșurile publicitare aduse de Roger, era exact cum o descrise Vivian: familială. Fetele nu puteau accepta invitații sau ieșii cu clienții, pentru că erau înregistrate ca „dansatoare de samba” în cărțile lor de muncă. Dacă erau prinse că primesc un bilet cu un număr de telefon, erau oprite să muncească cincisprezece zile. Maria, care se aștepta la ceva mult mai dinamic și emoționant, se lăsă cuprinsă în scurt timp de tristețe și plăcătis.

În primele cincisprezece zile, părăsi rar pensiunea unde locuia — mai cu seamă cînd văzu că nimeni nu-i vorbea limba, chiar dacă pronunța FOAR-TE-RAR fiecare frază. Rămase de asemenea surprinsă că, spre deosebire de ceea ce se întâmpla în țara ei, orașul unde stătea acum avea două nume diferite — Geneve pentru cei care locuiau acolo și Genebra pentru braziliense.

În fine, în lungile ceasuri de plăcuteală din odăita ei fără televizor, ajunse la următoarele concluzii:

a) niciodată nu va izbuti să găsească ceea ce căuta dacă nu va ști să spună ce gîndește. În acest scop, trebuia să învețe limba locului;

b) cum toate camaradele ei căutau același lucru, ea trebuia să fie diferită. Pentru asta încă nu avea o soluție sau o metodă.

Din jurnalul Mariei, la patru săptămîni după debarcarea la Geneve/Genebra:

Mă simt aici de-o veșnicie, nu vorbesc limba, îmi petrec ziua ascultînd muzică la radio, contemplîndu-mi camera, gîndindu-mă la Brazilia, abia așteptînd să se facă ora de muncă și — cînd muncesc — abia așteptînd să se facă ora ca să mă întorc la pensiune. Altfel spus, trăiesc viitorul în loc de prezent.

Într-o zi, într-un viitor îndepărtat, voi putea să-mi plătesc biletul de avion, voi putea să mă întorc în Brazilia, să mă mărit cu patronul magazinului de textile, să ascult comentariile răutăcioase ale prietenelor care n-ar risca niciodată și tocmai de aceea se simt în stare să

*taxeze eșecul celorlalți. Nu, nu pot să mă întorc
așa: prefer să mă arunc din avion când
traversează oceanul.*

*Cum ferestrele avionului nu se deschid (a fost
ceva la care nu m-am așteptat niciodată; ce păcat
că nu poți simți aerul curat!), am să mor aici. Dar
înainte de-a muri, vreau să lupt pentru viață.
Dacă voi putea rămâne singură, mă voi duce unde
vreau.*

A doua zi se înscrisе imediat la un curs matinal de franceză, unde cunoșcu oameni de toate credințele, convingerile și vîrstele, oameni cu veșminte multicolore și multe lanțuri de aur pe brațe, femei totdeauna cu un văl pe cap, copii care învățau mai repede ca adulții — cînd de fapt lucrurile ar trebui să stea exact invers, întrucît adulții au mai multă experiență. Era mîndră aflînd că toți îi cunoșteau țara, carnavalul, samba, fotbalul și pe omul cel mai celebru din lume, numit Pele. La început vru să fie simpatică și încercă să le corecteze pronunția (este Pele! Peleee!!!), dar după cîtva timp renunță, deoarece și ei îi ziceau Maria, mania asta a străinilor de a schimba toate numele, ba mai și crezînd că au dreptate.

În ceasurile după-amiezei, ca să practice limba, îndrăzni să facă primii pași prin orașul acela cu două nume, descoperi o ciocolată delicioasă, o brînză cum nu mai mîncase niciodată, o uriașă fintină arteziană în mijlocul lacului, zăpada pe care picioarele nici unuia dintre locuitorii orașului ei nu o călcaseră, berzele, restaurantele cu șemineuri (chiar dacă nu intrase niciodată în vreunul din ele, vedea focul înăuntru și asta îi dădea o senzație plăcută de bunăstare). Rămase de asemenea mirată cînd văzu că nu toate firmele făceau reclamă la ceasuri, ci erau și bânci — deși nu izbutise să

priceapă de ce existau atîtea bănci pentru atît de puțini locuitori și observase că rareori vedea pe cineva în interiorul agențiilor, dar se hotărî să nu pună nici o întrebare.

După trei luni de autocontrol la lucru, sîngele ei brazilian — senzual și sexual cum gîndeа toată lumea — a precumpănit; se îndrăgosti de un arab care studia franceza la același curs. Situația dură trei săptămîni pînă cînd, într-o noapte, se hotărî să lase totul baltă și să viziteze un munte de lîngă Geneva. Cînd veni la lucru seara următoare, Roger o chemă la el în birou.

De îndată ce deschise ușa, fu concediată fără multă vorbă, întrucît le dădea un prost exemplu celorlalte fete care lucrau acolo. Roger, isteric, zise că avea încă o dată toate motivele să fie decepcionat, că femeile brazilience nu erau de încredere (ah, Dumnezeule, mania asta de a generaliza totul). N-a fost de nici un folos să-i spună că totul nu fusese decît din pricina unei febre foarte mari cauzate de diferența de temperatură, bărbatul nu se lăsa convins și chiar pretinse că trebuia să meargă iar în Brazilia ca să angajeze o înlocuitoare, și că ar fi fost mai bine să facă un show cu balerine iugoslave, care erau mult mai frumoase și mai responsabile.

Maria, deși încă tînără, nu era deloc toantă — mai cu seamă după ce amantul ei arab îi spuse că în Elveția legile privitoare la muncă sănt foarte severe și putea susține că era folosită la o muncă de sclav, deoarece localul rămînea cu mare parte din salariul ei.

Se întoarse în biroul lui Roger, vorbind de astă dată o franceză rezonabilă, care includea în

vocabularul ei și cuvîntul „avocat”. Plecă de-acolo cu o ploaie de injurii și o indemnizație de cinci mii de dolari — bani la care niciodată nu visase, totul din pricina acelui cuvînt magic, „avocat”. Acum putea să-l iubească nestînjenită pe arab, să cumpere unele cadouri, să-și facă fotografii în zăpadă și să se întoarcă acasă cu victoria visată.

Primul lucru pe care-l făcu fu să-i telefoneze unei vecine a mamei sale și să spună că era fericită, avea o carieră frumoasă în față, nimeni de-acasă nu trebuie să-și facă griji. După aceea, cum avea un termen pentru a părăsi camera de pensiune pe care i-o încchinase Roger, nu-i rămînea decît să se ducă la arab, să-i jure dragoste veșnică, să se convertească la religia lui, să se mărite cu el — chiar dacă ar fi fost obligată să poarte pe cap una din pînzele acelea ciudate; la urma urmelor, toți de-acolo știau că arabii erau foarte bogăți, și asta era de ajuns.

Arabul însă, la vremea aceea, era de-acum departe — pesemne în Arabia, o țară pe care Maria nu o cunoștea — și în adîncul sufletului îi aduse mulțumiri Fecioarei Maria că nu fusese obligată să-și trădeze religia. Acum, vorbind deja destul de bine franceza, cu bani pentru drumul de întoarcere, carte de muncă unde era clasificată ca „dansatoare de samba”, o viză de sedere încă valabilă și știind că în ultimă instanță se putea mărita cu un comerciant de textile, Maria se hotărî să facă ceea ce știa că era în stare: să cîștige bani cu frumusețea ei.

Încă din Brazilia citise o carte despre un păstor care, în căutarea comorii sale, întîmpină

diferite dificultăți, iar aceste dificultăți îl ajută să obțină ceea ce dorește; acesta era exact și cazul ei. Acum era pe deplin încredințată că fusese trimisă în lume ca să se întâlnească cu adevăratul ei destin — model sau manechin.

Închirie o cameră mică (fără televizor, fiindcă se impunea să economisească la maximum, pînă când avea să cîștige într-adevăr mulți bani), iar a doua zi începu să viziteze diverse agenții. Peste tot află că trebuia să lase fotografii profesionale, dar, în definitiv, era o investiție în propria ei carieră — orice vis costă mult. Cheltui o parte considerabilă din bani la un fotograf excelent, care vorbea puțin și pretindea mult: avea o garderobă uriașă în atelierul său și ea poză în costumații sobre, extravagante și chiar într-un bikini, care l-ar fi făcut pe unicul ei cunoscut din Rio de Janeiro, agentul de pază/interpretul și ex-impre-sarul Mailson, să plesnească de mîndrie. Ceru o serie de copii suplimentare, scrise o scrisoare în care spunea că era fericită în Elveția și le trimise familiei sale. Aveau să creadă că era bogată, cu o garderobă demnă de inviat, și că devenise fiica cea mai ilustră a orășelului lor. Dacă totul avea să iasă după gîndul ei (și citise multe cărți de „gîndire pozitivă”, aşa încît nu avea nici cea mai mică îndoială cu privire la propriul ei triumf), avea să fie primită la întoarcere cu fanfara și toți l-ar fi convins pe primar să dea numele ei unei piete.

Își cumpără un telefon mobil, din cele care utilizează cartele preplatite (de vreme ce nu avea domiciliu stabil) și, în zilele următoare, așteptă invitații la lucru. Mînca în restaurante chinezești

(cele mai ieftine) și, ca să-și petreacă timpul, studia ca o apucată.

Timpul se scurgea însă în zadar și telefonul nu suna. Spre surprinderea ei, nimeni nu se agăța de ea cînd se plimba pe malul lacului, cu excepția unor traficanți de droguri care stăteau mereu în același loc, sub unul din podurile care făceau legătura dintre frumoasa grădină veche și o parte mai nouă a orașului. Începu să se îndoiască de frumusețea ei, pînă cînd una dintre fostele ei colege de muncă, cu care se întîlnise din întîmplare într-o cafenea, îi spuse că nu ea era de vină, ci elvețienii, cărora nu le place să deranjeze pe nimeni, și străinii, cărora le e frică să nu fie arestați pentru „agresiune sexuală” — o chestie inventată pentru ca femeile din lumea întreagă să se simtă cum nu se poate mai rău.

Din jurnalul Mariei, într-o noapte cînd nu mai avea curaj să iasă, să trăiască, să mai aștepte apelul telefonic care nu mai venea:

Azi am trecut prin fața unui parc de distracții. Cum nu pot continua să cheltuiesc bani la întîmplare, m-am gîndit că ar fi mai bine să observ oamenii. M-am oprit mult timp în fața montagne-russe-ului: am văzut că majoritatea persoanelor intrau acolo în căutarea senzațiilor tari, dar cînd începea să funcționeze, mureau de frică și cereau oprirea cărucioarelor.

Atunci ce vor? Dacă aleg aventura, n-ar trebui să fie pregătite ca să meargă pînă la capăt? Sau cred că ar fi mai inteligent să nu treacă prin atîtea urcușuri și coborîșuri și să stea tot timpul într-un

carusel, învîrtindu-se în același loc?

În clipa cînd săt prea singură ca să mă gîndesc la dragoste, dar simt nevoia să mă conving că asta se va întîmpla, îmi voi găsi o slujbă și mă aflu aici pentru că am ales destinul acesta. Montagne-russe-ul e viața mea, viața este un joc dur și halucinant, viața înseamnă salturi cu parașuta, înseamnă risc, înseamnă să cazi și să te ridici, înseamnă alpinism, înseamnă voință de a ajunge în punctul tău cel mai înalt și a te simți nemulțumit și neliniștit cînd nu reușești să o faci.

Nu e ușor să fiu departe de familia mea, de limba în care-mi pot exprima toate emoțiile și sentimentele, dar de azi înainte, cînd voi fi deprimată, îmi voi aminti de acel parc de distracții. Dacă aş fi adormit și m-aș fi trezit brusc într-un montagne-russe, oare ce aş simți?

Bun, prima senzație ar fi că săt prizonieră, aş fi îngrozită de curbe, mi-ar veni să vomit și să plec de-acolo. Dar dacă mă încredințez că sinele săt destinul meu, că Dumnezeu conduce mecanismul, coșmarul acesta s-ar transforma în stimulent. Nu este decît exact ceea ce este, un montagne-russe, o jucărie sigură și confortabilă, care ajunge la terminus, dar din care, cît ține călătoria, trebuie să privesc peisajul din jur, să tip de emoție.

Deși era capabilă să scrie considerații pe care le socotea foarte înțelepte, nu era în stare să-și urmeze propriile sfaturi; momentele de depresie devineau tot mai frecvente și telefonul continua să nu sune. Ca să se distreze și să practice limba franceză în acele ceasuri incerte, Maria începu să cumpere reviste cu artiști celebri, dar își dădu seama repede că cheltuia mulți bani în acest scop și se duse să le caute la o bibliotecă din apropiere. Doamna care se ocupa de împrumutul cărților îi spuse că acolo nu puneau la dispoziție reviste, dar îi putea sugera unele titluri care să o ajute să stăpînească tot mai bine franceza.

- N-am timp de citit cărți.
- Cum nu aveți timp? Ce faceți?
- Multe: studiez franceza, țin un jurnal și...
- Și mai ce?

Era să spună „și aştept să sune telefonul”, dar socoti că era mai bine să tacă.

— Fată dragă, dumneata ești tânără, ai toată viața în față. Citește. Uită ce ți s-a spus despre cărți și citește.

- Și pînă acum am citit mult.

Brusc, Maria își aminti de ceea ce agentul de pază Mailson îi descrisese cîndva sub denumirea de „energie”. Bibliotecara din față ei părea o ființă sensibilă, binevoitoare, cineva care ar putea să o ajute dacă ceva sau nimic n-ar merge. Trebuia să o cucerească, intuiția îi spunea că

acolo își putea găsi o posibilă prietenă. Se răzgîndi pe loc:

— Dar vreau să citesc și mai mult. Vă rog să mă ajutați în alegerea cărților.

Femeia îi aduse *Micul print*. În noaptea aceea începu să o răsfoiască, văzu desenele de la început, unde apărea o pălărie — dar autorul spunea că, la drept vorbind, pentru copii, aceea era o cobră cu un elefant înăuntru. „Cred că niciodată n-am fost copil”, își spuse în sinea ei. „Pentru mine, asta pare mai degrabă o pălărie.” În absența televizorului, începu să-l însوtească pe prințișor în călătoriile lui, încrăciindu-se totuși ori de câte ori apărea subiectul „dragoste” — își interzise să se mai gîndească la tema asta sau, de nu, risca să se sinucidă. Cu excepția cinelor romantice la care luau parte un print, o vulpe și un trandafir, cartea era foarte interesantă și uită să verifice la fiecare cinci minute dacă bateria celularului era încărcată (murea de frică să nu-și piardă șansa cea mare din pricina unei neglijențe).

Maria începu să frecventeze biblioteca, să stea de vorbă cu femeia care părea la fel de singură ca și ea, să-i ceară sugestii, să discute despre viață și autori — pînă cînd banii aproape i se terminară; încă două săptămîni și nu și-ar mai fi putut cumpăra biletul de întoarcere.

Și cum viața așteaptă mereu situații critice ca să-și arate latura strălucitoare, în cele din urmă telefonul sună.

La trei luni după ce descoperise cuvîntul

„avocat” și la două de când trăia din indemnizația încasată, o agenție de modele întrebă dacă doamna Maria se mai găsea la numărul acela. Răspunsul fu un „da” rece, repetat cu mult timp înainte, ca să nu manifeste nici un fel de anxietate. Află atunci că unui arab, profesionist în materie de modă în țara lui, îi plăcuseră mult fotografiile ei și voia să o invite să participe la o paradă. Maria își aminti de recenta decepție, dar și de banii de care avea nevoie cu disperare.

Își dădură întâlnire într-un restaurant foarte sic. Întâlni un domn elegant, mai încîntător și mai matur decît experiența sa anterioară, care o întrebă:

— Știți de cine e tabloul acela? De Joan Miro. Știți cine e Joan Miro?

Maria rămase tăcută, ca și cum s-ar fi concentrat asupra mîncării, destul de diferită de cea din restaurantele chinezești. Pe de altă parte, își făcea însemnări în minte: trebuie să ceară o carte despre Miro cu prilejul proximei sale vizite la bibliotecă.

Arabul insistă însă:

— Masa aceea era preferată de Federico Fellini. Ce credeți despre filmele lui Fellini?

Îi răspunse că le adora. Arabul vrut să intre în detalii, și Maria, dîndu-și seama că pregătirea ei culturală n-avea cum să reziste la proba aceea, se hotărî să treacă direct la subiect:

— Nu vreau să mă prefac față de dumneavoastră. Tot ce știu este deosebirea dintre o coca-cola și o pepsi. Nu dorîți să discutăm despre o paradă de mode?

Franchisea fetei păru a-i face o bună

impresie.

— O vom face cînd vom lua un drink, după cină. Se instală o pauză, timp în care cei doi se priveau și încercau să-și ghicească gîndurile.

— Sînteți foarte frumoasă — insistă arabul —. Dacă vreți să luați un drink cu mine la hotelul meu, vă dau o mie de franci.

Maria înțelese imediat. Era vina agenției de modele? Era vina ei, ar fi trebuit să se intereseze mai exact despre cină? Nu era nici vina agenției, nici a ei, nici a arabului: chiar aşa funcționau lucrurile. Brusc, simți nevoia de peisajul natal, de Brazilia, de îmbrățișarea mamei. Își aminti de biletul lui Mailson, cînd vorbea de trei sute de dolari; pe atunci socotise exagerat, mult peste ceea ce spera să primească pentru o noapte cu un bărbat. Dar în clipa aceea își dădu seama că nu mai avea pe nimeni, absolut pe nimeni pe lume cu care să poată sta de vorbă; era singură, într-un oraș străin, la vîrsta ei de douăzeci și doi de ani relativ bine trăiți, dar inutili dacă era vorba să o ajute la găsirea celui mai bun răspuns.

— Mai dați-mi, vă rog, puțin vin.

Arabul îi mai turnă vin în pahar, în timp ce gîndul îi călătorea mai rapid decît Micul prinț în plimbarea lui pe diverse planete. Venise să caute aventură, bani și poate un soț, știa că în cele din urmă va accepta și propunerii ca asta, fiindcă nu era inocentă și se obișnuise cu comportamentul bărbaților. Dar încă mai credea în agențiiile de modele, străluciri, un soț bogat, familie, copii, nepoți, rochii, întoarcere triumfătoare în orașul natal. Visa să depășească toate dificultățile doar cu ajutorul inteligenței, al farmecului, al voinței

sale.

Realitatea sfîrșise prin a-i se prăbuși în cap. Spre surprinderea arabului, începu să plîngă. Bărbatul, sfîșiat între echipa de scandal și instinctul masculin de a o proteja pe fată, nu știa ce să facă. Îi făcu semn ospătarului să aducă nota de plată, dar Maria îl întrerupse:

— Nu faceți asta. Mai turnați-mi vin și lăsați-mă să plîng nițel. Și Maria se gîndi la băiețașul care-i ceruse un creion, la adolescentul care o sărutase pe gura închisă, la bucuria de a fi cunoscut Rio de Janeiro-ul, la bărbații care o folosiseră fără a-i fi dat nimic în schimb, la pasiunile și iubirile irosite de-a lungul drumului ei de pînă acum. Viața sa, în ciuda aparentei libertăți, era un șir nesfîrșit de ceasuri în aşteptarea unui miracol, a unei iubiri adevărate, a unei aventuri cu același final romantic pe care-l văzuse mereu în filme și despre care citise în cărți. Un autor scrisese că pe om timpul nu-l transformă, învățătura nu-l transformă — unicul lucru care te poate face să-ți schimbi gîndurile este dragostea. Ce prostie! Cine a scris asta cunoștea doar o față a monedei.

Într-adevăr, dragostea era primul lucru capabil să schimbe total viața unei persoane de la o clipă la alta. Există însă cealaltă față a monedei, un al doilea lucru care face ca ființa umană să urmeze o cale total diferită de cea planuită: se numea disperarea. Da, poate dragostea ar fi în stare să-l transforme pe cineva; disperarea operează însă această transformare mai repede. Și acum, Maria? Să fugă de-acolo, să se întoarcă în Brazilia, să se transforme în profesoară de

franceză, să se mărite cu patronul magazinului de textile? Să meargă oare mai departe, o singură noapte, într-un oraș unde nu cunoștea pe nimeni și nimeni nu o cunoștea? Oare o singură noapte și banii atât de ușor cîştigați ar face-o să meargă mai departe, pînă la un punct al drumului de unde nu s-ar mai fi putut întoarce? Ce se întîmpla în acel minut: o mare ocazie sau o încercare din partea Fecioarei Maria?

Ochii arabului se plimbau peste tabloul lui Joan Miro, peste locul unde lua masa Fellini, peste fata care păzea hainele, peste clienții care intrau și ieșeau.

— Nu știați?

— Încă nițel vin, vă rog — fu răspunsul Mariei, tot printre lacrimi.

Se ruga ca ospătarul să nu se apropie și să vadă ce se întîmpla — și ospătarul, care asista la toate de departe cu coada ochiului, se ruga ca bărbatul cu fetișcana să achite repede nota, pentru că restaurantul era ticsit și era lume care aștepta un loc.

În cele din urmă, după un răstimp care-i păruse o veșnicie, ea vorbi:

— Ați spus un drink pentru o mie de franci?

Pînă și Maria se miră de tonul vocii sale.

— Da — răsunse arabul, regretînd că făcuse propunerea —. Dar nu vreau nicidecum...

— Achitați nota. Să luăm acel drink la hotelul dumneavoastră.

Din nou, își părea o străină. Pînă atunci fusese o tînără amabilă, educată, veselă, și nu folosise niciodată o asemenea tonalitate a vocii cu un străin. Dar se părea că tînără aceea murise

definitiv: în fața ei era altă existență, unde drinkurile costau o mie de franci sau, într-o monedă mai universală, circa şase sute de dolari.

Și totul se petrecu întocmai conform aşteptărilor: se duse la hotel cu arabul, bău şampanie, se îmbătă aproape de tot, își desfăcu coapsele, aştepta ca el să aibă orgasm (nici nu-i trecu prin cap să simuleze că avea și ea unul), se spălă în cada de marmură, luă banii și-și îngădui luxul de a lua un taxi pînă acasă.

Se aruncă în pat și dormi o noapte fără vise.

Din jurnalul Mariei, a doua zi:

Îmi amintesc de toate, mai puțin de momentul în care am luat hotărîrea. Curios, nu am nici un sentiment de vinovătie. Înainte obișnuiam să le privesc pe fetele care se culcau cu bărbați pentru bani ca pe niște ființe cărora viața nu le lăsase nici o alegere — iar acum văd că nu e așa. Puteam zice „da” sau „nu”, nimeni nu mă silea să accept ceva.

Merg pe străzi, mă uit la oameni, oare își aleg ei însăși propriile vieți? Nu cumva și ei, ca și mine, au fost „aleși” de către destin? Doamna care visa să devină model, funcționarul bancar care se gîndise să fie muzician, dentistul care își ținea o carte ascunsă și căruia i-ar fi plăcut să se consacre literaturii, fata care ar fi adorat să lucreze la televiziune, dar tot ce a găsit a fost un post de casieră la un supermarket.

Nu simt nici un fel de compasiune față de mine însămi. Nu mă consider o victimă, fiindcă puteam să fi plecat de la restaurant cu

demnitatea intactă și cu poșeta goală. Puteam să-i fi dat lecții de morală bărbatului din fața mea sau să fi încercat a-l face să vadă că avea sub ochi o prințesă și că era mai bine să-o cucerească decât să-o cumpere. Puteam să fi adoptat infinite atitudini, dar — ca majoritatea ființelor umane — am lăsat ca destinul să aleagă ce drum să urmez.

Nu sănt unica, deși destinul meu poate părea ilegal și marginal în raport cu al celorlalți. Dar, în căutarea fericirii, ne poticnăm cu toții: funcționarul/muzician, dentistul/scrisor, casiera/actriță, doamna/model, nici unul dintre noi nu e fericit.

Deci asta e? Era ușor aşa? Se afla într-un oraș străin, nu cunoștea pe nimeni, ceea ce ieri era un supliciu îi dădea azi o imensă senzație de libertate, nu era nevoie să dea explicații nimănui.

Luă hotărîrea, pentru prima oară după mulți ani, să-și consacre întreaga zi ca să se gîndească la ea însăși. Pînă atunci trăia preocupață mereu de ceilalți: mama, colegele de școală, tatăl, funcționarii de la agenția de modele, profesorul de franceză, ospătarul, bibliotecara, ce anume gîndea persoanele de pe stradă — pe care nu le mai văzuse niciodată —. La drept vorbind, nimeni nu se gîndea la nimic, cu atît mai puțin la ea, o biată străină căreia, dacă ar fi dispărut mîine, nici măcar poliția nu i-ar fi dus lipsa.

Destul. Ieși grăbită, își luă cafeaua de dimineață în localul obișnuit, merse puțin în jurul lacului, se uită la o manifestație a unor refugiați. O femeie cu un căteluș comentă că erau kurzi și, de astă dată, în loc să se prefacă a ști răspunsul, ca să arate că era mai cultă și mai intelligentă decît își închipuiau, întrebă:

— De unde vin kurzii?

Femeia, spre surprinderea ei, nu știa să-i răspundă. Așa sănt oamenii: vorbesc de parcă ar ști totul, iar dacă îndrăznești să întrebi, nu știi nimic. Intră într-un cybercafe și descoperi pe internet că kurzii veneau din Kurdistan, o țară

inexistentă, azi împărțită între Turcia și Irak. Se întoarsee la locul de unde plecase, încercind să o găsească pe femeia cu cătelul — dar aceasta plecase, poate pentru că animalul nu mai suporta să încremenească o jumătate de oră ca să vadă o ceată de oameni cu eșarfe, văluri, muzici și strigăte ciudate.

„Aşa sănt și eu. Sau mai bine zis, aşa eram: o persoană care se făcea că ştie totul, ascunsă în tăcerea mea, pînă cînd arabul acela m-a iritat atît de tare, încît am avut curajul să spun că nu ştiam decît deosebirea dintre nişte băuturi răcoritoare. A fost oare şocat? Şi-a schimbat părerea despre mine? Nici vorbă! Spontaneitatea mea se vede că i s-a părut fantastică. Totdeauna am pierdut cînd am vrut să par mai pricepută decît sănt: și cu asta, basta!”

Își aminti de agenția de modele. Știau ce vrea arabul — și-n cazul ăsta Maria făcuse încă o dată pe ingenua — sau crezuseră cu adevărat că era capabil să-i găsească de lucru în Danemarca?

Oricum, Maria se simtea mai puțin singură în dimineața aceea cenușie din Geneva, cu temperatura apropiată de zero, kurzii manifestînd, tramvaiele ajungînd la fix în fiecare stație, magazinele rearanjînd bijuteriile în vitrine, băncile deschizîndu-se, cerșetorii dormind, elvețienii ducîndu-se la muncă. Era mai puțin singură, deoarece alături de ea era altă femeie, poate invizibilă pentru trecători. Nu-i observase niciodată prezența, dar ea se afla acolo.

Zîmbi pentru femeia invizibilă de lîngă ea, care semăna cu Fecioara Maria, mama lui Isus. Femeia îi răspunse tot cu un zîmbet, îi spuse să

aibă grijă, căci lucrurile nu erau atât de simple cum credea ea. Maria nu dădu importanță sfatului, răspunse că era o persoană adultă, responsabilă de propriile decizii, și nu putea crede că există o conspirație cosmică împotriva ei. Aflase că erau bărbați dispuși să plătească o mie de franci elvețieni pentru o noapte, pentru o jumătate de oră între coapsele ei, și tot ce trebuia să decidă în zilele următoare era dacă lua cei o mie de franci elvețieni pe care-i avea acum acasă, cumpăra un bilet de avion și se întorcea în orașul unde se născuse. Sau dacă mai rămînea puțin, doar cât să cumpere o casă pentru părinți, rochii frumoase și bilete pentru locurile pe care visase cîndva să le viziteze.

Femeia invizibilă de lîngă ea îi spuse iarăși, insistînd, că lucrurile nu erau chiar atât de simple, dar Maria, deși mulțumită de nesperata tovărăsie, o rugă să nu-i mai intrerupă gîndurile, trebuia să ia hotărîri importante.

Analiză din nou, de astă dată cu mai multă grijă, posibilitatea de a se întoarce în Brazilia. Prietenele ei de colegiu, care nu plecaseră niciodată de-acolo, ar fi comentat numai decît că fusese dată afară din serviciu, că nu avusese niciodată talent ca să devină o stea internațională. Mama ei s-ar fi întristat pentru că nu primise suma lunară făgăduită — deși Maria, în scrisorile ei, susținuse că poșta fura banii. Tatăl ei ar fi primit-o tot restul vieții cu expresia aceea „știam eu”, ea și-ar fi reluat munca în magazinul de textile, s-ar fi căsătorit cu patronul, după ce călătorise în avion, mîncase brînză elvețiană, învățase franțuzește și păsise în

zăpadă.

Pe de altă parte, existau drinkurile de o mie de franci elvețieni. Poate n-ar fi durat mult timp — în definitiv, frumusețea trece iute ca vîntul —, dar într-un an ar avea bani ca să recupereze totul și să se întoarcă în lume, de astă dată stabilind ea însăși regulile jocului. Unica ei problemă concretă era că nu știa ce era de făcut, cum să înceapă. Acum cîțva timp, în localul acela familial, o fată menționase un loc numit Rue de Berne — de altminteri, fusese unul din primele ei comentarii, chiar înainte de a-i fi arătat unde să-și lase bagajele.

Se duse la unul dintre marile panouri care se găseau în numeroase locuri din Geneva, orașul acela atît de amabil cu turiștii, încît nu suporta să-i vadă rătăcindu-se — și, ca să evite una ca asta, panourile respective aveau anunțuri într-o parte și hărți în cealaltă.

Acolo era un bărbat și ea îl întrebă dacă știa unde era Rue de Berne. El o privi intrigat, o întrebă dacă asta căuta sau voia să știe unde era autostrada care ducea la Berna, capitala Elveției.

— Nu, răspunse Maria, vreau să găsesc chiar strada de-aici, din oraș.

Bărbatul o măsură din cap pînă-n picioare și se îndepărta fără să scoată o vorbă, încredințat că era pesemne filmat de unul din programele acelea de televiziune, în care marea bucurie a publicului e de a face ca toți să pară ridicoli. Maria rămase acolo cincisprezece minute — în definitiv orașul era mic — și pînă la urmă găsi locul.

Prietena ei invizibilă, care păstrase tăcerea

cîtă vreme Maria se concentrase asupra hărții, acum încerca să argumenteze; nu era o chestiune de morală, ci se angaja pe un drum fără întoarcere.

Maria răspunse că, aşa cum a fost capabilă să aibă bani ca să se întoarcă din Elveția, ar fi capabilă să iasă din orice situație. În plus, nici una dintre persoanele cu care se încrucisa în timpul plimbării sale nu alesese singură ce anume dorea să facă. Asta era realitatea vieții.

„Sîntem într-o vale a plîngerii”, i se adresă ea prietenei sale invizibile. „Putem avea multe vise, dar viața e aspră, implacabilă, tristă. Ce vrei să-mi spui? Că lumea mă va condamna? Nu va ști nimeni — și asta va fi doar o perioadă din viața mea.”

Cu un zîmbet dulce, dar trist, prietena invizibilă dispăru.

Merse pînă la parcul de distracții, cumpără un bilet pentru montagne-russe, țipă ca toți ceilalți, înțelegînd însă că nu era nimic periculos, era doar o jucărie. Mîncă într-un restaurant japonez, nici nu știa ce mânîncă, știa doar că era foarte scump, iar acum era dispușă să-și facă toate capriciile. Era veselă, nu trebuia să mai aștepte nici un telefon și nici să numere centimele cheltuite.

La sfîrșitul zilei, luă legătura cu agenția, spuse că întîlnirea fusese foarte bună și că le mulțumea. Dacă ar fi fost serioși, ar fi întrebat de fotografii. Dacă ar fi fost traficanți de femei, ar fi aranjat noi întîlniri.

Trecu podul, se întoarse în odăia ei, se hotărî

să nu-și cumpere televizor, chiar dacă avea bani și multe planuri în cap: trebuia să gîndească, să-și folosească tot timpul spre a gîndi.

Din jurnalul Mariei în noaptea aceea (cu o adnotare pe margine, zicînd: „Nu sînt foarte convinsă”).

Am înțeles de ce plătește un bărbat pentru o femeie: vrea să fie fericit. Nu plătește o mie de franci doar ca să aibă un orgasm. Vrea să fie fericit. Și eu vreau, toată lumea vrea și nimeni nu reușește. Ce am de pierdut dacă mă decid să mă transform pentru o vreme într-o... cuvîntul e greu de conceput și de scris... dar haide... ce pot pierde dacă mă decid să fiu prostituată o vreme?

Onoarea. Demnitatea. Respectul față de mine însămi. Dacă mă gîndesc bine, n-am avut niciodată nici unul din aceste trei lucruri. N-am cerut să mă nasc, n-am izbutit să fiu iubită de cineva, totdeauna am luat hotărîri greșite — acuma las viața să decidă în locul meu.

Agenția telefonă a doua zi, întrebă de fotografii și la ce dată va fi parada de mode, deoarece încasau un comision de la fiecare acțiune. Maria le spuse că arabul urma să intre în legătură cu ei, trăgînd imediat concluzia că nu știau nimic.

Se duse la bibliotecă și ceru cărți despre sex. Dacă lua serios în considerare posibilitatea de a munci — doar un an, și-o făgăduise — într-un domeniu pe care nu-l cunoștea, primul lucru pe care trebuia să-l facă era să învețe cum să acționeze, cum să furnizeze plăcere și să primească bani în schimb.

Spre dezamăgirea ei, bibliotecara zise că aveau doar câteva tratate tehnice, deoarece acolo era o instituție publică. Maria citi cuprinsul unuia dintre tratatele tehnice și-l dădu imediat înapoi; habar n-aveau de fericire, vorbeau doar de erecție, penetrație, impotență, precauții, lucruri fără nici cel mai mic haz. O clipă își puse în mod serios problema să împrumute *Considerații psihologice despre frigiditatea femeii*, de vreme ce, în cazul ei, nu reușea să aibă orgasme decât prin masturbație, deși era foarte plăcut să fie posedată și penetrată de un bărbat.

Dar nu se afla acolo în căutarea plăcerii, ci în vederea unei munci. Îi mulțumi bibliotecarei, trecu printr-un magazin și făcu prima sa investiție în posibila carieră ce i se arăta la

orizont — rochii care i se păreau destul de sexy ca să trezească tot felul de dorințe. Se duse apoi în locul identificat pe hartă. Rue de Berne începea de la o biserică (și, coincidență, aproape de restaurantul japonez unde cinase cu o zi înainte), se transforma în vitrine unde se vindeau ceasuri ieftine, pînă cînd, la capătul ei, se găseau localurile de care auzise vorbindu-se, toate închise la ora aceea din zi. Se întoarse iar ca să se plimbe în jurul lacului, cumpără — fără nici o reținere — cinci reviste pornografice ca să studieze ce ar fi avut eventual de făcut, așteptă să se înnopteze și se îndreptă iarăși către locul cu pricina. Acolo alese ca din întîmplare un bar cu sugestivul nume brazilian *Copacabana*.

Nu luase nici o hotărîre, își zicea în sinea ei. Era doar o experiență. Niciodată nu se simțise atît de bine și atît de liberă în tot timpul petrecut în Elveția.

— Cauți de lucru — zise patronul, care spăla pahare în spatele unei tejghele, nepunînd nici măcar un semn de întrebare la sfîrșitul frazei. Localul consta dintr-o serie de mese, un colț cu un soi de pistă de dans și cîteva sofale rezemate de pereți —. N-avem nimic. Ca să muncești aici, întrucît ne supunem legii, trebuie să ai cel puțin o carte de muncă.

Maria i-o arăta pe-a ei și bărbatul păru a-și mai domoli mahmureala.

— Ai experiență?

Ea nu știa ce să spună: dacă ar fi răspuns afirmativ, el ar fi întrebat-o unde mai lucrase înainte. Dacă ar fi negat, ar fi fost capabil să o

refuze.

— Scriu o carte.

Ideea îi țîșnise din neant, ca și cum o voce invizibilă i-ar fi sărit în ajutor în clipa aceea. Observă că bărbatul știa că minte și se prefăcea că o crede.

— Înainte de a te hotărî, vorbește cu una din fete. Avem cel puțin șase braziliene și vei putea afla tot ce te așteaptă.

Maria vru să-i spună că nu avea nevoie de sfaturile nimănui și că nu luase nici o decizie, dar bărbatul se și deplasase de cealaltă parte a barului, fără a-i oferi nici măcar un pahar de apă.

Sosiră fetele, patronul le identifică pe cîteva braziliene și le ceru să stea de vorbă cu nouvenita. Nici una din ele nu părea dispusă să asculte, și Maria deduse că le era teamă de concurență. Sonorizarea localului fu conectată, începură să se-audă niște cîntece braziliene (în definitiv, localul se numea *Copacabana*), intrără fete cu trăsături asiatice, altele care păreau venite din munții Înzăpezită și romantici din jurul Genevei. În fine, după aproape două ore de așteptare, multă sete, cîteva țigări, o senzație tot mai profundă că lua o hotărîre greșită, o repetiție mentală necontenită a propoziției „ce caut eu aici?” și o iritare în fața totalei lipse de interes atât din partea proprietarului, cât și a fetelor, în cele din urmă una dintre braziliene se apropie de ea.

— De ce ai ales localul ăsta?

Maria putea să recurgă la istoria cu cartea sau să facă exact ceea ce făcuse în privința kurzilor și a lui Joan Miro: să spună adevărul.

— După nume. Nu știu de unde să încep și nu știu nici dacă vreau să încep.

Fata păru a rămîne surprinsă de comentariul direct și franc. Bău o înghițitură din ceva ce părea whisky, ascultă o melodie braziliană care tocmai începuse, făcu comentarii despre dorul de țară, zise că neverul avea să fie slab în noaptea aceea din cauză că se anulase un mare congres internațional care urma să aibă loc în împrejurimile Genevei. În fine, văzind că Maria nu pleca, spuse:

— E foarte simplu, trebuie să respectă trei reguli. Prima: nu trebuie să te îndrăgostești de nimeni cu care lucrezi sau cu care faci dragoste. A doua: să nu crezi în promisiuni și să încasezi plata cu anticipație. A treia: să nu folosești droguri.

Făcu o pauză.

— Și începe imediat. Dacă te întorci acasă fără să prinzi un bărbat, ai să te gîndești de două ori și n-o să mai ai curaj să revii.

Maria se pregătise doar pentru o consultație, pentru o informație despre posibilitățile unei munci provizorii, dar își dădu seama că se confrunta cu acel sentiment care îți impune să iezi o decizie rapid — disperare!

— E-n ordine. Încep azi.

Nu mărturisi că începuse de ieri. Femeia se duse la patronul barului, pe care-l strigă Milan, și acesta veni să discute cu Maria.

— Ai desuuri frumoase?

Nimeni nu-i mai pusese întrebarea asta. Nici iubiții ei, nici arabul, nici prietenele, cu atît mai puțin un străin. Dar aşa era viața în localul acela:

direct la subiect.

— Port un chiloțel albastru-deschis.

„Și fără sutien”, plusă ea, provocatoare. Dar nu obținu decît o punere la punct:

— De mîine, să poți chiloțel negru, sutien și ciorapi. Face parte din ritual să dai jos cît mai multe piese de îmbrăcăminte cu putință.

Fără să piardă timpul și de astă dată avînd certitudinea că avea de-a face cu o novice, Milan o instrui în restul ritualului: *Copacabana* trebuie să fie un local agreabil, nu un bordel. Bărbații intrau în localul acela vrînd să credă că aveau să întîlnească o femeie neînsotită, singură. Dacă cineva se aprobia de masa ei și nu era oprit pe parcurs (deoarece, mai presus de orice, funcționa conceptul de „client exclusiv al anumitor fete”), cu siguranță urma să o invite:

— Vrei să bei ceva?

La care Maria putea răspunde da sau nu. Era liberă să-și aleagă compania, deși nu era recomandabil să zică „nu” mai mult de o dată pe noapte. În cazul unui răspuns pozitiv, urma să ceară cu cocteil de fructe, care (întîmplător) era băutura cea mai scumpă de pe listă. Nimic alcoolic, nici vorbă să-l lase pe client să facă alegerea în locul ei.

Apoi, trebuia să accepte o eventuală invitație la dans. Majoritatea frecventatorilor erau cunoscuți și, cu excepția „clientilor exclusivi”, asupra căroror nu intră în detaliu, nimeni nu prezenta vreun risc. Poliția și Ministerul Sănătății pretindeau analize de sînge lunare, ca să se constate dacă nu erau purtătoare de maladii cu transmisie sexuală. Utilizarea prezervativului era

obligatorie, deși nu aveau cum supraveghea dacă norma respectivă era sau nu respectată. Era interzis să provoace vreun scandal — Milan era căsătorit, tată de familie, grijuliu cu reputația și bunul nume al localului său.

Continuă să-i explice ritualul: după dans, se întorceau la masă, iar clientul, ca și cum ar fi spus ceva neașteptat, o invita să meargă cu el la un hotel. Prețul normal era de 350 de franci, din care 50 de franci îi rămîneau lui Milan, cu titlul de concesionare a mesei (un artificiu legal pentru a evita, în viitor, complicațiile juridice și acuzația de a exploata sexul în scopuri lucrative).

Maria încercă să argumenteze:

— Dar am cîștigat o mie de franci pentru asta.

Patronul făcu gestul amenințător de a se îndepărta, dar brazilianca aceea, care asista la conversație, interveni:

— Glumește.

Și, adresîndu-i-se Mariei, îi spuse într-o portugheză clară și sonoră:

— Aici e localul cel mai scump din Geneve (aici, orașul se numea Geneve, nu Genebra). Să nu mai spui vreodată asta. El cunoaște prețul pieței și știe că nimeni nu se culcă cu o femeie pentru o mie de franci, afară de cazul — dacă ai noroc și competență — „clienților speciali”.

Ochii lui Milan, despre care Maria avea să afle mai tîrziu că era un iugoslav ce trăia acolo de douăzeci de ani, nu lăsau nici o umbră de îndoială:

— Prețul e de 350 de franci.

— Da, asta e prețul — repetă Maria umilită.

Întîi, întreabă ce culoare au desuurile. Apoi,

decide prețul trupului ei.

Nu avea însă timp de reflecție, bărbatul continua să-i dea instrucțiuni: nu trebuia să accepte invitații ca să meargă la case sau hoteluri sub cinci stele. Dacă clientul nu ar avea unde să ducă, urma să meargă ea la un hotel situat la cinci intersecții de-acolo, dar totdeauna în taxi, pentru a evita ca alte femei de la alte localuri de pe Rue de Berne să se obișnuiască cu figura ei — Maria nu-l crezu, ci își imagină că adevăratul motiv era să nu primească invitația de a lucra în condiții mai bune, în alt local. Își păstră însă gîndurile pentru sine, îi ajungea discuția despre preț.

— Repet încă o dată: la fel ca polițiștii la cinema, să nu bei niciodată când lucrezi. Te las acum, mișcarea începe în scurt timp.

— Mulțumește-i — zise, în portugheză, brazilianca.

Maria îi mulțumi. Bărbatul zîmbi, dar încă nu și terminase lista de recomandări:

— Am uitat ceva: timpul dintre comanda băuturii și momentul plecării nu trebuie cu nici un chip să depășească 45 de minute, iar în Elveția, cu ceasuri în toate părțile, pînă și iugoslavii și brazilienii învață să respecte orarul. Tine mine că eu îmi hrănesc copiii din comisionul dumitale.

Avea să-și amintească.

Îi dădu un pahar de apă minerală carbogazoasă cu lămiie — putea trece ușor drept gin tonic — și-i ceru să aștepte.

În scurt timp, localul începu să se umple:

bărbații intrau, priveau în jur, se aşezau singuri și imediat apărea cineva de-al casei, ca și cum ar fi fost o serbare și toți să fie cunoscut de multă vreme, iar acum ar fi profitat ca să se distreze nițel după o lungă zi de muncă. La fiecare bărbat care-și aranja o companie, Maria suspina, ușurată, deși începuse să se simtă mult mai bine. Poate pentru că era în Elveția, poate pentru că, mai devreme sau mai tîrziu, avea să întîlnească aventuri, bani sau un soț la care visase din-totdeauna. Poate pentru că — abia acum își dădea seama — era prima oară în multe săptămîni când ieșea noaptea și mergea într-un local unde cînta muzica și unde, din când în când, putea auzi pe cineva vorbind în portugheză. Se distra cu fetele din jurul ei, consumînd cocteile de fructe, conversînd vesele.

Nu o văzuse pe nici una din ele felicitînd-o sau dorindu-i succes în noua profesie, era însă normal, în definitiv era o concurrentă, o adversară, disputîndu-și același trofeu. În loc să fie abătuță, avu un sentiment de orgoliu — luptă, se bătea, nu era cineva descumpănat. Putea, dacă ar fi vrut, să deschidă ușa și să plece de-acolo pentru totdeauna, dar avea să-și amintească mereu că avusese curajul de-a ajunge acolo, de a negocia și discuta despre lucruri la care, în nici un alt moment al vieții, nu îndrăznise să se gîndească. Nu era o victimă a destinului, și-o repeta în fiecare clipă: își asuma toate riscurile, pînă dincolo de limitele sale, trăind experiențe pe care, într-o zi, în tăcerea inimii sale, în momentele copleșite de urît ale bătrîneții, și le-ar putea aminti cu anumită doză de nostalgie —

oricît ar putea părea de absurd.

Era sigură că nimeni nu avea să se apropie de ea și miine totul nu avea să i se pară altceva decât un vis nebunesc, pe care n-ar mai cuteza niciodată să-l repete; fiindcă tocmai își dăduse seama că o mie de franci pentru o noapte se întîmplă o singură dată, mai sigur ar fi să-și cumpere biletul de înțoarcere în Brazilia. Ca să-i treacă timpul mai repede, începu să calculeze cât ar cîştiga fiecare din fetele acelea: dacă ar ieși de trei ori pe zi, i-ar reveni fiecareia patru ore de muncă.

Într-o zi, echivalentul salariului ei pe două luni de la magazinul de textile.

Doar atîta? Bun, ea cîştigase o mie de franci într-o noapte, dar fusese poate doar un soi de începătoare. Oricum, veniturile unei prostituate normale erau mai mari, mult mai mari decât ar fi putut cîştiga dînd ore de franceză la ea acasă. Totul presupunînd, ca unic efort, să stea o vreme într-un bar, să danseze, să desfacă picioarele și punct. Nu era nevoie nici măcar să stea de vorbă.

Banii puteau fi o bună motivație, gîndi ea mai departe. Dar asta era totul? Oare persoanele aflate acolo, clienții și femeile, reușeau să se distreze cât de cât? Lumea era oare atît de diferită de ceea ce învățase ea la școală? Dacă ar folosi prezervativul, nu risca nimic, nici chiar acela de a fi recunoscută de cineva din țara ei. Nimeni nu vizitează Geneva, cu excepția — cum li se spusese odată la un curs — acelora cărora le plăcea să frecventeze băncile. Ceea ce le place însă braziliénilor, în marea lor majoritate, e să bată magazinele, de preferință la Miami sau Paris. Trei

sute de franci pe zi, cinci zile pe săptămînă.

O avere! Ce tot făceau fetele alea acolo, dacă într-o lună cîştigau bani suficienți ca să se întoarcă acasă și să le cumpere o casă mamelor lor? Oare munceau doar de puțin timp?

Sau — și Maria se temu de propria-i întrebare — sau le-o fi plăcînd?

Din nou simți nevoia de a bea — şampania o ajutase considerabil în ziua anterioară.

— Acceptați un drink?

În fața ei, un bărbat de vreo treizeci de ani, în uniforma unei companii aeriene.

Lumea începu să pară filmată cu încetinatorul și Maria trăi senzația de ieșire din propriul trup, contemplîndu-se din exterior. Murea de rușine, dar făcu efortul de a-și stăpîni îmbujorarea de pe față, dădu afirmativ din cap, zîmbi și înțelese că din clipa aceea viața i se schimbase pentru totdeauna. Cocteil de fructe, conversație, ce faci aici, e frig, nu-i aşa? Povestește-mi despre țara dumitale. Aveți carnaval. Braziliencile sunt frumoase, nu-i aşa?

Să surîzi și să acceptă complimentul, să arborezi poate un aer pe jumătate timid. Să dansezi iar, dar find atentă la privirea lui Milan, care uneori dă din cap și arată spre ceasul de la mînă. Miros de parfum bărbătesc, înțelege repede că trebuie să se deprindă cu mirosurile. Cel puțin acesta e de parfum. Dansează strîns lipiți. Încă un cocteil de fructe, timpul trece, oare nu-i spusese că se scurseră patruzeci și cinci de minute? Se uită la ceas, el o întreabă dacă așteaptă pe cineva, ea îi spune că peste o oră aveau să vină niște prieteni, el o invită să iasă.

Hotel, 350 de franci, duș după sex (bărbatul comentă, intrigat, că nimeni nu mai făcuse aşa ceva înainte). Nu Maria, altă persoană e în trupul ei, care nu simte nimic, îndeplinește doar mecanic un soi de ritual. E o actriță. Milan o învățase de toate, mai puțin cum să se despartă de client, ea mulțumește, e și el moleștit și somnoros.

Șovăie, vrea să se întoarcă acasă, dar trebuie să se ducă la local ca să depună cei 50 de franci, iar atunci alt bărbat, un nou cocteil, întrebări despre Brazilia, iarăși duș (de astă dată fără comentarii), se întoarce la bar, patronul își încasează comisionul și-i spune că poate pleca, neverul e slab astăzi. Nu ia un taxi, străbate toată Rue de Berne pe jos, uitându-se la celelalte localuri, la vitrinele cu ceasuri, la biserică din colț (închisă, mereu închisă...). Nimici nu-i întoarce privirea — ca totdeauna.

Merge prin frig. Nu simte temperatura scăzută, nu plânge, nu se gîndește la banii cîştigați, e într-un fel de transă. Unii s-au născut ca să înfrunte viața singuri, asta nu e nici bine, nici rău, e doar viața. Maria face parte din rîndul lor.

Începe să se străduiască a reflecta la cele întîmpalte, a început azi și se și consideră o profesionistă, i se pare că o face de multă vreme, că a făcut asta toată viața. Își simte o afecțiune ciudată pentru sine, e mulțumită că nu fugise. Acum trebuie să se hotărască dacă va merge mai departe. Dacă va continua, avea să fie cea mai bună — ceea ce niciodată nu fusese, în nici o împrejurare.

Viața o învăță însă — foarte repede — că numai cei puternici supraviețuiesc. Ca să fii puternică, trebuie să fii cea mai bună, nu există alternativă.

Din jurnalul Mariei, o săptămînă mai tîrziu:

Eu nu sănt un corp care are suflet, sănt un suflet care are o parte vizibilă, numită corp. În toate aceste zile, exact invers de cum îmi puteam imagina, sufletul acesta a fost mult mai prezent. Nu-mi spunea nimic, nu mă critica, nu-i era milă de mine: doar mă observa.

Azi mi-am dat seama de ce se întîmpla aşa: de multă vreme nu mă mai gîndesc la ceva numit dragoste. Se pare că ea fugă de mine, ca și cum n-ar mai avea nici o importanță și nu s-ar simți bine venită. Dar dacă nu mă voi gîndi la dragoste, nu voi fi nimic.

Cînd m-am întors a doua zi la Copacabana, am și început să fiu privită cu mai mult respect — de unde am înțeles că multe fete apar pentru o noapte și nu mai pot continua. Cine merge mai departe devine un soi de aliată, de camaradă — fiindcă poate înțelege dificultățile motivațiilor sau, mai bine zis, lipsa de motivații de a-și fi ales acest tip de viață.

Toate visează la cineva care să sosească și să le descopere ca pe o adevărată femeie, tovarășă, senzuală, prietenoasă. Dar toate știu, din prima clipă a unei noi întîlniri, că nimic asemănător nu are să se întîmple.

Trebuie să scriu despre dragoste. Trebuie să gîndesc, să gîndesc, să scriu și iar să scriu despre

dragoste — altminteri sufletul meu nu suportă.

Chiar dacă credea că dragostea e ceva atât de important, Maria nu uită de sfatul pe care-l promise în prima noapte și încercă să o trăiască numai în paginile jurnalului ei. În rest, căuta cu disperare un mijloc de a fi mai bună, de a cîștiga mulți bani într-un timp scurt, a nu gîndi mult și a găsi un motiv temeinic ca să facă ceea ce făcea.

Aici era partea cea mai dificilă: care să fi fost adevăratul motiv?

O făcea pentru că avea nevoie. Nu, nu era bine — toată lumea are mereu nevoie să cîștige bani, dar nu toți optează pentru o viață total în marginea societății. O făcea pentru că voia să trăiască o experiență nouă. Oare? Orașul era plin de experiențe noi — precum schiatul sau plimbările în barcă pe lac — și ea nu avusese niciodată vreo curiozitate în sensul acesta. O făcea pentru că nu mai avea nimic de pierdut, viața îi era o frustrare cotidiană și constantă.

Nu, nici unul dintre răspunsuri nu era adevărat, mai bine să uite de subiectul acesta și să continue pur și simplu să trăiască ceea ce i se ivea în cale. Avea multe în comun cu celealte prostituate și cu celealte femei pe care le cunoscuse în viața ei: măritișul și o viață sigură reprezentau cel mai mare dintre toate visele. Cele care nu se gîndeau la asta fie aveau soț (aproape o treime din colegele sale erau căsătorite), fie ieșeau dintr-o experiență recentă

de divorț. Din pricina asta, ca să se înțeleagă pe sine, căută — cu toată grijă — să înțeleagă de ce oare își aleseră acea profesie colegele ei.

Nu auzi nimic nou și-și făcu o listă cu răspunsurile:

a) ziceau că erau nevoie să-și ajute soțul de acasă (și gelozia? Si dacă se ivea vreun prieten de-al soțului lor? Nu avu însă curaj să ajungă atât de departe);

b) să cumpere o casă pentru mama lor (disculpă asemănătoare cu a ei, dar era cea mai răspîndită);

c) să adune bani pentru biletul de întoarcere (columbienele, thailandezele, peruanele și braziliensele adorau motivul acesta, deși cîștigaseră de multe ori banii necesari și se scuturaseră numai decît de ei, din teama de a nu-și realiza visul);

d) plăcerea (nu se prea potrivea cu ambianța, suna fals);

e) nu reușiseră să facă nimic (nici acesta nu era un motiv serios, Elveția era plină de locuri de muncă pentru femei de serviciu, șoferițe, bucătărese).

În sfîrșit, nu descoperi nici un motiv temeinic și încetă a mai încerca să-și explice universul din jurul ei.

Văzu că proprietarul, Milan, avea dreptate: niciodată cineva nu-i mai oferise o mie de franci elvețieni ca să petreacă câteva ceasuri cu ea. Pe de altă parte, nimeni nu protesta când cerea 350 de franci, ca și cum ar fi știut dinainte și ar fi întrebat doar ca să te umilească sau ca să nu aibă

surprize neplăcute.

Una dintre fete comentă:

— Prostituția e o afacere diferită de celealte: cine începe cîștigă mai mult, cine are experiență cîștigă mai puțin. Prefă-te mereu că ești începătoare.

Încă nu știa ce erau „clientii speciali”, subiect menționat doar în treacăt în prima noapte — nimeni nu aborda subiectul acesta. În scurt timp învăță două din trucurile cele mai importante ale profesiei, și anume să nu pună niciodată întrebări despre viața personală, să zîmbească și să vorbească cît mai puțin cu putință, să nu stablească niciodată întîlniri în afara localului. Sfatul cel mai important îi veni de la o filipineză pe care o cheme Nyah:

— Trebuie să gemi în momentul orgasmului. Asta îl face pe client să-ți rămînă fidel.

— De ce? Ei plătesc ca să se satisfacă.

— Te înșeli. Bărbatul nu-și dovedește că e mascul doar cînd are erecție. Este mascul dacă e capabil să-i dea și plăcere unei femei. Dacă vede că e capabil să-i producă plăcere unei prostituate, atunci o să se considere cel mai bun.

Și aşa se scurseră şase luni: Maria învăță toate lecțiile de care avea nevoie — ca, de pildă, modul de funcționare al *Copacabanei*. Fiind unul din localurile cele mai scumpe de pe Rue de Berne, clientela era alcătuită în marea sa majoritate din cadre de conducere, care aveau permisiunea de a veni tîrziu acasă, întrucît „luau cina cu clienți”, dar limita pentru aceste „cine” nu trebuia să depășească ora 23:00. Majoritatea prostituatelor aveau între 18 și 22 de ani și rămîneau în local în medie doi ani, fiind numai decât înlocuite cu altele nou-sosite. Se duceau atunci la *Neon* sau la *Xenium* și, pe măsură ce vîrstă femeii sporea, prețul cobora și orele de muncă se evaporau. Terminau aproape toate la *Tropical Extasy*, care accepta femei de peste treizeci de ani. O dată ajunsă acolo, totuși, unica soluție era să se întrețină, cîstigînd atîta cît să-i ajungă pentru masa de prînz și comision, cu unul, doi studenți pe zi (media prețului pentru întreg programul: atîta cît să cumpere o sticlă de vin ieftin). S-a culcat cu mulți bărbați. Nu se uita niciodată la vîrstă sau la hainele uzate, ci răspunsul ei afirmativ sau negativ depindea de mirosul pe care-l exalau. Nu avea nimic împotriva țigării, dar detesta parfumurile ieftine, pe cei care nu se spălau și pe cei cu hainele impregnate de băutură. *Copacabana* era un local liniștit și Elveția era poate cea mai bună țară din lume ca

să lucrezi ca prostituată — cu condiția să ai permis de sedere și de muncă, actele în regulă și să-ți plătești cu religiozitate asigurarea socială; Milan repeta întruna că nu dorea să fie văzut de copiii săi în paginile ziarelor de senzație și se comporta cu mai multă rigiditate decât un polițist cînd era vorba să verifice situația angajatelor sale.

Pe scurt, o dată depășit obstacolul primei sau celei de-a doua nopți, era o profesie ca oricare alta, unde munceai din greu, luptai împotriva concurenței, te străduiai să-ți păstrezi un patron de calitate, să respecti orarele, te stresai un pic, aveai nevoie de mișcare și te odihneai dumincile. Cele mai multe dintre prostituate aveau fiecare un gen de credință și-și frecventau cultele, liturghiile, rugăciunile, întîlnirile lor cu Dumnezeu.

Ca să nu-și piardă sufletul, Maria se lupta însă cu paginile jurnalului ei. Descoperi, spre surprinderea sa, că, la fiecare cinci clienți, unul venise nu ca să facă dragoste, ci ca să stea puțin de vorbă. Plăteau prețul consumației, hotelul și, în momentul cînd se pregătea să sedezbrace, spuneau că nu era nevoie. Voiau să vorbească despre dificultățile muncii, despre soția care-i însela cu cineva, de faptul că se simțiseră singuri și nu avuseseră cu cine să stea de vorbă (ea cunoștea bine situația).

La început i se păru foarte ciudat. Pînă într-o bună zi cînd, ducîndu-se la hotel cu un francez important, însărcinat să vîneze talente pentru înalte funcții executive (îi explică asta de parcă ar fi fost lucrul cel mai interesant de pe lume), auzi

următorul comentariu al clientului său:

— Știi cine este persoana cea mai singură din lume? E cadrul de conducere care are o carieră de succes, un salariu foarte ridicat, se bucură de încrederea superiorilor și a subordonaților săi, are o familie cu care își petrece vacanțele, copii pe care-i ajută să-și îndeplinească obligațiile școlare, iar într-o bună zi apare un tip ca mine, cu următoarea propunere: „Vrei să-ți schimbi serviciul, să cîștigi încă o dată pe-atîta?”

Omul acela, care are tot ce-i trebuie ca să se simtă realizat și fericit, devine insul cel mai mizerabil de pe planetă. De ce? Pentru că nu are cu cine să stea de vorbă. E tentat să-mi accepte propunerea, dar nu o poate discuta cu colegii de serviciu, deoarece aceștia ar face tot posibilul ca să-l convingă să rămînă unde este. Nu poate vorbi cu nevasta care i-a însotit atîta amar de ani cariera victorioasă și gustă situațiile sigure, dar nu admite riscurile. Nu poate vorbi cu nimeni, și totuși se află în fața marii hotărîri a vieții sale. Oare poți să-ți imaginezi ce simte omul ăsta?

Nu, nu el era insul cel mai singuratic de pe lume, deoarece Maria cunoștea persoana cea mai singură de pe fața pămîntului: ea însăși. Și totuși fu de acord cu clientul ei, în speranța unui bacșis bun — pe care îl și primi. Și începînd cu discuția aceea, înțeles că trebuia să descopere ceva ca să-și elibereze clienții de presiunea enormă căreia păreau a-i fi supuși; asta însemna o ameliorare în calitatea serviciilor sale și o posibilitate de cîștiguri în plus.

Cînd înțeles că descărcarea tensiunii sufletești era la fel sau chiar mai rentabilă decît

descărcarea tensiunii trupului, reîncepu să frecventeze biblioteca. Începu să ceară cărți despre problemele conjugale, psihologie, politică, iar bibliotecara era încîntată — fiindcă fata la care ținea atât de mult renunțase să se gîndească la sex și acum se concentra asupra unor lucruri mai importante. Începu să citească în mod regulat ziarele, parcurgînd, ori de câte ori o putea face, paginile de economie — întrucît cea mai mare parte a clienților ei erau cadre de conducere. Cerau cărți de autoajutor — deoarece aproape toți îi cereau sfaturi. Se adînci în tratate despre emoția umană — de vreme ce toți sufereau, dintr-un motiv sau altul. Maria era o prostituată respectabilă, diferită, și, la sfîrșitul celor șase luni de muncă, avea o clientelă selectă, numeroasă și fidelă, trezind invidia sau gelozia, dar și admirația colegelor.

Cît despre sex, nimic pînă atunci nu-i îmbogătise viața: însemna să-si desfacă picioarele, să le pretindă să-si pună un prezervativ, să geamă un pic ca să sporească posibilitatea unui bacșis (grație filipinezei Nyah, descoperise că gemetele puteau aduce 50 de franci în plus) și să facă apoi un duș imediat după contact, astfel încît apa să-i poată spăla nițel și sufletul. Nici o variație. Nici vorbă de sărut — sărutul, pentru o prostituată, era mai sacru decît orice alt lucru. Nyah o învățase că trebuie să-si păstreze sărutul pentru iubitul vieții ei, ca în povestea cu Frumoasa Adormită; un sărut care ar face-o să se trezească din somn și să se întoarcă în lumea basmului, în care Elveția se preschimba iarăși în țara ciocolatei, a vacilor și a ceasurilor.

La fel, nici vorbă de orgasme, plăcere sau lucruri excitante. În încercarea ei de a deveni cea mai bună, Maria asistase la cîteva spectacole de filme porno, sperînd să învețe ceva care să-i poată fi de folos în muncă. Văzuse multe lucruri interesante, dar pe care nu se încumeta să le practice cu clienții ei — cereau prea mult timp, și Milan era totdeauna mulțumit cînd femeile se întîlneau cu trei însăși pe noapte.

La sfîrșitul acestor șase luni, Maria își depusese 60 000 de franci la bancă, începuse să ia masa la restaurante mai scumpe, își cumpără un televizor (pe care nu-l folosea niciodată, dar îi plăcea să-l aibă la îndemînă) și acum lua serios în calcul posibilitatea de a se muta într-un apartament mai bun. Acum își putea cumpăra cărți, dar continua să frecventeze biblioteca, aceasta fiind punctea ei de legătură cu lumea reală, cea mai solidă și mai durabilă. Îi plăcea să stea de vorbă cîteva minute cu bibliotecara, care era fericită la gîndul că Maria avea să-și găsească în cele din urmă o iubire și poate o slujbă, dar pînă atunci nu o întrebase nimic, deoarece elvețienii sănt timizi și discreți (adevărată minciună, pentru că la *Copacabana* și în pat erau dezinhibați, veseli sau complexați ca oricare alt popor din lume).

Din jurnalul Mariei, într-o după-amiază de duminică:

Toți bărbații, scunzi sau înalți, aroganți sau timizi, simpatici sau distanți, au în comun o caracteristică: intră în local temători. Cei mai

experimentați își ascund frica vorbind tare, cei inhibați nu reușesc să și-o mascheze și încep să bea ca să vadă dacă senzația dispare. Nu am însă nici o îndoială, cu rarisme excepții — și acestea sănt „clientii speciali”, pe care Milan încă nu mi-i-a prezentat — ei sănt speriați.

De ce le e teamă? La drept vorbind, mie ar trebui să-mi fie teamă. Sânt cine sănt, merg într-un local străin, n-am forță fizică, nu port arme. Bărbații sănt foarte ciudați, și eu nu vorbesc de aceia pe care i-am văzut pînă acum la Copacabana, ci de toți pe care i-am cunoscut pînă azi. Pot să bată, pot să strige, pot să amenințe, dar mor de frica femeii. Poate nu de frica celei cu care se vor căsători, dar totdeauna există una care îi sperie și-i supune tuturor capriciilor sale. Chiar dacă e propria lor mamă.

Bărbații pe care-i cunoscuse de când sosise la Geneva făceau totul ca să pară siguri de ei, ca și cum ei ar fi condus lumea și propriile vieți; Maria însă vedea în ochii fiecăruia dintre ei frica de soție sau panica de a nu obține o erecție, de a nu fi destul de masculi în fața unei simple prostituate, pe care o mai și plăteau. Dacă ar fi fost la un magazin și nu le-ar fi plăcut încălțăminte, ar fi fost în stare să se întoarcă fluturînd în mînă bonul și să pretindă banii înapoi. În schimb, chiar dacă ar fi trebuit să plătească cu o firmă, dacă n-ar fi avut erecție, nu s-ar mai fi întors niciodată în același local, deoarece își închipuiau că povestea se răspîndise printre toate celealte femei, o adevărată rușine.

„Doar mie ar trebui să-mi fie rușine pentru că n-am reușit să excit un bărbat. Dar, în fapt, le este lor.”

Ca să evite asemenea accese de timiditate, Maria căuta să-i lase totdeauna în voia lor, iar când vreunul părea mai băut sau mai fragil decât era firesc, evita sexul și se concentra doar asupra mîngîierilor și masturbării — ceea ce-i lăsa foarte mulțumiți — oricît de absurdă ar fi fost situația, deoarece se puteau masturba și singuri.

Era obligatoriu să nu-i lase să se simtă rușinați. Bărbații aceia, atât de puternici și de aroganți la locurile lor de muncă, unde se războiau necontentit cu funcționarii, clienții,

furnizorii, preconcepțiile, secretele, atitudinile false, ipocrizia, teama, apăsarea, își terminau ziua într-un local și nu le păsa că plătesc 350 de franci elvețieni ca să înceteze a mai fi ei însiși pe timpul nopții.

„Pe timpul nopții? Stai, Maria, exagerezi. La drept vorbind, sănătatea patruzei și cinci de minute și, chiar aşa, dacă scădem dezbrăcatul, încercatul cîtorva alinturi false, conversația pe teme banale, îmbrăcatul, vom reduce timpul acesta la unsprezece minute de sex propriu-zis.”

Unsprezece minute. Lumea gravita în jurul a ceva ce dura doar unsprezece minute.

Și din cauza acestor unsprezece minute dintr-o zi de douăzeci și patru de ore (admițînd că toți fac dragoste cu soțiile lor în fiecare zi, ceea ce era o adevărată absurditate și o minciună totală), ei se căsătoreau, întrețineau o familie, suportau plînsetul copiilor, se dădeau de ceasul morții ca să se justifice cînd ajungeau tîrziu acasă, se uitau la zeci, sute de alte femei cu care le-ar fi plăcut să se plimbe în jurul lacului din Geneva, își cumpărau haine scumpe pentru ei, rochii încă și mai scumpe pentru ele, plăteau prostituate ca să compenseze ceea ce le lipsea, susțineau o uriașă industrie de cosmetice, diete, gimnastică, pornografia, putere — și cînd se întîlneau cu alți bărbați, contrar legendei, nu vorbeau niciodată despre femei. Discutau despre funcții, bani și sport.

Era ceva putred cu civilizația; și nu era vorba despre despădurirea Amazoniei, stratul de ozon, dispariția urșilor panda, fumatul, alimentele cancerigene, situația din penitenciare, cum urlau

ziarele.

Era exact domeniul în care lucra ea: sexul.

Maria nu se afla totuși acolo ca să salveze umanitatea, ci pentru a-și mări contul bancar, a supraviețui încă șase luni solitudinii și alegerii pe care o făcuse, a-i trimite în mod regulat ajutorul lunar mamei sale (care fu foarte mulțumită cînd află că întîrzierea banilor se datora doar poștei elvețiene, care nu funcționa la fel de bine ca poșta braziliană), a-și cumpăra tot ce visase întotdeauna și nu avusese niciodată. Se mută într-un apartament mult mai bun, cu încălzire centrală (deși vara venise deja), iar de la fereastra ei putea zări o biserică, un restaurant japonez, un supermarket și o cafenea simpatică, pe care obișnuia să o frecventeze ca să răsfoiască ziarele.

În rest, aşa cum își făgăduise sieși, trebuia să mai suporte o jumătate de an rutina de totdeauna: *Copacabana*, accepți un drink, dans, ce crezi despre Brazilia, hotel, plată anticipată, conversație și priceperea de a atinge punctele sensibile — atât ale trupului, cât și ale sufletului, mai cu seamă ale sufletului —, ajutor în problemele intime, din care unsprezece minute vor fi cheltuite cu desfăcutul picioarelor, strînsul picioarelor, gemetele simulate de plăcere. Mulțumesc, te aștept săptămîna viitoare, ești bărbat, nu glumă, nu trebuie, pentru că și mie mi-a făcut mare plăcere să fiu cu dumneata.

Și, mai cu seamă, să nu se îndrăgostească niciodată. Era cel mai important, cel mai judicios sfat pe care i-l dăduse brazilianca — înainte de a ceda, pesemne pentru că se îndrăgostise. În două luni de lucru primise deja diverse propuneri de

căsătorie, dintre care cel puțin trei erau foarte serioase: directorul unei firme de contabilitate, pilotul cu care ieșise în prima noapte și patronul unui magazin specializat în bricege și arme albe. Cei trei îi promiseseră „să o scoată din viața aceea” și să-i ofere o casă decentă, un viitor, poate copii și nepoți.

Total doar pentru unsprezece minute pe zi? Nu era posibil. Acum, după experiența ei la *Copacabana*, știa că nu era singura persoană care se simțea singură. Și ființa umană poate îndura o săptămînă de sete, două săptămîni de foame, mulți ani fără acoperiș, dar singurătatea nu o poate îndura. E cea mai cumplită dintre toate torturile, dintre toate suferințele. Bărbații aceia și mulți alții care-i căutau tovărășia sufereau ca și ea de acest sentiment distrugător — senzația că nimănuie pe pămîntul acesta nu-i păsa de ei.

Pentru a evita ispитеle dragostei, inima ei exista numai în jurnal. Intra în *Copacabana* doar cu trupul și creierul ei, de fiecare dată mai sensibil, mai ascuțit. Izbutise în cele din urmă să ajungă la convingerea că sosise la Geneva și sfîrșise în Rue de Berne dintr-o rațiune superioară, și, de fiecare dată cînd împrumuta o carte de la bibliotecă, constatarea aceasta i se confirmă: nimeni nu scrisese anume despre aceste unsprezece minute cele mai importante ale zilei. Poate acesta era destinul ei, oricît de dur ar fi putut părea deocamdată: să scrie o carte, să-și povestească istoria, aventura.

Da, aventura. Deși era un cuvînt interzis, pe care nimeni nu îndrăznea să-l rostească, pe care majoritatea preferă să-l vadă la televiziune, în

filme care rulau o dată și încă o dată la cele mai diferite ore ale zilei, asta era ceea ce căuta ea. Mergea cu deșerturi, cu călătorii în locuri necunoscute, cu oameni misterioși conversând într-o barcă în mijlocul fluviului, cu avioane, studiori cinematografice, triburi de indieni, ghetări, Africa.

Îi plăcu ideea cărții și ajunse să se gîndească la titlu: *Unsprezece minute*.

Începu să-i clasifice pe clienți în trei tipuri: Exterminatorii (nume dat în cinstea unui film ce-i plăcuse mult), care intrau de la început miroșind a băutură, prefăcîndu-se că nu se uitau la nimeni, dar crezînd că toți se uitau la ei, dansând puțin și mergînd direct la hotel. Pretty Woman (tot din cauza unui film), care se străduiau să fie eleganți, gentili, afectuoși, ca și cum lumea ar fi depins de acel tip de bunătate ca să se învîrtească în jurul axei sale, ca și cum ar fi mers pe stradă și ar fi intrat din întîmplare în local; erau blînzi la început și nesiguri când ajungeau la hotel și, din cauza asta, erau pînă la urmă mai exigenți decît Exterminatorii. În sfîrșit, Nașii (tot datorită unui film), care tratau trupul femeii ca și cum ar fi fost vorba de o marfă. Erau cei mai autentici, dansau, conversau, nu lăsau bacăș, știau ce cumpără și cât valorează, nu se lăsau niciodată duși de conversația femeii alese, oricare ar fi fost ea. Aceia erau unicii care, într-o manieră mult mai subtilă, cunoșteau semnificația cuvîntului aventură.

Din jurnalul Mariei, într-o zi când era la ciclu și nu putea lucra:

Dacă ar trebui să-mi povestesc astăzi viața cuiva, aş putea-o face în aşa fel, încât m-ar considera o femeie independentă, curajoasă și fericită. Nici vorbă: îmi e interzis să menționez unicul cuvînt care e mult mai important decît cele unsprezece minute — dragostea.

În timpul întregii mele vieți, am înțeles dragostea ca pe un soi de sclavie consimțită. E o minciună: libertatea nu există decît în prezența ei. Cine se dăruiește total, cine se simte liber iubește la maximum.

Și cine iubește la maximum se simte liber.

Din cauza asta, în pofida a tot ce pot trăi, face, descoperi, nimic nu are sens. Sper ca timpul să treacă repede, ca să mă pot întoarce la căutarea de mine însămi — întîlnind un bărbat care să mă înțeleagă, care să nu mă facă să sufăr.

Dar ce tot spun o prostie ca asta? În dragoste, nimeni nu poate leza pe nimeni; fiecare dintre noi e răspunzător pentru ceea ce simte și nu putem da vina pe altul pentru asta.

M-am mai simțit rănită când i-am pierdut pe bărbații de care m-am îndrăgostit. Astăzi sănătatea de faptul că nimeni nu pierde pe nimeni, fiindcă nimeni nu posedă pe nimeni.

Asta e adevarata experiență a libertății: să ai lucrul cel mai important din lume, fără a-l poseda.

Trecură încă trei luni, sosi toamna, sosi în sfîrșit și data marcată în calendar: nouăzeci de zile pînă la călătoria de întoarcere. Totul trecuse atît de repede și atît de încet, gîndi ea, descoperind că timpul curge în două dimensiuni diferite, în funcție de propria stare de spirit, dar în ambele cazuri aventura ei se aprobia de sfîrșit. Ar fi putut continua, evident — dar nu putea uita surîsul femeii invizibile care o însotise în plimbarea din jurul lacului, spunîndu-i că lucrurile nu erau chiar atît de simple. Oricît de ispitită s-ar fi simțit ca să continue, oricît de pregătită ar fi fost pentru provocările care i se iviseră în cale, toate aceste luni de convietuire doar cu sine însăși o învățaseră că există un moment ineluctabil cînd totul încetează. Peste nouăzeci de zile avea să se întoarcă în interiorul Braziliei, avea să cumpere o mică fermă (în definitiv cîștigase mai mult decît sperase), câteva vaci (braziliene, nu elvețiene), avea să-i invite pe tatăl și pe mama sa să locuiască împreună cu ea, avea să-și ia doi angajați și să pună pe roate întreprinderea.

Deși înțelesese că dragostea reprezintă adevărata experiență a libertății și că nimeni nu poate poseda pe altcineva, își alimenta încă dorințele tainice de răzbunare și le integra în întoarcerea sa triumfală în Brazilia. După ce avea să-și pună la punct ferma, avea să se ducă în

oraș, să treacă prin fața băncii unde lucra băiatul care plecase cu cea mai bună prietenă a sa și avea să-și deschidă un mare depozit în bani.

„Bună, ce mai faci, nu mă mai recunoști?” avea să o întrebe el. Ea avea să simuleze un mare efort de memorie și să termine zicind că nu, fiindcă petrecuse un an întreg în E-U-RO-PA (avea să pronunțe foarte lent și răspicat, ca să audă toate colegele ei). Mai bine zis în EL-VE-ȚI-A (sună mai exotic și mai aventurist decât Franța), unde există cele mai bune bănci din lume.

Cu cine avea plăcerea? El avea să menționeze anii de liceu. Ea avea să spună „Ah..., parcă-mi aduc aminte”, dar cu figura cuiva care nu-și amintea nimic. Apoi, după consumarea răzbunării, se impunea să muncească mai mult, iar cînd afacerea avea să meargă după cum prevăzuse, avea să se poată consacra lucrului care o interesa cel mai mult în viață: să-și descopere adevărata dragoste, bărbatul care o așteptase toți anii aceștia, dar pe care nu avusese ocazia să-l cunoască.

Maria se hotărî să uite pentru totdeauna ideea de-a scrie o carte cu titlul *Unsprezece minute*. Acum trebuia să se concentreze asupra fermei, asupra proiectelor de viitor, altminteri va sfîrși prin a-și amîna călătoria, un risc fatal.

După-amiază ieși ca să se întâlnească cu cea mai bună — și unica — ei prietenă, bibliotecara. Ceru o carte despre creșterea vitelor și administrarea fermelor. Bibliotecara îi mărturisi:

— Știi, acum câteva luni, cînd ai venit aici ca să cauți titluri despre sex, începusem să mă tem de soarta dumitale. La urma urmelor, multe fete frumoase se lasă antrenate de iluzia banilor cîştigați ușor și uită că într-o bună zi vor fi bătrîne și nu vor mai avea ocazia să-l întâlnească pe bărbatul vieții lor.

— Vorbiti de prostituție?

— Un cuvînt foarte tare.

— După cum v-am spus, muncesc într-o firmă de import și export de carne. Dar dacă s-ar ivi prilejul de a mă prostitua, urmările ar fi oare atît de grave dacă m-aș opri la un moment dat? În definitiv, a fi tînăr înseamnă a face greseli.

— Toți drogații zic aşa; e destul să știi cînd să te oprești. Si nici unul nu se oprește.

— Dumneavoastră trebuie să fi fost o femeie foarte frumoasă, născută într-o țară care-și respectă locitorii. Asta v-a fost oare de ajuns ca să vă simțiți fericită?

— Sînt mîndră de felul cum mi-am depășit obstacolele.

Să-și continue istoria? Da, fata aceea trebuia să învețe ceva despre viață.

— Am avut o copilărie fericită, am învățat

într-una din cele mai bune școli din Berna, am venit să muncesc în Geneva, l-am întâlnit și m-am căsătorit cu bărbatul pe care-l iubeam. Am făcut totul pentru el, la fel și el pentru mine, timpul a trecut și a venit pensia. Când a rămas liber și și-a putut folosi timpul după voie, ochii i-au devenit mai triste — pentru că, în toată viața lui, nu se gîndise poate niciodată la el însuși. Nu ne-am certat niciodată serios, n-am avut mari emoții, nu mi-a arătat niciodată lipsă de respect în public. Trăiam o viață normală, dar atât de normală, încât, fără muncă, el s-a simțit de pratos, fără însemnatate, și a murit de cancer, un an mai tîrziu.

Spunea adevărul, dar o putea influența negativ pe fata din față ei.

— Oricum ar fi, e mai bună o viață fără surprize — conchise ea —. Dacă n-ar fi fost aşa, poate că bărbatul meu ar fi murit mai devreme.

Maria plecă hotărîtă să-si adînceasca cercetările despre ferme. Cum era liberă după-amiaza, se decise să se plimbe puțin și, într-un tîrziu, observă, în partea veche a orașului, o mică placă galbenă cu un soare și o inscripție: „Drumul Sfîntului Iacob”. Ce însemna asta? Întrucât de cealaltă parte a străzii era un bar și cum se învățase să întrebe tot ce nu știa, se hotărî să intre și să se informeze.

— N-am idee — zise fata din spatele barului.

Era un local elegant și cafeaua costa de trei ori mai mult decât prețul normal. Dar dacă tot avea bani și era acolo, ceru o cafea și se hotărî să-si consacre următoarele ore ca să învețe totul despre administrarea fermelor. Deschise cartea

cu entuziasm, dar nu izbuti să se concentreze asupra lecturii — era ucigător de plăcicoasă. Avea să fie mult mai interesant să discute cu unul din angajații ei despre acest subiect — ei știu întotdeauna cea mai bună metodă de administrare a banilor. Plăti cafeaua, îi mulțumi fetei care o servise, lăsă un bacău bun (își dezvoltase o superstiție în privința asta, dacă dădea mult, avea să și primească mult), o apucă spre ușă și, fără a-și da seama de importanța acelui moment, auzi cuvintele care aveau să-i modifice pentru totdeauna planurile, ferma, ideea despre fericire, sufletul de femeie, atitudinea sa de om, locul său în lume.

— Mai stați puțin.

Se uită surprinsă într-o parte. Era un bar respectabil, nu era *Copacabana*, unde bărbații au dreptul să zică asta, iar femeile pot răspunde „plec, n-o să mă oprești dumneata”.

Se pregătea să ignore intervenția, dar curiozitatea îi fu mai puternică și se întoarse în direcția glasului. Văzu o scenă ciudată: un bărbat de vreo treizeci de ani (sau să fi gîndit oare „un tînăr de vreo treizeci de ani?” Lumea ei îmbătrînise foarte repede), cu părul lung, îngenunchiat pe jos, cu fel și fel de pensule risipite împrejurul lui — îl desena pe un domn așezat pe un scaun, cu un pahar de anason în față. Nu-i remarcase la intrare.

— Nu plecați încă. Termin portretul asta și mi-ar plăcea să vă pictez și pe dumneavoastră.

Maria răspunse — și, răspunzînd, realiză legătura care lipsise din univers.

— Nu mă interesează.

— Aveți lumină. Dați-mi voie să vă fac măcar o schiță.

Ce e aia schiță? Ce e aia „lumină”? Nu încetase a fi o femeie vanitoasă, închipuiește-ți să ai un portret al tău făcut de cineva care părea serios! Începu să bată cîmpii: și dacă o fi un pictor celebru? Avea să fie imortalizată pentru totdeauna pe o pînză! Expusă la Paris sau la Salvador da Bahia! Fantastic!

Pe de altă parte, ce făcea bărbatul acela, cu toată harababura din jurul lui, într-un bar atît de scump și frecventat doar de o clientelă de bună condiție?

Ghicindu-i gîndurile, fata care-i servea pe clienți îi spuse aproape în șoaptă:

— E un artist foarte cunoscut.

Intuiția ei nu o înselase. Maria încercă să se stăpînească și să-și păstreze sîngele rece.

— Vine aici din cînd în cînd, și totdeauna cu cîte un client important. Zice că-i place amianța, îl inspiră. Face un panou cu persoanele care reprezintă orașul, i-a fost comandat de primărie.

Maria se uită la bărbatul care poza. Din nou chelnerița îi citi gîndul.

— Este un chimist care a făcut o descoperire revoluționară. A cîștigat premiul Nobel.

— Nu plecați încă — repetă pictorul —. Termin în cinci minute. Comandați ce doriți și treceți în contul meu.

Ca hipnotizată de ordin, ea se așeză la bar, ceru un lichior de anason (cum nu obișnuia să bea, singurul lucru care-i trecu prin cap a fost să-l imite pe cel cu premiul Nobel) și continuă să-l privească pe bărbatul care lucra. „Nu reprezint

orașul, de aceea se vede că-l interesează altceva. Dar nu e genul meu”, gîndi ea automat, repetînd ceea ce-și zicea mereu în sinea ei, de cînd începuse să lucreze la *Copacabana*; era scîndura ei de salvare și renunțarea voluntară la capcanele inimii.

O dată clarificate toate acestea, n-o costa nimic să mai aștepte puțin — poate fata de la bar știuse ce spune și bărbatul acela i-ar fi putut deschide porțile unei lumi pe care nu o cunoștea, dar la care visase dintotdeauna; în definitiv, oare nu se gîndise la cariera de model?

Observa agilitatea și rapiditatea cu care-și încheia lucrul — după cât se vedea, era o pînză foarte mare, dar era complet împăturită și nu putea zări celealte figuri pictate acolo. Si dacă i se iavea o nouă ocazie? Bărbatul (se hotărîse că era „bărbat”, nu „tînăr”, altminteri ar fi început să se simtă prea bătrînă pentru vîrstă ei) nu părea să fie tipul care face o asemenea propunere doar ca să petreacă o noapte cu ea. Cinci minute mai tîrziu, după cum promisese, el își terminase lucrul, în timp ce Maria se concentra asupra Braziliei, asupra viitorului ei strălucit și lipsei sale absolute de interes de a cunoaște persoane noi — care i-ar fi putut eventual compromite toate planurile acestea.

— Mulțumesc, puteți să vă schimbați poziția — i se adresă pictorul chimistului, care păru a se fi trezit dintr-un vis.

Și, întorcîndu-se către Maria, îi spuse fără menajamente:

— Duceți-vă în colțul acela și stați cum vreți.

Lumina e perfectă.

Ca și cum totul fusese de mult aranjat de soartă, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai firesc de pe lume, ca și cum l-ar fi cunoscut de-o viață pe bărbatul acela sau ca și cum ar fi trăit clipa aceea în vis și acum ar fi știut ce să facă în viața reală, Maria își luă paharul cu lichior de anason, poșeta, cărțile despre administrarea fermelor și se îndreptă spre locul indicat de bărbat — o masă de lîngă fereastră. El își aduse pensulele, pînza de mari dimensiuni și o mulțime de sticluțe pline de cerneluri de diverse culori, un pachet de țigări și se aşeză în genunchi la picioarele ei.

— Rămîi în aceeași poziție.

— Cieri prea mult. Viața e mereu în mișcare.

Era o frază pe care o considera strălucită, dar Tânărul nu-i dădu nici o atenție. Maria, căutînd să-și mențină firescul, pentru că privirea lui o făcea să se simtă foarte stingherită, se uită în partea de dincolo de fereastră, unde se zărea strada și placa:

— Ce înseamnă „Drumul Sfîntului Iacob”?

— O rută de pelerinaj. În Evul Mediu, oameni din întreaga Europă treceau pe drumul asta, îndreptîndu-se către un oraș din Spania, Santiago de Compostela.

Deplie o parte din pînză și-și pregăti pensulele. Maria tot nu știa ce să facă.

— Vrei să spui că, dacă merg pe strada asta, ajung în Spania?

— Peste două, trei luni. Dar pot să te rog ceva? Păstrează tăcerea, nu durează mai mult de zece minute. Si ia pachetul de pe masă.

— Sînt cărți — răspunse ea, cu o anumită

doză de iritare din pricina tonului autoritar al cererii. Trebuia să ştie că în faţa lui se afla o femeie cultă, care-şi petrecea timpul în biblioteci, nu prin magazine. Dar luă chiar el pachetul şi-l puse pe jos, fără nici un fason.

Nu reuşise să-l impresioneze. De altfel, nu avea nici cea mai mică intenţie de a-l impresiona, era în afara orarului ei de lucru, ținea să-şi păstreze seducţia pe mai tîrziu, cu bărbaţi care o plăteau bine pentru efort.

De ce să intre în legătură cu pictorul acela care poate n-avea bani nici ca să o invite la o cafea? Un bărbat de treizeci de ani nu trebuie să poarte părul lung, e ridicol. De ce credea că nu avea bani? Fata de la bar îi spusese că era o persoană cunoscută — sau celebru era doar chimistul? Luă aminte la felul cum era îmbrăcat, dar nici asta n-o duse mai departe; viaţa o învăţase că bărbaţii îmbrăcaţi neglijent — cum era cazul cu el — păreau totdeauna să aibă mai mulţi bani decât cei care purtau costum şi cravată.

„Dar la ce bun să mă gîndesc la bărbatul acesta? Mă interesează doar tabloul.”

Zece minute nu era un preţ prea mare pentru şansa de a deveni nemuritoare într-o pictură. Văzu că o picta alături de chimistul premiat şi începu să se întrebe dacă nu avea să-i ceară pînă la urmă un onorariu.

— Întoarce faţa spre fereastră.

Ascultă încă o dată, fără să pună nici o întrebare — ceea ce nu-i stătea cîtuşi de puţin în fire. Privea trecătorii, placa indicatoare despre drumul cu pricina, imaginîndu-şi că drumul

trecea pe-acolo de multe veacuri, un drum care supraviețuise progresului, prefacerilor lumii, chiar și prefacerilor omului. Era poate o prevestire bună, tabloul acela putea fi un semn al destinului, putea rămâne într-un muzeu și în următorii cinci sute de ani.

Bărbatul începu să deseneze și, pe măsură ce lucrul progrăsa, ea își pierdu veselia inițială și începu să se simtă insignifiantă. Cînd intrase în barul acela, era o femeie sigură pe sine, capabilă să ia o decizie foarte dificilă — să părăsească o profesie care-i aducea bani buni — și să accepte o provocare și mai dificilă — să conducă o fermă în țara ei. Acum revenise parcă la senzația de nesiguranță în fața lumii, lucru pe care o prostituată nu-și putea permite niciodată luxul de a-l simți.

Pînă la urmă descoperi motivul disconfortului: pentru prima oară în multe luni, cineva o privea ca pe un obiect, nu ca pe o femeie, ci ca pe ceva ce ea nu izbutea să înțeleagă, deși definiția cea mai apropiată ar fi fost „el îmi vede sufletul, temerile, fragilitatea, incapacitatea de a lupta cu o lume pe care mă prefac a o domina, dar în raport cu care nu reprezint nimic”.

Ridicol, continua să bată cîmpii.

— Aș vrea să...

— Te rog, nu vorbi — zise bărbatul —. Îți văd lumina.

Nimeni niciodată nu-i spusese aşa ceva. „Îți văd sînii tari”, „îți văd coapsele bine făcute”, „îți văd frumusețea exotică de la tropice” sau, cel mult, „văd că vrei să renunți la viața asta, de ce nu-mi dai o sansă să-ți ofer un apartament”. Astea

erau comentariile pe care obișnuia să le audă, dar... lumina ei? Se referea oare la înscriere?

— Lumina dumitale personală — completă el, dându-și seama că ea nu înțelesese nimic.

Lumina personală. Bine, nimeni nu putea fi mai departe de realitate decât pictorul acela innocent, care nici la cei treizeci de ani ai lui posibili nu învățase nimic de la viață. După cum toată lumea știe, femeile se maturizează mai repede decât bărbații, și Maria — deși nu petrecuse nopți albe cugetând la conflictele ei filozofice — măcar un lucru știa: nu avea ceea ce pictorul numea „lumina” și pe care ea o interpreta ca pe „o strălucire aparte”. Era o persoană ca toate celelalte, își îndura solitudinea în taină, încerca să-și justifice tot ce făcea, se prefăcea că e tare cînd de fapt era foarte slabă, renunțase la orice pasiune în numele unei munci periculoase, dar acum, aproape de final, avea proiecte de viitor și remușcări din trecut — și o persoană ca ea nu are nici un fel de „strălucire aparte”. Se vede că era doar un mod de a face să tacă și să fie multumită că stătea acolo, imobilă, pe post de toantă.

„Lumină personală. Putea să fi găsit altceva, cum ar fi «ai un profil frumos».”

Cum intră lumina într-o casă? Dacă ferestrele sunt deschise. Cum intră lumina într-un ins? Dacă poarta iubirii este deschisă. Și, fără discuție, a ei nu era deschisă. Se vede că era un pictor foarte prost, nu înțelegea nimic.

— Am terminat — zise el și începu să-și adune ustensilele.

Maria nu se mișcă. Ar fi vrut să-i ceară să

vadă tabloul, dar asta putea însemna și o lipsă de polițe, un semn că nu ai încredere în ceea ce a făcut altcineva. Curiozitatea însă precumpăni. Îi ceru totuși, el fu de acord.

Îi desenase doar chipul; semăna cu ea, dar dacă ar fi văzut cîndva tabloul acela fără să cunoască modelul, ar fi zis că era o persoană foarte puternică, plină de o „lumină” pe care nu izbutea să și-o vadă reflectată în oglindă.

— Numele meu este Ralf Hart. Dacă vrei, pot să-ți mai ofer un drink.

— Nu, mulțumesc.

După cum se vede, întîlnirea o ia acum pe drumul pe care-l prevăzuse cu tristețe: bărbatul încearcă să o seducă pe femeie.

— Te rog, încă două lichioruri de anason — comandă el, fără a da atenție comentariului Mariei.

Ce avea de făcut? Să citească o carte oribilă despre administrarea fermelor. Să se plimbe, cum făcuse de sute de ori, pe malul lacului. Sau să stea de vorbă cu cineva care văzuse în ea o lumină necunoscută ei, exact la data marcată în calendar ca începutul sfîrșitului „experienței” sale.

— Ce faci?

Era întrebarea pe care nu voia s-o audă, care o făcuse să evite multe întîlniri cînd, dintr-un motiv sau altul, cineva se apropiă de ea (ceea ce în Elveția se întâmpla rareori, dată fiind firea discretă a locuitorilor săi). Care ar fi răspunsul posibil?

— Lucrez într-un local.

Gata. Se despovără de o greutate enormă și

fu mulțumită de tot ce învățase de când venise în Elveția; să întrebi (ce sănătatea? ce e Drumul Sfîntului Iacob?) și să răspunzi (lucrez într-un local) fără a-ți păsa de părerea celorlalți.

— Cred că te-am mai văzut.

Maria simți că el voia să treacă mai departe și-și savură mica victorie; pictorul, care, cu cîteva minute în urmă, îi dăduse ordine, părînd absolut sigur de ce voia, acum redevenea un bărbat ca toți ceilalți, nesigur în fața unei femei pe care nu o cunoștea.

— Și cărțile astea?

I le arăta. Administrarea fermelor. Bărbatul păru și mai nesigur ca înainte.

— Lucrezi în domeniul sexului?

El riscase. Se îmbrăca oare ca o prostituată? Oricum, trebuia să cîstige timp. Se observa, totul începea să fie un joc interesant, nu avea absolut nimic de pierdut.

— Oare de ce se gîndesc bărbații numai la asta?

El puse cărțile la loc în sacosă.

— Sexul și administrarea fermelor. Două lucruri cum nu se poate mai detestabile.

Ce? Brusc, ea se simți sfidată. Cum de putea vorbi atât de disprețitor de profesia ei? Sigur, nu știa încă în ce domeniu lucra ea, făcuse doar o încercare, dar nu-l putea lăsa fără replică.

— Ei bine, eu cred că nimic nu e mai detestabil ca pictura. Un lucru încremenit, o mișcare întreruptă, o fotografie care nu e niciodată fidelă originalului. Un lucru mort, care nu interesează pe nimeni, cu excepția pictorilor — oameni care se socotesc importanți, culți, dar

care n-au evoluat ca restul lumii. Ai auzit vorbindu-se de Joan Miro? Eu n-am auzit niciodată decât de la un arab, într-un restaurant, și asta n-a schimbat absolut nimic în viața mea.

Nu știa dacă nu mersese prea departe, pentru că băuturile sosiseră și conversația fu întreruptă. Cei doi rămaseră tăcuți un răstimp. Maria gîndi că era timpul să plece, iar Ralf Hart gîndise poate la fel. Dar în fața lor mai erau două pahare pline cu băutura aceea oribilă, și asta era un pretext ca să mai rămînă împreună.

— De ce cartea despre ferme?

— Ce vrei să spui?

— Păi am fost în Rue de Berne. După ce mi-ai spus unde lucrezi, mi-am amintit unde te-am mai văzut: în localul acela scump. Cît timp te-am pictat, nu mi-am dat seama: „lumina” dumitale era foarte puternică.

Maria simți că-i fugea pămîntul de sub picioare. Pentru prima oară își dădu seama că era rușinată de ceea ce făcea, deși nu avea nici un motiv, muncea ca să se întrețină, pe ea și familia ei. Lui trebuia să-i fie rușine că se ducea în Rue de Berne; de la o clipă la alta, toată vraja aceea posibilă se destrămase.

— Ascultați, domnule Hart, deși sunt braziliancă, stau de nouă luni în Elveția. Și am învățat că elvețienii sunt discreți deoarece trăiesc într-o țară foarte mică, aproape toți se cunosc, după cum tocmai am văzut, motiv pentru care nimeni nu se interesează de viața altuia. Comentariul dumneavoastră a fost inopportun și foarte nedelicat — dar dacă scopul dumneavoastră a fost să mă umiliți ca să vă

simțiți mai în larg, vă pierdeți timpul degeaba. Multumesc pentru lichiorul de anason, care e oribil, dar pe care o să-l beau pînă la ultima picătură. Apoi am să fumez o țigară. Și-n cele din urmă, am să mă ridic și am să plec. Dumneavoastră însă puteți pleca chiar în clipa asta, întrucît pictorilor celebri nu le stă bine să șadă la aceeași masă cu o prostituată. Fiindcă asta sînt, știți? O prostituată. Pur și simplu, din cap pînă-n picioare, de sus și pînă jos — o prostituată. Și asta este virtutea mea: să nu îñșel pe nimeni, deci nici pe dumneavoastră. Pentru că nu merită osteneala. Dumneavoastră nu meritați o minciună. Ia îñchipuiți-vă ce-ar fi dacă celebrul chimist, din celălalt capăt al restaurantului, ar descoperi ce sînt eu?

Ea începu să ridice glasul.

— O prostituată! Și mai știți ceva? Mă eliberați — știu că am să plec din țara asta blestemată după exact nouăzeci de zile, plină de bani, mult mai cultă, capabilă să aleg un vin bun, cu punga plină de fotografii pe care le-am făcut pe zăpadă și după ce am învățat să înțeleg natura oamenilor!

Fata de la bar asculta, speriată. Chimistul părea a nu le da atenție. O fi fost poate alcoolul, poate și senzația că în scurt timp va fi iarăși o femeie din interiorul Braziliei, poate marea bucurie de a fi putut spune ce lucra și a putea face haz de reacțiile şocate, de privirile critice, de gesturile scandalizate.

— Ați priceput bine, domnule Hart? De sus pînă jos, din cap pînă-n picioare, sînt o prostituată, și asta e calitatea mea, virtutea mea!

El nu zise nimic. Și nu se clinti. Maria simți că-și recîștiga încrederea în sine.

— Și mai aflați că sănăteți un pictor care nu-și înțelege modelele. Poate că chimistul care sade acolo, cu gîndurile aiurea, adormit, o fi în realitate un feroviar. Și toate celelalte persoane din tabloul dumneavoastră or fi doar ceea ce nu sănăt. De n-ar fi aşa, n-ați spune niciodată că puteți vedea o „lumină specială” într-o femeie care, aşa cum v-ați dat seama în timp ce pictați, NU E ALTCEVA DECÎT O PROSTITUATĂ!

Ultimele cuvinte fură rostite lent, cu glas tare. Chimistul se trezi, iar fata de la bar aduse nota.

— N-are nimic de-a face cu prostituata, ci cu femeia care ești — Ralf ignoră nota și răspunse la fel de tacticos, dar cu voce scăzută —. Ai strălucire. O lumină care-ți dă puterea de voință, puterea cuiva care sacrifică lucruri importante în numele altor lucruri pe care le socotește și mai importante. Ochii — lumina asta se manifestă în ochi.

Maria se simți dezarmată; el nu-i acceptase provocarea. A vrut să credă că dorea să o seducă, nimic mai mult. Nu mai avea voie să gîndească — cel puțin în următoarele nouăzeci de zile — că există bărbați interesanți pe fața pămîntului.

— Vezi lichiorul asta de anason din fața dumitale? — continuă el —. Ei bine, vezi doar un lichior de anason. Eu însă, pentru că trebuie să pătrund în ceea ce fac, văd planta din care s-a născut, furtunile pe care le-a înfruntat planta asta, mîna care a cules grăunțele, călătoria unei

nave dintr-un alt continent pînă aici, mirosurile și culorile pe care planta asta, înainte de-a fi fost pusă în alcool, le-a lăsat să fie percepute și să facă parte din ea. Dacă într-o bună zi aş picta masa asta, aş picta toate aceste lucruri — deși, văzînd tabloul, dumneata ai crede că te aflî în fața unui simplu pahar cu lichior de anason.

La fel, în timp ce priveai strada și te gîndeai — deoarece știu că te gîndeai — la Drumul Sfîntului Iacob, eu ți-am pictat copilăria, adolescența, visele dizolvate în trecut, visele din viitor, dorința — adică lucrul care mă intrigă cel mai mult. Cînd ți-ai văzut tabloul...

Maria își deschise garda, știind că ar fi fost foarte greu să rămînă cu ea închisă.

— Eu am văzut lumina asta...

— ... deși acolo era doar o femeie asemănătoare cu dumneata.

Din nou se instală tăcerea stingheritoare. Maria se uită la ceas.

— În cîteva minute trebuie să plec. De ce ai spus că sexul e detestabil?

— Dumneata trebuie să știi mai bine ca mine.

— Eu știu pentru că asta mi-e munca. Fac același lucru în fiecare zi. Dar dumneata ești un bărbat de treizeci de ani...

— Douăzeci și nouă...

— ... tînăr, atrăgător, celebru, care ar trebui să fiu încă interesat de lucrurile astea, nu aveai nevoie să te duci în Rue de Berne ca să-ți găsești o pereche.

— Ba da, aveam nevoie. M-am culcat cu cîteva dintre colegele dumitale, nu pentru că aş fi avut probleme să-mi găsesc o pereche. Problema mea

sînt eu însumi.

Maria simți o înțepătură de gelozie și fu cuprinsă de spaimă. Acum înțelegea că trebuia într-adevăr să plece.

— Era ultima mea încercare. Acum am renunțat — zise Ralf, începînd să-și adune materialul împrăștiat pe podea.

— Ai vreo problemă fizică?

— Nici una. Doar lipsa de interes.

Nu era posibil.

— Plătește nota. Hai să ne plimbăm. În realitate mulți simt același lucru, dar nimeni nu spune — și e bine să stai de vorbă cu cineva atât de sincer.

O luară pe Drumul Sfîntului Iacob, era un urcuș, apoi un coborîș care se termina la fluviu, care se termina în lac, care se termina în munții care se terminau într-o localitate îndepărtată din Spania. Trecură printre oameni care se întorceau de la masa de prînz, mame cu scumpețea lor de bebeluși, turiști care fotografiau frumoasa arteziană din mijlocul lacului, femei musulmane cu capul acoperit de un văl, băieți și fete făcînd jogging, cu toții pelerini în căutarea acestui oraș mitic, Santiago de Compostela, care poate nici nu exista, poate era o legendă în care oamenii au nevoie să credă ca să-și dea un sens vieții lor. Pe drumul bătut de atîta lume, de-atîta timp, mergea și bărbatul acela cu părul lung, cărînd o desagă plină de pensule, culori, pînze, creioane, și o fată ceva mai tînără, cu o sacoșă plină de cărți despre administrarea fermelor. Nici unuia dintre ei nu le dădu prin cap să întrebe de ce făceau împreună pelerinajul acela, era lucrul cel mai firesc din

lume, el știa totul despre ea, fără ca ea să știe nimic despre el.

Și din pricina asta, se hotărî să întrebe — acum întreba totul. La început, el făcu pe modestul, dar ea știa cum să obțină orice de la un bărbat, și el îi povesti pînă la urmă că fusese căsătorit de două ori (record pentru douăzeci și nouă de ani!), călătorise mult, cunoscuse regi, actori celebri, sărbători de neuitat. Se născuse în Geneva, locuise la Madrid, Amsterdam, New York și într-un oraș din sudul Franței, numit Tarbes, care nu se afla pe nici un circuit turistic important, dar pe care el îl adora datorită apropierei muntîilor și căldurii din inima locuitorilor săi. Talentul îi fusese descoperit la vîrsta de douăzeci de ani, cînd un mare negustor de artă se dusese să mănînce, din întîmplare, într-un restaurant japonez din orașul său natal — decorat cu lucrările lui. Cîștigase mulți bani, era tînăr și sănătos, putea să facă orice, să se întîlnească cu oricine ar fi dorit, trăise toate plăcerile pe care le poate trăi un bărbat, făcea ce-i plăcea și, între timp, în ciuda tuturor acestor lucruri, celebritate, bani, femei, călătorii, era un om nefericit, căruia îi rămăsesese o singură bucurie în viață: munca.

— Femeile te-au făcut să suferi? — întrebă ea, dîndu-și numaidecît seama că era o întrebare idioată, consemnată probabil într-un manual despre *Tot ce trebuie să știe femeile ca să cucerească un bărbat*.

— Nu m-au făcut niciodată să sufăr. Am fost foarte fericit în fiecare dintre marajele mele. Am fost înșelat și am înșelat ca orice om normal. După o vreme însă nu m-a mai interesat sexul.

Continuam să iubesc, simțeam nevoia unei companii, dar sexul..., de ce vorbim despre sex?

— Pentru că, aşa cum ai spus chiar dumneata, eu sănătatea o prostituată.

— Viața mea nu prezintă mare interes. Un artist care a izbutit să aibă succes încă de tânăr, lucru rar, și încă în pictură, ceea ce e rarissim, care astăzi poate picta orice fel de tablou, cîștigînd de pe urma lui bani frumoși, în vreme ce criticii fac spume, crezînd că doar ei știu ce e „arta”. Cineva despre care toți cred că are răspunsuri la toate și cu cît sănătate mai tăcut, cu atât mai intelligent să consideră.

Continuă să-și povestească viața: în fiecare săptămînă era invitat pentru ceva undeva în lume. Avea un agent care locuia în Barcelona — știa unde este? Da, Maria știa, este în Spania. Acel agent se ocupa de tot ce ținea de bani, invitații, expoziții, dar niciodată nu exercita asupra lui presiuni ca să facă ce nu dorea, o dată ce, după mulți ani de muncă, obținuseră o anumită stabilitate pe piață.

— E o istorie interesantă? — glasul lui denota un pic de nesiguranță.

— Aș zice că e o istorie foarte deosebită. Multor oameni le-ar plăcea să fie în locul dumitale.

Ralf vrăjitor să afle despre Maria.

— Eu sănătate trei, în funcție de persoana care să caută. Fata Ingenuă, care se uită la bărbați cu admirare și se preface impresionată de istoriile lor de putere și glorie. Femeia Fatală, care-i atacă imediat pe cei ce se simt mai nesiguri și, procedînd astfel, ține sub control situația, îi lasă

fără voință, fiindcă ei nu mai au nevoie să se preocupe de nimic.

Și, în fine, Maica Atotînțelegătoare, care are grija de cei ce au nevoie de sfaturi și le ascultă, cu aerul că înțelege tot, poveștile care-i intră pe-o ureche și-i ies pe alta. Pe care din cele trei vrei să o cunoști?

— Pe dumneata.

Maria povestiră tot, fiindcă avea nevoie să povestească — era pentru prima oară când făcea asta, de când plecase din Brazilia. În sfîrșit, descoperi că, în ciuda ocupației ei deloc convenționale, nu i se întîmplase nimic foarte emoționant în afara săptămînii de la Rio și a primei săptămîni în Elveția. Casă, muncă, iar casă, iar muncă — și nimic altceva.

Când isprăvi, sedeaui iar la o masă dintr-un bar — de astă dată în cealaltă parte a orașului, pe Drumul Sfîntului Iacob, fiecare gîndindu-se la ce-i rezervase celuilalt destinul.

— Îți lipsește *ceva*? — întrebă ea.

— Să pot zice „pe curînd”.

Da. Pentru că nu fusese o după-amiază ca toate celelalte. Ea se simțea neliniștită, încordată, fiindcă deschisese o ușă și nu știa cum să-o închidă la loc.

— Când am să pot vedea pînza?

Ralf îi întinse o carte de vizită a agentului său din Barcelona.

— Telephonează pentru ea peste șase luni, dacă o să mai fii în Europa. „Chipurile din Geneva”, oameni celebri și oameni anonimi, va fi expusă prima oară într-o galerie din Berlin. Apoi va face un tur european.

Maria își aminti de calendar, de cele nouăzeci de zile pe care le mai avea, de toate implicațiile periculoase pe care le-ar putea antrena orice relație, orice legătură.

„Care e lucrul cel mai important în viața asta? Să trăiesc sau să mă prefac că trăiesc? Să risc acum, să spun că a fost seara cea mai frumoasă pe care am petrecut-o în orașul acesta? Să-i mulțumesc pentru că m-a ascultat fără critici și fără comentarii? Sau pur și simplu să îmbrac armura femeii cu putere de voință, cu «lumină specială», și să plec fără nici un comentariu?”

Între timp mergeau pe Drumul Sfîntului Iacob și, pe măsură ce se asculta pe sine însăși povestin-du-și viața, fusese o femeie fericită. Se putea mulțumi cu atîta — era deja un mare cadou al vieții.

— O să te caut — zise Ralf Hart.

— Să nu faci asta. În scurt timp am să plec în Brazilia. Nu mai avem nimic de împărtit unul cu altul.

— Am să te caut în calitate de client.

— Pentru mine, asta va însemna o umilință.

— Te voi căuta ca să mă salvezi.

Vorbise și la început despre dezinteresul său față de sex. Vru să spună că simțea același lucru, dar se controlă — mersese prea departe în refuzurile sale, era mai inteligent să stea liniștită.

Ce treabă patetică. Era încă o dată acolo cu un băiețel, care de astă dată nu-i cerea un creion, ci un dram de companie. Privi în propriu-i trecut și, pentru prima oară, se iertă pe sine însăși: vina nu fusese a ei, ci a băiatului nesigur pe el, care renunțase de la prima tentativă. Erau copii, și

copiii aşa procedează — nici ea, nici băieţelul nu greşiseră, iar asta îi produse o mare usurare, se simţi mai bine, nu-şi călcase în picioare prima oportunitate din viaţă. Toţi fac aşa, face parte din iniţierea fiinţei umane în căutarea celeilalte părţi a sale, aşa se întîmplă.

Acum situaţia era însă diferită. Oricît de majore erau motivele (plec în Brazilia, lucrez într-un local, n-am avut timp să ne cunoaştem bine, nu sănt interesată de sex, nu vreau să aud de dragoste, trebuie să învăţ cum se administrează fermele, habar n-am de pictură, trăim în lumi diferite), viaţa o punea în faţa unei provocări. Nu mai era copil, trebuie să aleagă. Preferă să nu răspundă. Îi strînse mîna, cum se obişnuia în ţara aceea, şi plecă în direcţia casei sale. Dacă ar fi fost bărbatul care i-ar fi plăcut să fie, el nu s-ar fi lăsat intimidat de tăcerea ei.

Pasaj din jurnalul Mariei, scris în aceeaşi zi:

Azi, în timp ce mergeam în jurul lacului, pe drumul acela ciudat al Sfîntului Iacob, bărbatul care era cu mine — un pictor, o viaţă diferită de a mea — a aruncat o pietricică în apă. În locul unde a căzut piatra, au apărut mici cercuri care s-au mărit, s-au largit, pînă cînd au atins o raţă ce trecea întîmplător pe-acolo şi n-avea nimic de-a face cu piatra. În loc să se sperie de unda neaşteptată, raţa s-a hotărît să se joace cu ea.

Cu cîteva ore înainte de cină, am intrat într-o cafenea, şi totul a fost ca şi cum Dumnezeu ar fi aruncat o pietricică în locul acela. Undele de energie ne-au atins pe mine şi pe un bărbat care

stătea într-un colț, pictînd un tablou. El a simțit vibrația pietrei, la fel și eu. Și acum?

Pictorul știe când întîlnește un model. Muzicianul știe când instrumentul îi este bine acordat. Aici, în acest jurnal al meu, sănătatea conștiință că anumite fraze nu sunt scrise de mine, ci de o femeie plină de „lumină” care sunt eu, dar pe care nu vreau să o accept.

Pot continua aşa. Pot însă, ca rătușca de pe lac, să mă joc și să mă amuz cu ondulația care s-a format brusc și a dezechilibrat apa.

Piatra asta are un nume: pasiunea. Ea poate descrie frumusețea unei întîlniri fulminante dintre două persoane, dar nu se mărginește la atîta. O găsim în surescitatea întîmplării neașteptate, în voînța de a realiza ceva cu fervoare, în certitudinea că îți vei putea realiza un vis. Pasiunea ne dă semnale care ne călăuzesc viața — și mie îmi revine să descifrez aceste semnale.

Mi-ar plăcea să cred că sunt îndrăgostită. De cineva pe care nu-l cunosc și care nu intra în vederile mele. Toate lunile astea de autocontrol, de respingere a dragostei au dus exact la contrariu: să mă las dusă de primul ins care mi-a acordat o atenție de alt gen.

Tot e bine că nu i-am cerut numărul de telefon, că nu știu unde locuiește, că-l pot pierde fără să mă acuz că am pierdut ocazia.

Și chiar dacă ar fi fost aşa, chiar dacă aş fi pierdut-o, am cîștigat o zi fericită în viața mea. Gîndindu-mă cum este lumea, o zi fericită e aproape un miracol.

Cînd intră în *Copacabana* în seara aceea, era și el acolo, așteptînd. Era unicul client. Milan, care observa viața acelei braziliense cu o veritabilă curiozitate, constată că fata pierduse bătălia.

— Accepți un drink?

— Trebuie să lucrez. Nu pot să-mi pierd slujba.

— Sînt un client. Îți fac o propunere profesională.

Bărbatul acela, care în după-amiaza aceea, la cafenea, păruse atît de sigur de el, care mînuia bine penelul, se întîinea cu personaje sus-puse, avea un agent la Barcelona și cîstiga pesemne mulți bani — își arăta acum fragilitatea, intrase în ambianța necuvenită, nu mai era într-o cafenea romantică de pe Drumul Sfîntului Iacob. Farmecul serii se destrămă.

— Atunci, accepți drinkul?

— Accept altă dată. Acum am alți clienți care mă așteaptă.

Milan auzi finalul frazei; se înșelase, fata nu se lăsase furată de capcana promisiunilor de dragoste. Chiar și aşa, la finele unei nopți fără mare never, se întrebă de ce preferase compania unui bătrîn, a unui contabil mediocru și a unui agent de asigurări.

Mă rog, era problema ei. De vreme ce-și plătea comisionul, nu era de competența lui să

decidă cu cine trebuia sau nu să se culce.

Din jurnalul Mariei, după noaptea cu bătrînul, contabilul și agentul de asigurări:

Ce vrea pictorul ăsta de la mine? Nu știe că aparținem unor țări, culturi și sexe diferite? Cred că știu mai multe decât el despre placere și vrea să învețe ceva?

De ce nu mi-a spus altceva decât „sunt un client”? Era atât de ușor să spună: „ți-am simțit lipsa” sau „am fost încîntat de seara petrecută împreună”, l-aș fi răspuns și eu la fel (sunt o profesionistă), dar el este cel obligat să-mi înțeleagă nesiguranțele, pentru că sunt femeie, sunt fragilă, și în localul acela sunt altă persoană. El e bărbat. E artist: e obligat să știe că marele scop al ființei umane este să înțeleagă dragostea totală. Dragostea nu este în celălalt, este în noi însine; noi o trezim. Dar pentru trezirea asta, avem nevoie de altul. Universul are sens doar cînd avem cu cine să ne împărtăşim emoțiile.

E sătul de sex? Si eu — și, cu toate acestea, nici el, nici eu nu știm ce e asta. Lăsăm să moară unul din lucrurile cele mai importante din viață — aveam nevoie să fiu salvată de el, avea nevoie să-l salvez, dar el nu mi-a lăsat nici o alegere.

Era speriată. Începea să-și dea seama că, după atîta autocontrol, presiunea, cutremurul, vulcanul sufletului ei dădeau semne că vor să explodeze, or, din clipa cînd s-ar întîmpla una ca asta, n-ar mai avea cum să-și controleze sentimentele. Cine era otrava aceea de artist, care putea prea bine să fi mințit în legătură cu viața lui, cu care nu petrecuse mai mult de cîteva ceasuri, care nu o atinsese, nu încercase să o seducă — putea fi oare ceva mai rău decît asta?

De ce îi dădea semnale de alarmă inima? Deoarece credea că și el simțea același lucru — dar, evident, se înșela total. Ralf Hart voia să se întîlnească cu femeia capabilă să-i reaprindă focul care aproape i se stinsese; voia să o transforme în marea lui zeiță a sexului, cu o „lumină specială” (și aici fusese sincer), gata să-l ia de mînă și să-i arate drumul de întoarcere la viață. Nu-și putea imagina că Maria simțea același dezinteres, că își avea și ea problemele ei (nici măcar după atîția bărbăti nu-și obtinuse orgasmul în timpul penetrației), își făcuse planuri în dimineața aceea și-și pusese la cale o întoarcere triumfătoare în țara ei.

De ce se gîndeau la el? De ce se gîndeau la cineva care chiar în clipa aceea picta poate altă femeie, spunîndu-i că avea o „lumină specială”, că putea fi zeița sexului?

„Mă gîndesc la el pentru că am putut sta de

vorbă.”

Ce ridicol! Ce, se gîndeau și la bibliotecară? Nu. Se gîndeau la Nyah, filipinea, singura dintre toate femeile de la *Copacabana* cu care putea să-și împartă un pic sentimentele? Nu, nu se gîndeau. Erau persoane cu care fusese de multe ori împreună și cu care se simțea în largul ei.

Încercă să-și abată atenția asupra căldurii care se instalase ori asupra supermarketului pe care nu reușise să-l viziteze în ajun. Îi scrise o lungă scrisoare tatălui ei cu privire la terenul pe care i-ar plăcea să-l cumpere — asta avea să-i mulțumească familia. Nu preciză data întoarcerii, dar dădu de înțeles că avea să fie în scurt timp. Dormi, se trezi, dormi din nou, iarăși se trezi. Descoperi că tratatul despre ferme era foarte bun pentru elvetieni, dar nu le era de nici un folos braziliénilor — lumile lor erau total diferite.

Pe parcursul după-amiezei văzu că cutremurul, vulcanul, presiunea se reduseseră. Se simți mai relaxată; acest tip de pasiune subită îi se mai întîmplase și alteori și lăsă sfîrșit totdeauna a doua zi — ce bine, universul ei continua să rămînă același. Avea o familie care o iubea, un bărbat care o aștepta și care acum îi scria foarte des, povestindu-i că magazinul de textile se extindea. Se hotărîse chiar să-și plătească biletul de avion în seara aceea, avea bani suficienți ca să-și cumpere un loc. Depășise cea mai dificilă parte, bariera limbii, singurătatea, prima zi la restaurant cu arabul, modul în care-și convinsește sufletul să nu-i pese de ce făcea cu trupul său. Știa foarte bine care îi era visul și era dispusă la orice pentru el. Și visul

acesta nu includea bărbați, desigur. Cel puțin, nu includea bărbați care să nu vorbească limba ei maternă și care să nu trăiască în orașul ei.

După ce se potoli cutremurul, Maria înțeleseră că parte din vină îi revenea. Fiindcă la clipa potrivită nu spusese: „Sînt singură, sînt la fel de nefericită ca și dumneata, azi mi-ai văzut «lumina», și a fost primul lucru frumos și sincer pe care mi l-a spus un bărbat de cînd am sosit aici.”

La radio cînta un cîntec vechi: „Iubirea mea moare chiar înainte de a se naște.” Da, acesta era cazul ei, destinul ei.

Pasaj din jurnalul Mariei, la două zile după revenirea la normal:

Pasiunea te face să nu mai mănînci, să nu mai dormi, să nu mai muncești, să fii împăcat. Mulți se sperie de ea, deoarece, cînd își face apariția, doboară toate lucrurile vechi pe care le întîlnește.

Nimeni nu vrea să-și dezorganizeze lumea. De aceea, mulți oameni izbutesc să controleze amenințarea asta și sînt capabili să mențină în picioare o casă sau o construcție care era deja putredă. Ei sînt inginerii lucrurilor depășite.

Alte persoane gîndesc exact pe dos: se abandonează fără să reflecteze, nădăjduind să găsească în pasiune soluțiile pentru toate problemele lor. Își pun în cealaltă persoană toată răspunderea pentru posibila lor fericire. Sînt mereu euforice fiindcă li s-a întîmplat ceva minunat sau deprimate pentru că ceva neașteptat a sfîrșit prin a distrugе totul.

Să te îndepărtezi de pasiune sau să i te abandonezi orbește — care dintre aceste două atitudini e cea mai puțin distructivă?

Nu știu.

A treia zi, sculat parcă din morți, Ralf Hart se întoarse și ajunse chiar ceva mai tîrziu, pentru că Maria se și întreținea cu alt client. Cînd însă îl văzu, ea îi spuse politicos celuilalt că nu voia să danseze, aștepta pe altcineva.

Doar atunci își dădu seama că-l așteptase toate zilele acestea. Si în clipa aceea, acceptă tot ce-i pusesese-n cale destinul.

Nu se plînse; se simți mulțumită, își putea îngădui un asemenea lux, pentru că într-o zi avea să plece din orașul acela, știa că dragostea asta era imposibilă și, ca atare, de vreme ce nu aștepta nimic, avea să aibă tot ce încă mai aștepta de la acea etapă a vieții sale.

Ralf o întrebă dacă voia un drink, și Maria ceru un cocteil de fructe. Patronul barului, prefăcîndu-se că spăla paharele, trase cu ochiul la braziliancă fără să mai priceapă ceva: ce o făcuse oare să se răzgîndească? Spera să nu rămînă acolo doar cu băutura — și răsuflă ușurat cînd el o luă la dans. Îndeplineau un ritual, nu era nici un motiv de îngrijorare.

Maria îi simțea mâna pe după talie, cu obrazul lipit de-al ei, muzica era foarte tare și, slavă Domnului, făcea imposibilă orice conversație. Un cocteil de fructe nu ajungea ca să prinzi curaj și puținele cuvinte pe care le schimbaseră fuseseră exclusiv formale. Acum era o chestiune de timp: aveau să meargă la un hotel? Aveau să facă

dragoste? N-avea de ce să fie greu, întrucât ea îi și spusese că sexul n-o interesa, acum era vorba doar să-și îndeplinească angajamentul profesional. Asta avea să contribuie la uciderea oricărui vestigiu de pasiune posibilă — nu știa de ce se chinuise atîta imediat după prima întîlnire.

În noaptea asta avea să fie Mama Atotînțelegătoare. Ralf Hart nu era decît un bărbat disperat, ca milioane de alți bărbați. Dacă și-ar interpreta bine rolul, dacă ar reuși să-și respecte programul pe care și-l impusese de cînd începuse să lucreze la *Copaca-bana*, n-ar avea de ce să-și facă griji. Era foarte riscant să-l aibă lîngă ea pe bărbatul acela, acum, cînd îi simțea miroslul — și-l savura — îi experimenta atingerea — și-i plăcea — se surprinsese pe sine că-l aştepta — și nu-i plăcea.

În patruzeci și cinci de minute îndepliniseră toate regulile, și bărbatul i se adresă patronului localului:

„O voi lua pentru tot restul nopții. Voi plăti ca și cum ar fi fost trei clienti.”

Patronul ridică din umeri și se gîndi iarăși că fata braziliancă avea să cadă pînă la urmă în capcana dragostei. Maria, în ceea ce o privea, rămase surprinsă: nu știa că Ralf Hart cunoștea atît de bine regulile.

— Mergem la mine acasă.

Asta a fost pesemne cea mai bună decizie din partea lui. Deși era împotriva tuturor recomandărilor lui Milan, în cazul acesta se hotărî să facă o excepție. Pe lîngă posibilitatea de a constata o dată pentru totdeauna dacă era sau

nu căsătorit, avea să cunoască modul de viață al pictorilor celebri și într-o bună zi avea să poată scrie ceva pentru ziarul din orașelul ei — astfel încât să afle toată lumea că-n timpul perioadei sale europene, frecventase cercuri intelectuale și artistice.

„Ce scuză absurdă.”

O jumătate de oră mai tîrziu ajunseră într-un sătuc din apropierea Genevei, numit Cologny; o biserică, brutăria, primăria, toate la locul lor. Și era într-adevăr o casă cu două etaje, nu un apartament! Prima constatare: chiar avea bani. A doua constatare: dacă ar fi fost căsătorit, n-ar fi îndrăznit să facă una ca asta, din cauză că totdeauna există lume care trage cu ochiul.

Deci era bogat și necăsătorit.

Intraseră printr-un hol cu o scară ce ducea la etaj, dar merseră drept înainte, spre două încăperi din spate, care dădeau într-o grădină. Una din ele avea o masă de sufragerie și pereții erau acoperiți de tablouri. Cealaltă încăpere avea câteva sofale, scaune, rafturi pline de cărți, scrumiere murdare, pahare folosite de multă vreme și lăsate încă acolo.

— Pot să fac o cafea.

Maria făcu un semn negativ din cap. Nu, nu poate face o cafea. Încă nu mă poate trata altfel. Îmi sfidez propriii mei demoni, făcînd exact contrariul față de ce mi-am făgăduit. Dar să procedăm cu calm; azi voi juca rolul de prostituată, sau de prietenă, sau de Mamă Atotînțegătoare, deși în adîncul sufletului meu voi fi o Fată care are nevoie de afecțiune. În sfîrșit, după ce se va isprăvi totul, îmi vei putea face

o cafea.

— În fundul grădinii e atelierul, sufletul meu. Aici, printre toate tablourile și cărțile astea, e creierul meu, ceea ce gîndesc.

Maria se gîndi la propria-i casă. Nu avea o grădină în spate. Nici cărți, afară de cele împrumutate de la bibliotecă — deoarece nu înțelegea de ce ar fi trebuit să dea bani pe ceva ce putea obține pe gratis. Nu erau nici cărți — doar un poster cu Circul Acrobatic de la Shanghai, la care și-ar fi dorit să asiste. Ralf luă o sticlă de whisky și-i oferi.

— Nu, mulțumesc. El își servi o porție și-l bău dintr-o înghiștitură — fără gheață, fără zăbavă. Începu să aducă vorba despre lucruri inteligente și cu toate că o interesa conversația, știa că bărbatului aceluia îi era frică de ceea ce urma să se întîmple, acum că erau singuri. Maria recupera controlul asupra situației.

Ralf își mai turnă o porție și, ca și cum ar fi spus ceva fără însemnatate, declară:

— Am nevoie de tine.

Pauză. Tăcere prelungită. N-are rost să întrerupem tăcerea, o să vedem cum va continua.

— Am nevoie de tine, Maria. Tu ai lumină, deși bănuiesc că încă n-ai încredere în mine, crezi că încerc doar să te seduc cu conversația asta. Nu mă întreba: „De ce eu? Ce am eu deosebit?” Nu ai nimic deosebit, nimic care să-mi poată fi explicit. Totuși — iată misterul vieții — nu reușesc să mă gîndesc la altceva.

— N-aveam de gînd să-ți pun întrebarea asta — minți ea.

— Dacă aş căuta o explicație, aş zice: femeia

din fața mea a reușit să depășească suferința și să o transforme în ceva pozitiv, creator. Dar asta nu-i de ajuns ca să explice totul.

Începea să fie greu ca să mai scape. El continuă:

— Și eu? Cu toată creativitatea mea, cu tablourile care sunt disputate și dorite de galerii din toată lumea, cu visul meu realizat, cu satul meu care știe că-i sunt un fiu iubit, cu nevestele mele care nu-mi cer niciodată pensie sau aşa ceva, cu toată sănătatea, înfățișarea plăcută, adică tot ce poate visa un bărbat, și eu? Iată-mă, spunându-i unei femei pe care am întâlnit-o într-o cafenea și cu care am petrecut doar o seară: „Am nevoie de tine.” Știi ce este singurătatea?

— Știi ce este.

— Dar nu știi ce este singurătatea cînd ai posibilitatea să fii cu toată lumea, cînd primești în fiecare seară câte o invitație la o petrecere, la un cocteil, la o premieră teatrală. Cînd telefonul sună întruna și sunt femei care îți adoră lucrările, care declară că le-ar plăcea tare mult să cineze cu tine — sunt frumoase, inteligente, educate. Și ceva te împinge departe de tot și-ți spune: nu te duce. Și nu te duci să te distrezi. Uneori însă vei rămîne noaptea întreagă străduindu-te să le impresionezi, îți vei cheltui energia dovedindu-ți tie însuți că ești capabil să seduci lumea.

Atunci rămîn acasă, intru în atelierul meu, caut lumina pe care am văzut-o în tine și doar cînd lucrez reușesc să văd această lumină.

— Ce-ți pot da eu care să-ți lipsească ție? — răspunse ea, simțindu-se umilită oarecum de acel comentariu despre alte femei, dar amintindu-și

că, în definitiv, el plătise ca să o aibă lîngă el.

El bău a treia porție de whisky. Maria îl însotî cu închipuirea, alcoolul îi ardea gîtlejul, stomacul, îi intra în fluxul sanguin și-l umplea de curaj, iar ea se simțea la fel de îmbătată, deși nu băuse nici o picătură. Vocea lui Ralf Hart sună mai fermă.

— Bine. Nu-ți pot cumpăra dragostea, dar mi-ai spus că știi totul despre sex. Atunci învață-mă. Sau învață-mă ceva despre Brazilia. Orice, numai să pot sta lîngă tine.

— Și acum?

— Cunosc doar două orașe din țara mea: cel în care m-am născut și Rio de Janeiro. Cît despre sex, nu cred că te pot învăța ceva. Am aproape douăzeci și trei de ani și tu ești cu doar șase ani mai în vîrstă, dar știu că ai trăit mult mai intens. Cunosc bărbați care mă plătesc ca să fac ce vor ei, nu ce vreau eu.

— Am făcut tot ce poate visa să facă un bărbat cu una, două, trei femei în același timp. Și nu știu dacă am învățat mult.

Din nou tăcerea, doar că era rîndul Mariei să vorbească. Și el nu o ajută — după cum nici ea nu-l ajutase mai înainte.

— Mă vrei ca pe o profesionistă?

— Te vreau aşa cum te vrei tu.

Nu, nu se putea să-i fi răspuns astfel — pentru că era tot ce și-ar fi dorit să audă. Din nou cutremurul, vulcanul, furtuna. Avea să-i fie cu neputință să scape din propria-i capcană, avea să-l piardă pe bărbatul acesta, fără a-l fi avut niciodată cu adevărat.

— Tu știi, Maria. Învață-mă. Poate că asta mă va salva, ne va salva pe amîndoi, ne va reduce la

viață. Ai dreptate, am doar șase ani mai mult decât tine, dar am trăit echivalentul mai multor vieți. Am trecut prin experiențe complet distințte, dar suntem amândoi disperați. Singurul lucru care ne va aduce pacea e să fim împreună.

De ce spunea lucrurile astăzi? Nu era posibil și totuși era adevărat. Se văzuseră doar o singură dată și deja aveau nevoie unul de celălalt. Să ne închipuim că ar continua să se întâlnească, ce dezastru. Maria era o femeie intelligentă, cu multe luni de lecturi și observații asupra oamenilor; avea un scop în viață, dar avea și un suflet, care năzuia să-i fie cunoscută și descoperită „lumina”.

Se simțea încă de pe acum obosită să fie cine era și totuși apropiata călătorie în Brazilia putea fi o provocare interesantă, încă nu învățase tot ce era în stare. Ralf Hart era un bărbat care acceptase provocări, învățase totul, iar acum o rugă pe fata aceea, pe prostituata aceea, pe acea Mamă Atotînțelegerătoare, să-l salveze. Ce absurd!

Și alți bărbați se comportaseră la fel cu ea. Mulți nu reușiseră să aibă erecție, alții voiau să fie tratați ca niște copii, alții spuneau că le-ar plăcea ca ea să le fie soție pentru că se excitau știind că femeia avusese mulți amanți. Deși încă nu cunoscuse nici unul dintre „clientii speciali”, apucase să descopere uriașul univers de fantezii care sălășluiau în sufletul omenesc. Toți însă erau obișnuiți cu lumile lor și nu-i ceruseră niciodată „du-mă de-aici”. Dimpotrivă, voiau să-o ducă pe Maria cu ei.

Și chiar dacă toți acești numeroși bărbați o lăsaseră mereu cu ceva bani și fără nici o

energie, nu era posibil să nu fi învățat nimic. Dar dacă vreunul dintre ei ar căuta cu adevărat dragostea și dacă sexul ar fi doar o parte din această căutare, cum i-ar plăcea oare ei să fie tratată? Ce ar fi important să se petreacă la prima întâlnire?

— Ce i-ar plăcea cu adevărat să se petreacă?

— Să capăt un dar — zise Maria.

Ralf Hart nu înțelesese. Dar? El plătise anticipat noaptea, taxiul, pentru că știa ritualul. Ce voia să spună cu asta?

Maria își dăduse brusc seama că înțelegea, în clipa aceea, ce aveau nevoie să simtă o femeie și un bărbat. Îl luă de mână și-l conduse într-o camere din săli.

— Nu urcăm în dormitor — zise ea.

Stinse aproape toate luminile, se așeză pe covor și-i ceru și lui să se așeze în fața ei. Observă că în încăpere era un șemineu.

— Aprinde șemineul.

— Dar e vară.

— Aprinde șemineul. Vrei ca eu să conduc pașii noștri noaptea asta, și asta fac.

Ea îl privi intens, sperînd ca el să-i distingă iarăși „lumina”. El o distinse — pentru că se duse în grădină, luă cîteva scurtături de lemn udate de ploaie, puse cîteva ziare vechi pentru ca focul să usuce scurtăturile și le aprinse. Merse la bucătărie să mai aducă whisky, dar Maria îl opri.

— M-ai întrebat ce vreau eu?

— N-am întrebat.

— Află atunci că persoana care este cu tine trebuie să existe. Gîndește-te la ea. Gîndește-te dacă ea dorește whisky sau gin sau cafea.

Întreab-o ce vrea.

— Ce vrei să bei?

— Vin. Își mi-ar plăcea să mă însoțești. El lăsa sticla de whisky și se întoarse cu una de vin. În momentul acela, focul începușe să cuprindă lemnele. Maria stinse cele cîteva lămpi care mai rămăseseră aprinse, lăsînd ca ambianța să fie luminată numai de flăcări. Se comporta ca și cum ar fi știut că acela era primul pas: să-l recunoști pe celălalt, să știi că este acolo.

Își deschise geanta și văzu acolo, înăuntru, un stilou pe care-l cumpărase într-un supermarket. Era bun la ceva.

— E pentru tine. Cînd l-am cumpărat, mă gîndeam să am ceva cu care să-mi notez ideile despre administrarea fermelor. L-am folosit două zile, am muncit pînă cînd am obosit. Are un pic din sudoarea, din concentrarea, din voința mea, iar eu îți-l încredințez tie acum.

Îi puse cu blîndețe stiloul în mînă.

— În loc să-ți cumpăr ceva ce îți-ar plăcea să ai, îți dau ceva ce este al meu, cu adevărat al meu. Un dar. Un semn de respect pentru persoana din fața mea, rugînd-o să înțeleagă cît e de important să fiu împreună cu ea. Acum ea are o mică parte din mine însămi, pe care i-am dăruit-o în deplină libertate și de bunăvoie.

Ralf se ridică, se duse la raft și se întoarse cu un obiect. I-l întinse Mariei:

— E un vagon de la un tren electric pe care-l aveam cînd eram copil. Nu aveam voie să mă joc singur cu el, deoarece tata îmi spunea că e scump, importat din Statele Unite. Așteptam atunci să vrea el să monteze trenul în mijlocul

livingului — dar de obicei el își petrecea duminicile ascultînd muzică de operă. De aceea, trenul a supraviețuit copilăriei mele, dar nu mi-a produs nici o bucurie. Acolo sus păstrează toate şinele, locomotiva, casele, pînă și manualul; căci eu aveam un tren care nu era al meu, cu care nu mă jucam.

Bine ar fi fost să-l fi distrus ca pe toate celelalte jucării pe care le-am căpătat și de care nu-mi mai amintesc, pentru că pasiunea astă de a distrugă face parte din modul în care copilul descoperă lumea. Dar trenul acesta intact îmi amintește întotdeauna o parte din copilăria mea pe care nu mi-am trăit-o, fiindcă era prea prețioasă sau prea dificilă pentru tatăl meu. Sau poate pentru că, de fiecare dată cînd monta trenul, îi era teamă să-si arate dragostea pentru mine.

Maria își aținti ochii asupra focului din semineu. Se întîmpla ceva — și explicația nu erau vinul, nici ambianța primitoare. Era schimbul de daruri.

Ralf se întoarse și el către foc. Rămaseră tăcuți, ascultînd troșnetul flăcărilor. Băură vin, ca și cum important ar fi fost să nu spună nimic, să nu vorbească nimic, să nu facă nimic. Doar să stea acolo, unul cu altul, privind în aceeași direcție.

— Am multe trenuri intacte în viața mea — zise Maria după o vreme —. Unul din ele este inima mea. Și eu mă jucam cu ea cînd lumea instala șinele, și nu totdeauna la momentul potrivit.

— Dar tu ai iubit.

— Da, am iubit. Am iubit mult. Am iubit atât de mult, încît, atunci cînd dragostea mea mi-a cerut un dar, m-am speriat și am fugit.

— Nu înțeleg.

— Nici nu-i nevoie. Te învăț acum, pentru că am descoperit ceva ce nu știam. Darul. Încredințarea unui lucru care-ți aparține. A dărui înainte de a cere ceva important. Tu ai comoara mea: stiloul cu care mi-am aşternut pe hîrtie cîteva dintre visele mele. Eu am comoara ta: vagonul de tren, parte din copilăria pe care nu tîai trăit-o.

Eu duc acum cu mine parte din trecutul tău, iar tu păstrezi nițel din prezentul meu. Ce bine.

Zise toate acestea fără să clipească, fără să-și modifice comportamentul, ca și cum ar fi știut de mult că acesta era cel mai bun și chiar unicul mod de a acționa. Se ridică cu blîndețe, își luă haina din cuier și-l sărută pe obraz. Ralf Hart nu făcu nici o clipă vreo încercare de a se ridica de unde sedea, hypnotizat de foc, gîndindu-se poate la tatăl său.

— N-am înțeles niciodată exact de ce păstram vagonul ăsta. Acum m-am lămurit: ca să tîi-dăruiesc ție într-o noapte cu șemineul aprins. Acum casa îmi devine mai ușoară.

Mai zise că, a doua zi, avea să doneze vreunui azil restul şinelor, locomotivele, pastilele care imitau fumul.

— Poate că azi trenul o fi o raritate care nu se mai fabrică și valorează mulți bani — îi atrase Maria atenția, dar imediat îi păru rău. Nu era vorba de asta, ci de a se elibera de ceva care ne costă și mai mult inima.

Înainte de a mai spune ceva care să distoneze cu momentul, îl sărută din nou pe obraz și se îndreptă spre ușă. El continua să privească focul și ea îl rugă, cu delicatețe, să vină și să-i deschidă. Ralf se ridică și ea îi explică atunci că, deși era mulțumită văzîndu-l cum contempla focul, brazilienii au o superstiție ciudată: cînd vizitează pe cineva pentru prima oară, nu pot deschide ei ușa la ceasul plecării, căci, dacă ar face asta, nu s-ar mai întoarce niciodată în casa aceea.

— Și eu vreau să mă întorc.

— Deși nu ne-am dezbrăcat și n-am pătruns în tine, și nici măcar nu te-am atins, am făcut dragoste.

Ea rîse. El se oferi să o conducă acasă, dar Maria refuză.

— Am să vin să te văd mîine, la *Copacabana*.

— Să nu faci asta. Așteaptă o săptămînă. Am învățat că aşteptarea e partea cea mai dificilă și vreau să mă obișnuiesc și cu ea; să știu că ești cu mine, chiar dacă nu ești lîngă mine.

Merse din nou prin frigul și întunericul nopții, cum făcuse de atîtea ori la Geneva; de obicei, drumurile acestea erau asociate cu tristețea, singurătatea, dorința de a se întoarce în Brazilia, nostalgia limbii pe care nu o mai vorbea de mult, calculele financiare, orarele.

Astăzi însă umbla ca să se întîlnească pe sine însăși, să o întîlnească pe femeia care, vreme de patruzeci de minute, stătuse în fața focului cu un bărbat și era plină de lumină, de înțelepciune, de experiență, de farmec. Văzuse chipul femeii

acesteia cu câtva timp în urmă, pe cînd se plimba pe lîngă lac, gîndindu-se dacă trebuia sau nu să se dedice unei vieți care nu-i aparținea — în seara aceea, zîmbise într-un mod foarte trist. Își văzuse chipul pentru a doua oară pe o pînză depliată, iar acum îi simți din nou prezența. Luă un taxi doar după mult timp, cînd văzu că prezența aceea magică plecase și o lăsase singură ca totdeauna.

Era mai bine atunci să nu se mai gîndească la subiectul acesta ca să nu-l compromită, să nu lase ca neliniștea să ia locul binelui pe care tocmai apucase să-l trăiască. Dacă acea altă Marie exista totuși, ea avea să se întoarcă la momentul potrivit.

Pasaj din jurnalul Mariei scris în noaptea în care căpătase vagonul de tren:

Dorința profundă, dorința cea mai reală este aceea de a te apropiă de cineva. Din acea clipă încep să se producă reacțiile, bărbatul și femeia intră în joc, dar ceea ce se întîmplă înainte — atracția care i-a adus alături — e imposibil de explicat. Este dorința inabordabilă, în starea ei pură.

Cînd dorința este încă în starea aceasta pură, bărbatul și femeia se îndrăgostesc pe viață, își trăiesc fiecare clipă cu respect și în mod conștient, așteptînd totdeauna momentul anume de a celebra apropiata binecuvîntare.

Persoanele aflate în această situație nu se grăbesc, nu precipită evenimentele prin acțiuni inconștiente. Ele știu că inevitabilul se va manifesta, că adevărul va găsi totdeauna un mod

de a se arăta. Când vine momentul, ele nu ezită, nu pierd prilejul, nu lasă să treacă nici un moment magic, deoarece respectă importanța fiecărei clipe.

În zilele care au urmat, Maria se văzu din nou prinsă în capcana pe care o evitase atâtă — dar nu era tristă și nici îngrijorată din pricina asta. Dimpotrivă: de vreme ce nu mai avea nimic de pierdut, era liberă.

Știa că — oricăr ar fi fost de romantică situația — într-o bună zi Ralf Hart avea să înțeleagă că ea nu era decât o prostituată, în vreme ce el era un artist respectat. Că ea locuia într-o țară depărtată, mereu bântuită de crize, pe cînd el trăia în paradis, cu o viață organizată și protejată de cînd se născuse. El fusese educat în cele mai bune colegii și muzei din lume, pe cînd ea abia își terminase cursul secundar. În fine, vise ca acestea nu durează mult, iar Maria trăise destul ca să înțeleagă că realitatea nu se potrivea cu visele ei. Asta îi era acum marea bucurie: să-i spună realității că nu avea nevoie de ea, nu depindea de lucrurile care se întîmplau ca să fie fericită.

„Doamne, ce romantică săint.”

De-a lungul săptămînii încercă să descopere ceva care să-l poată face fericit pe Ralf Hart; el îi redase o demnitate și o „lumină” pe care și le socotise pierdute pentru totdeauna. Dar singura formă de a-l răsplăti era prin ceea ce el considera a fi specialitatea Mariei: sexul. Cum lucrurile nu variau mult în rutina de la *Copacabana*, ea se hotărî să caute alte izvoare.

Se duse să vadă filme pornografice și din nou nu găsi nimic interesant — exceptie făcînd, poate, o oarecare variație în numărul partenerilor. Cum filmele nu prea o ajutau, se decise pentru prima oară de cînd ajunse la Geneva să cumpere cărți — deși tot mai credea că era mult mai practic să nu-și ocupe spațiul din casă cu ceva care, o dată citit, nu mai era de folos. Se duse la o librărie pe care o văzuse în timp ce mergea cu Ralf pe Drumul Sfîntului Iacob și se informă dacă aveau ceva pe această temă.

— Multe, multe cărți — răspunse fata care se occupa de vînzări —. La drept vorbind, oamenii par a nu fi preocupați decît de aşa ceva. În afara unei secții speciale, și în toate romanele pe care le vedeti în jurul dumneavoastră există cel puțin o scenă de sex. Chiar dacă e ascunsă în povești de dragoste frumoase sau în tratate serioase despre comportamentul ființei umane, fapt este că oamenii se gîndesc doar la asta.

Maria, cu toată experiența ei, știa că fata se însela: oamenii voiau să gîndească aşa, deoarece credeau că lumea interioară era preocupată doar de această temă. Țineau regim, foloseau peruci, stăteau cu ceasurile la coafor sau în complexe de gimnastică, îmbrăcau rochii insinuante, încercau să provoace scînteia dorită — și pe urmă? Cînd venea timpul să meargă la pat, unsprezece minute și gata. Nici o creativitate, nimic ca să te ducă în paradis; în scurt timp, scînteia nu mai avea putere să mențină focul aprins.

Era însă inutil să discute cu fata aceea blondă, care-și închipuia că lumea poate fi

explicată în cărți. Întrebă din nou unde e secția specială și acolo găsi diverse titluri despre homosexuali, lesbiene, călugărițe care dezvăluiau despre Biserică lucruri scîrboase, cărți ilustrate cu tehnici orientale, ilustrând poziții extrem de inconfortabile. O interesă un singur volum din toate: *Sexul sacru*. Cel puțin părea a fi diferit.

Îl cumpără, se duse acasă, deschise radioul pe un post care te ajuta întotdeauna să gîndești (fiindcă muzica era calmă), deschise cartea, observă că avea diverse ilustrații, cu posturi pe care numai cine lucrează la circ poate izbuti să le practice. Textul era dezgustător.

Maria învățase destul în profesia ei ca să știe că nu totul în viață e o chestiune de poziție în care te așezi cînd faci dragoste, iar în cea mai mare parte, orice variație survenea în chip firesc, pe negîndite, ca pașii unui dans. Oricum, încercă să se concentreze asupra celor citite.

Două ore mai tîrziu, își dădu seama de două lucruri.

Primul, că trebuia să mănînce imediat, apoi trebuia să se întoarcă la *Copacabana*.

Al doilea, că persoana care scrisese cartea aceea nu pricepea nimic, dar NIMIC din subiect. Multă teorie, lucruri orientale, ritualuri inutile, sugestii idioate. Se vedea că autorul meditase în Himalaya (trebuia să afle unde era locul acela), frecventînd cursuri de yoga (mai auzise vorbindu-se de asta), citise mult în domeniu, apoi cita un autor sau altul, dar nu învățase nimic esențial. Sexul nu e teorie, tămiile arzînd, puncte sensibile, reverențe și salamalecuri. Cum se face că persoana aceea (în realitate, o femeie) îndrăznea

să scrie despre o temă pe care nici Maria, care lucra în domeniu, nu o cunoștea bine? Poate or fi fost de vină Himalaya sau nevoia de a complica un fenomen a cărui frumusețe stă în simplitate și în pasiune. Dacă femeia aceea fusese în stare să publice și să pună în vînzare o carte atât de stupidă, era mai bine pentru Maria să se gîndească din nou, cu seriozitate, la textul său, *Unsprezece minute*. N-ar fi cinic și nici fals — ar fi doar povestea ei, nimic mai mult.

Dar nu avea timp și nici tragere de inimă; trebuia să-și concentreze energia ca să-l facă pe Ralf Hart fericit și ca să învețe cum se administrează fermele.

Text din jurnalul Mariei, imediat după ce a renunțat să mai citească acea carte detestabilă:

Am întîlnit un bărbat și m-am îndrăgostit de el. Mi-am îngăduit să mă îndrăgostesc dintr-un motiv simplu: nu aștept nimic. Știu că peste trei luni voi fi departe, el va fi o amintire, dar nu mai puteam suporta să trăiesc fără dragoste: ajunsesem la limită.

Scru o istorie pentru Ralf Hart — aşa îl cheamă. Nu sănătatea să se va întoarce la localul unde lucrez, dar pentru prima dată în viața mea, faptul acesta nu are nici o importanță. E destul să-l iubesc, să fiu împreună cu el în gînd și să colorez orașul acesta atât de frumos cu pașii lui, cu vorbele lui, cu afecțiunea lui. Cînd voi părăsi țara asta, ea va avea un chip, un nume, amintirea unui șemineu. Tot ce am trăit mai intens aici, toate lucrurile dure prin care am

trecut nu vor fi nimic pe lîngă amintirea aceasta.

Mi-ar plăcea să pot face pentru el ceea ce a făcut el pentru mine. M-am gîndit mult și am descoperit că n-am intrat din întîmplare în cafeneaua aceea; întîlnirile cele mai importante fuseseră de mult aranjate de către sufletele înainte ca însesi trupurile noastre să se fi văzut.

În general, aceste întîlniri au loc atunci când ajungem la o limită, când avem nevoie să murim și să renăștem din punct de vedere emoțional. Întîlnirile ne așteaptă — dar de cele mai multe ori evităm ca ele să aibă loc. Totuși, dacă suntem disperați, dacă nu mai avem nimic de pierdut sau dacă suntem foarte entuziasmați de viață, atunci necunoscutul se manifestă și universul nostru o apucă pe alt drum.

Toți știm să iubim, căci ne-am născut cu darul acesta. Unii o fac firesc și spontan bine, dar majoritatea trebuie să o reînvețe, să-și reamintească cum se iubește și toti — fără excepție — au nevoie să ardă pe rugul emoțiilor lor trecute, să retrăiască unele bucurii și dureri, prăbușiri și recuperări, pînă ce izbutesc să discearnă firul conducerii care există pe urmele fiecărei întîlniri; da, există un fir.

Si atunci trupurile noastre înviață să vorbească limba sufletului, asta se numește sex, asta îi pot da eu bărbatului care mi-a redat sufletul, deși el îi ignoră total însemnatatea în viața mea. Asta mi-a cerut, și asta va avea; vreau să fie foarte fericit.

Viața este uneori foarte zgîrcită: trec zile, săptămâni, luni și ani fără să simți nimic nou. Totuși, o dată ce se deschide o ușă — și acesta a fost cazul Mariei cu Ralf Hart — o adevărată avalanșă pătrunde prin spațiul deschis. Acum nu ai nimic, iar în clipa următoare ai mai mult decât poți accepta.

La două ore după ce scrisese în jurnal, cînd ajunse la lucru, fu căutată de Milan, patronul:

— Vasăzică, ai ieșit cu pictorul ăla.

Se vede că era un cunoscut al casei — înțelesese acest lucru atunci cînd el plătise pentru trei clienți suma precisă, fără a întreba de preț. Maria dădu doar afirmativ din cap, căutînd să creeze un anumit mister, căruia Milan nu-i dădu nici cea mai mică atenție, deoarece cunoștea viața aceea mai bine ca ea.

— Poate ești pregătită pentru pasul următor. Există un client special care a întrebat mereu de tine. Eu îi spun că n-ai experiență și el mă crede; acum însă a venit poate timpul să încerci.

Client special?

— Și ce-are asta de-a face cu pictorul?

— Și el este un client special.

Deci tot ce făcuse cu Ralf Hart mai fusese experimentat și făcut de alte colege de-ale ei. Își mușcă buza și nu zise nimic — trecuse o săptămână frumoasă, nu putea uita ce scrisese.

— Trebuie să fac același lucru pe care l-am făcut cu el?

— Nu știu ce ați făcut; dar astăzi, dacă cineva îți oferă un drink, nu accepta. Clientii speciali plătesc mai bine și n-ai să regreti.

Munca începu ca de obicei. Thailandezele stînd totdeauna împreună, columbienele cu același aer că înțeleg tot, brazilienele (inclusiv ea) arborînd un aer distrat, ca și cum nimic din ce se întâmpla nu era nou sau interesant. Mai erau o austriacă, două nemțoaice, iar restul trupei era alcătuit din femei din fosta Europă de Est, toate înalte, cu ochii limpezi, frumoase și care apucau să se mărite mai repede decît celelalte.

Intrară bărbații — ruși, elvețieni, germani, tot cadre de conducere ocupate, apti să plătească serviciile prostituatelor celor mai scumpe dintr-unul din orașele cele mai scumpe din lume. Unii se îndreptaseră spre masa ei, dar ea se uita totdeauna la Milan și el făcea un semn negativ. Maria era mulțumită: n-avea să trebuiască să-și desfacă picioarele în noaptea aceea, să suporte mirosuri, să facă dușuri în băi nu totdeauna încălzite, tot ce trebuia să facă era să-l învețe pe un bărbat, deja scîrbit de sex, cum să facă dragoste. Si acum, la drept vorbind, nu orice femeie ar fi putut avea aceeași putere de creație ca să inventeze istoria prezentului.

Se întreba în același timp: „Cum se face că, după ce au experimentat totul, vor să se întoarcă la început?”. În fine, nu era treaba ei; dacă plăteau bine, era gata să-i servească.

Intră un bărbat mai tînăr decît Ralf Hart; frumos, cu părul negru, dantură perfectă și un

costum care îi amintea de chinezi — fără cravată, doar cu un guler înalt și o cămașă albă impecabilă pe dedesubt. Se îndreptă spre bar, amîndoi se uitară la Maria și el se apropie:

— Accepți un drink?

Milan dădu afirmativ din cap și ea îl pofti să șadă la masa ei. Își ceru cocteilul de fructe și aștepta să fie invitată la dans, cînd bărbatul se prezentă:

— Mă numesc Terence și lucrez într-o companie de discuri din Anglia. Cum știu că mă aflu într-un local unde pot avea încredere în oameni, sănătatea convins că totul va rămîne între noi.

Maria se pregătea să înceapă a vorbi despre Brazilia, cînd el o întrerupse:

— Milan mi-a spus că întărești ce vreau.

— Nu știu ce vrei. Dar știu ce fac. Ritualul nu fu îndeplinit; el plăti nota, o luă de braț, se suiră în taxi și-i dădu o mie de franci. O clipă, ea își aminti de arabul acela cu care mersese să cîneze într-un restaurant plin de picturi celebre; era pentru prima oară cînd primea din nou aceeași sumă și, în loc să se simtă mulțumită, fu cuprinsă de nervozitate.

Taxiul se opri la unul din cele mai scumpe hoteluri din oraș. Bărbatul îi dădu bună seara portarului, dovedind o mare familiaritate cu localul. Urcaseră numai decînt la el, un apartament cu vedere la rîu. El deschise o sticlă de vin — pesemne foarte rar — și-i oferi un pahar.

Maria se uita la el în timp ce bea; ce putea dori de la o prostituată un insăcătior, bogat, frumos? Cum el aproape nu vorbea, rămase și ea mai mult tăcută, încercînd să descopere ce-i

putea satisface pe un client special. Înțelesă că nu trebuia să aibă ea inițiativa, dar, o dată ce se declanșa procesul, era gata să-l însotească cu toată promptitudinea necesară; în definitiv, nu în fiecare noapte cîștiga o mie de franci.

— Avem timp — zise Terence —. Avem tot timpul la dispoziție. Poți dormi aici, dacă vrei.

Nesiguranța o cuprinse iarăși. Bărbatul nu părea intimidat și vorbea cu o voce calmă, diferită de a tuturor celorlalți. Știa ce dorea; puse o muzică perfectă, la o intensitate perfectă, în camera perfectă, cu fereastra perfectă, cu vedere spre lacul unui oraș perfect. Costumul îi era bine croit, valiza era într-un colț, de mici dimensiuni, ca și cum n-ar fi avut nevoie de multe lucruri ca să voiajeze — sau ca și cum ar fi venit la Geneva doar pentru noaptea aceea.

— Am să dorm acasă — răspunse Maria.

Bărbatul din fața ei se schimbă total. Ochii de cavaler îi căpătară o strălucire rece, glacială.

— Așază-te acolo — zise el, arătînd un scaun de lîngă birou.

Era un ordin! Un adevărat ordin. Maria se supuse și, în mod ciudat, asta o excită.

— Așază-te. Îndreaptă spatele, ca o femeie de clasă. Dacă nu faci asta, am să te pedepsesc.

Să o pedepsească! Client special! Într-o clipă, ea înțelesă totul, scoase cei o mie de franci din geantă și-i puse pe birou.

— Știu ce vrei — zise ea, străpungînd cu privirea ochii aceia albaștri, înghețați —. Și nu sănă dispusă.

Bărbatul păru a se întoarce la normalitate și văzu că ea vorbea serios.

— Bea-ți vinul — zise el —. N-am să te oblig la nimic. Poți să mai rămîni puțin sau poți să pleci dacă vrei.

Spusele lui o mai liniștiră.

— Am o ocupație. Am un patron care mă protejează și are încredere în mine. Te rog, nu comenta nimic cu el.

Maria o spuse fără nici un ton de implorare, fără a-l ruga nimic — era pur și simplu realitatea vieții ei.

Terence redevenise și el același bărbat — nici blînd, nici dur, doar cineva care, spre deosebire de ceilalți clienți, dădea impresia că știe ce vrea. Acum părea că ieșe dintr-o transă, dintr-o piesă de teatru care încă nu începuse.

Merita să plece aşa, fără a descoperi niciodată ce înseamnă un „client special”?

— Ce vrei, la drept vorbind?

— Știi bine. Durere. Suferință. Si multă plăcere.

„Durerea și suferința nu concordă cu multă plăcere”, gîndi Maria. Totuși ar fi vrut cu disperare să creadă că da, și-n felul acesta să-și transforme în experiențe pozitive mare parte din cele negative ale vieții sale.

El o luă de mînă și o conduse la fereastră: de cealaltă parte a lacului puteau vedea turla unei catedrale — Maria își amintea că trecuse pe-acolo în timp ce parcurgea cu Ralf Hart Drumul Sfîntului Iacob.

— Vezi rîul, lacul, casele, biserică aceea? Acum cinci sute de ani, totul era mai mult sau mai puțin la fel.

Doar orașul era complet gol; o boală

necunoscută se răspândise în toată Europa și nimeni nu știa de ce murea atîta lume. Începuseră să numească boala aceea Ciuma Neagră — o pedeapsă pe care o trimisese Dumnezeu lumii din pricina păcatelor oamenilor.

Atunci, un grup de persoane s-au hotărît să se jertfească pentru omenire: ofereau lucrul de care se temea cel mai mult: durerea fizică. Treceau zi și noapte pe podurile, pe străzile astea, biciuindu-și propriul corp cu biciuri sau curele. Sufereau în numele lui Dumnezeu și-i aduceau laudă lui Dumnezeu cu durerea lor. În scurt timp au descoperit că erau mai fericiți făcînd asta decît atunci cînd coceau pîine, lucrau la cîmp, hrăneau animalele. Durerea nu mai era suferință, ci plăcerea de a răscumpăra omenirea din păcatele ei. Durerea s-a preschimbat în bucurie, în sens al vieții, în plăcere.

Ochii i se aprinseseră iar de aceeași strălucire rece pe care i-o văzuse în urmă cu cîteva minute. Luă banii pe care ea îi pusese pe birou, retrase 150 de franci și-i puse în geanta ei.

— Nu-ți face griji cu patronul dumitale. Uite comisionul pentru el și-ți promit că nu-i voi spune nimic. Poți pleca.

Ea apucă toți banii.

— Nu!

Erau vinul, arabul din restaurant, femeia cu zîmbet trist, ideea că niciodată n-avea să se mai întoarcă în localul acela blestemat, frica de iubirea care sosea sub forma unui bărbat, scrisorile către mama ei care-i povestea despre o viață plină de ocazii de lucru, băiețașul care-i ceruse un creion în copilărie, luptele cu ea însăși,

vina, curiozitatea, banii, căutarea propriilor limite, şansele şi prilejurile pe care le pierduse. Era acolo altă Marie: nu mai oferea daruri, ci se oferea ca jertfă.

— Mi-a trecut frica. Să mergem mai departe. Dacă e nevoie, pedepseşte-mă pentru că m-am revoltat. Am minţit, am trădat, am procedat greşit cu acela care m-a protejat şi m-a iubit.

Ea intrase în joc. Spunea ce trebuia să spună.

— În genunchi! — zise Terence, cu glas încet şi intimidant.

Maria se supuse. Niciodată nu mai fusese tratată în felul acela — şi nu ştia dacă era bun sau ticălos, nu voia decât să meargă mai departe, merita să fie umilită pentru tot ce făcuse în viaţă. Intra într-un personaj, într-un nou personaj, o femeie care îi era complet necunoscută.

— Ai să fii pedepsită. Fiindcă eşti inutilă, nu cunoşti regulile, nu ştii nimic despre sex, despre viaţă, despre dragoste. În timp ce vorbea, Terence se prefăcea în doi bărbaţi diferiţi. Cel care explica liniştit regulile şi cel care o făcea să se simtă cea mai mizerabilă fiinţă de pe lume.

— Ştii de ce accept asta? Pentru că nu există placere mai mare decât să iniţiezi pe cineva într-o lume necunoscută. Să smulgi virginitatea nu din corp, ci din suflet, pricepi?

Ea pricepea.

— Astăzi poţi să-mi pui întrebări. Dar de data viitoare, când cortina teatrului nostru se va deschide, piesa va începe şi nu va mai putea fi oprită. Dacă se va opri, va însemna că sufletele noastre nu se potrivesc. Ține minte: e o piesă de teatru. Dumneata trebuie să fii un personaj cum

n-ai avut niciodată curajul să fii. În scurt timp, ai să descoperi că acel personaj ești dumneata însăți, dar pînă cînd ai să distingi asta cu claritate, caută să simulezi, să inventezi.

— Și dacă nu pot suporta durerea?

— Nu există durere, există ceva care se transformă în delectare, în mister. Face parte din scenariu să ceri „nu mă trata aşa, mă face să sufăr mult”. Face parte să ceri: „Opreşte-te, nu mai suport!” Și de aceea, ca să evităm pericolul..., lasă capul jos și nu mă privi!

Maria, îngenuncheată, își lăsă capul în jos și fixă podeaua.

— Pentru a evita ca relația asta să provoace daune fizice serioase, vom avea două coduri. Dacă unul dintre noi va zice „galben”, asta înseamnă că violența trebuie puțin redusă. Dacă va zice „roșu”, trebuie să înceteze imediat.

— Ai spus „unul dintre noi”?

— Rolarile alternează. Nu există unul fără altul și nimeni nu va ști să umilească dacă n-a fost și el umilit.

Erau cuvinte teribile, venite dintr-o lume pe care nu o cunoștea, plină de umbră, de mocirlă, de putregai. Și totuși se simțea doritoare să continue — trupul îi tremura, de frică și excităție.

Mîna lui Terence o atinse pe cap cu o gingăsie nesperată.

— Gata.

Îi ceru să se ridice. Fără afecțiune deosebită, dar fără agresivitatea uscată pe care-o arătase. Maria își puse haina, încă tremurînd toată. Terence observă în ce stare era.

— Fumează o țigară înainte de a pleca.

— Nu s-a întîmplat nimic.

— Nu e nevoie. Va începe să se întâmpile în sufletul dumitale și data viitoare cînd ne vom întîlni vei fi pregătită.

— Noaptea asta a făcut o mie de franci?

El nu răspunse. Aprinse și el o țigară și terminară vinul, ascultără muzica perfectă, savurără împreună tăcerea. Pînă cînd veni momentul să spună ceva și Maria rămase surprinsă de propriile-i cuvinte.

— Nu înțeleg de ce doresc să calc în noroiul săta.

— O mie de franci.

— Nu de-asta.

Terence părea mulțumit de răspuns.

— Și eu mi-am pus aceeași întrebare. Marchizul de Sade spunea că cele mai importante experiențe ale bărbatului sănt cele care-l duc la extreme. Doar aşa vom învăța, fiindcă asta ne solicită întregul curaj.

Cînd un patron își umilește un angajat sau un bărbat își umilește nevasta nu este vorba decît de un laș sau de cineva care se răzbună pe viață, sănt inși care niciodată n-au îndrăznit să-și scruteze adîncul sufletului, niciodată n-au căutat să știe de unde vine dorința de a da drumul fiarei sălbatrice, de a înțelege că sexul, durerea, dragostea sănt experiențe limită ale omului.

Și numai cine cunoaște frontierele acelea cunoaște viața; restul e doar trecere a timpului, repetare a unei sarcini monotone, îmbătrânire și moarte fără a fi știut cu adevărat ce se întîmplă aici.

Iarăși pe stradă, iarăși frigul, iarăși dorința de a merge pe jos. Omul greșește, nu e nevoie să-și cunoască demonii ca să-l găsească pe Dumnezeu. Se încrucișă cu un grup de studenți care ieșiseră dintr-un bar; erau veseli, băuseră puțin, erau frumoși, plesneau de sănătate, peste puțin timp aveau să-și termine universitatea și aveau să înceapă ceea ce se numește „adevărata viață”. Serviciu, căsătorie, copii, televizor, amărăciune, bătrânețe, senzația a numeroase lucruri pierdute, frustrări, boală, invaliditate, dependență de ceilalți, singurătate, moarte.

Ce se întâmplă? Și ea căuta liniștea ca să-și trăiască „adevărata viață”; timpul petrecut în Elveția, făcînd ceva ce nu-și închipuisse că ar fi putut face vreodata, era doar o perioadă dificilă, pe care toți o înfruntă mai devreme sau mai tîrziu. În perioada asta dificilă, frecventa *Copacabana*, ieșea cu bărbați pentru bani, le întrupa pe Fata Ingenuă, pe Femeia Fatală și pe Mama Atotînțelelegătoare, în funcție de client.

Era doar un fel de a munci, căruia i se consacra cu maximum de profesionalism — datorită bacăsurilor — și minimum de interes —, de teamă să nu îi devină o obișnuință. Petrecuse nouă luni controlînd lumea din jurul ei și, cu puțin timp înainte de a se întoarce în țara sa, se descoperea capabilă să iubească fără a cere nimic în schimb și să sufere fără motiv. Ca și cum viața ar fi ales acest mijloc sordid, straniu, ca să o învețe ceva despre propriile-i mistere, despre lumina și tenebrele sale.

Din jurnalul Mariei, în noaptea cînd îl întîlni

pe Terence pentru prima oară:

L-a citat pe Sade, despre care eu nu auzisem niciodată, cu excepția comentariilor tradiționale despre sadism: „Ne cunoaștem numai când ne găsim în fața propriilor noastre limite”, și asta e corect. Dar e și greșit, pentru că nu este important să cunoaștem totul cu privire la noi însine; ființa umană n-a fost făcută doar ca să caute înțelepciunea, ci și ca să are pământul, să-și semene grâul, să facă pîine.

Eu sunt două femei: una dorește să aibă toată bucuria, pasiunea, aventurile pe care mi le poate da viața. Cealaltă vrea să fie sclava unei rutine, a vieții de familie, două lucruri care pot fi plănuite și realizate. Sunt o femeie de casă și o prostituată, ambele trăind în același corp și luptând una împotriva celeilalte.

Întîlnirea unei femei cu sine însăși este un amuzament cu riscuri serioase. Un dans divin. Când ne întîlnim, suntem două energii divine, două universuri care se ciocnesc. Dacă întîlnirea nu are reverență necesară, un univers îl distrugе pe celălalt.

Era din nou în livingul casei lui Ralf Hart, folicul în şemineu, vinul, ei doi șezînd pe jos, și tot ce experimentase în ajun cu acel cadru de conducere englez era un simplu vis sau un coșmar — în funcție de starea ei de spirit. Acum își căuta din nou rațiunea de a trăi — mai bine zis, dăruirea cea mai nebunească cu putință, aceea în care cineva își oferă inima și nu cere nimic în schimb.

Evoluase mult în aşteptarea acestui moment. Descoperise, în cele din urmă, că dragostea reală nu avea nimic de-a face cu ceea ce-și imagina, adică un lanț de evenimente provocate de energia amoroasă — îndrăgostire, angajament, căsătorie, copii, aşteptare, bucătărie, parc de distracții duminica, iar aşteptare, bătrânețe în doi și aşteptarea se termină și-n locul ei vede pensionarea soțului, bolile, senzația că e mult prea tîrziu ca să trăiască împreună ceea ce visaseră.

Îl privi pe bărbatul căruia hotărîse să i se abandoneze și căruia hotărîse să nu-i povestească niciodată ce simțea, pentru că ceea ce simțea acum era departe sub orice formă, inclusiv sub cea fizică. El părea mai în largul său, ca și cum ar fi inaugurat o perioadă interesantă a existenței sale. Zîmbea, povestea anecdote din recenta lui călătorie la München pentru a se întîlni cu un important director de muzeu.

— M-a întrebat dacă pînza cu chipurile din Geneva este gata. I-am spus că întîlnisem una din persoanele principale pe care mi-ar plăcea să le pictez. O femeie plină de lumină. Dar nu vreau să vorbesc despre mine, vreau să te îmbrățișez. Te doresc.

Dorință. Dorință? Dorință! Așadar, acesta fusese punctul de plecare pentru acea noapte, deoarece era un lucru pe care ea îl cunoștea foarte bine!

De pildă: să trezească dorința fără să-i încredințeze numai decît și obiectul acesteia.

— Deci: mă dorești. O facem, chiar acum. Ești la mai puțin de un metru de mine, ai fost la un local, ai plătit pentru serviciile mele, știi că ai dreptul să mă mîngîi. Dar nu îndrăznești. Privește-mă. Privește-mă și gîndește-te că poate eu nu vreau să mă privești. Imaginează-ți ce se ascunde sub rochia mea.

La lucru, folosea întotdeauna îmbrăcăminte neagră și nu pricepea de ce oare celealte fete de la *Copacabana* încercau să fie provocatoare cu decolteurile și culorile lor agresive. Pentru ea, a-l excita pe un bărbat însemna să se îmbrace ca orice femeie pe care o poate întîlni la birou, în tren sau în casa unei prietene a nevestei.

Ralf o privi, Maria simți că el o dezbrăca și-i plăcu să fie dorită în felul acela — fără contact, ca într-un restaurant sau la rîndul de la cinema.

— Sîntem într-o gară — continuă Maria. Aștept trenul împreună cu tine, tu nu mă cunoști. Dar privirea mi se încrucisează cu a ta, din întîmplare, și nu mi se abate. Nu știi ce încerc să spun, deoarece, deși ești un bărbat inteligent,

capabil să vezi „lumina” persoanelor, nu ești destul de sensibil ca să vezi ce luminează lumina asta.

Învățase „teatrul”. Voise să uite cât mai repede fața aceluia cadru de conducere englez, dar el era acolo, călăuzindu-i imaginația.

— Ochii mei îți-i privesc întâi pe-ai tăi și mă întreb poate în sinea mea: „Oare îl cunosc de undeva?” Sau se poate să fiu distrată. Sau se poate să-mi fie frică să nu fiu antipatică, poate tu mă cunoști, îți voi oferi avantajul dubiului vreme de cîteva secunde, înainte de a trage concluzia că e o realitate sau o neînțelegere.

Poate însă că și eu vreau lucrul cel mai simplu din lume: să întâlnesc un bărbat. Poate că încerc să fug de o dragoste din pricina căreia am suferit. Poate că încerc să mă răzbun de o trădare ce mi s-a întîmplat de curînd și m-am hotărît să merg la gară în căutarea unui necunoscut. Pot dori să fiu prostituata ta doar pentru o noapte, doar ca să fac ceva diferit în viața mea jalnică. Poate că și sănt cu adevărat o prostituată, care se află acolo în căutare de lucru.

O tacere bruscă; Maria avusese un moment de neatenție. Se întorsese la hotelul acela, umilirea — „galben”, „roșu”, durere și multă plăcere. Toate aceleia se amestecaseră cu sufletul ei într-un mod care nu-i plăcea.

Ralf observă și încercă să o ducă din nou în gară:

- La întâlnirea asta, mă dorești și tu?
- Nu știu. Nu ne vorbim, tu nu știi.

Alte secunde de neatenție. Oricum, ideea de „teatru” o ajuta considerabil; făcea să se ivească

adevăratul personaj, îndepărta numeroase persoane false care sălășluiesc în noi.

— Dar e un fapt că nu-mi întorc privirea și tu nu știi ce să faci. Să te apropii? Vei fi oare respins? Voi chema un gardian? Sau te voi invita la o cafea?

— Mă întorc de la München — zise Ralf Hart, iar tonul vocii sale era diferit, ca și cum s-ar fi întâlnit cu adevărat pentru prima oară —. Mă gîndesc la o colecție de tablouri despre personalitățile sexului. Multiplele măști pe care le folosesc oamenii ca să nu trăiască niciodată adevărata întîlnire.

El cunoștea „teatrul”. Milan spusese că era un client special. Alarma se declanșase, dar ea avea nevoie de timp ca să reflecteze.

— Directorul muzeului mi-a spus: pe ce vrei să-ți bazezi lucrarea? I-am răspuns: pe femei care se simt libere ca să facă dragoste pe bani. El comentă: ei bine, să le numim pe femeile asta prostituate. I-am răspuns: bun, sunt prostitute, am să studiez istoria lor și am să fac ceva mai intelectual, mai pe gustul familiilor care au să frecventeze muzeul dumneavoastră. Totul e o chestiune de cultură, nu-i aşa? Cum anume să prezinti într-o manieră agreabilă ceva greu de digerat. Directorul insistă: dar sexul nu mai e tabu. E un lucru atât de explorat, încît e și greu să mai faci o lucrare pe această temă. I-am răspuns: Dar dumneavoastră știți de unde vine dorința sexuală? Din instinct, a zis directorul. Da, din instinct, dar toată lumea știe asta. Cum să faci o expoziție frumoasă, dacă vorbim doar de știință? Eu vreau să vorbesc despre felul cum explică

bărbatul acea atracție. Cum ar povesti asta un filozof bunăoară. Directorul m-a rugat să-i dau un exemplu. I-am spus că, atunci când voi lua trenul ca să mă întorc acasă și dacă vreo femeie avea să se uite la mine, am să mă duc să stau de vorbă cu ea; aş zice că, fiind o străină, am putea avea libertatea de a face tot ce am visat vreodată, să ne trăim toate fanteziile, iar apoi să ne întoarcem la casele noastre, la nevestele și la bărbații noștri, fără ca drumurile să ni se mai întretaie vreodată. Și atunci, în gara asta, eu o văd.

— Povestea ta e atât de interesantă, încât ucide dorința.

Ralf Hart rîse și fu de acord. Vinul se terminase, el merse la bucătărie și mai aduse o sticlă, iar ea rămase cu ochii la foc, știind încă de pe atunci care avea să fie următorul pas, dar savurînd în același timp ambianța aceea primitoare, uitîndu-l pe cadrul de conducere englez și fiind gata să se dăruiască iarăși.

Ralf umplu cele două pahare.

— Doar de curiozitate, în ce fel s-a putut termina povestea asta cu directorul?

— L-aș fi citat pe Platon, doar mă aflam în fața unui intelectual. După el, la începutul creației, bărbații și femeile nu erau aşa cum săint astăzi; exista o singură ființă, care era scundă, cu un singur trup și un gît, dar capul avea două fețe, fiecare privind în altă direcție. Era ca și cum două făpturi ar fi fost lipite spate-n spate, cu două sexuri opuse, patru picioare, patru brațe.

Zeii greci erau însă gelosi și-și dăduseră seama că o făptură care avea patru mâini muncea mai mult, cele două fețe opuse ale ei erau în

permanență vigilente și nu putea fi atacată mișeșelește, patru picioare nu pretindeau atâtă efort ca să stea în picioare sau să meargă vreme îndelungată. Și, lucrul cel mai periculos: creația cu pricina avea două sexe diferite, nu avea nevoie de nimeni altcineva ca să continue a se înmulții pe pămînt.

Atunci Zeus, stăpînul suprem al Olimpului, zise:

„Am un plan ca să-i fac pe acești muritori să-și piardă puterea.”

Și, cu un trăsnet, a tăiat în două făptura aceea, creînd bărbatul și femeia. Asta a înmulțit mult populația lumii și, în același timp, i-a dezorientat și i-a slăbit pe locuitorii ei — deoarece acum trebuiau să-și caute din nou partea pierdută, să o îmbrățișeze din nou și prin îmbrățișarea asta să-și recapete vechea putere, capacitatea de a evita trădarea, rezistența la drumurile lungi și putința de a suporta muncile obositoare. Îmbrățișarea prin care două trupuri se confundă din nou într-un singur noi o numim sex.

— Povestea asta e adevărată?

— Așa zice Platon, filozoful grec.

Maria îl privea fascinată și experiența din noaptea trecută dispăruse complet. Îl vedea pe omul din față ei plin de aceeași „lumină” pe care o distingea și el în ea, povestind istoria aceea ciudată cu entuziasm, cu ochii strălucitori acum nu de dorință, ci de bucurie.

— Pot să-ți cer o favoare?

Ralf îi răspunse că-i putea cere orice.

— Ai putut descoperi de ce, după ce zeii au

separat făptura aceea cu patru picioare, unele dintre ele au ajuns la concluzia că îmbrățișarea respectivă putea fi doar un lucru, o afacere ca oricare alta — care, în loc să sporească, reduce energia oamenilor?

— Vorbești de prostituție?

— Exact. Ai putut oare descoperi cînd a încetat sexul să mai fie sacru?

— O voi face, dacă vrei — răspunse Ralf —. Dar nu m-am gîndit niciodată la asta și cred că nimeni nu s-a mai gîndit; poate nici nu există material în această privință.

Maria nu suportă presiunea:

— Îi s-a-ntîmplat să crezi că femeile, îndeosebi prostituatele, sănt capabile să iubească?

— Da, mi s-a întîmplat. Mi s-a întîmplat în prima zi, cînd eram la masa din cafenea, cînd am văzut lumina. Atunci, cînd m-am gîndit să te invit la o cafea, am preferat să cred în tot, inclusiv în posibilitatea ca tu să mă redai lumii din care am făcut parte mult timp.

Acum nu mai era cale de întoarcere. Maria, profesoara, trebuia să-i vină imediat în ajutor sau de nu, avea să-l sărute, să-l îmbrățișeze, să-l roage să nu o părăsească.

— Să ne întoarcem în gară — zise ea —. Mai bine zis, să ne întoarcem în livingul acesta, în ziua cînd am venit aici pentru prima oară și tu ai recunoscut că exist și mi-ai dat un dar. A fost prima încercare de a intra în sufletul meu și nu știai dacă erai bine venit. Dar, cum spune istoria lor, ființele omenești au fost divizate și acum caută iarăși îmbrățișarea care le-ar putea uni.

Iată instinctul nostru. Dar și rațiunea noastră de a îndura toate lucrurile dificile care se petrec pe timpul căutării.

Vreau să mă privești și vreau, în același timp, să faci în aşa fel, încât eu să nu observ. Importantă e prima dorință, pentru că ea e ascunsă, interzisă, neacceptată. Nu știi dacă ești în fața jumătății tale pierdute, nici ea nu știe, ceva însă v-a atras — și trebuie să crezi că e un adevăr.

De unde scot toate astea? Scot toate astea din adîncul inimii mele, pentru că mi-ar plăcea să fi fost totdeauna aşa. Scot visele astea din însuși visul meu de femeie.

Lăsă puțin în jos breteaua rochiei, astfel încât i se dezvăluie doar o parte infimă din sfârcul sănului.

— Dorința nu este ceea ce vezi, ci ceea ce-ți imaginezi.

Ralf Hart privea o femeie cu păr negru și rochie la fel cu părul, sezând pe pardoseala livingului său, plină de dorințe absurde, cum ar fi să i se aprindă un șemineu în toiul verii. Da, voia să-și imagineze ce anume ascundea rochia aceea, îi putea vedea dimensiunea sănilor, știa că sutienul folosit de ea îi era inutil, deși era pesemne o obligație profesională. Sânii ei nu erau mari, nu erau mici, erau tineri. Privirea ei nu arăta nimic: oare ce făcea acolo? De ce alimenta el această relație primejdioasă, absurdă, dacă nu avea nici o problemă să găsească o femeie? Era bogat, Tânăr, celebru, arătos. Își adora munca, iubise femei cu care se căsătorise, fusese iubit. În

sfîrșit, era un om care, după toate etaloanele, ar fi trebuit să strige din răsputeri: „Sînt fericit.”

Dar nu era. În timp ce majoritatea muritorilor se speteau pentru un codru de pîne, un acoperiș sub care să trăiască, o slujbă care să le permită a trăi cu demnitate, Ralf Hart avea toate acestea, ceea ce-l făcea și mai nefericit. Dacă și-ar fi făcut un bilanț recent al vieții, poate trăise două, trei zile când se trezise, privise soarele — sau ploaia — și se simțise bucuros că era dimineață, pur și simplu bucuros, fără să-și dorească nimic, fără să ceară nimic în schimb. Afară de acele cîteva zile, restul existenței i se irosise pe visări, frustrări și împliniri, dorința de autodepășire, călătorii dincolo de propriile limite; nu știa exact cum sau de ce, sigur este că-și petrecuse viața încercînd să dovedească ceva.

O privea pe femeia frumoasă din fața sa, îmbrăcată discret în negru, o ființă pe care o întîlnise din întîmplare, deși o mai văzuse și înainte în local și observase că nu se acorda cu ambianța. Ea îi cerea să o dorească, iar el o dorea puternic, mult mai puternic decît și-ar fi închipuit — îi dorea însă nu corpul sau sînii, ci compania. Voia să o cuprindă-n brațe, să rămînă tăcuți cu ochii la foc, bînd vin, fumînd cîte o țigară, era destul. Viața este alcătuită din lucruri simple, ostenise căutînd atîția ani ceva fără a ști ce anume.

Și totuși, dacă ar fi făcut asta, dacă ar fi atins-o, totul ar fi fost pierdut. Deoarece, în pofida „luminii” ei, nu era sigur dacă înțelegea ce bine era să stea lîngă ea. Merita? Da, și-avea să

continue să merite atîta timp cât va fi fost necesar, pînă cînd va putea să se aşeze cu ea pe malul lacului, să vorbească despre dragoste — şi să audă acelaşi lucru spus şi de ea. Mai bine să nu rişte, să nu precipite lucrurile, să nu spună nimic.

Ralf Hart încetă să se mai tortureze şi se concentră din nou asupra jocului pe care-l născociseră împreună. Femeia din faţa lui era certă: nu ajungeau vinul, focul, ţigara, compania: era necesar alt gen de beţie, alt gen de flacără.

Femeia purta o bluziţă cu bretele, îşi lăsase un sîn la vedere, putea să-i vadă carnaţia, mai mult măslinie decît albă. O dori. O dori mult.

Maria remarcă schimbarea din ochii lui Ralf. Faptul de a se şti dorită o excita mai mult ca orice altceva. Nu avea nimic de-a face cu reţeta conventională — vreau să fac dragoste cu tine, vreau să mă căsătoresc cu tine, vreau să ai orgasm, vreau să fac un copil, vreau angajamente. Nu, dorinţa era o senzaţie liberă, slobodă în spaţiu, vibrînd, umplînd viaţa cu voinţa de a poseda ceva — şi asta era de ajuns, voinţa asta împingea totul în faţă, dărîma munţii, îi umezea sexul.

Dorinţa era izvorul a toate — să plece din țara ei, să descopere o lume nouă, să înveţe franțuzeşte, să-şi înfrîngă ideile preconcepute, să viseze la o fermă, să iubească fără a cere nimic în schimb, să se simtă femeie doar din cauza privirii unui bărbat. Cu o lentoare calculată, îşi lăsă în jos şi cealaltă bretea şi bluziţa i se prelinse pe corp.

Apoi, își descheie sutienul. Și rămase aşa, cu partea superioară a corpului complet goală, închipuindu-și că el avea să se arunce asupra ei, să o mîngîie, să-i facă declarații de dragoste — sau, dacă era destul de sensibil, să simtă, în propria-i dorință, însăși plăcerea sexului.

Lucrurile din jurul celor doi începuseră să se preschimbe, zgomotele nu mai existau, semineul, cărțile dispăruseră treptat, înlăciute fiind printr-un soi de transă, în care continuă să existe doar obiectul obscur al dorinței și nimic altceva nu mai are importanță.

Bărbatul nu se mișcă. La început își simți o anumită timiditate în privire, care însă nu dura mult. El o privea, și în lumea imaginației sale o dezmișiera cu limba, făcea dragoste, asudau, se îmbrătișau, amestecau tandrețea și violența, strigau și gemeau laolaltă.

În lumea reală însă nu spuneau nimic, nici unul din ei nu făcea vreo mișcare și asta o excita și mai mult, fiindcă și ea era liberă să gîndească după voie. Îl ruga să o atingă cu blîndețe, desfăcea picioarele, se masturba în fața lui, pronunța fraze romantice și vulgare ca și cum ar fi fost totuna, avea mai multe orgasme, îi trezea pe vecini, trezea lumea întreagă cu strigătele ei. Acolo era bărbatul ei, care dăruia plăcere și bucurie, cu care putea fi cea care era, putea să vorbească despre problemele ei sexuale, să-i povestească ce mult i-ar plăcea să rămînă cu el tot restul nopții, al săptămînii, al vietii.

Sudoarea începu să se prelungă de pe frunțile amîndurora. Din cauza semineului aprins, își spuneau unul altuia în gînd. Dar atîț bărbatul, cît

și femeia din livingul acela își atinseseră limita, își folosiseră întreaga imaginație, trăiseră împreună o veșnicie de clipe încîntătoare. Trebuiau să se opreasca. Un pas mai mult, și magia aceea ar fi fost destramată de realitate.

Cu multă lentoare — pentru că finalul e totdeauna mai dificil decât începutul, își puse iar sutienul și-și acoperi sânii. Universul reveni la locul său, lucrurile dimprejur reîncepură să se ivească, ea își ridică bluza care-i căzuse pînă pe talie, surise și-i atinse cu blîndețe fața. El o prinse de mînă și și-o apăsa de fața lui, fără să știe pînă cînd trebuia să o țină acolo sau cu ce intensitate trebuia să i-o strîngă.

Ea simți dorința de a-i spune că-l iubește. Asta însă ar fi putut strica totul, l-ar fi putut speria sau — și mai rău — îl putea face și pe el să-i spună că o iubește. Maria nu voia asta: libertatea iubirii sale era de a nu avea nimic de cerut sau de sperat.

— Cine e capabil să simtă știe că e capabil să se bucure de plăcere chiar și înainte de a-l atinge pe celălalt. Cuvintele, privirile, toate acestea țin de secretul dansului. Dar trenul sosește, fiecare pleacă în altă direcție. Sper să te pot însobi în călătoria asta pînă... pînă unde?

— Înapoi la Geneva — răspunse Ralf.

— Cine zărește și descoperă ființa la care a visat totdeauna știe că energia sexuală se dezlănțuie chiar înaintea sexului propriu-zis. Cea mai mare plăcere nu e sexul, este pasiunea cu care e practicat. Cînd această pasiune e intensă, sexul intervine ca să desăvîrșească dansul, dar el nu e niciodată punctul principal.

— Vorbești despre dragoste ca o profesoră.

Maria se hotărî să vorbească pentru că asta era apărarea ei, felul ei de a spune totul fără a se angaja cu nimic:

— Cine e îndrăgostit face dragoste tot timpul, chiar și atunci cînd nu face. Cînd trupurile noastre se întîlnesc este doar revârsarea din ceașcă. Putem rămîne alături ceasuri, zile întregi. Putem să începem dansul într-o zi și să-l terminăm a doua zi sau chiar să nu-l mai terminăm, de atîta placere. N-are nimic de-a face cu cele unsprezece minute.

— Cu ce?

— Te iubesc.

— Și eu te iubesc.

— Iartă-mă. Nu știu ce spun.

— Nici eu.

Se ridică, îl sărută și plecă. Acum putea deschide și ea ușa, deoarece superstiția braziliană spune că doar stăpînul casei trebuia să facă prima dată cînd pleca.

Din jurnalul Mariei, a doua zi de dimineață:

Ieri noapte, cînd Ralf Hart m-a privit, a deschis o ușă ca și cum ar fi fost un hot; dar, plecînd de-acolo, n-a luat nimic de-al meu; dimpotrivă, a lăsat parfumul de trandafiri — mă vizita nu un hot, ci un mire.

Fiecare ființă umană își trăiește propria dorință; asta face parte din tezaurul său și, chiar în cazul unei emoții care-l poate îndepărta pe cineva, de obicei îl aduce în apropiere pe cine este important pentru ea. E o emoție pe care

sufletul meu și-a ales-o și e atât de intensă, încât poate molipsi totul și pe toți în jurul meu.

Zilnic aleg adevărul cu care aspir să trăiesc. Caut să fiu practică, eficientă, profesională. Dar mi-ar plăcea să-mi aleg dorința ca tovarăș. Nu din obligație, nici ca să-mi îndulcesc singurătatea, ci pentru că e bine. Da, e foarte bine.

Copacabana avea, în medie, treizeci și opt de femei care frecventau casa cu regularitate, dar numai pe una, pe filipinea Nyah, Maria o putea considera ca pe o relație apropiată de prietenie. Media de sedere acolo era de cel puțin șase luni și de maximum trei ani — pentru că primeau repede o cerere în căsătorie, să fie amante permanente sau, dacă nu mai reușeau să atragă atenția clientilor, Milan le cerea cu delicatețe să-și caute alt loc de muncă.

De aceea era foarte important să respecti clientela fiecareia dintre ele și să nu încerci niciodată să-i seduci pe bărbații care intrau acolo și se duceau direct la o fată anume. Pe lîngă faptul că era necinstit, putea fi foarte periculos; în săptămîna precedentă, o columbiancă scosese delicat din buzunar o lamă de ras, o pusese pe paharul unei iugoslave și spusese cu glasul cel mai calm cu puțință că avea să o desfigureze dacă va continua să accepte invitația unui director de bancă ce obișnuia să vină acolo cu regularitate. Iugoslava susținuse că bărbatul era liber și, dacă o alesese, nu-l putea refuza.

În noaptea aceea, bărbatul intră, o salută pe columbiancă și se duse la masa unde stătea cealaltă. Luără un drink, dansară și — Maria socotî că provocarea era exagerată — iugoslava îi făcu celeilalte cu ochiul, ca și cum i-ar fi spus: „Vezi? Pe mine m-a ales!”

Dar acel semn din ochi conținea multe alte lucruri neformulate: m-a ales pentru că sănt mai frumoasă, pentru că am fost cu el săptămîna trecută și i-a plăcut, pentru că sănt tînără. Columbianca nu zise nimic. După ce sîrboaica se întoarse, două ore mai tîrziu, scoase lama de ras din buzunar și-o crestă pe față mai jos de ureche: nu adînc, nu periculos, destul însă ca să lase o mică cicatrice care să-i aducă pentru totdeauna aminte de noaptea aceea. Cele două se încăierară, sîngele mînji totul, clientii plecară speriați.

Cînd sosi poliția ca să constate ce se se întîmplase, iugoslava spuse că se tăiase pe față într-un pahar care căzuse de pe un raft (în *Copacabana* nu existau rafturi). Asta era legea tăcerii sau „omerta”, cum preferau să-i spună prostituatele italiene: tot ce trebuia să fie rezolvat în Rue de Berne, de la dragoste pînă la moarte, acolo se rezolva — dar fără amestecul legii. Acolo, legea o făcea ei.

Poliția știa de „omerta”, văzu că femeia mințea, dar nu insistă asupra cazului — l-ar fi costat mulți bani pe contribuabilul elvețian dacă s-ar fi ajuns la arestarea, judecarea și hrănirea unei prostitute pe durata trimiterii ei la închisoare. Milan le mulțumi poliștilor pentru intervenția lor promptă, zise că era o neînțelegere sau vreo lucrătură din partea vreunui concurrent.

Imediat după plecarea lor, le ceru celor două să nu se mai întoarcă niciodată în barul său. În definitiv, *Copacabana* era un local familial (afirmație pe care Mariei îi venea foarte greu să o

priceapă) și avea o reputație de invidiat (ceea ce o intriga și mai mult). Acolo nu existau certuri, fiindcă prima lege era respectul față de clientul celoralte.

A doua lege era discreția absolută, „asemănătoare cu cea a unei bănci elvețiene”, zicea el. În primul rînd pentru că acolo puteai avea încredere în clienți, care erau selecționați aşa cum o bancă și-i selecționează pe-ai săi — bazîndu-se pe contul curent, dar și pe fișa personală sau, altfel spus, pe bunele antecedente.

Uneori avea loc câte un incident, unele cazuri rare de neplată, de agresiune sau de amenințări împotriva fetelor, dar în anii îndelungați în care își crease și dezvoltase cu efort reputația localului, Milan știa să identifice pe cine trebuia sau nu să frecventeze casa. Nici una dintre femei nu-i cunoștea cu exactitate criteriul, totuși nu doar o dată văzuseră că cineva bine îmbrăcat era înștiințat că localul era plin în noaptea aceea (deși era gol) și în următoarele nopți (altfel spus: vă rugăm să nu reveniți). Văzuseră de asemenea înși îmbrăcați sport și cu barbă care fuseseră invitați cu entuziasm de către Milan la un pahar de șampanie. Patronul *Copacabanei* nu judeca după aparențe și, în cele din urmă, avea totdeauna dreptate.

Într-o bună relație comercială, toate părțile trebuie să fie mulțumite. Marea majoritate a clientilor erau căsătoriți, aveau poziții importante în cîte o firmă. Chiar și unele dintre femeile care lucrau acolo erau căsătorite, aveau copii și se duceau la adunările de părinți de la școli, știind că nu se expuneau nici unui risc: dacă la

Copacabana ar fi venit vreun părinte, ar fi fost și el compromis și n-ar fi putut spune nimic: aşa funcționa „omerta”.

Exista camaraderie, dar prietenie nu există. Nimeni nu vorbea mult despre propria viață. În puținele conversații pe care le avuseseră, Maria nu identificase amărăciune sau vinovăție sau tristețe printre tovarășele ei: doar un soi de resemnare. Ca și o ciudată privire sfidătoare, de parcă ar fi fost măndre de ele însăși, înfruntînd lumea, independente și încrezătoare. După o săptămână, orice fată nou sosită se și vedea considerată „profesionistă” și primea instrucțiuni să pună întotdeauna umărul la menținerea căsătoriilor (o prostituată nu poate constitui niciodată o amenințare la adresa stabilității unui cămin), să nu accepte niciodată invitații la întîlniri în afara orelor de muncă, să evite confesiuni fără a-și da prea mult cu părerea, să geamă în clipa orgasmului (Maria descoperise că toate făceau asta și la început nu-i spuseseră pentru că era unul din trucurile profesiei), să-i salute pe polițiști pe stradă, să-și țină la zi cartea de muncă și controalele medicale și, în sfîrșit, să nu se preocupe mult de aspectele morale sau legale ale muncii lor; erau ce erau, și punct.

Înainte să înceapădeverul, Maria putea fi văzută mereu cu o carte și începu a fi curînd cunoscută ca „intelectuala” grupului. La început voiau să știe dacă erau povești de dragoste, dar văzînd că era vorba de subiecte aride și neinteresante ca economia, psihologia și — recent — administrarea fermelor, o lăsau repede singură ca să-și continue cercetările și însem-

nările.

Pentru că avea mulți clienți stabili și pentru că se ducea la *Copacabana* zilnic, chiar și cînd mișcarea era slabă, Maria cîștigă încrederea lui Milan și invidea colegelor; acestea comentau că brazilianca era ambițioasă, arogantă și nu se gîndeau decît să cîștige bani. Această ultimă acuzație nu era lipsită de temei, dar ea ar fi dorit să le întrebe pe toate celelalte dacă nu se aflau acolo din același motiv.

Oricum, comentariile nu ucid — fac parte din viața oricărei persoane de succes. Era mai bine să le ignore, concentrîndu-și atenția asupra singurelor sale două scopuri: întoarcerea în *Brazilia* la data stabilită și cumpărarea unei ferme.

Ralf Hart îi ocupa acum gîndurile de dimineață pînă seara și pentru prima oară era capabilă să fie fericită cu o dragoste absentă — deși regreta oarecum că o mărturisise, riscînd să piardă totul. Ce avea însă de pierdut, dacă nu cerea nimic în schimb? Își aminti cum începuse să-i bată inima mai repede cînd Milan menționase că el era — sau fusese — un client special. Ce însemna asta? Se simțea trădată, devenise geloasă.

Evident că gelozia e normală, deși viața o învățase că era inutil să crezi că cineva poate poseda altă persoană — cine crede că aşa ceva este cu puțință vrea să se autoamăgească. Și totuși, nu poate fi înăbușită ideea de gelozie și nici să ai mari idei intelectuale cu privire la ea sau, mai mult, să crezi că este o dovedă de

slăbiciune.

Dragostea cea mai puternică este cea care-și poate manifesta slăbiciunea. Oricum, dacă dragostea mea ar fi adevărată (și nu doar un mod de a mă distra, de a mă însela, de a-mi trece timpul, care în orașul acesta nu trece niciodată), libertatea are să învingă gelozia și durerea provocată de ea — întrucât și durerea este componenta unui proces natural. „Cine face sport știe un lucru: când vrem să ne atingem obiectivele, trebuie să fim pregătiți pentru o doză zilnică de durere sau de indispoziție. La început e incomod și demotivant. Dar, cu timpul, înțelegem că face parte din instalarea stării de bine și vine un moment când, în absența durerii, avem parcă senzația că exercițiul nu-și are efectul dorit.

Periculos este să focalizezi durerea asta, să-i dai un nume de persoană, să îți-o permanentizezi în gînd; or, de asta, slavă Domnului, Maria izbutise să scape.

Dar și aşa, uneori se surprindea gîndindu-se unde va fi fiind el, fiindcă nu o mai căuta, dacă i s-o fi părut stupidă cu povestea aceea cu gara și dorința reprimată, dacă fugise pentru totdeauna pentru că ea îi mărturisise că-l iubește. Pentru a evita ca sentimente atât de frumoase să se transforme în suferință, ea își dezvoltă o metodă: când îi venea în minte ceva pozitiv legat de Ralf Hart — și asta putea fi semineul aprins și vinul, un gînd pe care i-ar fi plăcut să-l discute cu el sau pur și simplu încercarea plină de o neliniște desfătătoare de a ști când avea să se întoarcă —, Maria făcea o pauză, îi zîmbea cerului și-i mulțumea că este vie și nu așteaptă nimic de la

omul iubit.

Iar dacă inima ei începea să se plângă de absență sau de afirmațiile greșite pe care le făcuse cînd fuseseră împreună, ea își zicea: „A, vrei să te gîndești la asta? Foarte bine atunci, fă ce vrei, dar eu o să mă consacru unor treburi mai importante.”

Continua să citească sau, dacă era pe stradă, începea să fie atentă la tot ce era în jurul ei: culori, oameni, sunete, îndeosebi sunete — ale pașilor săi, ale filelor întoarse, ale fragmentelor de conversații, iar gîndul stînjenitor dispărea în cele din urmă. Dacă revinea după cinci minute, repeta procedeul, pînă ce amintirile, acceptate inițial, dar respinse cu blîndețe, se îndepărtau pentru o perioadă considerabilă.

Unul dintre aceste „gînduri negative” era posibilitatea de a nu-l mai revedea. Cu nițică practică și multă răbdare, izbuti să-l transforme într-un „gînd pozitiv”: după plecarea ei, Geneva avea să fie un chip de bărbat cu părul foarte lung și demodat, surîs infantil, voce gravă. Dacă avea s-o întrebe cineva, mulți ani după aceea, cum era locul pe care-l cunoscuse în tinerețe, ar fi putut răspunde: „Frumos, capabil să iubească și să fie iubit.”

Din jurnalul Mariei, într-o zi cu slabă mișcare la *Copacabana*:

După atîta conviețuire cu persoanele care vin aici, ajung la concluzia că sexul poate fi utilizat ca oricare alt drog: ca să fugi de realitate, ca să-ți uiți problemele, ca să te relaxezi. Și, ca toate

drogurile, e o practică nocivă și distrugătoare.

Dacă cineva vrea să se drogheze, fie cu sex, fie cu orice altceva, asta îl privește direct; consecințele actelor sale vor fi mai bune sau mai rele în conformitate cu cel pe care și l-a ales. Dar dacă e vorba să înaintăm în viață, trebuie să înțelegem faptul că ceea ce e „bunișor” e foarte diferit de ceea ce este „cel mai bun”.

Contrag convingerii clientilor mei, sexul nu poate fi practicat la orice oră. În fiecare dintre noi este un ceasornic ascuns și, ca să faci dragoste, arătătoarele ambilor însăși trebuie să indice aceeași oră la același timp. Asta nu se întâmplă în orice zi. Cine iubește nu depinde de actul sexual ca să se simtă bine. Două persoane care sănt împreună și se iubesc mult trebuie să-și potrivească arătătoarele, cu răbdare și perseverență, cu jocuri și reprezentații „teatrale”, pînă când înțeleg că a face dragoste este mult mai mult decît o întîlnire; e o „îmbrățișare” a organelor genitale.

Totul este important. Cineva care-și trăiește intens viața se bucură tot timpul și nu simte lipsa sexului. Când face sex, îl face din abundență, pentru că paharul de vin e atât de plin, încît se revarsă în chip firesc, pentru că e absolut inevitabil, pentru că acceptă chemarea vieții, pentru că în clipa aceasta, doar în clipa asta, ajunge să-și piardă controlul.

P.S. — Tocmai am recitat ce am scris: Doamne Dumnezeule, devin prea intelectuală!!!

La puțin timp după ce scrisese acestea și cînd se pregătea să mai trăiască o noapte de Mamă Atotînțelegătoare sau de Fată Ingenuă, ușa *Copacabanei* se deschise și întră Terence, funcționarul superior de la casa de discuri, unul dintre clientii speciali.

Milan, din spatele barului, păru mulțumit: fata nu-l decepționase. Maria își aminti tot atunci de cuvintele care spuneau atîtea lucruri și-n același timp nu spuneau nimic: „Durere, suferință și multă plăcere.”

— Am venit de la Londra special ca să te văd. M-am gîndit mult la tine.

Ea zîmbi, încercînd să facă în aşa fel, încît zîmbetul să nu fie o încurajare. Dar la început, el nu urmă ritualul, nu o invită la nimic — doar se așeză.

— Cînd îl face pe cineva să descopere ceva, profesorul descoperă și el în cele din urmă ceva nou.

— Știi despre ce vorbești — răspunse Maria, amintindu-și de Ralf Hart și simțindu-se iritată de propria-i amintire. Se găsea în fața altui client, era nevoie să-l respecte și să facă tot posibilul ca să-l mulțumească.

— Vrei să mergem mai departe?

O mie de franci. Un univers ascuns. Un patron care o privea. Certitudinea că se putea opri oricînd ar fi vrut. Data fixată pentru

întoarcerea în Brazilia. Alt bărbat, care nu mai apărea.

— Te grăbești? — întrebă Maria.

El zise că nu. Ce voia oare?

— Vreau drinkul, dansul meu, respectul pentru profesia mea.

El ezită câteva minute, dar totul ținea de spectacol, a domina și a fi dominat. Plăti drinkul, dansă, comandă un taxi, îi dădu banii în timp ce traversau orașul și se opriră la același hotel. Intrără, el îl salută pe portarul italian la fel cum făcuse în noaptea cînd se cunoscuseră, urcară în aceeași cameră cu vederea spre rîu.

Terence aprinse un chibrit și abia atunci Maria își dădu seama că peste tot erau răspîndite zeci de luminări. El începu să le aprindă pe toate.

— Ce vrei să știi? De ce sănătatea? Dacă nu mă-nșel, ți-a plăcut foarte mult noaptea pe care am petrecut-o împreună. Vrei să știi de ce ești și tu sănătatea?

— Mă gîndesc că în Brazilia avem superstiția să nu aprindem mai mult de trei lucruri cu același chibrit. Și tu nu respectă asta.

El ignoră comentariul.

— Tu ești ca și mine. Nu ești aici pentru mia de frânci, ci din pricina sentimentului de vinovăție, de dependență, din pricina complexelor și nesiguranței tale. Și asta nu e nici bine, nici rău, este natura umană.

Luă telecomanda televizorului și schimbă mai multe canale, oprindu-se în cele din urmă la un program de știri, unde niște refugiați încercau să scape de un război.

— Vezi asta? Ai mai văzut programe în care oamenii își discută problemele în fața întregii lumi? Ai mai fost la chioșcul de ziare și ai văzut manșetele? Lumea se bucură de suferință și durere. Sadism în privire, masochism în concluzia că nu trebuie să știm toate astea ca să fim fericiți, și totuși asistăm la tragedia altora și, uneori, suferim o dată cu ea.

Umplu alte două pahare cu șampanie, stinse televizorul și aprinse mai departe luminările fără a respecta superstiția la care se referise Maria.

— Repet: este condiția umană. De cînd am fost alungați din paradis, fie facem pe cineva să sufere, fie ne uităm la suferințele celorlalți. E inevitabil.

Începea să se audă bubuitul tunetelor afară, se apropia o furtună teribilă.

— Dar eu nu sănătate convinsă — zise Maria —. Mi se pare ridicol să cred că tu ești stăpînul meu și eu sclava ta. Nu avem nevoie de nici un „teatru” ca să ne întîlnim cu suferință; viața ne oferă și multe alte ocazii.

Terence isprăvise de aprins toate luminările. Luă una din ele, o puse la mijlocul mesei, servi iarăși șampanie și caviar. Maria bea repede, gîndindu-se la cei o mie de franci din poșeta ei, la necunoscutul care o fascina și înfricoșa, la posibilitatea de a-și stăpîni spaima. Știa că o noapte cu un asemenea bărbat nu va fi niciodată ca alta, nu-l putea intimida.

— Așează-te.

Glasul era cînd blînd, cînd autoritar. Maria se supuse și un val de căldură îi străbătu corpul; ordinul îi era familiar, se simțea mai în siguranță.

„Teatru. Trebuie să intru în piesa de teatru.”

Era bine să primească ordine. Nu avea nevoie să gîndească, trebuia doar să se supună. Mai ceru şampanie, el îi aduse votcă; avea efect mai rapid, elibera cu mai multă uşurinţă, mergea mai bine cu caviarul.

Destupă sticla. Maria bău practic singură, în timp ce asculta tunetele. Totul concura la perfecţiunea momentului, ca şi cum energia cerurilor şi a pămîntului şi-ar fi arătat şi latura violentă.

La un moment dat, Terence luă o valijoară din dulap şi o puse pe pat.

— Nu te mişca.

Maria rămase imobilă. El deschise valijoara şi scoase din ea două perechi de cătuşe din metal cromat.

— Şezi cu picioarele desfăcute.

Ea ascultă. Neputincioasă prin voinţa proprie, supusă pentru că aşa dorea. Observă că el îşi aştintise privirea între picioarele ei, îi putea vedea chiloţii strimţi, ciorapii lungi, coapsele, îşi putea imagina părul, sexul.

— Ridică-te în picioare!

Ea se ridică de pe scaun. Îşi echilibră cu greu corpul şi văzu că era mai ameţită de băutură decât crezuse.

— Nu te uita la mine. Jos capul, respectă-ţi stăpinul!

Înainte de a fi putut lăsa capul în jos, din valijoară fu scoasă o cravaşă fină, care pocni în aer — ca şi cum ar fi avut viaţă proprie.

— Bea. Ține capul aplecat, dar bea.

Goli încă unu, două, trei pahare de votcă.

Acum nu mai era doar teatru, ci realitatea vieții: nu avea control. Se simțea un obiect, un simplu instrument și, oricât ar fi părut de incredibil, supunerea aceea îi dădea senzația de libertate deplină. Nu mai era profesoara, cea care dă lecții, cea care consolează, cea care ascultă confesiunile, cea care excită; era doar fata din interiorul Braziliei, în fața puterii uriașe a bărbatului.

— Jos rochia.

Ordinul veni sec, fără dorință — și totuși cu încărcătură erotică. Înîndu-și capul apăcat, în semn de reverență, Maria își desfăcu nasturii de la rochie și o lăsă să alunece jos, pe podea.

— Nu te porți bine, știai?

Cravașa plesni din nou în aer.

— Trebuie să fii pedepsită. Cum de îndrăznește să mă contrarieze o fată de vîrstă ta? Ar trebui să stai în genunchi în fața mea.

Maria dădu să îngenuncheze, dar cravașa o întrerupse; îi atingea pentru prima dată carnea — pe fese. Ardea, dar părea să nu fi lăsat semne.

— Eu nu ţi-am spus să îngenunchezi. Ţi-am spus eu?

— Nu.

Cravașa îi atinse încă o dată fesele.

— Zi: „Nu, stăpîne.”

Și încă o sfichiuire. O fracțiune de secundă ea se gîndi că putea pune capăt acestor lucruri imediat; sau putea opta să meargă pînă la sfîrșit, nu pentru bani, ci pentru ceea ce spusesese prima oară — o ființă umană se cunoaște doar dacă merge pînă la limitele sale.

Și asta era ceva nou; era aventura, putea

decide mai tîrziu dacă i-ar plăcea să continue, dar în acea clipă, ea încetă să mai fie tînăra care avea trei obiective în viață, care cîștiga bani cu trupul ei, care cunoscuse un bărbat cu un șemineu și istorii interesante de povestit. Acolo nu era nimeni — și a fi nimeni era tot ce visa.

— Scoate-ți rochia. Și mergi dintr-o parte în alta, ca să te pot vedea.

Se supuse din nou, ținîndu-și capul în jos, fără a rosti nici o vorbă. Bărbatul care o privea era îmbrăcat, impasibil, nu era aceeași persoană cu care stătuse de vorbă de la local pînă aici — era un Ulise care venea de la Londra, un Tezeu care sosea din cer, un sechestrator care invada orașul cel mai sigur din lume și inima cea mai ermetică de pe pămînt. Își scoase chiloții, sutienul, se simți lipsită de apărare și protejată în același timp. Cravașa pocni iarăși în aer, de astă dată fără a-i atinge trupul.

— Tine capul în jos! Ești aici ca să fii umilită, ca să fii supusă la orice doresc eu, pricpei?

— Da, stăpîne.

O apucă de brațe și-i puse la înceheturile mîinilor prima pereche de cătușe.

— Și-o să mânânci bătaie multă. Pînă o să-nveți cum să te portă.

Cu mâna deschisă, îi dădu o palmă peste fese. Maria țipă, de data asta o duruse.

— A, te plîngi, nu-i aşa? Ai să vezi pe urmă că e bine.

Înainte ca ea să poată reacționa, o botniță de piele îi prinse gura. Nu o împiedica să vorbească, putea zice „galben” sau „roșu”, dar simțea că destinul ei era să lase ca bărbatul acela să poată

face cu ea tot ce voia și că nu avea cum să scape de-acolo. Era goală, cu botnița la gură, cu votca prin vine în loc de sînge.

Altă palmă peste fese.

— Mergi dintr-o parte în alta!

Maria începu să meargă, supumîndu-se comenziilor „stai”, „la dreapta”, „șezi”, „desfă picioarele”. Din cînd în cînd, fără nici un motiv, încasa câte o palmă și simțea durerea, simțea umilință — care era mai puternică și mai dură decît durerea — și se simțea în altă lume, unde nu exista nimic, iar asta era o senzație aproape religioasă, să se anuleze total, să slujească, să piardă ideea eului, a dorințelor, a propriei voințe. Era complet udă, excitată, nu înțelegea ce se întîmpla.

— Așază-te iar în genunchi!

Cum își ținea capul tot aplecat, în semn de obediенță și umilință, Maria nu putea vedea exact ce se petrecea; dar observa că, în alt univers, pe altă planetă, bărbatul acela gîfîia, obosit să plesnească din cravașă și să-i lovească fesele cu palma mîmii deschise, pe cînd ea se simțea tot mai plină de forță și de energie. Acum își pierduse rușinea și nu-i păsa să arate că-i plăcea, începu să geamă, îi ceru să-i atingă sexul, dar bărbatul, în loc de asta, o apucă și o duse pe pat.

Cu violență — dar o violență despre care știa că n-avea să-i facă nici un rău — îi desfăcu picioarele și i le prinse pe fiecare de o margine a patului. Cu mîinile încătușate la spate, cu picioarele desfăcute, cu botnița la gură, oare cînd avea să o pătrundă? Nu vedea că ea era gata, că voia să-l slujească, era sclava, animalul, obiectul

său, era gata să facă orice i-ar fi poruncit?

— Ti-ar plăcea să te fac să explodezi toată?

Văzu că el îi proptea coada cravașei în sex. Se cutremură din cap pînă-n picioare și-n clipa cînd îi atinse clitorisul, își pierdu controlul. Nu știa de cât timp erau acolo, nu-și mai dădea seama de câte ori fusese bătută, dar fulgerător veni orgasmul, orgasmul pe care zeci, sute de bărbați, în toate lunile aceleia, nu reușiseră niciodată să i-l declanșeze. Explodă o lumină, simțea că intră într-un soi de groapă neagră din propriu-i suflet, unde durerea intensă și spaima se amestecau cu plăcerea totală, cea care o împingea violent dincolo de toate limitele pe care le cunoscuse, și Maria gemu, strigă cu glasul sufocat de botniță, se zbătu în pat, simțind că încheieturile îi erau tăiate de cătușe, iar fîșile de piele îi zdrobeau gleznele, se agita că niciodată tocmai pentru că nu se putea mișca, tipă cum nu mai tipase niciodată fiindcă avea o botniță la gură și nimeni nu o putea auzi. Era durerea plăcerii, coada cravașei apăsîndu-i clitorisul tot mai puternic și orgasmul țîșnindu-i pe gură, prin sex, prin pori, prin ochi, prin toată pielea.

Intră într-un soi de transă și, încetul cu încetul, coborî, coborî, cravașa nu mai era între coapse, doar părul umezit de sudoarea abundantă și mîinile tandre care-i scoteau cătușele și-i dezlegau fîșile de piele de la picioare.

Rămase culcată acolo, incapabilă să-l privească pe bărbat deoarece îi era rușine de ea însăși, de tipetele ei, de orgasmul ei. El o mîngîia pe păr și gîffia — dar plăcerea fusese exclusiv a

ei; el nu avusese nici un moment de extaz.

Trupul ei gol îl îmbrățișă pe acel bărbat complet îmbrăcat, epuizat de atîtea ordine, de atîtea tipete, de atîta control al situației. Acum nu știa ce să spună, cum să continue, dar ea era în siguranță, protejată, pentru că el o invitase să meargă într-o zonă a ei pe care nu o cunoștea, el îi era protectorul și maestrul.

Începu să plîngă, iar el aşteptă cu răbdare să înceteze.

— Ce-ai făcut cu mine? — zicea ea printre lacrimi.

— Ceea ce voiai să-ți fac.

Ea îl privi și simți că avea o nevoie desperată de el.

— Nu te-am forțat, nu te-am obligat și nu te-am auzit zicînd „galben”; singura mea putere era cea pe care mi-o dădeai tu. Nu exista nici un tip de obligație, de șantaj, exista numai voința ta; deși tu erai sclava și eu eram stăpînul, singura mea putere era să te împing în direcția propriei tale libertăți.

Cătușe. Fișii de piele la picioare. Botniță. Umilire, mai puternică și mai intensă decît durerea. Chiar și aşa — el avea dreptate —, senzația era una de libertate totală. Maria era ghiftuită de energie, de vigoare, și observa cu surprindere că bărbatul de lîngă ea era epuizat.

— Ai ajuns la orgasm?

— Nu — zise el —. Stăpînul e prezent ca să-și violenteze sclavul. Plăcerea sclavului e bucuria stăpînului.

Nimic din toate acestea nu avea sens, pentru că nu asta povestesc istoriile, nu aşa este viața

reală. Acolo era însă o lume de fantezie, ea era plină de lumină, iar el părea opac, stors de vlagă.

- Poți să pleci cînd vrei — zise Terence.
- Nu vreau să plec, vreau să înțeleg.
- Nu e nimic de înțeles.

Ea se ridică, în frumusetea și intensitatea nudității sale, și turnă vin în două pahare. Aprinse două țigări și-i dădu lui una — rolurile se schimbaseră, stăpîna îl servea acum pe sclav, răsplătindu-l pentru plăcerea pe care i-o dăruise.

— Mă-mbrac și plec. Dar mi-ar plăcea să stăm un pic de vorbă.

— Nu avem despre ce vorbi. Asta am vrut, iar tu ai fost minunată. Sînt obosit, mîine trebuie să mă-n-torc la Londra.

El se întinse și închise ochii. Maria nu știa dacă se prefăcea că doarme, dar nu conta; fuma țigara cu plăcere, își bău negrăbită paharul de vin cu chipul lipit de geamuri, uitîndu-se la lacul din față și dorindu-și ca altcineva, de pe celâlalt mal, să o vadă aşa — goală, împlinită, satisfăcută, singură.

Se îmbrăcă, plecă fără a mai spune la revedere și fără a-i mai păsa dacă deschidea ușa sau nu, pentru că nu era încredințată dacă voia să se mai întoarcă.

Terence auzi ușa trîntindu-se, așteptă să vadă dacă nu se întoarce zicînd că-și uitase ceva și abia după cîteva minute se ridică și-și mai aprinse o țigară.

Fata asta avea stil, gîndi el. Știuse să suporte cravașa, deși asta era cel mai obișnuit, cel mai vechi și cel mai neînsemnat din toate supliciile. O

clipă, își aminti de prima dată când experimentase relația asta misterioasă dintre două ființe care doresc să se apropiie, dar nu izbutesc să-o facă decât provocîndu-le suferință celorlalți.

Acolo, afară, milioane de cupluri practicau, fără a-și da seama, zi de zi, arta sadomasochismului. Plecau la lucru, se întorceau, aveau tot felul de pretenții, o agresau sau erau agresați de femeie, se simțeau mizerabili — dar profund atașați de propria-le nefericire, fără a ști că era de ajuns un gest, un „pînă aici”, ca să se elibereze de opresiune. Terence experimentase asta cu prima lui soție, o celebră cîntăreață engleză; trăia torturat de gelozie, făcînd scene, petrecînd zile întregi sub efectul calmantelor și noptile îmbătat de alcool. Ea îl iubea, nu înțelegea de ce se purta astfel, el o iubea — și nici el nu-și înțelegea propriul comportament. Era însă ca și cum agonia pe care și-o provocau unul altuia ar fi fost necesară, fundamentală pentru viață.

Odată, un muzician — pe care el îl considera foarte ciudat, pentru că părea prea normal în mijlocul acelei lumi exotice — uită în studio o carte. *Venus pedepsitoarea*, de Leopold von Sacher-Masoch. Terence începu să o răsfoiască și, pe măsură ce o citea, se înțelegea mai bine pe sine însuși:

„Frumoasa femeie se dezgoli și apucă un bici lung cu coada scurtă, pe care și-l ținu pe încheietura mîinii. «Tu ai cerut», zise ea. «Atunci o să te biciuiesc.» «Fă-o», șopti amantul ei. «Te implor.»“

Soția lui era dincolo de peretele de sticlă al studioului, repetînd. Ceruse să i se deconecteze microfonul care le permitea tehnicienilor să audă totul și cererea îi fusese îndeplinită. Terence se gîndeа că poate fixa o întîlnire cu pianistul și atunci își dădu seama: ea îl ducea la nebunie, dar se părea că se obișnuise să sufere și nu putea trăi fără asta.

„O să te biciuiesc”, zicea femeia goală, în romanul pe care-l ținea în mîini. „Fă-o, te implor.”

El era frumos, se bucura de autoritate în studioul de înregistrări, de ce oare avea nevoie să ducă viața pe care o ducea?

Pentru că-i plăcea. Merita să sufere mult, de vreme ce viața fusese foarte bună pentru el și nu era vrednic de toate acele binecuvîntări — bani, respect, celebritate. Credea că însăși cariera lui îl ridica la un nivel unde avea să devină dependent de succes, și asta îl speria, pentru că văzuse mulți oameni prăbușindu-se de pe înălțimi.

Citi toată cartea. Începu să citească tot ce-i cădea în mînă cu privire la misterioasa legătură dintre durere și placere. Soția lui descoperi casetele video pe care le închiria, cărțile pe care le ascundea, întrebă ce însemna asta, dacă nu cumva era bolnav. Terence răspunse că nu, era o cercetare pe care o făcea pentru partea vizuală a unei noi lucrări pe care trebuia să o facă ea. Și sugeră, ca din întîmplare:

„Poate ar trebui să experimentăm.”

Experimentaseră. La început cu multă reținere, bazîndu-se doar pe manualele pe care le găseau în sex shopuri. Curînd dezvoltaseră noi

tehnici, pînă la limită, expunîndu-se unor riscuri — dar simțind că mariajul lor devinea tot mai solid. Erau complici în ceva ascuns, interzis, condamnat.

Experiența celor doi se transformă în artă: creaseră noi mode, piele și tinte de metal. O femeie intra în scenă cu un bici, jartiere, cizme și aducea publicul la delir. Noul disc ocupă primul loc în topurile de succes din Anglia și de aici făcu mai departe o carieră triumfătoare în toată Europa. Terence era surprins să vadă cum tineretul îi accepta delirurile personale cu atîta naturalețe, unica sa explicație fiind că în felul acesta violența reprimată se putea manifesta sub o formă intensă, dar inofensivă.

Biciul ajunse să fie simbolul grupului, începu să fie reprodus pe tricouri, tatuaje, autocolante, cărți poștale ilustrate. Formația intelectuală a lui Terence îl făcu să caute originea acelui fenomen, ca să se înțeleagă mai bine pe sine însuși.

Nu erau, cum îi spusesese prostituatei când se întîlniseră, penitenții care încercau să îndepărteze ciuma neagră. Din noaptea timpurilor, omul înțelesese că suferința, o dată privită fără teamă, era pașaportul său către libertate.

Egiptul, Roma, Persia cultivau deja noțiunea că, dacă un om se sacrifică, își salvează țara sau lumea. În China, dacă avea loc o catastrofă naturală, era pedepsit împăratul, întrucît el era reprezentantul divinității pe pămînt. Cei mai buni războinici din Sparta, în Grecia antică, erau biciuiți o dată pe an, de dimineața pînă noaptea,

în cinstea zeiței Diana — în timp ce mulțimea striga vorbe stimulative, cerîndu-le să suporte durerea cu demnitate, căci ea îi pregătea pentru lumea războaielor. La sfîrșitul zilei, preoții examinau rânile lăsate pe spinările războinicilor și cu ajutorul lor prevedeau viitorul cetății.

Părinții pustiei, o veche comunitate creștină din secolul al IV-lea care se reunea în jurul unei mînăstiri din Alexandria, utilizau flagelarea ca mijloc de îndepărtare a diavolilor sau de dovedire a inutilității trupului în cursul căutării spirituale. Istoria sfîntilor era plină de exemple — Sfînta Roza alerga prin grădină în timp ce spinii îi sfîșiau carne; Sfîntul Dominic Loricatus se biciuia sistematic în fiecare noapte înainte de a adormi; martirii se ofereau de bunăvoie morții lente pe cruce sau sfîșiați de colții fiarelor sălbaticice. Toți spuneau că durerea, o dată depășită, era capabilă să ducă la extazul religios.

Studii recente, neconfirmate, indicau că în râni se dezvolta un fel de ciupercă cu proprietăți halucinogene, care provoca viziunile. Plăcerea părea atât de intensă, încît practica a ieșit din mînăstiri și a început să cîștige întreaga lume.

În 1718, a fost publicat *Tratatul de autoflagelare*, care învăța cum să descoperi plăcerea prin intermediul durerii, dar fără să aduci vătămări corpului. La sfîrșitul aceluia secol, existau zeci de locuri în Europa unde înșii sufereau ca să ajungă la bucurie. Sînt consemnați regi și prințese care porunceau să fie biciuiți de sclavii lor, pînă ce descoperiseră că plăcerea stătea nu doar în bătaie, ci și în provocarea durerii — deși era mai epuizant și mai puțin

agreabil.

În timp ce-și fuma țigara, Terence încerca o anume plăcere la gîndul că cea mai mare parte din omenire nu ar putea înțelege niciodată ceea ce gîndeia el.

Nu avea importanță: aparținea unui club închis, numai cei aleși aveau acces. Își aminti iar că tortura de a fi căsătorit se transformase în miracolul de a fi căsătorit. Soția lui știa că vizita Geneva în acest scop și faptul acesta nu o deranja — dimpotrivă, în lumea asta bolnavă, ea era fericită că bărbatul ei își putea obține recompensa dorită după o săptămînă de muncă grea.

În timp ce-și fuma țigara privind lacul din fața ferestrei, simțea din nou voința de a trăi. Fata care ieșise adineauri din cameră înțelese tot. Simțea că sufletul îi era apropiat de-al ei, deși nu era încă pregătit să se îndrăgostească, deoarece își iubea soția. Îi plăcea însă gîndul că era liber și putea visa la o nouă legătură.

Mai trebuia să o facă să experimenteze lucrul cel mai dificil: să o transforme în Venus Pedepsitoarea, în Dominatrix, în Stăpîna, capabilă să umilească și să pedepsească fără milă. Dacă avea să treacă proba aceasta, era gata să-i deschidă inima și să o lase să intre.

Din jurnalul Mariei, încă îmbătată de votcă și plăcere:

Cînd nu mai aveam nimic de pierdut, am primit totul. Cînd am încetat a fi cine eram, m-am găsit pe mine însămi.

Cînd am cunoscut umilința și supunerea totală, am devenit liberă. Nu știu dacă sănătatea, dacă totul n-a fost decât un vis sau dacă se va întîmpla o singură dată. Știu că pot să trăiesc fără asta, dar mi-ar plăcea să-l întîlnesc din nou, să repet experiența, să merg mai departe decât am fost.

Eram un pic speriată de durere, dar ea n-a fost la fel de tare ca umilința — era doar un pretext. În momentul cînd am avut primul orgasm după multe luni, în ciuda numeroșilor bărbăți și numeroaselor lucruri diferite pe care le-au făcut cu trupul meu, m-am simțit — oare o fi cu putință aşa ceva? — mai aproape de Dumnezeu. Mi-am amintit de ceea ce a spus el despre ciuma neagră, despre clipa în care flagelanții, oferindu-și durerea pentru salvarea umanității, găseau în ea placerea. Eu nu voiam să salvez omenirea sau pe el sau pe mine însămi. Eram pur și simplu acolo.

Sexul este arta de a controla lipsa de control.

Nu era un teatru, se aflau chiar într-o gară, la cererea Mariei, care poftea la o pizza care se putea găsi numai acolo. Nu strica să fie nițel capricioasă. Ralf ar fi trebuit să apară cu o zi mai devreme, cînd încă era o femeie în căutare de dragoste, semineu, vin, dorință. Dar viața făcuse altă alegere și astăzi își petrecuse întreaga zi fără a-și face exercițiul de concentrare asupra sunetelor și prezentului, pur și simplu pentru că nu se mai gîndise la el, descoperise lucruri care o interesau mai mult.

Ce să facă oare cu bărbatul de lîngă ea, mîncînd o pizza care poate nu-i plăcea, doar ca să-și omoare timpul și să aștepte momentul cînd avea să meargă la el acasă? Cînd el intrase în local și-i oferise un drink, Maria se gîndise să-i spună că nu o mai interesa, că-și găsise pe altcineva; pe de altă parte, simțea o extraordinară nevoie să stea de vorbă cu cineva despre noaptea precedentă.

Încercase cu o prostituată sau alta care serveau și ele „clienți speciali”, dar nici una nu-i dăduse mai multă atenție, deoarece Maria era expertă, învăța repede, se transformase într-o mare amenințare la *Copacabana*. Ralf Hart, dintre toți bărbații pe care-i cunoștea, era pesemnă unicul care ar fi putut înțelege, căci Milan îl considera „client special”. El încă o privea cu ochii strălucitori de iubire și astă făcea

totul mai dificil, mai bine să nu-i spună nimic.

— Ce știi despre suferință, umilință și multă plăcere?

Încă o dată nu reușise să se controleze.

Ralf se opri din mîncat pizza.

— Știu tot. Dar nu mă interesează.

Răspunsul venise instantaneu, iar Maria rămase socată. Deci toată lumea știa, doar ea nu? Ce lume era asta, Doamne Dumnezeule?

— Mi-am cunoscut demonii și tenebrele — continuă Ralf —. Am mers pînă la fund, am experimentat tot, nu doar în zona asta, ci în multe altele. Între timp, ultima oară când ne-am întîlnit, am ajuns la limitele mele prin dorință, nicidecum prin durere. Am plonjat în adîncul sufletului meu și știu că încă mai vreau lucruri bune, multe lucruri bune de la viața asta.

Îi veni să spună: „Unul din ele ești tu, te rog, nu merge pe drumul acesta.” Dar nu avu curaj; în schimb, chemă un taxi și ceru să-i ducă pînă pe malul lacului — unde, cu o veșnicie în urmă, se plimbaseră împreună în ziua când se cunoscuseră. Maria se miră de cererea lui, rămase tăcută — instinctul îi spunea că avea mult de pierdut, deși mintea îi era încă amețită de cele întîmpilate în ajun.

Se trezi din pasivitate doar când ajunseră în parcul de pe malul lacului; deși încă era vară, noaptea era foarte frig.

— Ce facem aici? — întrebă ea când coborîră din taxi —. Bate vîntul, o să răcesc.

— M-am gîndit mult la comentariul tău de la gară. Suferință și plăcere. Scoate-ți pantofii.

Ea își aminti că, odată, unul dintre clienții ei îi

ceruse același lucru și se excitase numai privindu-i picioarele. Oare aventura încă nu-i dădea pace?

— Am să răcesc — insistă ea.

— Fă ce-ți spun — insistă el —. N-ai să răcești dacă nu stăm mult. Fă-mi credit, aşa cum și eu îți fac.

Fără nici un motiv aparent, Maria înțelese că el voia să o ajute; poate și el băuse dintr-o apă foarte amară și-și închipuia că și ea trecea prin aceeași primejdie. Nu voia să fie ajutată; era mulțumită cu noua ei lume, unde descoperise că suferința nu mai era o problemă. Se gîndi și la Brazilia, la imposibilitatea de a întîlni un partener cu care să poată împărtăși acest univers diferit, dar cum Brazilia era mai importantă decît orice altceva din viața ei, își scoase pantofii. Solul era plin de pietricele care-i rupseră numai decît ciorapii, dar asta n-avea nici o importanță, avea să-și cumpere alții.

— Scoate-ți haina.

Ar fi putut spune „nu”, dar, din noaptea trecută, se obișnuise cu bucuria de a putea spune „da” la tot ce i se ivea în cale. Își scoase haina, trupul, cald încă, nu reacționă imediat, dar în scurt timp începu să o supere.

— Să mergem. Își să stăm de vorbă.

— Aici e imposibil. Pe jos e plin de pietre.

— Tocmai de-aceea; vreau să simți pietrele astea, vreau să-ți provoace durere, să te lovească, fiindcă tu trebuie să fi experimentat, aşa cum am experimentat și eu, suferința aliată cu plăcerea și trebuie să-ți smulg asta din suflet.

Maria se simți îndemnată să-i spună: „Nu-i

nevoie, îmi place.” Dar începu să meargă fără grabă, tălpile picioarelor începură să o frigă, din cauza frigului și-a pietrelor ascuțite.

— Una din expozițiile mele m-a dus în Japonia, exact când eram vîrît pînă peste cap în ceea ce tu ai numit „suferință, umilință și multă plăcere”. Pe atunci, credeam că nu există drum de întoarcere, aveam să mă cufund tot mai mult și din viața mea nu mai rămăsesese decît voința de a pedepsi și-a fi pedepsit.

În definitiv, sănsem ființe omenești, ne naștem încărcați de vină, ne temem când fericirea devine ceva posibil și murim ca să-i pedepsim pe ceilalți fiindcă ne simțim totdeauna neputinciosi, nedreptăți, nefericiți. Să-ți poți plăti păcatele și să-i poți pedepsi pe păcătoși — ah, nu-i aşa că e un deliciu? Da, e cel mai grozav.

Maria mergea, durerea și frigul o făceau să-i urmărească cu greu cuvintele, dar se străduia.

— Azi și-am observat semnele de la încheieturi.

Cătușele. Își pusese diverse brățări ca să și le ascundă, dar ochii obișnuiți știu întotdeauna ce anume caută.

— În sfîrșit, dacă tot ce ai experimentat de curînd te îndeamnă să faci pasul asta, nu eu am să te împiedic; dar nimic din asta nu are legătură cu viața adevărată.

— Pasul?

— Durerea și plăcerea. Sadismul și masochismul. Zi-i cum vrei, dar dacă ești convinsă că asta e drumul tău, am să sufăr, am să-mi amintesc de dorință, de întîlniri, de plimbarea pe Drumul Sfîntului Iacob, de lumina

ta. Voi păstra la loc de cinste un stilou și ori de câte ori voi aprinde șemineul îmi voi aminti de tine. Dar nu te voi mai căuta niciodată.

Maria se simți înfricoșată, se gîndi că era momentul să dea înapoi, să spună adevărul, să înceteze a se preface că știa mai mult decît el.

— Ceea ce am experimentat de curînd, mai bine zis ieri, nu mai experimentasem niciodată. Și mă sperie că, la limita degradării, m-aș putea găsi pe mine însămi.

Era tot mai dificil să stea de vorbă — dinții îi clânțăneau de frig, picioarele o dureau rău.

— La expoziția mea, într-o regiune numită Kumanon, a apărut un tăietor de lemn — continuă Ralf, ca și cum n-ar fi auzit ce spusesese ea —. Tablourile mele nu i-au plăcut, dar a fost în stare să descifreze, prin pictură, ceea ce trăiam și simțeam. A doua zi, m-a căutat la hotel și m-a întrebat dacă eram mulțumit; dacă eram, trebuia să continuu să fac ce-mi plăcea. Dacă nu eram, ar fi trebuit să-l însotesc și să petrec cîteva zile cu el.

M-a pus să umblu pe pietre, aşa cum te pun eu acum pe tine. M-a făcut să simt frigul. M-a obligat să înțeleg frumusețea durerii, doar că era o durere provocată de natură, nu de om. Numea asta *Shugen-do*, o practică milenară.

Mi-a spus că era un om căruia nu-i era frică de durere, și asta era bine, deoarece, ca să-ți domini sufletul, trebuie să înveți a-ți domina și trupul. Mi-a mai spus că folosise durerea și în mod greșit, și asta era foarte rău.

Acel tăietor de lemn, ignorant, credea că mă cunoaște mai bine decît mine și asta mă irita și în

același timp mă făcea să mă simt mîndru că tablourile mele erau în măsură să exprime exact ce simteam.

Maria simți că o piatră ascuțită o tăiașe la un picior, frigul era și mai intens, corpul îi amortise și nu reușea să urmărească toate vorbele lui Ralf Hart. De ce oare oamenii, în lumea astă sfintă a lui Dumnezeu, erau atât de interesați să-i arate durerea lor? Durerea sacră, durerea însotită de plăcere, durerea cu explicații sau fără explicații, era tot durere, durere...

Piciorul zdrelit se lovi de altă piatră, ea își înăbuși strigătul și merse mai departe. La început încercase să-și mențină integritatea, autocontrolul, ceea ce el numea „lumina”. Acum însă abia mergea, în timp ce stomacul și capul i se învîrteau: îi veni să vomite. Se gîndi să se opreasca, nimic din ce se întâmpla nu avea sens, aşa că nu se opri.

Nu se opri din respect de sine; putea suporta mersul acela cu picioarele goale oricît va fi fost nevoie, pentru că, oricum, nu putea dura toată viața. Și, brusc, alt gînd fulgeră spațiul: și dacă cumva a doua zi nu se va putea duce la *Copacabana* din cauza unei probleme serioase la picioare sau a unei febre provocate de gripe care, era sigură, avea să se instaleze în trupul ei sumar îmbrăcat? Se gîndi la clienții care o așteptau, la Milan care avea atîta încredere în ea, la banii pe care nu i-ar mai ciștiga, la fermă, la părinții mîndri de ea. Dar suferința îndepărtă imediat orice alt fel de reflecție și ea punea un picior în fața celuilalt, dorindu-și nebunește ca Ralf Hart să-i recunoască efortul și să-i spună că era de

ajuns, își putea pune pantofii.

El părea însă indiferent, departe, ca și cum aceea ar fi fost unica manieră de a o elibera de ceva care nu-i era bine cunoscut, care o seducea, dar care avea să lase asupra ei semne mai adînci decât cele lăsate de cătușe. Chiar dacă știa că el încerca să o ajute și oricât se străduia să meargă mai departe și să-și arate lumina puterii ei de voință, durerea nu-i permitea să aibă gînduri profane sau nobile — era exclusiv durere, care ocupa tot spațiul, o înfricoșă și-o obliga să vadă că avea o limită și că nu avea să izbutească.

Mai făcu un pas.

Și altul.

Durerea părea acum că-i invadează sufletul și că o slăbește spiritual, pentru că una este să faci puțin teatru într-un hotel de cinci stele, goală, cu votcă, caviar și o cravașă între coapse; alta era să stea în frig, desculță, pe pietre care o tăiau la picioare. Eradezorientată, nu reușea să schimbe nici un cuvînt cu Ralf Hart, tot ce mai exista în universul ei erau pietrele mărunte și tăioase, care marcau o dîră printre copaci.

Atunci, tocmai când se gîndeau să renunțe, o invadă un sentiment straniu: își atinsese limita și dincolo de ea se întindea un spațiu vid, unde părea să plutească deasupra ei însăși, părea să ignore ceea ce simtea. Asta să fi fost senzația pe care o încercau penitentii? La cealaltă extremitate a durerii descoperea o poartă către un nivel diferit de conștiință și nu mai exista spațiu pentru nimic altceva, doar pentru natura implacabilă — și pentru ea însăși, invincibilă.

Total în juru-i se prefăcu într-un vis: parcul

prost iluminat, lacul întunecat, bărbatul tăcut, un cuplu sau altul plimbîndu-se, fără a observa că ea era desculță și mergea cu dificultate. Nu știa dacă pricina era frigul sau suferința, dar deodată nu-și mai simți corpul, intră într-o stare unde nu există nici un fel de dorință sau spaimă, numai o misterioasă — cum ar putea numi aşa ceva? —, o misterioasă „pace”. Limita durerii nu era propriu-i limită; putea trece dincolo de ea.

Se gîndi la toate ființele omenești care sufereau fără să vrea, iar ea, acolo, își provoca propria suferință — dar faptul nu mai avea nici o importanță, trecuse de frontierele corpului și acum îi rămînea doar sufletul, „lumina”, un soi de vid — pe care cineva, cîndva, l-a numit Paradis. Există anumite suferințe care pot fi uitate atunci cînd putem pluti deasupra durerilor noastre.

Următorul lucru pe care și-l aminti fu Ralf, care o luă de gît, scoțîndu-și haina și punîndu-i-o pe umeri. Se vede că leșinase de frig, dar nu conta; era mulțumită, nu-i era frică — învinsese. Nu se umilise în fața acelui bărbat.

Minutele se transformaseră în ore, trebuie să fi dormit în brațele lui, deoarece, cînd se trezi, deși era tot noapte, se afla într-o cameră cu un televizor într-un colț, și nimic altceva. Albă, goală.

Ralf apăru cu o ciocolată fierbinte.

— E în ordine — zise el —. Ai ajuns unde trebuie să ajungi.

— Nu vreau ciocolată, vreau vin. Și vreau să cobor spre locul nostru, șemineul, cărtile răspîndite prin toate colțurile.

Spusese „locul nostru”. Nu asta intenționase.

Își privi picioarele; afară de o mică tăietură, avea doar semne roșii care urmau să dispara în cîteva ceasuri. Cu anumită dificultate, coborî scările fără a da multă atenție la nimic; se îndreptă spre colțul ei, pe covor, lîngă șemineu — descoperise că ori de câte ori sedea acolo se simțea bine, ca și cum ar fi fost „poziția” ei, locul ei în acea casă.

— Tăietorul de lemn cu pricina mi-a spus că, atunci cînd faci un tip de exercițiu fizic, cînd îi pretinzi totul corpului tău, mintea cîștigă o forță spirituală stranie, care are ceva de-a face cu „lumina” pe care am văzut-o în tine. Ce ai simțit?

— Că durerea e prietena femeii.

— Iată pericolul.

— Că durerea are o limită.

— Iată salvarea. Nu uita asta.

Mintea Mariei încă era confuză; încercase o asemenea „pace” cînd își depășise limita. El îi arătase alt gen de suferință, care, și ea, îi produsese o plăcere ciudată.

Ralf luă o mapă mare și o deschise în fața ei. Erau desene.

— Istoria prostituției. Tu mi-ai cerut-o, cînd ne-am întîlnit.

Da, i-o ceruse, dar fusese doar un fel de a-și petrece timpul, de-a încerca să se arate interesantă. Acum nu mai avea nici o importanță.

— În toate zilele astea, am navigat pe o mare necunoscută. N-am crezut că avea o istorie, credeam doar că era meseria cea mai veche din lume, cum se zice. Dar există o istorie; mai bine zis, două istorii.

— Si desenele astea?

Ralf Hart păru cam decepționat pentru că ea nu-l înțelegea, dar se controlă numaidecît și continuă.

— Sînt lucrurile pe care le-am așternut pe hîrtie în timp ce citeam, cercetam, învățam.

— O să vorbim de asta altă dată; azi nu vreau să schimbăm subiectul, trebuie să înțeleg ce e cu durerea.

— Ai simțit-o ieri și ai descoperit că te conducea la plăcere. Ai simțit-o azi și ai găsit pacea. De aceea îți spun: nu te obișnui, fiindcă e foarte ușor să poți trăi cu ea, este un drog puternic. Se găsește în viața noastră cotidiană, în suferința ascunsă, în renunțarea la dragoste, cînd dăm vina pe aceasta pentru falimentul viselor noastre. Durerea sperie cînd își arată adevarata față, dar e seducătoare cînd e înveșmîntată în

sacrificiu, renunțare. Sau lașitate. Omul, oricât ar respinge-o, găsește totdeauna un mijloc de a conviețui cu ea, de a-și face din ea o parte a vieții.

— Nu cred. Nimeni nu dorește să sufere.

— Dacă tu ai reușit să pricepi că poți trăi fără suferință, ai și făcut un mare pas înainte, dar să nu crezi că alții te vor înțelege. Da, nimeni nu dorește să sufere și totuși aproape toți caută durerea, sacrificiul, și se simt justificați, puri, vrednici de respectul copiilor, al soților sau soților, al vecinilor, al lui Dumnezeu. Să nu ne gîndim acum la asta, reține doar că ceea ce pune lumea în mișcare nu e căutarea plăcerii, ci a renunțării la tot ce este important.

Soldatul merge la război ca să-și ucidă dușmanul? Nu: merge ca să moară pentru țara lui. Femeii îi place oare să-i arate soțului cât este de mulțumită? Nu: vrea ca el să vadă cât i se devotează, cât suferă ca să-l vadă fericit pe el. Soțul se duce oare la muncă socotind că-și va găsi împlinirea personală? Nu: își pune în joc su-doarea și lacrimile pentru binele familiei. Așa se întîmplă: copii care renunță la visele lor ca să-și bucure părinții, părinți care renunță la viață ca să-și bucure copiii, durerea și suferința justificînd ceea ce trebuie să aducă doar bucurie: dragostea.

— Oprește-te.

Ralf se opri. Era momentul indicat ca să schimbe subiectul și începu să-i arate desen după desen. La început, totul părea confuz, erau contururi de oameni — dar și mîzgălituri, culori, trăsături nervoase sau geometrice. Curînd însă ea începu să înțeleagă ce spunea el, pentru că fiecare cuvînt al lui era însotit de o gesticulație a

mîinii și fiecare frază o instala într-o lume din care pînă atunci făgăduise că făcea parte — zicîndu-și că totul nu era altceva decît o perioadă în viața ei, un mod de a cîștiga bani și nimic mai mult.

— Da, am descoperit că nu există doar una, ci două istorii ale prostituției. Pe cea dintîi o cunoști și tu foarte bine, pentru că este și a ta: o fată frumoasă, din diverse motive pentru care a optat sau care au optat în locul ei, descoperă că unica manieră de a supraviețui este să-și vîndă trupul. Unele ajung să domine națiuni, așa cum a făcut Messalina cu Roma, altele se preschimbă în mituri, ca Doamna du Barry, altele iubesc doar aventura și nefericirea totodată, ca spioanca Mata Hari. Majoritatea însă nu vor găsi niciodată un moment de glorie sau o mare sfidare: vor fi totdeauna fete din provincie care vin în căutarea celebrității, a unui soț, a aventurii, și descoperă pînă la urmă altă realitate, se cufundă în ea o vreme, cred că dețin mereu controlul și nu izbutesc să facă niciodată nimic.

Artiștii continuă să-și facă sculpturile, picturile și să-și scrie cărțile de peste trei mii de ani. La fel, prostitutele își continuă munca de-a lungul timpului ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat. Vrei să afli amănunte?

Maria dădu afirmativ din cap. Trebuie să cîștige timp, să înțeleagă durerea, începea să aibă senzația că ceva foarte rău îi ieșise din trup în vreme ce mergea prin parc.

— Prostituate apar în textele clasice, în hieroglifele egiptene, în scrierea sumeriană, în Vechiul și Noul Testament. Dar profesia a început

să se organizeze abia în secolul al VI-lea î. Cr., cînd legiuitorul Solon, în Grecia, instituie bordeluri controlate de Stat și inițiază încasarea de impozite pentru „negoțul cu carne”. Negustorii atenieni se bucură, fiindcă ceea ce înainte era interzis acum ajunge a fi legal. Prostituatele, în ce le privește, încep să fie clasificate după impozitul pe care-l plătesc.

Cea mai ieftină e numită *porne*, sclava care aparține patronului stabilimentului. Apoi, vine *peripatetica*, cea care-și procură clienții de pe stradă. În sfîrșit, la nivelul cel mai înalt de preț și calitate, este *hetaira*, „compania feminină”, care-i însoțește pe negustori în călătoriile lor, frecventează restaurantele și, e stăpîna pe banii ei, dă sfaturi, intervine în viața politică a cetății. După cum vezi, ce s-a întîmplat ieri se întîmplă și azi.

În Evul Mediu, din pricina bolilor cu transmisie sexuală...

Tăcere, teamă de gripă, căldura semineului — necesară acum ca să-i încălzească trupul și sufletul. Maria nu vrea să mai audă istoria aceea — îi dădea senzația că lumea se oprișe, că totul se repeta, iar bărbatul nu va fi niciodată capabil să arate sexului respectul meritat.

— Nu pari interesată.

Făcu un efort. În definitiv, era bărbatul căruia se hotărîse să-și încredințeze inima, deși niciodată nu fusese aşa de sigură.

— Nu mă interesează ceea ce știu. Mi-ai spus că există și altă istorie.

— Cealaltă istorie este exact opusul: prostituția sacră.

Brusc, ea ieși din starea ei somnolentă și ascultă cu atenție. Prostituție sacră? Să cîștigi bani cu sexul și să te mai și apropii de Dumnezeu?

— Istoricul grec Herodot scrie în legătură cu Babilonia: „Există acolo un obicei foarte ciudat: fiecare femeie născută în Sumeria e obligată, măcar o dată în viața ei, să stea în templul zeiței Ishtar și să-și dea trupul unui necunoscut, ca simbol al ospitalității și pe un preț simbolic.”

Avea să-l întrebe mai apoi cine era acea zeiță; poate o să-o ajute și pe ea să recupereze ceva din ceea ce pierduse și nu știa ce anume.

— Influența zeiței Ishtar s-a răspîndit în întreg Orientul Mijlociu, a ajuns pînă în Sardinia, Sicilia și porturile de la Marea Mediterană. Mai tîrziu, în timpul Imperiului Roman, altă zeiță, Vesta, pretinde virginitatea totală sau dăruirea totală. Ca să mențină focul sacru, femei din templul ei se însărcinau să-i inițieze pe tineri și pe regi pe drumul sexualității: cîntau imnuri erotice, intrau în transă și-și dăruiau extazul universului, într-un soi de comuniune cu divinitatea.

Ralf Hart îi arăta fotocopia unor inscripții antice, cu traducerea germană în subsolul paginii. Declamă lent, traducînd fiecare vers:

*Cînd șed la ușa unei taverne,
eu, Ishtar, zeița,
sînt prostituată, mamă, soție, divinitate.
Sînt ceea ce se cheamă Viața,
deși voi o numiți Moartea.
Sînt ceea ce se numește Legea,
deși voi o numiți Cea de la Margine.*

*Eu sănt cea pe care voi o căutați
și cea pe care o și găsiserăți.*

*Eu sănt ceea ce voi ați risipit
și-acum îmi adunați frânturile.*

Maria sughiță puțin, iar Ralf Hart rîse; energia vitală îi revenea, „lumina” ei începea să strălucească din nou. Era mai bine să continue cu istoria, să-i arate desenele, să o facă să se simtă iubită.

— Nimeni nu știe de ce a dispărut prostituția sacră, după ce se perpetuase de-a lungul a cel puțin două milenii. Poate din cauza bolilor sau a unei societăți care și-a modificat regulile după ce și religiile i se modificaseră. În sfîrșit, ea nu mai există și nu va mai reapărea. În zilele noastre, oamenii controlează lumea și termenul servește doar ca să creeze un stigmat, prostituată fiind numită orice femeie care merge alătura cu drumul.

— Poți să vii la *Copacabana* mîine?

Ralf nu înțelesе întrebarea, dar fu imediat de acord.

Din jurnalul Mariei, în noaptea când a mers desculță prin Parcul Englezesc din Geneva:

Nu mă interesează dacă vreodată a fost sacră sau nu, dar EU URĂSC CEEA CE FAC. Îmi distrugе sufletul, făcîndu-mă să pierd contactul cu mine însămi, învățîndu-mă că durerea este o recompensă, că banii pot cumpăra orice și justifica orice.

Nimeni nu e fericit în jurul meu; clienții știu

că trebuie să plătească pentru ceea ce ar trebui să aibă gratis, și asta e deprimant. Femeile știu că trebuie să vîndă ceea ce ar prefera să dăruiască doar din plăcere și afecțiune, și asta e distructiv. Am luptat mult înainte de a scrie asta, de-a accepta că sunt nefericită, nemulțumită — aveam nevoie și încă am să mai rezist câteva săptămâni.

Între timp, n-are rost să fiu liniștită, să mă prefac că totul este normal, că e o perioadă, o epocă din viața mea. Vreau să o dau uitării, am nevoie să iubesc — atâtă doar, trebuie să iubesc.

Viața e scurtă — sau prea lungă — pentru ca eu să-mi permit luxul de-a mi-o trăi atât de rău.

Nu e casa lui. Nu e casa ei. Nu e nici Brazilia, nici Elveția, ci un hotel — care poate fi oriunde în lume, totdeauna cu aceleași mobile și aceeași ambianță care se pretinde familiară, ceea ce o face și mai distanță.

Nu e hotelul cu frumoasa vedere spre lac, amintirea durerii, a suferinței, a extazului; ferestrele lui dau spre Drumul Sfîntului Iacob, o cale de pelerinaj, dar nu de penitенă, un loc unde oamenii se întâlnesc în cafenele la marginea şoselei, descoperă „lumina”, stau de vorbă, se împrietenesc, se îndrăgostesc. Plouă, și la ceasul acela din noapte nu trece nimeni pe-acolo, dar trecuseră vreme de mulți ani, decenii, veacuri — poate drumul are nevoie să respire, să se odihnească nițel după nenumărații pași care se tîrăsc zi de zi pe el.

Să stingă lumina. Să tragă perdelele.

Îi cere să-și scoată hainele, și le scoate și ea pe-ale ei. Întunecimea fizică nu e niciodată deplină și după ce ochii s-au obișnuit, poți vedea, în conturul unei luminițe care intră nu se știe de unde, silueta unui bărbat. Cealaltă dată cînd se întâlniseră, ea își dezgolise doar o parte din trup.

Își scoate lenjeria, grijuliu împăturită, spălată și clătită de mai multe ori, astfel încît să nu rămînă nici urmă de parfum sau de săpun. Se apropie de el și-l roagă să se lege la ochi. El ezită o clipă și vorbește despre infernurile prin care a

mai trecut. Ea îi spune că nu e vorba de asta, are doar nevoie de întuneric total, acum i-a venit ei rîndul să-l învețe ceva, aşa cum ieri o învățase el despre durere. El cedează, își pune legătura de pînză. Face și ea la fel; acum nu mai e nici o fisură de lumină, sănt într-o adevărată beznă, sănt nevoiți să-și dea mîna unul altuia ca să ajungă pînă la pat.

Nu, nu trebuie să ne culcăm. O să ne aşezăm aşa cum am făcut întotdeauna, față-n față, numai că ceva mai aproape, astfel încît genunchii mei să atingă genunchii lui.

Totdeauna a vrut să facă asta. Niciodată n-a avut însă tocmai ce trebuia: timp. Nici cu primul ei iubit, nici cu bărbatul care a pătruns-o prima oară. Nici cu arabul care i-a plătit o mie de franci, așteptînd poate mai mult decît fusese ea capabilă să-i dea — deși o mie de franci nu-i ajunseseră ca să-și cumpere ce dorea. Nici cu numeroșii bărbați care-i trecuseră prin corp, îi intraseră și ieșiseră dintre coapse, uneori gîndindu-se doar la ei, uneori gîndindu-se și la ea, uneori cu vise romantice, uneori doar cu instinctul de a repeta ceva pentru că li se spusese că aşa acționează un bărbat și dacă nu acționează aşa, nu e bărbat.

Își aduce aminte de jurnalul ei. E sătulă, vrea ca săptămînile să treacă repede și de aceea se dăruiește acestui bărbat, fiindcă acolo este lumina iubirii sale ascunse. Păcatul originar n-a fost mărul pe care l-a mîncat Eva, a fost credința că Adam trebuia să împărtășească exact ce experimentase ea. Evei îi fusese frică să-și urmeze drumul fără ajutorul cuiva, a vrut să împartă și altuia ceea ce simtea ea.

Unele lucruri nu se împart. Nu trebuie să ne fie teamă de oceanele în care ne afundăm de bunăvoie; frica tulbură jocul întregii lumi. Bărbatul trece prin infern ca să înțeleagă asta. Să ne iubim unii pe alții, dar să nu încercăm a ne poseda unii pe alții.

Îl iubesc pe bărbatul din fața mea, fiindcă eu nu-l posed și el nu m-a posedat. Sîntem liberi în dăruirea noastră, trebuie să repet asta de zeci, sute, milioane de ori, pînă cînd voi sfîrși prin a crede în propriile mele cuvinte.

Se gîndește nițel la celelalte prostituate care lucrează împreună cu ea. Se gîndește la mama ei, la prietenele sale. Toate își închipuie că bărbatul dorește doar unsprezece minute pe zi și plătește o avere pentru asta. Nu, nu e aşa; bărbatul este și femeie; vrea să întîlnească pe cineva, să-și descopere un sens vieții sale.

Oare mama ei se comportă ca ea și simulează că are orgasm cu tatăl ei? Sau poate că, în interiorul Braziliei, este încă interzis ca femeia să arate că găsește placere în sex? Știe atît de puțin despre viață, despre dragoste, și acum — legată la ochi și cu tot timpul din lume la dispoziție — descoperă originea a toate și toate încep acolo unde și aşa cum i-ar fi plăcut ei să fi început.

Atingerea. Uită de prostituate, de clienți, de mama și tatăl ei, acum se găsește într-o bezna totală. Și-a petrecut întreaga după-amiază căutînd ce anume i-ar putea da unui bărbat care-i restituia demnitatea, o făcea să priceapă că mai importantă e căutarea bucuriei decît necesitatea durerii.

Mi-ar plăcea să-i dăruiesc fericirea de a mă

învăța ceva nou, aşa cum ieri m-a învățat despre suferință, prostituatele de stradă, prostituatele sacre. Văd că e fericit când mă ajută să învăț ceva, atunci când mă face să învăț, când mă îndrumă. Mi-ar plăcea să știu cum ajungi la trup, înainte de a ajunge la suflet, la penetrație, la orgasm.

Întinde brațul spre el și-i cere să facă și el același lucru. Șoptește cîteva vorbe, zicînd că-n noaptea aceea, în acel loc al nimănui, i-ar plăcea ca el să-i descopere pielea, hotarul dintre ea și lume. Îi cere să o atingă, să o simtă cu mîinile lui, pentru că trupurile se înțeleg, deși sufletele nu săint totdeauna de acord. El începe să o atingă, îl atinge și ea, și amîndoî, ca și cum ar fi aranjat totul dinainte, evită acele părți ale corpului în care energia sexuală iese la suprafață mai repede.

Degetele îi ating fața, ea simte puțin mirosul de cerneală, un miros care va rămîne totdeauna acolo, oricît s-ar spăla el pe mîini de mii și milioane de ori, care era acolo când s-a născut, când trebuie să fi văzut primul copac, prima casă, și s-a hotărît să le deseneze în visele sale. Si el se vede că simte un miros în mîna ei, dar ea nu știe care anume și nu vrea să-l întrebe, fiindcă în clipa aceasta totul este corp, restul e tăcere.

Mîngîie și se simte mîngîiată. Ar putea rămîne aşa noaptea întreagă, pentru că e plăcut, nu se va sfîrși neapărat cu sex — și în clipa asta, tocmai pentru că nu are nici o obligație, ea simte o căldură între coapse și știe că s-a umezit. Va veni ceasul când el îi va atinge sexul, va constata că e umed, nu știe dacă e bine sau rău, dar aşa îi reacționează ei corpul și nu pretinde să spună să

facă aşa, să facă altfel, mai încet, mai repede. Mîinile bărbatului îi ating acum subsuorile, perişorii de pe braţe i se zbîrlesc, ar vrea să-l îndepărteze de-acolo — dar e bine, deşi ceea ce simte s-ar putea să fie durere. Îi face la fel şi lui, observă că subsuorile lui au o textură diferită, poate din cauza deodorantului pe care-l folosesc amîndoi, dar la ce se gîndeşte? Nu trebuie să gîndească. Trebuie să atingă, asta e tot.

Degetele lui trasează cercuri în jurul sînului ei, ca un animal care amuşină. Ea vrea ca ele să se mişte mai repede, să-i atingă imediat sfîrcurile, deoarece gîndurile ei se mişcă mai repede decît mîinile lui, dar, ştiind poate asta, el provoacă, se desfată şi zăboveşte o infinitate pînă cînd ajunge acolo. Sînt pietroşi, el se joacă puţin şi asta îi înfioară şi mai mult trupul şi sexul îi este mai cald şi mai umed. Acum se plimbă pe pîntecul ei, se abate şi merge pînă la pulpe, la picioare, îşi urcă şi coboară mîinile pe faţa interioară a coapselor, simte căldura, dar nu se apropie, este o atingere dulce, suavă, şi, cu cît mai suavă, cu atît mai halucinantă.

Ea face la fel, mîinile parcă îi plutesc, atingîndu-i doar părul de pe picioare, simte şi ea căldura cînd se apropie de sex. Deodată este ca şi cum şi-ar fi recăpătat în chip misterios virginitatea, ca şi cum ar descoperi pentru prima oară trupul unui bărbat. Îl atinge. Nu este întărit, cum îşi închipuia, pe cînd ea e umedă toată, e nedrept, dar poate bărbatul are nevoie de timp, fie.

Şi începe să-l mîngîie cum numai fecioarele ştiu s-o facă, deoarece prostituatele au uitat de

mult. Bărbatul reacționează, sexul începe să crească în mîinile ei și ea sporește treptat presiunea, știind acum unde trebuie să-l atingă, mai degrabă în partea inferioară decît sus, trebuie să-l cuprindă între degete, să tragă pielea în jos, în direcția corpului. Acum el este excitat, foarte excitat, îi atinge labiile vaginului, cu aceeași suavitate, ea ar dori să-i ceară să o facă mai puternic, să-și vîrne degetele în el, în partea de sus. Dar bărbatul nu o face, îi udă clitorisul cu puțin din lichidul care-i țîșnește din pîntec și face din nou aceleași mișcări circulare pe care i le făcuse și în jurul mameloanelor. Bărbatul acela o atinge ca și cum ar fi fost ea însăși.

Una din mîinile lui urcă iarăși spre sîn, ce bine e, cât de mult i-ar plăcea să o îmbrățișeze acum. Dar nu, își descoperă trupul, au timp, au nevoie de mult timp. Puteau să facă dragoste acum, ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume și probabil ar fi fost bine, dar toate acelea sînt atîț de noi, trebuie să se stăpînească, nu vrea să strice totul. Își amintește de vinul pe care-l băuseră în prima noapte, încet, sorbind fiecare înghiititură, simțind că o încălzea, o făcea să vadă lumea altfel, o lăsa mai liberă și în contact mai strîns cu viața.

Dorește să bea și bărbatul, și atunci va putea uita pentru totdeauna vinul prost, băut dintr-o înghiititură, producînd o senzație de amețeală, dar sfîrșind cu o durere de cap și cu un gol în suflet.

Ea se oprește, își împletește cu blîndețe degetele în mîinile lui, aude un geamăt și simte dorința să geamă și ea, dar se stăpînește, simte că acea căldură i se răspîndește prin tot corpul,

la fel trebuie să se întâmpile și cu el. Fără orgasm, energia se dispersează, ajunge la creier, nu o lasă să se mai gîndească la nimic altceva decât să meargă pînă la capăt, dar ea vrea asta — să se opreasca, să se opreasca la jumătate de drum, să-și răspîndească plăcerea prin tot trupul, să-i invadizeze mintea, să-și reînnoiască obligația asumată și dorința, aceea de a redeveni fecioară.

Își dă jos cu blîndețe legătura de pe ochi și la fel procedează cu el. Aprinde lampa de pe noptieră. Eu sănătatea lui, eu sănătatea muzica, își spune ea în gînd. Să dansăm.

Dar nu spune nimic din toate acestea: conversează despre cine știe ce lucru banal, cînd o să ne întîlnim iar, ea fixează o dată, poate de azi în două zile. El îi spune că i-ar plăcea să-l însotească la o expoziție, ea ezită. Asta ar însemna să-i cunoască lumea, prietenii, și ce o să spună, ce o să gîndească ei.

Îi spune că nu. El însă își dă seama că dorința ei ar fi fost să spună da, atunci insistă, folosind unele argumente ridicolă, dar care fac parte din dansul pe care-l dansează acum, pînă la urmă ea cedează, pentru că asta și voia. Stabilește un loc de întîlnire, în aceeași cafenea unde fuseseră în prima zi. Ea îi spune că nu, brazilienii sănătăți superstițioși și nu trebuie să se întîlnească în locul unde s-au văzut prima dată, pentru că asta poate să închidă un ciclu și să termine tot.

El îi spune că îi pare bine cînd vede că ea nu vrea să închidă acest ciclu. Se hotărăsc pentru o biserică de unde se poate vedea orașul și care se află pe Drumul Sfîntului Iacob, parte din misteriosul pelerinaj pe care-l făcuseră amîndoi

după ce se întîlniseră.

Din jurnalul Mariei, în ajunul zilei cînd voia să-și cumpere biletul de avion către Brazilia:

A fost odată o pasăre. Împodobită cu o pereche de aripi desăvîrșite și pene strălucitoare, colorate și minunate. În sfîrșit, o vîcă creată ca să zboare liberă și slobodă în cer, să-i bucure pe cei care o zăresc.

Într-o zi, o femeie văzu pasărea și se îndrăgosti de ea. Îi urmări zborul cu gura căscată de uimire, cu inima bătîndu-i mai repede, cu ochii strălucindu-i de emoție. Se îndemnă să zboare împreună cu ea și amîndouă călătoriră prin cer într-o armonie desăvîrșită. Ea admira, venera, proslăvea pasărea.

Dar îi veni atunci un gînd: poate că pasărea voia să cunoască cine știe ce munți îndepărtați. Si femeia se simți înfricoșată. Înfricoșată că nu va mai simți niciodată același lucru pentru altă pasăre. Si se simți invidioasă, invidioasă pe capacitatea de zbor a pasării.

Si se simți singură.

Si cugetă: „Am să instalez o capcană. Data viitoare cînd va veni pasărea, ea nu va mai pleca.”

Pasărea, îndrăgostită și ea, reveni a doua zi, căzu în capcană și fu închisă în colivie.

Si ea privea zilnic pasărea. Avea la dispoziție obiectul pasiunii sale și-l arăta prietenelor ei, care comentau: „Dar tu ești cineva care are totul.” Între timp, începu să se producă o ciudată transformare: cum avea pasărea la dispoziție și

nu mai era nevoie să o cucerească, își pierdu interesul pentru ea. Pasarea, nemaiputînd să-și dea glas sensului vieții sale, începu să slăbească, pierzîndu-și strălucirea, se urîti — și femeia nu-i mai dădea nici o atenție, mulțumindu-se doar să o hrănească și să-i curețe colivia.

Într-o bună zi, pasarea își dădu duhul. Femeia fu cuprinsă de o adîncă tristețe și-și ducea zilele cu gîndul la ea. Nu-și amintea însă de colivie, își aducea aminte doar de ziua când o văzuse pentru prima oară zburînd mulțumită printre nori.

Dacă s-ar fi observat pe sine însăși, ar fi descoperit că ceea ce o emoționa atât de mult la pasarea aceea era libertatea ei, energia aripilor ei în mișcare, nu trupul ei fizic.

Fără pasare, și viața ei își pierdu sensul și moartea veni să-i bată la ușă. „De ce ai venit?”, o întrebă ea pe moarte.

„Pentru ca tu să poți zbura iarăși cu pasarea în cer”, răspunse moartea. „Dacă ai fi lăsat-o să plece și să se întoarcă nestînjenită, ai fi iubit-o și admirat-o și mai mult; acum însă ai nevoie de mine ca să o reîntîlnesci.”

Își începu ziua făcînd un lucru în vederea căruia se pregătise toate lunile acelea: și anume să intre într-o agenție de voiaj și să cumpere un bilet pentru Brazilia, la data pe care o stabilise în calendarul ei.

Acum îi mai rămăseseră doar două săptămîni în Europa. Începînd din clipa aceea, Geneva avea să reprezinte chipul unui bărbat pe care-l iubise și de care fusese iubită. Rue de Berne avea să fie un nume, omagiu adresat capitalei Elveției. Avea să-și amintească de camera ei, de limba franceză, de nebuniile pe care o tînără de douăzeci și trei de ani (aniversarea ei fusese în ajun) este capabilă să le facă — pînă cînd înțelege că există o limită.

Nu avea să prindă pasărea sau să-i ceară s-o însotească în Brazilia; el era singurul lucru cu adevărat pur care i se întîmplase. O pasare ca el trebuie să zboare în libertate, să se hrănească din nostalgia unui timp cînd zburase împreună cu cineva. Si ea era o pasare; dacă l-ar fi avut alături pe Ralf Hart ar fi însemnat să-și amintească permanent de zilele de la *Copacabana*. Si asta era trecutul, nu viitorul ei.

Se hotărî să-i spună „adio” doar o dată, cînd avea să sosească momentul plecării; nu voia să sufere amintindu-și mereu că „peste puțin timp nu voi mai fi aici”. Își amăgi, aşadar, inima și umblă prin Geneva în dimineață aceea ca și cum

s-ar fi plimbat pe străzile din oraș, pe colină, pe Drumul Sfîntului Iacob, pe podul Montblanc, prin barurile pe care obișnuiau să le frecventeze. Însoți zborul pescărușilor deasupra rîului, negustorii care-și strîngeau etalajele, oamenii care ieșeau de la birouri ca să dejuneze, culoarea și gustul mărului pe care-l mâncă, avioanele care aterizau în depărtare, curcubeul de pe coloana de apă care țîșnea din mijlocul lacului, bucuria timidă și reținută a tuturor celor ce treceau pe lîngă ea, privirile pofticioase, privirile inexpresive, privirile. Trăise aproape un an într-un oraș mic, ca atîtea alte orașe mici din lume, și dacă n-ar fi fost arhitectura specifică și excesul firmelor de bănci, ar fi putut fi și în interiorul Braziliei. Era tîrg. Era piață. Erau gospodine care discutau prețul. Erau studenți care plecaseră de la cursuri înainte de vreme, poate cu scuza că tatăl sau mama lor erau bolnavi, iar acum se plimbau și se sărutau pe malurile rîului. Erau oameni care se simțeau la ei acasă și oameni care se simțeau străini. Erau jurnale care vorbeau de scandaluri și reviste respectabile pentru oameni de afaceri care, ca un făcut, nu erau văzuți citind decît jurnale de scandal.

Trecu pe la bibliotecă pentru a înapoia manualul despre administrarea fermelor. Nu înțelesese nimic din el, dar cartea îi amintise, în clipele când credea că-și pierduse controlul asupra sa și asupra destinului său, care îi era adevăratul scop în viață. Îi fusese un tovarăș tăcut, cu coperta lui galbenă fără ilustrații, cu o serie de grafice, și, mai cu seamă, îi fusese un felinar în nopțile cele mai întunecoase din

ultimele săptămîni.

Făcea mereu planuri de viitor. Şi era mereu luată prin surprindere de prezent, îşi zicea în sinea ei. Se gîndeau cum se descoperise pe sine prin intermediul independenţei, al disperării, al iubirii, al durerii, pentru ca imediat apoi să se reîntîlnească cu dragostea — şi i-ar fi plăcut ca lucrurile să se sfîrşească aşa.

Cel mai curios e faptul că, în timp ce unele dintre colegele ei de muncă vorbeau de minunile şi extazul trăite cînd erau în pat cu unii bărbaţi, ea nu se descoperise niciodată mai bine sau mai rău prin intermediul sexului. Nu-şi rezolvase problema, era incapabilă să aibă orgasm la penetrare şi banalizase în asemenea măsură actul sexual, încît n-avea să mai găsească pesemne niciodată în „îmbrătişarea de regăsire” — cum o numea Ralf Hart — focul şi bucuria pe care le căuta.

Sau poate (cum i se întîmpla să creadă uneori) fără dragoste era imposibil să ai vreo placere în pat, aşa cum susțineau mamele, taţii, cărtile romantice.

Bibliotecara, de obicei serioasă (şi singura ei prietenă, deşi nu i-o spusese niciodată), era bine dispusă. În pauza de prînz veni la ea şi o invită să mânînce împreună un sandviş. Maria îi mulţumi şi-i spuse că tocmai mîncase.

- Ti-a trebuit mult timp ca s-o citeşti.
- N-am înţeles nimic.
- Îţi mai aminteşti ce mi-ai cerut odată?

Nu, nu-şi mai amintea, dar după ce văzu zîmbetul maliţios al femeii din faţa ei, îşi imagină

despre ce putea fi vorba. Sexul.

— Știi, de cînd ai venit aici să cauți cărți despre subiectul acesta, m-am decis să fac un inventar al titlurilor pe care le avem. Nu erau multe, dar cum trebuie să ne educăm tineretul, am comandat unele. Așa, nu mai au nevoie să învețe în modul cel mai prost cu putință, cu prostituatele, de exemplu.

Bibliotecara arăta spre o grămadă de cărți dintr-un colț, toate îmbrăcate cu grijă în hîrtie de un cafeniu închis.

— N-am avut încă timp să le clasific, dar m-am uitat un pic prin ele și m-am îngrozit de ce-am văzut.

Bine, putea ghici de la bun început ce avea să spună femeia: poziții incomode, sadomasochism și alte lucruri de genul acesta. Era mai bine să-i spună că trebuie să se întoarcă la lucru (nu mai știa unde-i spusesese că muncea, dacă într-o bancă sau într-un magazin — minciuna îi cerea un mare efort, uita mereu ce spusesese).

Îi mulțumi, dădu să plece, dar cealaltă comentă:

— Și dumneata te-ai fi îngrozit. Uite, de exemplu: știai că clitorisul este o invenție recentă?

Invenție? Recentă? Chiar săptămîna asta cineva i-l atinsese, ca și cum ar fi fost dintotdeauna acolo și ca și cum mîinile lui ar fi cunoscut bine terenul pe care-l explorau — în pofida întunericului total.

— A fost identificat oficial în 1559, după ce un medic, Realdo Columbo, a publicat o carte intitulată *De re anatomica*. Vreme de o mie cinci

sute de ani ai erei creștine, el a fost oficial ignorat. Columbo îl descrie, în cartea lui, „ca pe un lucru frumos și util”, îți vine să crezi?

Amîndouă izbucniră în rîs.

— Doi ani mai tîrziu, în 1561, alt medic, Gabrielle Fallopio, a pretins că „descoperirea” îi aparținea lui! Ca să vezi! Doi bărbați, italieni, evident, care-și cunoșteau meseria, discutînd care dintre ei introdusese în mod oficial clitorisul în istoria lumii!

Conversația era interesantă, dar Maria nu voia să se gîndească la acest subiect, mai cu seamă pentru că simtea iar curgîndu-i lichidul și umezindu-i-se sexul — doar cînd își amintea de atingerile, de legăturile de la ochi, de mîinile ce i se plimbau pe corp. Nu, nu era moartă pentru sex, bărbatul acela o răscumpărase oarecum. Ce bine că era tot vie.

Bibliotecara însă era entuziasmată:

— Chiar după ce a fost „descoperit”, a continuat să fie desconsiderat — zise ea, ca o veritabilă expertă în clitorologie sau cum s-o fi numind știința aceea —. Mutilările despre care citim astăzi în ziare, practicate de unele triburi africane care-i iau astfel femeii dreptul la placere, nu sunt nicidecum o noutate. Pînă și aici, în Europa, în secolul al XIX-lea, încă se mai făceau operații de eliminare a clitorisului, socotindu-se că în acea mică și insignifiantă parte a anatomiei feminine era sursa absolută a isteriei, a epilepsiei, a inclinației spre adulter și a incapacității de-a avea copii.

Maria îi întinse mâna ca să-și ia rămas-bun, dar bibliotecara nu dădea semne de oboseală.

— Încă și mai rău, dragul nostru de Freud, descoperitorul psihanalizei, spunea că orgasmul feminin, la o femeie normală, trebuie să se deplaseze de la clitoris în vagin. Cei mai fideli discipoli ai săi, dezvoltându-i teza, au ajuns să afirme că menținerea plăcerii sexuale concentrate în clitoris este o dovadă de infantilism sau, ceea ce e și mai rău, de bisexualitate.

Și totuși, după cum noi, toate femeile, o stim, e foarte dificil să ai orgasm doar la penetrare. E bine să fii posedată de un bărbat, dar plăcerea stă în bumbul acela, descoperit de un italian!

Amuzată, Maria recunoscu că avea problema diagnosticată de Freud: era încă infantilă, orgasmul ei nu se mutase în vagin. Dar nu cumva Freud greșise?

— Și ce crezi despre punctul G?

— Știi unde este?

Femeia se înroși, își drese glasul, dar își luă inima în dinți și vorbi:

— De cum intri, la primul etaj, fereastra din fund.

Genial! Descriese vaginul ca pe o clădire! Poate că citise explicația aceea într-o carte pentru fete: după ce la ușă bate cineva și intră, descoperă un întreg univers în propriul trup. Ori de câte ori se masturba, prefera punctul astă G clitorisului, deși îi producea un soi de neliniște, o plăcere amestecată cu agonie, ceva angoasant. Mergea totdeauna direct la primul etaj, fereastra din fund!

Văzînd că femeia nu avea de gînd să mai tacă — poate că în ea tocmai își găsise o complice a

propriei sexualități pierdute —, îi făcu un semn cu mîna, plecă și încercă să se concentreze în continuare asupra oricărui fleac, fiindcă nu era cazul să se gîndească atunci la despărțiri, clitoris, virginitatea recuperată sau punctul G. Dădu atenție zgomotelor — clopote care băteau, cătei lătrînd, *tram-ul* (cum li se zicea acolo tramvaielor locale) scrîșnind pe sine, pașii, respirația, firmele care te îmbiau la de toate.

Nu mai simtea dorința să se întoarcă la *Copacabana*. Și totuși se simtea obligată să-și ducă munca la bun sfîrșit — deși nu-i era străin adevăratul motiv — la drept vorbind nu reușise să economisească destul. Pe durata acelei după-amieze, putea să facă unele cumpărături, să stea de vorbă cu un director al unei bânci, care-i era client și îi făgăduise să o ajute la economii, să bea o cafea, să trimită prin poștă niște haine care nu-i încăpuseră în bagaje. Ciudat, era nițel tristă, nu reușea să înțeleagă de ce; pesemne pentru că mai erau încă două săptămîni, trebuia să-și omoare timpul, să privească orașul cu alți ochi, să se bucure că trăise toate acelea.

Ajunsă la o intersecție pe care o mai traversase de sute de ori; de-acolo putea vedea lacul, coloana de apă și — în mijlocul grădinii ce se întindea de cealaltă parte a caldarîmului — frumosul ceas floral, unul din simbolurile orașului, iar el nu-i îngăduia să mintă fiindcă...

Brusc, timpul, lumea încremeniră.

Ce era cu povestea virginității recuperate de curînd, la care se tot gîndeau de cînd și-o

amintise?

Lumea părea congelată, clipa aceea nu mai trecea, se afla în fața unei împrejurări foarte serioase și foarte importante din viața ei, nu putea să uite, nu era ca în cazul viselor ei nocturne; își promitea mereu să și le noteze, dar nu și le amintea niciodată...

„Nu te gândi la nimic. Lumea s-a oprit. Ce se întîmplă oare?”

BASTA!

Oare pasărea, acea poveste frumoasă pe care tocmai o scrisese, era despre Ralf Hart?

Nu, era despre ea însăși!

PUNCT!

Era ora 11:11 dimineața, și ea încremenise în clipa aceea. Era o străină în propriu-i trup, își redescoperea virginitatea recent recuperată, dar revenirea ei pe lume era atât de fragilă, încît, dacă ar fi continuat să rămână acolo, ar fi fost pierdută pentru totdeauna. Făcuse experiența poate a cerului, a infernului cu siguranță, dar aventura se aprobia de final. Nu putea aștepta două săptămâni, zece zile, o săptămână — trebuie să plece în fugă — deoarece, privind ceasul acela acoperit de flori, cu turiști care făceau poze și copii care se jucau în jurul lor, își descoperise în cele din urmă motivul tristeții.

Și motivul era următorul: nu voia să se întoarcă.

Și explicația nu era Ralf Hart, Elveția, aventura. Adevărata explicație era mai mult decât simplă: banul.

Banii! Petice de hîrtie specială, ilustrate în culori simple, despre care toată lumea zicea că

aveau valoare — și credea, și toată lumea credea că aşa stăteau lucrurile — pînă în clipa când s-ar fi văzut cu un munte de asemenea hîrtii într-o bancă, o respectabilă, tradițională, confidențialisimă bancă elvețiană, și ar fi cerut: „Pot să-mi mai cumpăr cîteva ore de viață?” „Nu, doamnă, nu vindem aşa ceva, doar cumpărăm.”

Maria fu smulsă din delirul ei de zgomotul de frîne al unei mașini, de protestul unui motociclist și de un bătrînel zîmbitor, care vorbea englezesc și-i cerea să pășească înapoi — semaforul era închis pentru pietoni.

„Bravo, acum am descoperit ce știe toată lumea.”

Dar nimeni nu știa: privi în jur, oameni mergînd cu ochii în pămînt, alergînd ca să ajungă la serviciu, la școală, la o agenție de plasare, pe Rue de Berne, și zicîndu-și mereu: „Mai pot să aștept nițel. Am un vis, dar nu e neapărat nevoie să-l trăiesc azi, pentru că trebuie să mai cîștig bani.” Evident, ocupația ei era blestemată — dar în fond nu era vorba decît să-și vîndă timpul, ca toată lumea. Să facă lucruri care nu-i plăceau, ca toată lumea. Să suporte oameni nesuferiți, ca toată lumea. Să-și dăruiască trupul prețios și prețiosul ei suflet, ca toată lumea. Să spună că nu avea încă destul, ca toată lumea. Să mai aștepte doar un pic, ca toată lumea. Să mai aștepte puțin, să cîștige mai mult, să lase ca dorințele să i se realizeze mai tîrziu, pentru moment era foarte ocupată, avea o ocazie, clienți care așteptau, care erau fideli, care puteau să plătească de la trei sute cincizeci pînă la o mie de franci pe noapte.

Și pentru prima oară în viață, în pofida

tuturor lucrurilor de preț pe care le putea cumpăra cu banii câștigați — cine știe, vreme de încă un an? — ea se hotărî, în mod lucid și deliberat, să lase să treacă o ocenzie.

Maria așteptă schimbarea semaforului, traversă strada, se opri în fața ceasului floral, se gîndi la Ralf, îi simți din nou privirea plină de dorință din noaptea când se dezbrăcăse pe jumătate, îi simți mîinile care-i atingeau sînii, sexul, fața, se simți umezită, privi uriașa coloană de apă din depărtare și — fără a fi trebuit să-și atingă vreo parte a corpului — avu un orgasm acolo, de față cu toată lumea.

Nimeni nu observă; toți erau foarte, foarte ocupați.

Nyah, singura dintre colegele sale cu care avea o relație apropiată de ceea ce s-ar fi putut numi prietenie, o strigă de îndată ce intră. Stătea la masă cu un oriental și amîndoi rîdeau.

— Ia uită-te la asta — îi spuse ea Mariei —. Ia uite ce vrea să fac cu el!

Orientalul, aruncîndu-i o privire complice și continuînd să zîmbească, deschise capacul unei cutii de țigări de foi. De la distanță, Milan trase cu ochiul ca să vadă dacă nu era vorba de seringi sau droguri. Nu, era doar ceva despre care nici el nu înțelegea la ce era bun, dar nu era nimic deosebit.

— Pare ceva din secolul trecut! — zise Maria.

— E un lucru din secolul trecut — consimți orientalul, indignat de ignoranța comentariului —. Așta are peste o sută de ani și a costat o avere.

Ceea ce vedea Maria era o serie de lămpi, o manivelă, circuite electrice, mici contacte metalice, pile electrice. Semăna cu interiorul unui vechi aparat de radio din care ieșeau două fire la extremitățile cărora erau două bastonașe de sticlă, de dimensiunile unui deget. Nimic din toate acestea n-ar fi putut costa o avere.

— Cum funcționează?

Lui Nyah nu-i plăcu întrebarea Mariei. Deși avea încredere în braziliancă, oamenii se schimbă de la un ceas la altul și se putea ca ea să pună

ochii pe clientul ei.

— Mi-a explicat deja. E Bastonul Violet.

Și, întorcîndu-se către oriental, îi propuse să plece, pentru că se hotărîse să accepte invitația. Dar bărbatul părea entuziasmat de interesul pe care-l trezise jucăria lui.

— Pe la 1900, cînd primele pile electrice au început să circule pe piață, medicina tradițională a început să facă experiențe cu electricitatea, ca să vadă dacă putea vindeca boli mintale sau isteria. A fost folosită și în combaterea angoaselor și la stimularea vitalității pielii. Vedeți aceste două extremități? Erau amplasate aici — și arăta spre tîmpile lui —, iar bateria provoca aceeași descărcare statică pe care o suferim cînd aerul e foarte uscat.

Era un fenomen care nu se întîmpla niciodată în Brazilia, dar în Elveția era foarte obișnuit, Maria îl descoperise într-o zi, cînd, dînd să deschidă portiera unui taxi, auzise un trosnet și simtise un soc. Crezuse că fusese o problemă a mașinii, se plînse, zise că nu mai voia să achite cursa, iar șoferul aproape o agresă, făcînd-o ignorantă. Avea dreptate; nu mașina era de vină, ci aerul foarte uscat. După mai multe șocuri, începu să-i fie frică să mai atingă vreun obiect metalic, pînă cînd, într-un supermarket, dădu peste o brătară care descărcă electricitatea acumulată în corp.

I se adresă orientalului:

— Dar este extrem de neplăcut!

Nyah era tot mai impacientată de comentariile Mariei. Ca să evite conflicte viitoare cu singura ei posibilă prietenă, își ținea brațul în

jurul umărului bărbatului, astfel încît să nu încapă nici o îndoială cui îi apartinea.

— Depinde unde-l așezi — orientalul rîse tare.

Apoi, învîrti mica manivelă și cele două bastonașe se colorară parcă în violet. Cu o mișcare rapidă, le aplică celor două femei; se produse un trosnet, dar șocul părea mai degrabă un soi de mîncărime decât durere.

Milan se apropie.

— Vă rog, nu folosiți asta aici.

Bărbatul puse bastonașele la loc în cutie. Filipineza profită de ocazie și sugeră să plece imediat la hotel. Orientalul păru oarecum decepționat, femeia nou-sosită părea mult mai interesată de Bastonul Violet decât cea care-l invita să plece. Își puse pardesiul, introduse cutia într-o mapă de piele, comentînd:

— Astăzi se fabrică iar asemenea aparate, e o adevărată modă printre cei care caută plăceri speciale. Dar acesta pe care l-ați văzut aici nu poate fi găsit decât în foarte rare colecții medicale, muzeu sau anticariate.

Milan și Maria rămaseră interziși, nemaiștiind ce să spună.

— Ai mai văzut aşa ceva?

— Ca asta, nu. Se vede că într-adevăr costă o mică avere, dar bărbatul acesta e cadru superior într-o societate petrolieră. Am văzut altele, moderne.

— Și ce fac?

— Și-l viră în corp... și o pun pe femeie să învîrtească manivela. Simt șocul înăuntru.

— Și n-ar putea face asta singuri?

— Poți face singur orice ține de sex. Dar e mai

bine să credă că e mai cu haza cînd sînt și cu altcineva, altminteri barul meu ar da faliment și dumneata ar trebui să-ți cauți de lucru într-o prăvălie de zarzavaturi. Apropo, clientul dumitale special a zis că o să vină la noapte. Refuză, te rog, orice invitație.

— O să refuz. Inclusiv pe-a lui. Pentru că am venit să-mi iau rămas-bun, plec.

Milan păru a face față loviturii.

— Pictorul?

— Nu. *Copacabana*. Există o limită, și am ajuns la ea azi de dimineață, în timp ce mă uitam la ceasul acela floral din apropierea lacului.

— Ce limită?

— Prețul unei ferme în interiorul Braziliei. Știu că aş putea cîștiga mai mult, aş mai putea munci încă un an, dar care ar fi diferența, nu-i aşa?

Ei bine, eu știu diferența: aş rămîne pentru totdeauna în capcana asta, aşa cum ești dumneata, și clienții, directorii, șefii de echipaj, vînătorii de talente, directorii de firme discografice, numeroșii bărbați pe care i-am cunoscut, cărora le-am vîndut timpul meu și care nu mi-l pot vinde înapoi. Dacă aş mai rămîne o zi, aş mai rămîne un an, iar dacă aş mai rămîne un an, n-aș mai pleca niciodată.

Milan făcu un semn afirmativ discret, ca și cum ar fi înțeles și aprobat totul, deși nu putea zice nimic — fiindcă le putea molipsi pe toate fetele care lucrau pentru el. Era însă un om bun și, cu toate că nu-i dădu binecuvîntarea lui braziliensei, nici nu încercă să o convingă că rău făcea.

Îi mulțumi, comandă un drink — un pahar de șampanie, nu mai suporta cocteilul de fructe. Acum putea să bea, nu mai era de serviciu. Milan îi spuse să-i telefoneze dacă avea nevoie de ceva; avea să fie totdeauna bine venită.

Făcu gestul să plătească băutura, el îi spuse că era din partea casei. Ea acceptă: dăduse acelei case mai mult decât un drink.

Din jurnalul Mariei, cînd se întoarse acasă:

Nu-mi mai amintesc cînd a fost, dar într-una din duminici m-am hotărît să intru într-o biserică și să asist la liturghie. După multă așteptare, mi-am dat seama că eram într-un loc greșit ales — era un templu protestant.

Mă pregăteam să plec, dar pastorul își începu predica, m-am gîndit că ar fi fost o impolitețe să mă ridic — și a fost o adevărată binecuvîntare, fiindcă atunci am auzit lucruri pe care aveam mare nevoie să le aud.

Pastorul a spus cam aşa:

„În toate limbile lumii există o aceeași zicală: ce nu văd ochii, inima nu simte. Ei bine, eu afirm că nimic nu este mai fals; cu cît să mai depare sentimentele pe care încercăm să le înăbuşim și să le dăm uitării, cu atît să mai aproape de inimă. Dacă săntem în exil, vrem să păstrăm cea mai neînsemnată amintire despre rădăcinile noastre, dacă săntem departe de persoana iubită, fiecare persoană de pe stradă ne trezește amintirea ei.

Evangheliile și toate textele sfinte ale tuturor religiilor au fost scrise în exil, în căutarea

înțelegerei lui Dumnezeu, a credinței care pune în mișcare popoarele, a pelerinajului sufletelor rătăcitoare de pe fața pământului. Strămoșii noștri nu știau, după cum nici noi nu știm ce anume așteaptă Dumnezeu de la viața noastră — și tocmai într-un atare moment sănătatea sănătatea cărțile, pictate tablourile, deoarece nu vrem și nu putem uita cine suntem.”

La sfîrșitul slujbei, m-am dus la el și i-am mulțumit: i-am spus că eram străină într-o țară străină și-i eram recunoscătoare întrucât îmi adusese aminte că ceea ce ochii nu văd, inima simte. Si tocmai pentru că am simțit atâtă, astăzi plec.

Își luă cele două valize și le puse pe pat; fuseseră mereu acolo, în aşteptarea zilei în care totul avea să se îsprăvească. Își imagina că avea să le umple cu multe cadouri, haine noi, fotografii pe zăpadă și în marile capitale europene, amintiri dintr-un timp fericit cînd cunoscuse țara cea mai sigură și mai generoasă din lume. Avea cîteva rochii noi, e drept, și cîteva fotografii cu zăpada care căzuse într-o zi în Geneva, dar, afară de asta, nimic n-avea să mai fie cum își imaginase.

Venise cu gîndul să cîstige mulți bani, să afle cît mai multe despre viață și despre sine însăși, să le cumpere o fermă părintilor, să-și găsească un soț și să-și aducă familia ca să vadă unde trăia. Se întorcea cu exact atîția bani cîți îi trebuiau ca să-și împlinească un vis, fără să fi văzut munții și — lucrul cel mai rău — străină chiar sieși. Era însă mulțumită, știa că venise momentul să se opreasca.

Puțini oameni pe lumea asta recunosc acel moment.

Trăise doar patru aventuri — fusese dansatoare într-un cabaret, învățase franțuzește, muncise ca prostituată și iubise nebunește un bărbat. Cîți se pot lăuda cu asemenea trăire emoțională într-un singur an? Era fericită, în ciuda tristeții, și acea tristețe purta un nume, nu se numea prostituție, nici Elveția, nici bani, ci Ralf Hart. Deși nu o recunoscuse niciodată, în

adîncul inimii i-ar fi plăcut să se fi măritat cu el, bărbatul care acum o aştepta într-o biserică, gata să o conducă pentru a-i face cunoştinţă cu prietenii, pictura, lumea lui.

Se gîndi să nu meargă la întîlnire, să tragă la un mic hotel de lîngă aeroport, deoarece cursa decola a doua zi de dimineaţă; de acum înainte, fiecare minut petrecut alături de el avea să reprezinte un an de suferinţă în viitor, din pricina a tot ce ar fi putut spune şi n-a spus, din pricina amintirilor legate de mîna lui, de glasul, de sprijinul, de poveştile lui.

Deschise din nou valiza, scoase micul vagon de tren electric pe care i-l dăduse în prima noapte din apartamentul lui. Îl contemplă vreme de cîteva minute şi-l aruncă la gunoi; trenul acela nu merita să cunoască Brazilia, fusese inutil şi nedrept cu copilul care şi-l dorise întotdeauna.

Nu, nu avea să meargă la biserică; poate că el are s-o întrebe ceva şi, dacă i-ar fi spus adevărul — „sînt pe punctul de a pleca” —, el avea să o roage să rămînă, avea să-i promită totul ca să nu o piardă chiar atunci, avea să-i mărturisească dragostea lui demonstrată încă din vremea pe care o petrecuseră împreună. Dar învăţaseră să convieţuiască în libertate şi nici o altă relaţie n-ar fi izbutit — poate asta era unica raţiune pentru care se iubeau, pentru că ştiau că nu aveau nevoie unul de altul. Bărbăţii se sperie totdeauna cînd o femeie spune „vreau să depind de tine”, iar Mariei i-ar fi plăcut să ducă cu sine imaginea unui Ralf Hart îndrăgostit, supus, gata de orice pentru ea.

Încă mai avea timp să se hotărască dacă se

duce sau nu la întâlnire; deocamdată trebuia să se concentreze asupra unor lucruri mai practice. Văzu câte obiecte lăsase neașezate în valize, fără a ști unde să le pună. Până la urmă își spuse că decizia avea să o ia proprietarul imobilului, cînd avea să intre în apartament și avea să găsească aparatele electrocasnice în bucătărie, tablourile cumpărate dintr-un tîrg de mîna a doua, prosoapele și lenjeria de pat. Nu putea să ia nimic din toate astea în Brazilia, chiar dacă părinții ei ar fi avut mai mare nevoie de ele decît un cerșetor elvețian; ele i-ar fi amintit permanent de toată aventura în care se angajase.

Ieși, se duse la bancă și ceru să-și retragă toți banii pe care și-i depusese acolo. Directorul — care-i frecventase patul — îi spuse că era o idee proastă, francii aceia putea continua să producă și ea ar fi primit dobînzile în Brazilia. În plus, dacă ar fi fost jefuită, ar fi fost multe luni de muncă irosite. Maria ezită o clipă, crezînd — cum credea mereu — că voiau realmente s-o ajute. Dar, după ce reflectă puțin, conchise că scopul banilor acelora nu era să se transforme în mai multă hîrtie, ci într-o fermă, o casă pentru părinții ei, cîteva capete de vite și în mult mai multă muncă.

Retrase pînă la ultima centimă, și-i puse într-o mică borsetă pe care și-o cumpărase special pentru împrejurarea aceea și și-o prinse la mijloc, pe sub îmbrăcăminte.

Se duse la agenția de voiaj, rugîndu-se să aibă curajul de a merge înainte; cînd vră să schimbe biletul, i se spuse că zborul de a doua zi avea o escală la Paris, cu transbordare în alt avion. Nu

conta — ceea ce trebuia era să fie departe de acolo înainte de a se fi putut răzgîndi.

Merse pînă la unul din poduri, cumpără o înghețată — deși vremea începuse să se răcească iarăși — și contemplă Geneva. Totul i se păru diferit, ca și cum abia ar fi sosit și ar fi trebuit să meargă la muzee, la monumentele istorice, prin barurile și restaurantele la modă. Nostim este că, atunci cînd trăiești într-un oraș, amîni să-l cunoști — și de obicei pînă la urmă nu-l cunoaștem niciodată.

Se gîndi că ar fi trebuit să fie mulțumită deoarece se întorcea în țara ei, dar nu izbuti. Se gîndi că ar fi trebuit să fie tristă deoarece părăsea un oraș care o tratase atît de bine, și tot nu izbuti. Singurul lucru pe care putu să-l facă fu să verse câteva lacrimi de mila ei, o tînără intelligentă, căreia nimic nu-i lipsise ca să reușească, dar care de obicei lua decizii greșite.

Înclina să creadă că de data asta o nimerise.

Biserica era complet goală cînd intră și astfel putu contempla în liniște frumoasele vitralii, străluminate de lumina exterioară, lumina unei zile spălate de furtuna de peste noapte. În fața ei, un altar cu o cruce goală; nu se afla înaintea unui instrument de tortură, cu un om plin de sînge în pragul morții —, ci a unui simbol al învierii, unde instrumentul de supliciu își pierdea întru totul semnificația, caracterul terifiant, importanța.

Se simți de asemenea mulțumită că nu văzu imagini de sfinți suferind, cu dire de sînge și râni deschise — acolo era doar un loc unde oamenii se adunau ca să adore ceva ce nu puteau înțelege.

Se opri în fața chivotului unde era păstrat trupul unui Isus în care ea încă mai credea, deși de multă vreme nu se mai gîndise la el. Căzu în genunchi și făgădui lui Dumnezeu, Fecioarei și lui Isus, ca și tuturor sfinților, să ducă la îndeplinire tot ce se se întîmplase în ziua aceea, n-avea să se răzgîndească nicicum și avea să plece cu orice chip. Făcu această făgăduință deoarece cunoștea bine capcanele iubirii și capacitatea lor de a modifica voința unei femei.

Puțin mai tîrziu simți o mînă atingînd-o pe umăr și-și înclină obrazul ca să atingă mîna.

— Ce faci?

— Bine — zise o voce fără nici un fel de neliniște —. Foarte bine. Hai să ne bem cafeaua.

Ieșiră ținîndu-se de mînă, ca și cum ar fi fost

doi îndrăgostiți care se reîntâlniseră după mult timp. Se sărutără în public, unii trecători îi priviră scandalizați, amândoi zîmbeau la gîndul inconfortului pe care-l pricinuiau și al dorințelor pe care le trezeau cu scandalul —, deoarece știau că, la drept vorbind, privitorii ar fi vrut să facă același lucru. Doar asta era scandalos.

Intraseră într-o cafenea la fel cu toate celealte, dar care în după-amiaza aceea era diferită, fiindcă ei doi erau acolo și se iubeau. Vorbiseră despre Geneva, despre dificultățile limbii franceze, despre vitraliile bisericii, despre pericolele țigării — deoarece amândoi fumau și nu aveau nici cea mai mică intenție să se lase de viciu.

Ea făcu gestul de a plăti cafeaua și el acceptă. Se duseseră la expoziție, ea îi cunoscu lumea, artiștii, oamenii bogăți care păreau și mai bogăți, milionarii care păreau săraci, persoanele care se interesau de lucruri despre care nu auzise niciodată vorbindu-se. Tuturora le plăcuse de ea, o lăudaseră pentru felul cum vorbea franțuzește, îi pușeseră întrebări despre carnavalul, fotbalul, muzica din țara ei. Bine crescuți, amabili, simpatici, binevoitori.

La plecare, el îi spuse că avea să vină la local diseară, ca să o întâlnească. Ea îl rugă să nu facă asta, avea o noapte liberă, i-ar plăcea să-l invite la cină.

El acceptă, se despărțiră, stabiliră să se întâlnească acasă la el și să mănânce într-un restaurant simpatic din mica piață din Cologny, prin care totdeauna trecea în taxi și ea nu-l rugase niciodată să se opreasă și să cunoască

locul. Atunci, Maria își aduse aminte de singura ei prietenă și se hotărî să treacă pe la bibliotecă și să-i spună că n-avea să mai vină acolo.

Rămase blocată în trafic un timp ce i se păru o eternitate, pînă cînd își terminară manifestația kurzii (iarăși!) și mașinile își putură relua circulația normală. Acum însă era din nou stăpîna pe timpul său, n-avea nici o importanță.

Ajunge cînd biblioteca era pe punctul de a se închide.

— Poate că vreau să fiu prea intimă, dar nu am nici o prietenă căreia să-i mărturisesc unele lucruri — zise bibliotecara de cum intră Maria.

Cum, femeia aceea nu avea prietene? După ce că-și petrecea întreaga viață în același loc, întîlnea fel și fel de oameni în timpul zilei, să fie oare adevărat că nu avea pe nimeni cu care să stea de vorbă? În sfîrșit, descoperea pe cineva la fel cu ea — sau, mai bine zis, pe cineva ca toată lumea.

— M-am tot gîndit la cele citite despre clitoris...

„Nu! Ce, nu putea fi vorba despre altceva?”

— Și am văzut că, deși m-am bucurat de multă plăcere în toate relațiile cu soțul meu, a fost foarte greu să am orgasm în timpul unei relații. Crezi că e normal?

— Dumneavoastră credeți că e normal să manifesteze kurzii în fiecare zi? Ca femeile îndrăgostite să fugă de Făt-Frumosul lor? Ca oamenii să viseze la fermele lor în loc să se gîndească la dragoste? Ca bărbații și femeile să-și vîndă timpul, fără a și-l putea răscumpăra? Și că,

de fapt, toate astea se întîmplă, aşa încît nu contează ce cred sau ce nu cred eu. Tot ce este contra naturii, contra dorințelor noastre celor mai intime, toate acestea sunt anormale din punctul nostru de vedere, deși din punctul de vedere al lui Dumnezeu par o aberație. Ne căutăm infernul, ne trebuie milenii ca să-l construim și, după multă strădanie, putem trăi acum în cel mai rău chip cu putință.

O privi pe femeia din fața ei și, pentru prima oară de cînd o știa, o întrebă care-i era numele de botez (îi știa doar numele de familie). O chema Heidi, fusese căsătorită treizeci de ani și niciodată — dar niciodată! — nu se întrebă dacă era normal să nu aibă orgasm în timpul relației sexuale cu soțul ei.

— Nu știu dacă ar fi trebuit să citeșc toate astea! Ar fi fost poate mai bine să trăiesc în ignoranță, crezînd că un soț credincios, un apartament cu vedere spre lac, trei copii și o slujbă la stat reprezentă tot ce-și putea visa o femeie. Acum, de cînd ai venit dumneata aici și de cînd am citit prima carte, mă tot întreb ce am făcut cu viața mea. Oare toată lumea e aşa?

— Pot să vă garantez că aşa e — și Maria se simți în postura de tînără înteleaptă în fața acelei femei care-i cerea sfaturi.

— Ți-ar plăcea să intru în amânunte?

Maria dădu din cap afirmativ.

— E clar că dumneata ești încă foarte tînără ca să înțelegi lucrurile astea, dar tocmai de aceea aș vrea să-ți împărtășesc ceva din viața mea, ca să nu comîți aceleași greșeli pe care le-am comis eu.

De ce oare soțul meu n-a dat niciodată atenție clitorisului? Credea că orgasmul e în vagin și-mi era greu, dar greu de tot, să simulez ce-și închipua el că trebuia să simt. Evident, simteam plăcere, dar o plăcere diferită. Doar cînd frecarea se produce la partea superioară... înțelegi?

— Da, înțeleg.

— Și acum am descoperit de ce. E aici — arătă spre o carte de pe masa ei, al cărei titlu Maria nu izbutea să-l vadă —. Există un fascicul nervos care merge de la clitoris la punctul G și care e predominant. Dar bărbații cred că nu, ei cred că totul stă în penetrație. Știi ce e punctul G?

— Am vorbit deunăzi despre asta — zise Maria, de astă dată în chip de Fecioară Ingenuă —. Imediat după intrare, primul etaj, fereastra din fund.

— Așa, aşa! — ochii bibliotecarei se luminără —. Poți să verifici singură căci dintre prietenii dumitale au auzit vorbindu-se despre asta! Ce absurd! Dar la fel cum clitorisul a fost invenția cutării italiane, punctul G reprezintă o cucerire a secolului nostru! În scurt timp va ocupa toate titlurile principale ale ziarelor și rumeni nu-l va mai putea ignora! Îți imaginezi oare ce moment revoluționar trăim?

Maria se uită la ceas și Heidi își dădu seama că trebuia să vorbească repede, să o învețe pe fata aceea frumoasă din fața ei că femeile au tot dreptul să fie fericite, realizate, pentru că generația următoare să poată beneficia de toate cuceririle astăzi științifice extraordinare.

— Doctorul Freud nu era de acord fiindcă nu

era femeie și, cum avea orgasm în penis, credea că noi eram obligate să avem plăcerea în vagin. Trebuie să ne întoarcem la origine, la ceea ce n-a produs totdeauna plăcerea: clitorisul și punctul G! Foarte puține femei izbutesc să aibă o relație sexuală satisfăcătoare, aşa încât, dacă o să-ți fie greu să obții bucuria pe care o meriți, am să-ți sugerez ceva: inversează poziția. Culcă-l pe iubitul dumitale și rămîi tot timpul deasupra; clitorisul dumitale o să se lovească mai puternic de corpul lui și dumneata, nu el, vei realiza stimulul de care ai nevoie. Mai bine zis, stimulul pe care-l meriți!

În vremea asta, Maria anevoie se prefăcea că era atentă la conversație. Atunci nu doar ea era de vină! Nu avea nici o problemă sexuală, era doar o chestiune de anatomicie! Simți dorința să o sărute pe femeia aceea pe frunte, în timp ce inima îi era eliberată de o apăsare imensă, uriașă. Ce bine că descoperise asta încă de tînără! Ce zi magnifică îi era dat să trăiască!

Heidi îi zîmbi conspirativ.

— Ei nu știu, dar și femeile au o erecție. Clitorisul intră în erecție!

„Ei” trebuie să fi însemnat bărbații. Maria prinse curaj, de vreme ce conversația era atît de intimă.

— Dumneavoastră ați avut pe cineva în afara căsătoriei?

Bibliotecara simți un soc. Ochii ei aruncără un soi de foc sacru, pielea i se înroși, nu știa dacă de furie sau de rușine. După un timp însă lupta dintre povestire sau simulare luă sfîrșit. Era de ajuns să schimbe subiectul.

— Să revenim la erecția noastră: clitorisul! El devine rigid, știai?

— Încă din copilărie.

Heidi păru dezamăgită. Poate nu acordase destulă atenție aceluia subiect.

— Și se pare că dacă-ți deplasezi degetul în jurul lui, chiar fără să-i atingi vîrful, plăcerea se poate declanșa în chip și mai intens. Învață asta! Bărbații care respectă corpul femeii ating imediat vîrful clitorisului, fără să știe că uneori aşa ceva poate fi chiar dureros, nu crezi? De aceea, după prima sau a doua întîlnire, preia numai decât controlul situației: stai deasupra, decide cum și unde trebuie aplicată presiunea, mărește și diminuează ritmul după propriul dumitale criteriu. În plus, potrivit cărții pe care o citesc, o discuție sinceră e totdeauna necesară.

— Ați avut o conversație sinceră cu soțul dumneavoastră?

Încă o dată Heidi evită întrebarea directă, zicînd că erau alte vremuri. Acum era mai interesată să-și împărtășească experiențele intelectuale.

— Caută să-ți privești clitorisul ca pe arătătorul unui ceas și cere-i partenerului dumitale să-l miște între orele 11 și 1, înțelegi?

Da, știa despre ce vorbea femeia și nu prea era de acord, deși nici cartea nu era departe de adevărul total. Cînd însă aduse vorba de ceas, Maria se uită la al ei, zise că nu venise decât ca să-și ia rămas-bun, deoarece stagiu ei se terminase. Femeia păru că nu o auzea.

— Nu vrei să iei cartea asta despre clitoris?

— Nu, mulțumesc. Trebuie să mă gîndesc la

alte lucruri.

— Și nu iezi nimic nou?

— Nu. Mă întorc în țara mea, dar voi am să vă mulțumesc că m-ați tratat întotdeauna cu respect și înțelegere.

Își strînseră mâinile și-și urără reciproc fericire.

Heidi aşteptă să plece Tânără, înainte de a-şi ieşi din fire şi a da un pumn în masă. De ce nu profitase de ocazie ca să-i mărturisească ceva care, aşa cum mergeau lucrurile, avea să moară pînă la urmă o dată cu ea? De vreme ce Tânără avusesese curajul să-o întrebe dacă-şi înselase vreodată bărbatul, de ce să nu fi răspuns, acum cînd era pe cale să descopere o lume nouă, în care femeile acceptau în cele din urmă că orgasmul vaginal era foarte dificil?

„În fine, asta nu e important. Lumea nu e doar sex.”

Nu era lucrul cel mai important din lume, dar era important, asta da. Priviligii împrejur: mare parte din miile de cărţi care o încorajau istoriseau o poveste de dragoste. Mereu aceeaşi poveste — cineva se îndrăgosteşte, întîlneşte, pierde şi reîntîlneşte pe altcineva. Suflete care comunică, locuri îndepărtate, aventură, suferinţă şi rareori cineva zicînd „ia seama, dragul meu domn, cauţă să înțelegi mai bine trupul femeii”. De ce oare cărţile nu vorbeau pe faţă despre asta?

Poate nu era nimeni cu adevărat interesat. Pentru că, în ce-l priveşte pe bărbat, el avea să caute în continuare nouitatea — era încă un vînător troglodit, urmăritu-şi instinctul de reproducător al rasei umane. Şi-n ce o priveşte pe femeie? După experienţa ei personală, dorinţa de a avea un orgasm bun cu partenerul ei dura doar

primii ani; apoi frecvența scădea și nici o femeie nu vorbea despre asta, deoarece credea că numai ei i se întâmpla. Și mințeau, prefăcîndu-se că nu mai suportau poftele soțului, care pretindea să facă dragoste în fiecare noapte. Și, mințind, toate celelalte rămîneau nelămurite.

Curînd începeau să se gîndească la altele: copii, bucătărie, orare, întreținerea casei, facturi de plătit, îngăduință față de escapadele soțului, călătorii în vacanțe, în timpul cărora erau mai preocupate de copii decît de ele însese, complicitate — sau chiar dragoste, dar nici vorbă de sex.

Ar fi trebuit să fie mai sinceră cu tînăra braziliancă, i se părea că e o tînără inocentă, după vîrstă putea să-i fie fică, și încă incapabilă să înțeleagă bine lumea. O imigrantă, trăind departe de țara ei, trăgînd din greu într-o muncă neplăcută, sperînd să găsească un bărbat cu care să se poată mărita, să simuleze cîteva orgasme, să-și găsească o situație sigură, să reproducă această misterioasă rassă umană și dea curînd uitării lucrurile astea numite orgasm, clitoris, punct G (descoperit abia în secolul al XX-lea!!!). Să fie o bună soție, o bună mamă, să vegheze ca nimic să nu lipsească în gospodărie, să se masturbeze din cînd în cînd, cu gîndul la bărbatul care-i ieșise-n cale pe stradă și o privise cu poftă. Să păstreze aparențele — de ce-o fi fost lumea atât de preocupată de aparențele ei?

Din cauza asta nu răspunsese la întrebarea:

„Dumneavoastră ați avut pe cineva în afara căsătoriei?”

Poveștile astea mor o dată cu oamenii. Soțul

fusese totdeauna pentru ea bărbatul vietii ei, deși sexul era ceva din trecutul îndepărtat. Era un excelent tovarăș, cinsit, generos, bine dispus, lupta ca să-și susțină familia și făcea tot posibilul ca să-i facă fericiți pe cei aflați sub responsabilitatea lui. Bărbatul ideal, la care visează toate femeile, și tocmai de aceea se simțea atât de rău gîndindu-se că odată dorise alt bărbat — și fusese cu el.

Își amintea cum îl întîlnise. Se întorcea din orășelul Davos, situat în munți, cînd o avalanșă întrerupsese pentru cîteva ore circulația trenurilor. Telefonă, pentru ca nimeni să nu-și facă griji; cumpără cîteva reviste și se pregăti pentru o lungă aşteptare în gară.

Tocmai atunci văzu un bărbat lîngă ea, cu rucsac și sac de dormit. Avea părul grizonat, pielea arsă de soare, era singurul care nu părea îngrijorat de lipsa trenului; dimpotrivă, zîmbea și privea împrejur, căutînd pe cineva cu care să stea de vorbă. Heidi deschise una din reviste, dar — ah, misterele vietii! — privirea i se încrucișă fulgerător cu a lui și nu izbuti să se ferească destul de repede ca să-i evite apropierea.

Înainte de a fi putut — politicos — să-i spună că într-adevăr trebuia să termine un articol important, el începu să vorbească. Spuse că era scriitor, se întorcea de la o întîlnire în oraș, iar întîrzierea trenurilor îl făcea să piardă zborul de întoarcere în țara lui. Cînd aveau să ajungă la Geneva, oare îl putea ajuta să găsească un hotel?

Heidi îl privea: cum de putea să fie atât de bine dispus după ce pierduse un avion și trebuia să aștepte într-o gară inconfortabilă pînă la

rezolvarea situației?

Bărbatul însă începu să converseze de parcă ar fi fost vechi prieteni. Îi povesti despre călătoriile lui, despre misterul creației literare și, spre uluirea și groaza ei, despre toate femeile pe care le iubise și întîlnise de-a lungul vieții. Heidi nu făcea decât să dea afirmativ din cap, iar el continua. Din cînd în cînd își cerea scuze că vorbea mult și o ruga să-i povestească ceva și despre ea, dar tot ce-i putea spune ea era doar că „sînt o persoană obișnuită, fără nimic extraordinar”.

Deodată ea constată că-și dorea ca trenul să nu mai sosească niciodată, conversația era absolut captivantă, descoperea lucruri ce pătrunseseră în lumea ei doar prin literatura de ficțiune. Si cum n-avea să-l mai vadă niciodată, își luă inima în dinți (ulterior nu ar mai fi știut să-și explice de ce anume) și începu să-i pună întrebări pe teme care o interesau. Trăia un moment dificil în căsnicie, soțul îi cerea intens prezența și Heidi vră să știe ce putea face ca să-l vadă fericit. Bărbatul îi dădu cîteva explicații interesante, îi povesti o întîmplare, dar nu părea prea încîntat că era nevoie să vorbească despre soț.

„Sînteți o femeie foarte interesantă”, zise el, folosind o frază pe care ea nu o mai auzise de mulți ani.

Trenul sosi. Se așezără unul lîngă altul, acum ea nu mai era femeia căsătorită, cu o vilă pe malul lacului și trei copii de crescut, ci o aventurieră, care ajungea la Geneva pentru prima dată. Se uita la munți și se simțea bucuroasă că stătea lîngă un bărbat care voia să o ducă la pat

(căci bărbații nu se gîndesc decît la asta) și făcea tot ce-i stătea în putere ca să o impresioneze. Se gîndi la cîți bărbați simtiseră același lucru, fără ca ea să le fi dat vreodată prilejul — dar în dimineața aceea lumea se schimbase, era o adolescentă de treizeci și opt de ani, asistînd fascinată la tentativele de seducție; era cel mai plăcut lucru din lume.

În toamna prematură a vieții sale, cînd credea că avea tot ce-și putea dori, se ivea bărbatul acela într-o gară și intra fără să-i ceară voie. Coborîseră la Geneva, ea îi indică un hotel (modest, insistase el, pentru că trebuia să plece a doua zi de dimineață și nu era pregătit pentru o zi în plus în atît de costisitoarea Elveție), el o rugă să-l însotească pînă în cameră ca să vadă dacă totul era în ordine. Heidi știa ce o aștepta și totuși acceptă propunerea. Închiseră ușa, se sărutară cu violență și dorință, el îi smulse hainele și — sfinte Dumnezeule! — cunoștea trupul femeii, deoarece cunoscuse suferința și frustrarea multora.

Făcuseră dragoste toată seara și abia la căderea nopții începu să se risipească farmecul și ea spuse fraza pe care i-ar fi plăcut să nu o fi rostit vreodată:

„Trebui să mă întorc, soțul meu mă așteaptă.”

El își aprinse o țigară, rămaseră tăcuți minute de-a rîndul și nici unul dintre ei nu zise „adio”. Heidi se ridică și plecă fără să mai privească în urmă, știind că, indiferent ce ar fi spus, nici un cuvînt sau frază n-ar fi avut sens.

Nu avea să-l mai revadă niciodată, dar, în

toamna disperării ei, vreme de câteva ceasuri, încetase a mai fi soția credincioasă, doamna casei, mama iubitoare, funcționara exemplară, prietena statornică — și redevenise pur și simplu femeie.

Timp de câteva zile soțul ei constatașe că se schimbase, era mai veselă sau mai tristă — nu știa să spună exact cum anume. O săptămînă mai tîrziu, lucrurile reveniseră la normal.

„Ce păcat că nu i-am povestit asta tinerei”, gîndi ea. „Oricum, n-ar fi înțeles nimic, trăiește încă într-o lume în care oamenii își sănt credincioși și jurămintele de dragoste sănt veșnice.”

Din jurnalul Mariei:

Nu știu ce-o fi crezut el cînd mi-a deschis ușa în noaptea aceea și m-a văzut cu două valize.

— Nu te speria — i-am spus numai decît —. Nu mă mut aici. Hai să mîncăm.

M-a ajutat, fără nici un comentariu, să-mi duc bagajele înăuntru. Imediat apoi, înainte de-a spune „ce-i asta” sau „ce bucuros sănt că ai venit”, m-a luat pur și simplu în brațe și a început să mă sărute, să-mi atingă trupul, sănii, sexul, ca și cum ar fi așteptat atîta timp și acum ar fi presimțit că momentul n-ar mai sosi niciodată.

Mi-a scos pardesiul, hainele, m-a lăsat goală și acolo, în holul de la intrare, fără nici un ritual sau pregătire, fără să aștepte nici măcar cît să spună ce bine sau ce rău ar fi, cu vîntul rece intrînd pe sub ușă, acolo am făcut dragoste pentru prima dată. M-am gîndit că ar fi fost poate

mai bine să-i spun să se opreasă, să căutăm un loc mai confortabil, să avem răgazul de a ne explora lumea imensă a senzualității noastre, dar și eu, în sinea mea, îl doream, fiindcă era bărbatul pe care nu-l posedasem niciodată și niciodată nu mai aveam să-l posed. Tocmai de aceea puteam să-l iubesc cu toată energia mea, să am cel puțin, vreme de o noapte, ceea ce niciodată nu mai avusesem și pesemne nu aveam să mai am altcândva.

M-a culcat pe jos, a intrat în mine înainte să mă fi simțit complet umezită, dar durerea nu m-a deranjat — dimpotrivă. Mi-a plăcut că a fost aşa, pentru că dădea de înțeles că eram a lui și nu mai trebuia să ceară voie. Nu eram acolo ca să-l mai învăț ceva sau ca să-i arăt că sensibilitatea mea era mai bună sau mai intensă decât a altor femei, ci doar ca să-i spun că da, era bine venit, că și eu așteptam asta, că mă bucura nespus lipsa lui totală de respect față de regulile pe care le creasem între noi, iar acum pretindea să fim călăuziți doar de instinctele noastre, de mascul și de femelă. Ne găseam în cea mai incomodă poziție cu putință — eu dedesubt, cu picioarele desfăcute, și el deasupra, întrînd și ieșind, în timp ce eu îl priveam, fără dorința de a simula, de a geme, de a face ceva — nevrînd nimic altceva decât să rămân cu ochii deschiși, ca să-mi amintesc de fiecare secundă, să-i văd fața transformîndu-se, mîinile care mi se înfigeau în păr, gura care mă mușca, mă săruta. Nici un fel de preludii, de mîngâieri, de pregătiri, de sofisticării, doar el în mine, și eu în sufletul lui.

Intra și ieșea, intensifica și diminua ritmul, se

oprea uneori ca să mă privească și el pe mine, dar nu întreba dacă-mi plăcea, pentru că știa că era singura cale pe care sufletele noastre comunicau în împrejurarea aceea. Ritmul s-a accentuat și știam că cele unsprezece minute se apropiau de sfîrșit, aş fi vrut să continue pentru totdeauna, fiindcă era atât de bine — ah, Doamne, ce bine era — să fiu posedată și să nu posed! Cu ochii larg deschiși tot timpul, și am observat că și atunci când nu ne priveam fix, părea că intram într-o dimensiune unde eu eram marea mamă, universul, femeia iubită, prostituata sacră a ritualurilor antice pe care mi le explicase el cu un pahar de vin și un șemineu aprins. Am văzut cum i se aprobia orgasmul, și brațele lui m-au strâns cu toată puterea. Mișcările i-au devenit tot mai intense și atunci el a țipat — nu a gemut, nu și-a încleștat dinții, ci a țipat! A mugit, a urlat ca un animal M-a fulgerat gîndul că vecinii ar putea chema poliția, dar n-avea nici o importanță, și am simțit o imensă plăcere, pentru că aşa era de la începutul timpurilor, când primul bărbat a întîlnit-o pe prima femeie și au făcut dragoste pentru prima oară: țipaseră și atunci.

După aceea trupul lui s-a prăbușit peste mine și nu știu cât timp am mai rămas îmbrățișați, l-am mîngîiat pe păr aşa cum făcusem doar în noaptea când ne închisesem în bezna hotelului, am văzut cum inima care-i bătea nebunește și-a revenit în scurt timp la normal, mîinile lui au început să mi se plimbe delicat pe brațe, ceea ce a făcut ca toate firele de păr de pe corp să mi se electrizeze.

Se vede că s-a gîndit la ceva practic — cum ar fi greutatea trupului său peste al meu —, pentru

că s-a rostogolit într-o parte, m-a prins de mîini și am rămas amîndoi cu ochii la tavan și la lustra cu trei lumini aprinse.

— Noapte bună — i-am spus eu. M-a tras spre el și mi-a pus capul să i se rezeme pe piept. A continuat să mă mîngîie vreme îndelungată, înainte de a-mi spune și el „noapte bună”.

— Cred că vecinii au auzit tot — am comentat eu, fără să știu cum să continuăm, pentru că a spune „te iubesc” nu prea avea sens atunci, știa și el, știam și eu.

— Pe sub ușă intră un curent de aer rece — furăspunsul lui, cînd ar fi putut răspunde „ce minune!”

— Hai în bucătărie.

Ne-am ridicat și am văzut că nici măcar nu-și scosese pantalonii, era îmbrăcat ca atunci cînd intrasem, doar cu sexul afară. Mi-am pus pardesiul peste corpul gol. Ne-am dus în bucătărie, a făcut o cafea, a fumat două țigări, eu una. Așezați la masă, el zicea „mulțumesc” din ochi, eu îi răspundeam „și eu vreau să-ți mulțumesc”, dar gurile ne-au rămas închise.

În cele din urmă el își luă inima în dinți și mă întrebă de valize.

— Mă întorc în Brazilia mîine la amiază.

O femeie înțelege cînd un bărbat e important pentru ea. Oare or fi și ei capabili de acest soi de înțelegere? Sau ar trebui eu să spun „te iubesc”, „mi-ar plăcea să rămîn aici cu tine”, „mi-aș dori să rămîn”.

— Nu pleca — da, înțelese că-mi putea spune asta.

— Plec. Am promis.

Căci, dacă n-aș fi făcut-o, aş fi crezut poate că toate acelea erau pentru totdeauna. Or, nu erau, erau o parte din visul unei fete din adîncul unei țări depărtate, care ajunge într-un oraș mare (de fapt, ca să spunem adevărul, nici nu era chiar aşa de mare), trece prin mii de dificultăți, dar îl întîlnește pe bărbatul care o iubește. Deci acesta era finalul fericit al tuturor momentelor dificile prin care trecusem și ori de câte ori aveam să-mi amintesc de viața mea în Europa, aveam să termin cu povestea unui bărbat îndrăgostit de mine, care avea să fie pentru totdeauna al meu, de vreme ce-i vizitasem sufletul.

Ah, Ralf, tu nu știi cât te iubesc. Cred că poate ne îndrăgostim totdeauna în clipa cînd îl vedem pe bărbatul viselor noastre pentru prima oară, deși în clipa aceea rațiunea ne poate spune că greșim și încercăm să luptăm — fără dorința de-a învinge — contra acestui instinct. Pînă cînd vine momentul în care ne lăsăm învinse de emoție, și asta s-a întîmplat în noaptea aceea, cînd am umblat desculță prin parc, suferind de durere și frig, dar întelegînd cât mă iubeai.

Da, te iubesc mult, cum n-am mai iubit niciodată alt bărbat, și tocmai din cauza asta plec, fiindcă, dacă aş rămîne, visul s-ar transforma în realitate, voință de a poseda, de a dori ca viața lui să fie a mea... în sfîrșit, toate lucrurile astea care sfîrșesc transformînd dragostea în sclavie. Mai bine zis: visul. Trebuie să avem grijă de ceea ce luăm cu noi dintr-o țară — sau din viață.

— Tu n-ai avut orgasm — a spus el, încercînd să schimbe vorba, să fie atent, să nu forțeze

lucrurile. Îi era teamă să nu mă piardă și credea că avea la dispoziție o noapte întreagă pentru a mă face să mă răzgîndesc.

— Nu, orgasm n-am avut, dar am avut o imensă plăcere.

— Era însă mai bine dacă ai fi avut orgasm.

— Aș fi putut simula, doar ca să fii tu mulțumit, tu însă nu meriți asta. Tu ești un bărbat, Ralf Hart, în deplinul înțeles frumos și intens pe care-l poate avea cuvîntul ăsta. Ai știut să mă susții și să mă ajuți, ai acceptat ca eu să te susțin și să te ajut, fără ca asta să însemne umilință. Sigur, mi-ar fi plăcut să am orgasm, dar n-am avut. Mi-au plăcut însă pardoseala rece, corpul tău fierbinte și violența bine venită cu care ai intrat în mine.

Azi m-am dus să restituï cărtile împrumutate, iar bibliotecara m-a întrebăt dacă stau de vorbă despre sex cu partenerul meu. M-a încercat dorința să-i spun: Care partener? Ce fel de sex? Dar nu se făcea, a fost întotdeauna ca un înger cu mine.

La drept vorbind, am avut doar doi parteneri de cînd am ajuns la Geneva: unul care a trezit tot ce era mai rău în mine, pentru că i-am îngăduit-o — și chiar l-am implorat. Celălalt ai fost tu, care m-ai făcut să mă simt din nou că fac parte din lume. Mi-ar plăcea să te învăț unde să-mi atingi trupul, cu ce intensitate, cât timp, dar ca pe o posibilitate ca sufletele noastre să comunice mai bine. Arta iubirii e ca pictura ta, necesită tehnică, răbdare și mai ales practică în cadrul cuplului. Necesită îndrăzneală, trebuie să mergi dincolo de ceea ce s-au obișnuit oamenii să numească „a

face dragoste".

Gata. Revenise profesoara, or, eu nu voiam aşa ceva, dar Ralf a ştiut să ocolească situaţia. În loc să accepte ce ziceam eu, şi-a aprins a treia ţigără în mai puţin de o jumătate de oră:

— În primul rînd, astăzi o să-ţi petreci noaptea aici.

Nu era o rugăminte, era un ordin.

— În al doilea rînd, o să facem dragoste iarăşi, cu mai puţină încordare şi mai multă dorinţă.

— În sfîrşit, mi-ar plăcea ca şi tu să-i înțelegi mai bine pe bărbaţi.

Să-i înțeleg mai bine pe bărbaţi? Îmi petrecean fiecare noapte cu ei, albi, negri, asiatici, evrei, musulmani, catolici, budişti. Oare Ralf nu ştia asta?

M-am simţit mai uşurată; ce bine că ajungeam de la o conversaţie la o discuţie. La un moment dat apucasem să mă gîndesc să-i cer iertare lui Dumnezeu şi să-mi calc făgăduinţa. Dar iată că realitatea se întorcea, spunîndu-mi să nu uit să-mi păstrez visul intact şi să nu mă las prin să în capcanele destinului.

— Da, să-i înțelegi mai bine pe bărbaţi — repetă Ralf văzîndu-mi aerul ironic —. Tu zici să-ţi exprimi sexualitatea feminină, să mă ajuti să navighez prin trupul tău, să am răbdare, timp. De acord, dar n-ai observat oare că sîntem diferiţi, cel puţin în materie de timp? De ce nu i te plîngi lui Dumnezeu?

Cînd ne-am întîlnit, te-am rugat să-mi dai lecţii de sex, din cauză că dorinţa mea dispăruse. Şi ştii de ce? Pentru că de cîţiva ani buni, orice

relație sexuală a mea se termina în plictis și frustrare, deoarece înțelesesem că era foarte greu să le dau femeilor pe care le-am iubit aceeași placere pe care mi-o dădeau ele mie.

Nu mi-a plăcut expresia „femeile pe care le-am iubit”, dar am simulat indiferență, aprinzându-mi o țigară.

— Nu aveam curajul să cer: învață-mă trupul tău. Dar cînd te-am întîlnit, ți-am văzut lumina și te-am iubit imediat, m-am gîndit că în acest moment al vieții nu mai aveam nimic de pierdut dacă aş fi cinstit cu mine și cu femeia pe care voi am s-o am alături de mine.

Tigara mi s-a părut delicioasă și tare mi-ar fi plăcut să-mi ofere puțin vin, dar nu voiam să las să se stingă subiectul.

— De ce oare bărbații, în loc să facă ceea ce ai făcut tu cu mine, să descoperi cum mă simt, rămîn cu gîndul doar la sex?

— Cine zice că ne gîndim doar la sex? Dimpotrivă: ne petrecem ani întregi de viață încercînd să ne încredințăm că sexul e important pentru noi. Învățăm dragostea cu prostitute sau cu fecioare, ne povestim întîmplările oricui vrea să ni le asculte, ne afișăm cu amante tinere cînd am și început să îmbătrînim, totul ca să le arătăm celorlalți că într-adevăr, da, suntem aşa cum se aşteptau femeile să fim.

Dar vrei să știi ceva? Nici vorbă de asta. Nu înțelegem nimic. Credem că sexul și ejacularea sunt totuna, dar, după cum ai spus chiar tu, nu sunt. Nu învățăm, pentru că nu avem curajul să-i spunem femeiei: învață-mă cum e corpul tău. Nu învățăm pentru că nici femeia nu are curajul să

spună: învață cum săn eu. Rămînem în instinctul primitiv al supraviețuirii speciei, și asta e tot. Oricît de absurd ar părea, știi ce este mai important decît sexul pentru un bărbat?

M-am gîndit că poate săn banii sau puterea, dar n-am zis nimic.

— Sportul. Și știi de ce? Pentru că un bărbat încelege corpul altui bărbat. Acolo, în sport, oamenii văd dialogul corpurilor care se înțeleg.

— Ești nebun.

— S-ar putea. Dar are sens. Ti-ai pus oare problema să vezi ce simțeau bărbații cu care ai fost în pat?

— Da, mi-am pus-o: toți erau nesiguri. Simțeau frică.

— Mai rău decît frica. Erau vulnerabili. Pur și simplu nu înțelegeau ce fac, nu știau decît că societatea, prietenii, soțiiile ziceau că e important. „Sex, sex, sex”, asta e baza vieții, strigă propaganda, lumea, filmele, cărțile. Nimici nu știe despre ce vorbește. Știu — de vreme ce instinctul e mai puternic decît noi toți — că trebuie să facem asta. Gata.

Destul. Încercasem să-i dau lecții de sex ca să mă protejez, el făcea la fel și, oricît de înțelepte ar fi fost argumentele noastre — căci fiecare vrea totdeauna să-l impresioneze pe celălalt —, toate acestea erau atât de stupide, atât de nedemne de relația noastră! Eu l-am atras către mine deoarece — independent de ce avea el de spus sau de ce gîndeam eu în privința mea — viața apucase să mă învețe multe. În primele timpuri, totul era dragoste, era dăruire. Dar numai decît apoi șarpele i se arată Evei și-i spune: ce ai

dăruit, o să pierzi. La fel a fost cu mine — am fost izgonită din paradis încă din școală și de atunci am căutat un mod de a-i spune șarpei că greșește, că a trăi este mai important decât a păstra pentru sine. Dar șarpele avea dreptate, eu eram cea care greșea.

Am îngenuncheat, l-am dezbrăcat și am văzut că sexul lui era acolo, adormit, fără să reacționeze. Asta nu părea să-l deranjeze, iar eu i-am sărutat partea interioară a picioarelor, începînd de jos. Sexul a prins să reacționeze lent și l-am atins, apoi i l-am luat în gură și — fără grabă, fără ca el să poată interpreta asta ca „hai, pregătește-te de acțiune!” — i l-am sărutat cu afecțiunea cuiva care nu așteaptă nimic și, tocmai de aceea, am obținut totul. Am văzut că se excita și a început să-mi atingă sfîrcurile sinilor, într-o mișcare de rotire, ca în noaptea aceea de întuneric total, trezindu-mi dorința de a i-l simți din nou între picioare sau în gură sau ca și cum aş fi dorit să mă posede.

El nu-mi scoase pardesiul; mă făcu să mă aplec peste masă, cu picioarele încă atingînd pardoseala. M-a pătruns lent, de astă dată fără neliniște, fără teama de a mă pierde — căci în definitiv și el înțelesese că totul era un vis și avea să rămînă permanent ca un vis, niciodată ca realitate.

În timp ce-i simteam sexul în mine, îi simteam și mâna pe săni, pe fese, atingîndu-mă cum doar o femeie știe să o facă. Am înțeles atunci că eram făcuți unul pentru altul, pentru că el reușea să fie femeie ca acum, iar eu reușeam să fiu bărbat ca atunci cînd conversam sau ne inițiam reciproc în

întîlnirea celor două suflete pierdute, a celor două fragmente care lipseau ca să reîntregească universul.

Pe măsură ce el mă penetra și mă atingea în același timp, am simțit că nu-mi făcea asta doar mie, ci întregului univers. Aveam timp, tandrețe și cunoaștere reciprocă. Da, fusese cum nu se poate mai bine să vin cu cele două valize, cu dorința de a pleca, să fiu imediat pusă pe jos și pătrunsă cu violență și teamă; dar la fel de bine era să știu că noaptea n-avea să se isprăvească niciodată, și acum, acolo, pe masa din bucătărie, orgasmul nu era un scop în sine, ci începutul acestei întîlniri. Sexul lui a rămas imobil în mine, în timp ce degetele i se mișcau cu repeziciune, iar eu am avut primul, apoi al doilea și al treilea orgasm succesiv. Doream să-l împing cu putere, durerea plăcerii e atât de mare, încît te sfărîmă, dar am suportat neclintită, am acceptat că aşa era, că puteam suporta încă un orgasm, sau încă două, sau mai multe...

...și deodată, un fel de lumină a explodat în mine. Nu mai eram eu însămi, ci o ființă infinit superioară față de tot ce cunoșteam. Cînd mâna lui m-a dus la al patrulea orgasm, am intrat într-un loc unde totul părea împăcat, iar la al cincilea orgasm l-am cunoscut pe Dumnezeu. Am simțit atunci că începea să-și miște sexul în mine, deși mâna nu i se oprișe, și am spus „Doamne Dumnezeule”, m-am dăruit oricărui lucru, infernului sau paradisului.

Era însă paradisul. Eu eram pămîntul, munții, tigrii, rîurile care se vîrsau în lacuri, lacurile care se transformau în mare. El se mișca tot mai rapid

și durerea se amesteca cu plăcerea, puteam spune „nu mai suport”, dar n-ar fi fost drept — pentru că în momentul acela, și eu, și el eram una și aceeași persoană.

M-am lăsat pătrunsă de el atîta cît a trebuit, unghiile lui mi se înfipseseră în fese, stăteam acolo, pe brînci, pe masa din bucătărie, gîndindu-mă că nu exista loc mai bun pe lume de făcut dragoste. Din nou zgromotul mesei, respirația tot mai rapidă, unghiile strivindu-mă, și sexul meu izbindu-se cu putere de sexul lui, carne cu carne, os cu os, eu mă apropiam iarăși de un orgasm, la fel și el, și nimic din toate acestea — nimic din toate acestea nu era MINCIUNĂ!

— Hai!

Știa ce spunea, știam și eu că sosise clipa, am simțit că tot trupul mi se destindea, încetam a mai fi eu însămi — nu mai auzeam, nu mai vedeam, nu mai simțeam vreun gust — doar simțeam.

— Hai!

Și m-am dus, împreună cu el. N-au fost unsprezece minute, ci o eternitate, era ca și cum amîndoi am fi ieșit din trup și am fi mers, într-o profundă bucurie, înțelegere și prietenie, prin grădinile paradisului. Eu eram femeie și bărbat, el era bărbat și femeie. Nu știi cît a durat, dar totul părea cuprins de tăcere, de parcă universul și viața ar fi încetat să existe și s-ar fi transformat în ceva sacru, fără nume, fără timp.

Dar numaidecît timpul s-a întors, i-am auzit strigătele, am strigat împreună cu el, picioarele mesei se izbeau puternic de pardoseală și nici unuia dintre noi nu ni s-a năzărit să ne întrebăm

sau să aflăm la ce se gîndeau restul lumii.

Și a ieșit din mine dintr-o dată, și rîdea, mi-am simțit sexul contractîndu-se, m-am întors spre el și rîdeam și eu, ne-am îmbrățișat ca și cum am fi făcut dragoste pentru prima oară în viața noastră.

— *Binecuvîntează-mă — m-a rugat.*

Și l-am binecuvîntat, fără a ști ce făceam. Î-am cerut să facă și el același lucru, și a făcut-o, zicînd, „binecuvîntată fie femeia aceasta, că mult a iubit”. Vorbele lui erau frumoase, ne-am îmbrățișat iarăși și am stat acolo, fără a înțelege cum de se poate ca unsprezece minute să-i ducă pe un bărbat și pe o femeie la toate acestea.

Nu eram obosită nici unul dintre noi. Ne-am dus în living, el a pus un disc și a făcut exact ce mă așteptam: a aprins semineul și m-a servit cu vin.

Apoi a deschis o carte și a citit:

*„Vreme este să te naști și vreme să mori;
vreme este să sădești și vreme să smulgi ceea
ce ai sădît.*

*Vreme este să rânești și vreme să
tămaduiști;*

vreme este să dărîmi și vreme să zidești.

Vreme este să plîngi și vreme să rîzi;

vreme este să jelești și vreme să dăntuiști.

*Vreme este să arunci pietre și vreme să le
strîngi;*

*vreme este să îmbrățișezi și vreme să fugi de
îmbrățișare.*

Vreme este să agonisești și vreme să

prăpădești;

vreme este să păstrezi și vreme să arunci.

Vreme este să rupi și vreme să coși;

vreme este să taci și vreme să grăiești.

Vreme este să iubești și vreme să urăști.

Este vreme de război și vreme de pace.”

Totul suna ca o despărțire. Era însă cea mai frumoasă din toate câte le putusem trăi în viața mea.

L-am îmbrățișat, m-a îmbrățișat, ne-am întins pe covor lîngă șemineu. Continua senzația de plenitudine, ca și cum aş fi fost o femeie înțeleaptă, fericită, realizată în viață.

— Cum se face că te-ai putut îndrăgosti de o prostituată?

— La început, n-am înțeles. Dar astăzi, gîndindu-mă puțin, cred că, știind că trupul tău nu va fi niciodată doar al meu, mă puteam concentra să-ți cucereșc sufletul.

— Și gelozia?

— Nu se poate spune în cazul primăverii: „Numai să vină imediat și să dureze destul.” I se poate spune doar: „Să vină, să mă binecuvânteze cu speranța ei, și să rămînă cît poate mai mult.”

Cuvinte risipite în vînt. Dar eu trebuia să le aud, iar el trebuia să le spună. Am adormit fără să știu exact cînd. Am visat nu o împrejurare sau pe cineva, ci un parfum, care inunda totul.

Cînd Maria deschise ochii, cîteva raze de soare începuseră să și intre prin jaluzelele trase.

„Am făcut de două ori dragoste cu el”, gîndi ea, privindu-l pe bărbatul adormit de lîngă ea. „Și totuși parcă am fost dintotdeauna împreună și el mi-a cunoscut dintotdeauna viața, sufletul, trupul, lumina, suferința.”

Se sculă ca să se ducă la bucătărie și să facă o cafea. Văzu atunci cele două valize de pe culoar și-și aduse aminte de tot: de făgăduință, de rugăciunea din biserică, de viața ei, de visul care stăruie să se transforme în realitate și să-și piardă farmecul, de bărbatul perfect, de dragostea în care trupul și sufletul erau unul și același lucru, iar plăcerea și orgasmul erau lucruri diferite.

Putea rămîne; nu mai avea nimic de pierdut în viață, doar o iluzie. Își aminti de poem: *vreme să plîngi, vreme să rîzi*.

Dar mai era o frază: *vreme să îmbrățișezi, vreme să fugi de îmbrățișare*. Pregăti cafeaua, închise ușa de la bucătărie, telefonă și chemă un taxi. Își concentră forța de voință, care o adusese atât de departe, izvorul de energie al „luminii” sale, care-i spusese ora exactă a plecării, care o proteja, care avea să o facă să-și amintească pentru totdeauna de noaptea aceea. Se îmbrăcă, își luă valizele și ieși, trăgînd nădejde ca el să se trezească înainte de plecarea ei și să o roage să

rămînă.

El însă nu se trezi. În timp ce aştepta taxiul, pe trotuarul din faţă, trecu o țigancă, cu un buchet de flori.

— Vreţi să cumpăraţi una?

Maria cumpără; era semnul că venise toamna, vara rămînea în urmă. Geneva, mult timp, nu avea să-şi mai scoată mesele pe trotuare şi să aibă parcurile pline de lume plimbîndu-se şi făcînd baie de soare. Nu era rău; pleca însă pentru că asta îi fusese opţiunea şi nu avea de ce să se plîngă.

Ajuns la aeroport, mai luă o cafea, aşteptă patru ore zborul spre Paris, gîndindu-se neîncetat că el avea să intre în orice clipă, de vreme ce, cîndva, înainte de-a adormi, îi spusese ora plecării. Aşa se întîmpla în filme: în momentul final, cînd femeia e gata să intre în avion, apare bărbatul disperat, o prinde în braţe, o sărută şi o reduce în lumea lui, sub privirile amuzate şi binevoitoare ale funcţionarilor companiei aeriene. Apare inscripţia „Sfîrşit”, şi toţi spectatorii ştiu că, de atunci încolo, vor trăi fericiţi toată viaţa.

„Filmele nu spun niciodată ce se întîmplă după”, îşi spunea în sinea ei, încercînd să se consoleze. Căsătorie, bucătărie, copii, sex tot mai expediat, descoperirea primului biletel din partea amantei, hotărîrea de a face scandal, promisiunile că aşa ceva nu se va mai repeta, al doilea biletel de la altă amantă, alt scandal şi ameninţarea cu despărţirea, de astă dată bărbatul nu mai reacţionează la fel de sigur, îi spune doar că o iubeşte. Al treilea bilet, de la a treia amantă, şi

atunci opțiunea pentru tăcere, fiindcă s-ar putea ca el să-i spună că nu o mai iubește, că e liberă să plece.

Nu, filmele nu povestesc asta. Se termină înainte ca adevărata lume să înceapă. Mai bine să nu se mai gîndească.

Citi una, două, trei reviste. În cele din urmă fu anunțat și zborul ei, după aproape o veșnicie în acel vestibul de aeroport, și se îmbarcă. Își mai imagină și faimoasa scenă în care, de îndată ce-și dezleagă centura de siguranță, simte o mâină pe umăr, privește înapoi și iată-l pe el, surizător.

Și nu se întîmplă nimic.

Dormi pe durata scurtului răstimp care separa Geneva de Paris. Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să spună acasă, ce întîmplări avea să povestească — dar cu siguranță părinții ei aveau să fie mulțumiți că-și vedea fiica reîntoarsă, o fermă și o bătrînețe lipsită de griji.

Se trezi în zdruncinătura aterizării. Avionul rulă mult timp, stewardesa veni să-i spună că trebuie să schimbe terminalul, căci zborul spre Brazilia avea să plece de la terminalul F, or, ea se afla la terminalul C. Să nu-și facă însă nici o grijă, nu erau întîrzieri, era încă destul timp și, dacă avea vreo nelămurire, personalul din aeroport putea să o ajute să se orienteze.

În timp ce aparatul se apropiă de punctul de debarcare, se gîndi că merita să petreacă o zi în orașul acela, măcar ca să facă fotografii și să le povestească celorlalți că vizitase Parisul. Avea nevoie de timp ca să reflecteze, era doar ea singură, trebuie să-și ascundă adînc amintirile

nopții trecute, astfel încât să le poată folosi ori de câte ori avea să aibă nevoie să se simtă vie. Da, Parisul era o idee excelentă; o întrebă pe stewardesă cînd avea să plece următoarea cursă spre Brazilia, în cazul în care s-ar fi hotărît să nu se îmbarce în aceeași zi.

Stewardesa îi ceru biletul, regretă foarte mult, dar era un tarif care nu permitea acest tip de escale. Maria se consolă, gîndindu-se că vizitarea unui oraș atît de frumos ar deprima-o. Trebuia doar să-și păstreze singele-rece, să-și adune voința, n-avea să strice totul de dragul unui peisaj frumos și-al unor nostalgiei.

Debarcă, trecu prin controalele poliției; bagajele ei urmau să treacă direct în celălalt avion, nu trebuia să-și facă nici o grijă. Portile se deschiseră, pasagerii ieșeau și se îmbrățișau cu cei care-i așteptau, soția, mama, copiii. Maria se prefăcu că nimic din toate aceleia nu o privea, dar în același timp se gîndi iarăși la singurătatea ei; numai că de data asta avea un secret, un vis, nu era atît de mîhnită și viața avea să-i fie mai ușoară.

— Parisul va fi mereu.

Nu era un ghid turistic. Nu era un șofer de taxi. Îi tremurără picioarele cînd auzi glasul acela.

— Parisul va fi mereu?

— Este o replică dintr-un film pe care-l ador. Ti-ar plăcea să vezi Turnul Eiffel?

I-ar plăcea, sigur. I-ar plăcea mult. Ralf avea în mînă un buchet de trandafiri și ochii plini de lumină, lumina pe care ea o văzuse din prima zi, cînd el o picta și vîntul rece o făcea să se simtă

inconfortabil.

— Cum de-ai ajuns aici înaintea mea? — întrebă ea doar ca să-și ascundă surprinderea, răspunsul nu prezenta nici cel mai mic interes, dar avea nevoie de timp ca să-și tragă sufletul.

— Te-am văzut citind o revistă. Aș fi putut veni lîngă tine, dar săt romantic, iremediabil romantic, și am crezut că era mai bine să iau prima cursă spre Paris, să mă plimb un pic prin aeroport, să aştept trei ore, să consult de nenumărate ori orarul zborurilor, să-ți cumpăr florile, să spun fraza pe care Ricky i-a spus-o iubitei lui în *Casablanca* și să-mi imaginez surprinderea de pe fața ta. Si să am certitudinea că asta este ceea ce-ți doreai, că mă aşteptai, că nici toată decizia și voința din lume nu săn de-ajuns pentru a împiedica dragostea să-și schimbe de la un ceas la altul regulile jocului. Nu-i deloc greu să fii romantic, ca în filme, nu crezi?

Nu știa dacă era greu sau nu, dar acum cel mai puțin o interesa prețul — chiar dacă știa că îl cunoscuse pînă la urmă pe bărbatul acela, făcuseră dragoste pentru prima oară în urmă cu cîteva ceasuri, le fusese prezentată prietenilor lui în ajun, știa că el frecventase și mai înainte localul unde lucra ea și că fusese căsătorit de două ori. Nu erau recomandări impecabile. Pe de altă parte, ea avea bani ca să cumpere o fermă, tinerețea în fața ei, o mare experiență de viață, o mare independență sufletească. Fie și aşa însă, cum destinul făcea totdeauna alegerea în locul ei, crezu că mai putea risca o dată.

Îl sărută, fără nici o curiozitate de a ști ce se întîmplă după ce apare „Sfîrșit” pe ecranele de

cinematograf. Doar că, dacă într-o bună zi cineva se va hotărî să-i povestească istoria, avea să-l roage să înceapă aşa cum încep basmele, în care se spune:

A fost odată ca nici odată...

NOTĂ FINALĂ

Ca tuturor oamenilor din lume — și în cazul acesta n-am nici o reținere să generalizez —, mi-a trebuit mult timp pînă cînd am descoperit semnificația sacră a sexului. Tinerețea mea a coincis cu o epocă de extremă libertate, cu descoperiri importante și numeroase excese, urmată de o perioadă conservatoare, represivă, preț ce trebuia plătit pentru exagerări care lăsaseră într-adevăr sechele destul de dure.

În deceniul exceselor (vorbim de anii 70), scriitorul Irving Wallace a scris o carte despre cenzura americană, pornind în acest scop de la manevrele juridice vizînd blocarea publicării unui text despre sex: *Cele șapte minute*.

În romanul lui Wallace, cartea care face obiectul discuției despre cenzură este doar sugerată, iar tema sexualității apare rareori. Am încercat să-mi imaginez ce putea povesti cartea interzisă; dacă aş încerca să o scriu?

Fapt este că, în romanul său, Wallace face multe referiri la cartea inexistentă, ceea ce pînă la urmă a limitat — și a făcut imposibilă — sarcina pe care mi-o imaginase. A rămas doar amintirea titlului (cred că Wallace a fost mult prea conservator în privința timpului, aşa că m-am decis să-l amplific) și ideea că era important

ca sexualitatea să fie abordată într-o manieră serioasă — ceea ce, de altminteri, a și fost făcut de numeroși scriitori.

În 1997, imediat după sfîrșitul unei conferințe de la Mantova (Italia), am găsit la hotelul unde eram găzduit un manuscris care fusese lăsat la recepție. Nu citesc manuscrise, dar pe acela l-am citit — povestea adevărată a unei prostituate braziliene, dificultățile cu legea, aventurile ei. În 2000, trecând prin Zurich, am intrat în legătură cu acea prostituată — al cărei pseudonim e Sonia — și i-am spus că textul ei îmi plăcuse. I-am recomandat să-l trimită editurii mele braziliene, care a decis să nu-l publice. Sonia, care la acea dată își stabilise reședința în Italia, a luat un tren și a venit să se întâlnească cu mine la Zurich. Ne-a invitat — pe mine, pe un prieten și pe un reporter de la jurnalul *Blick*, care tocmai îmi luase un interviu — să mergem în Langstrasse, zona locală a prostituției. Nu știam că Sonia își prevenise colegele de vizita noastră și, spre surprinderea mea, am sfîrșit prin a da diverse autografe pe cărți de-ale mele, în diverse limbi.

În acea epocă, mă și hotărîsem să scriu despre sex, dar nu aveam încă un scenariu și nici personajul principal; mă gîndeam la ceva mult mai orientat spre căutarea convențională a sacrului, dar acea vizită în Langstrasse a însemnat pentru mine o lecție: ca să scriu o lecție despre latura sacră, era necesar să înțelegi de ce aceasta fusese atât de profanată.

Stînd de vorbă cu un ziarist de la revista *L'Illustre* (Elveția), i-am povestit întîmplarea cu noaptea aceea improvizată de autografe din

Langstrasse și el a publicat un mare reportaj pe această temă. Rezultatul a fost că, în timpul unei seri de autografe de la Geneva, mai multe prostituate au apărut cu cărțile lor. Una din ele mi-a atras în mod special atenția, am plecat — cu agenta și prietena mea Monica Antunes — să luăm o cafea, care s-a transformat în cină, care s-a transformat în alte întâlniri de-a lungul zilelor următoare. Acolo s-a născut firul conducător al celor *Unsprezece minute*.

Vreau să-i mulțumesc Armei von Planta, editoarea mea din Elveția, care m-a ajutat cu date importante despre situația legală a prostituatelor din țara ei. Următoarelor femei din Zurich (pseudonime): Sonia, pe care am întâlnit-o pentru prima oară la Mantova (cine știe dacă cineva nu se va interesa într-o bună zi de cartea ei!), Martha, Antenora, Isabella. La Geneva (tot pseudonime): Amy, Lucia, Andrei, Vanessa, Patrick, Therese, Anna Christina.

Îi mulțumesc de asemenei Antonellei Zara, care mi-a permis să folosesc pasaje din cartea sa *Stiința pasiunii*, ca să ilustrez unele părți din jurnalul Mariei.

În sfîrșit, îi mulțumesc Mariei (pseudonim), astăzi stabilită la Lausanne, căsătorită și cu două fete frumoase, care în cursul numeroaselor noastre întâlniri ne-a împărtășit, mie și Monicăi, povestea ei, pe care se intemeiază cartea de față.

PAULO COELHO